2025/429

12.3.2025

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2025/429

ze dne 30. dubna 2024

o opatření státní podpory SA.58207 (2021/N), které Česko plánuje provést na podporu výstavby a provozu nové jaderné elektrárny v lokalitě Dukovany

(oznámeno pod číslem C(2024) 2858)

(Pouze anglické znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s výše uvedenými ustanoveními ([1]), a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

(1) Dopisem ze dne 15. března 2022 oznámilo Česko Komisi opatření na podporu výstavby a provozu nové jaderné elektrárny („JE“) v lokalitě Dukovany („projekt“). V návaznosti na žádost Komise o informace ze dne 21. dubna 2022 poskytlo Komisi další informace dopisem ze dne 5. května 2022.

(2) Dopisem ze dne 30. června 2022 Komise Česku sdělila, že s ohledem na opatření se rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie („rozhodnutí o zahájení řízení“). Rozhodnutí o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*. Komise vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek.

(3) Česko zaslalo své připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení dne 31. srpna 2022.

(4) Komise obdržela připomínky od třetích stran. Předala je Česku, které mělo příležitost se k nim vyjádřit. Jeho připomínky byly obdrženy dopisem ze dne 21. října 2022.

(5) Další informace Česko předložilo 30. ledna 2023, 16. března 2023, 4. dubna 2023, 11. dubna 2023, 24. dubna 2023, 9. června 2023, 21. června 2023, 3. července 2023, 14. července 2023, 2. srpna 2023, 8. září 2023, 14. září 2023, 22. září 2023, 6. října 2023, 9. října 2023, 18. října 2023, 19. října 2023, 22. října 2023, 25. října du 2023, 8. listopadu 2023, 20. listopadu 2023, 16. prosince 2023, 10. ledna 2024, 26. ledna 2024, 1. února 2024, 7. února 2024, 9. února 2024, 12. února 2024, 21. února 2024, 23. února 2024, 26. února 2024, 1. března 2024, 7. března 2024, 8. března 2024, 11. března 2024, 19. března 2024, 20. března 2024, 21. března 2024 a 15. dubna 2024.

(6) Dopisem ze dne 26. ledna 2024 české orgány výjimečně souhlasily, že se vzdají svých práv vyplývajících z článku 342 Smlouvy o fungování EU ve spojení s článkem 3 nařízení č. 1/1958, a rozhodnutí bude přijato a oznámeno v angličtině.

([1]) Úř. věst. C 299, 5.8.2022, s. 5.

2. POPIS KONTEXTU

2.1 Výroba elektřiny v Česku

(7) Jak je vysvětleno v oddíle 2.1 rozhodnutí o zahájení řízení, ve skladbě zdrojů energie v Česku v současné době převažuje výroba elektřiny z hnědého uhlí a jaderné energie. Následující tabulka ukazuje vývoj výrobní kapacity a hrubé výroby elektřiny v Česku v letech 2000 až 2022.

Tabulka 1

Vývoj výrobní kapacity elektřiny v gigawattech (GW) a hrubé výroby elektřiny v terawatthodinách (TWh) v Česku v letech 2000–2022

	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Installed Electricity Capacity (GW)	15,3	17,4	20,1	21,9	22,3	22,0	21,4	20,9	20,8
Combustible Fuels	11,5	11,5	12,0	13,0	13,3	13,0	12,4	11,9	11,8
Nuclear	1,8	3,8	3,9	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Hydro	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Wind	0,0	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Solar	0,0	0,0	1,7	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Geothermal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tide, Wawe, Ocean	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Gross Electricity Generation, by Fuel (TWh)	75,3	82,6	85,8	83,8	87,9	86,9	81,4	84,9	84,5
Solid Fossil Fuels, Peat & Products, Oil Shale	52,8	49,5	46,9	41,1	41,2	37,3	31,0	38,6	41,0
Oil and Petroleum Products	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Natural gas	3,9	4,2	4,2	5,0	6,1	7,9	6,6	9,2	6,4
Nuclear	13,6	24,7	28,0	26,8	29,9	30,2	30,0	30,7	31,0
Renewables and Biofuels	2,8	3,8	6,5	10,7	10,5	11,2	13,7	6,4	6,0
Wastes non-Res	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Zdroj: české orgány

(8) V aktualizovaném návrhu vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu (Národní klimaticko-energetický plán, tzv. NKEP) na rok 2023 ([2]) Česko potvrdilo svůj závazek dekarbonizovat svou elektrizační soustavu a do roku 2033 postupně ukončit využívání uhlí pro výrobu energie a tepla.

(9) Podle aktualizovaného návrhu plánu NKEP budou do roku 2030 hrát významnou roli v dekarbonizaci dodávek elektřiny fotovoltaické elektrárny a větrné elektrárny na pevnině. Česko se domnívá, že intermitentní obnovitelné zdroje energie nebudou navzdory svému očekávanému výraznému rozšíření schopny samy o sobě dekarbonizovat český energetický systém, protože by nedokázaly pokrýt očekávaný výpadek dodávek. České orgány vysvětlily, že v České republice mají tyto intermitentní zdroje poměrně omezené kapacitní faktory, které činí 11 % u fotovoltaiky a 22 % u větrné energie na pevnině. Kromě toho byl v Česku prokázán omezený potenciál pro rozvoj větrné energie kvůli nízkému přijetí ze strany veřejnosti a hustému osídlení. Kromě toho Česko nedisponuje ani větrnými elektrárnami na moři nebo rozsáhlým potenciálem vodních elektráren, což dále omezuje možnosti významných velkých výrobních kapacit z obnovitelných zdrojů.

(10) Česko nepovažuje zemní plyn za vhodnou náhradu černého a hnědého uhlí kvůli jeho vysokému emisnímu faktoru (499 tun CO_2e/GWh oproti 29 tunám z jádra nebo 85 tunám ze solární energie v rámci jednoho životního cyklu) a závislosti na dovozu plynu. Závislost na plynu je obecně vyšší v zimě, protože v tomto období obnovitelné zdroje energie nevyrábějí dostatek elektřiny a vytápění zvyšuje poptávku po zemním plynu. Vzhledem k současné geopolitické situaci a jejímu dopadu na dodávky plynu do Evropské unie, zejména z Ruska, se české orgány navíc snaží snížit závislost na dovozu plynu.

([2]) K dispozici na adrese: https://commission.europa.eu/publications/czech-draft-updated-necp-2021-2030_en.

(11) V říjnu 2019 představil provozovatel české přenosové soustavy ČEPS výhled zdrojové přiměřenosti ([3]), který uvádí dva scénáře – scénář A: základní scénář, který předpokládá výrobu elektřiny v modernizovaných hnědouhelných elektrárnách (Prunéřov II, Tušimice, Mělník I a Ledvice), a scénář B: nízkouhlíkový scénář, který předpokládá, že všechny hnědouhelné elektrárny kromě elektrárny Ledvice budou postupně odstaveny. Oba scénáře vedou k problémům s přiměřeností.

(12) Další novější studie, kterou rovněž vypracovala společnost ČEPS ([4]), ukazuje problémy s výrobní přiměřeností od roku 2030 v důsledku vyřazování hnědého uhlí z provozu a nutnost zvýšení dovozu na úroveň přesahující 20 % pro pokrytí české poptávky. Problémy s nedostatkem elektřiny se objevují ve všech scénářích počínaje rokem 2035 a jsou zvláště akutní ve scénářích, v nichž dojde k úplnému ukončení těžby uhlí buď v roce 2033 (hlavní scénář, který ČEPS považuje za nejpravděpodobnější), nebo v roce 2030 (scénář dekarbonizace). Tento výhled (založený na předpokladu maximální úrovně čistého dovozu 20 TWh z důvodu technických a bezpečnostních omezení a zahrnující nový jaderný blok do svých předpokladů po roce 2035) zdůrazňuje, že úrovně LOLE ([5]) by zůstaly neuspokojivé. Výpočty provedené pro hlavní scénář ukazují, že již v roce 2030 nebude výrobní kapacita dostatečná k pokrytí spotřeby.

(13) Studie předložené českými orgány zohledňují očekávané přeshraniční toky mezi Českem a sousedními zeměmi. Česká elektrizační soustava je dobře propojena se soustavami v sousedních členských státech a do budoucna se plánuje další zvýšení kapacity tohoto propojení ([6]). Český denní trh s elektřinou je propojen prostřednictvím multiregionálního propojení trhů ([7]) založeného na implicitním přidělování přeshraniční kapacity na základě čisté přenosové kapacity. V červnu 2022 byl spuštěn projekt Core ([8]) Flow-Based Market Coupling ([9]) a Česko plně začlenilo svůj trh s elektřinou na denní a vnitrodenní trh, čímž dosáhlo cílového modelu trhu s elektřinou v Evropské unii, jak je definován v nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení ([10]).

([3]) Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ), 2019. Více informací naleznete zde: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2021/2/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-ES-CR-_2019__1.pdf.

([4]) Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ), 2022. Více informací naleznete zde: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2023/5/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-elektrizacni-soustavy-CR-2022.pdf.

([5]) Zkratkou „LOLE“ se rozumí „předpokládaná ztráta zatížení“ a představuje počet hodin za rok, při kterém se na základě dlouhodobé statistiky předpokládá, že nabídka nebude pokrývat poptávku.

([6]) České orgány vysvětlily, že propojení české a sousední elektrizační soustavy je historicky velmi silné a že očekávají, že výměna elektřiny se bude dále zvyšovat v důsledku transformace odvětví energetiky. Současné tržní propojovací kapacity pro Česko jsou: CZ00-AT00: 900 MW, AT00-CZ00: 900 MW, CZ00-DE00: 2 800 MW, DE00-CZ00: 2 600 MW, CZ00-PLI0: 800 MW, PLE0-CZ00: 800 MW, CZ00-SK00: 2 000 MW, SK00-CZ00: 1 200 MW. Pro posílení energetické bezpečnosti se sousedními zeměmi se plánuje několik investic na zvýšení stávajících kapacit. Modernizace propojovacího vedení mezi Německem a Českem je naplánována na roky 2027–2028 a povede k navýšení tržní dovozní kapacity o 500 MW v obou směrech (tj. CZ00-DE00: 3 300 MW a DE00-CZ00: 3 100 MW). Po roce 2035 se počítá s vybudováním nového propojení mezi Českem a Slovenskem (Otrokovice–Ladce), což by mělo vést k nárůstu čisté tržní kapacity o přibližně 500 MW v obou směrech. Další podrobnosti naleznete v českém vnitrostátním plánu rozvoje na období 2023–2032, který je k dispozici na adrese: https://www.ceps.cz/cs/rozvoj-ps. České orgány tvrdí, že Česko je jedinou zemí ve středoevropském regionu, která splňuje kritérium minimální 70% meze dostupné pro obchod mezi zónami (stanovené v čl. 16 odst. 8 nařízení o elektřině (EU) 2019/943).

([7]) Multiregionální propojení trhů propojuje trhy s elektřinou devatenácti zemí, které se podílejí na spotřebě elektřiny v Evropě přibližně 85 %.

([8]) Region pro výpočet kapacity je zeměpisná oblast, kde provozovatelé přenosových soustav koordinují úkoly pro výpočet kapacity. Region Core pro výpočet kapacity se skládá z hranic nabídkových zón mezi Belgií, Českem, Francií, Chorvatskem, Lucemburskem, Maďarskem, Německem, Nizozemskem, Polskem, Rakouskem, Rumunskem, Slovenskem a Slovinskem. Region Core je region, který agentura ACER zřídila ve svém rozhodnutí z roku 2019: https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2002-2019%20on%20CORE%20CCM_0.pdf.

([9]) Cílem projektu Core Flow-Based Market Coupling je vývoj a zavedení propojení denních trhů založeného na fyzikálních tocích v regionu Core.

([10]) Úř. věst. L 197, 25.7.2015, s. 24.

(14) V současné době je Česko čistým vývozcem elektřiny do zemí střední a východní Evropy, ale podle ČEPS tento stav v budoucnu nebude přetrvávat. Podle výhledu přiměřenosti z roku 2019 se v roce 2025 sníží vývoz na 5,4 TWh s celkovým saldem 1,8 TWh ve prospěch Česka. V roce 2030 by se bilance změnila na zápornou, přičemž dovoz by činil 8,2 TWh elektřiny a celková záporná bilance by v základním scénáři činila 5,4 TWh. Podle nízkouhlíkového scénáře na rok 2030 by celková záporná bilance činila 9,2 TWh.

(15) Očekává se, že zatímco výroba elektřiny bude klesat, spotřeba mírně vzroste ze současných přibližně 67 TWh na přibližně 77,5 TWh v roce 2040, a to navzdory opatřením v oblasti energetické účinnosti podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2002 ze dne 11. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti. Výhled přiměřenosti ČEPS z roku 2022 předpokládá měřitelný nárůst poptávky po elektřině v příštích 15 letech ve všech předpokládaných scénářích, přičemž hlavní scénář ukazuje 46% nárůst na 98 TWh ročně ve srovnání se současnou úrovní okolo 67 TWh. Česko také očekává vyšší poptávku po elektřině, částečně v důsledku přechodu od vytápění plynem k využívání tepelných čerpadel, jakož i obecného nahrazování plynu elektřinou v průmyslu.

(16) Přestože je Česko dobře propojeno s okolními zeměmi, toky elektřiny se v různých ročních obdobích značně liší. Výhled přiměřenosti z roku 2019 poukázal na to, že ve středoevropském regionu (region Core pro výpočet přenosových kapacit) se očekávají období nedostatku elektřiny v soustavě v několika zemích současně, a to z důvodu podobných klimatických podmínek, plánů na postupné ukončování využívání uhlí a nedostatečných dodávek ([11]). České orgány se domnívají, že pokles průmyslové výroby v důsledku očekávaného nedostatku elektřiny by vedl k oslabení hospodářského růstu a konkurenceschopnosti české ekonomiky, což by mohlo vést i k výrazným výpadkům na straně příjmů veřejných rozpočtů. Případné výpadky elektřiny nebo její dlouhodobý nedostatek tak mohou mít významný dopad na sociální stabilitu země se všemi souvisejícími negativními důsledky.

(17) Podle výše uvedených studií se jaderná energie jeví jako bezpečnější varianta budoucích investic do dekarbonizované energetiky v Česku. České orgány vysvětlily, že rozhodnutí investovat do nových jaderných kapacit vychází z dekarbonizačních cílů a z výsledků výhledu přiměřenosti z roku 2019, který je klíčovým vstupem pro kvantifikaci potřeby nových investic do jaderné energetiky. Česká vláda plánuje v letech 2036 až 2050 rozšíření nové jaderné kapacity o přibližně 4 GW (včetně oznámených investic).

2.2 **Cíle a souvislosti**

(18) České orgány předpokládají zachování nebo zvýšení úlohy jaderné energie při výrobě elektřiny, což přispěje k dekarbonizaci skladby zdrojů energie, vytváření pracovních míst a konkurenceschopnosti průmyslu, jakož i k řešení výše popsaných obav o bezpečnost dodávek. Projekt je součástí širšího programu na podporu nízkouhlíkových výrobních zdrojů, jehož cílem je, aby jaderná energetika tvořila přibližně 50 % celkové kapacity výroby elektřiny v Česku. Národní akční plán pro rozvoj jaderné energetiky ([12]) v České republice, schválený v červnu 2015, se již zabýval posílením role jaderné energetiky.

([11]) Nedostatek elektřiny postihne Polsko, Slovensko, Rakousko, Maďarsko, Belgii, ale také např. Itálii, Srbsko a Litvu, které jsou podle výsledků modelování součástí regionu CORE.

([12]) Národní akční plán pro rozvoj jaderné energetiky v České republice, datum: 22. května 2015, https://www.mpo.gov.cz/assets/dokumenty/54251/61936/640148/priloha001.pdf.

(19) V současné době je v Česku v provozu šest jaderných bloků, a to v Temelíně ([13]) a Dukovanech ([14]). Podle Česka se předpokládá, že stávající čtyři bloky v lokalitě Dukovany budou odstaveny v letech 2045 až 2047, a to za podmínky, že Státní úřad pro jadernou bezpečnost bude každých deset let po dobu životnosti jaderné elektrárny schvalovat bezpečnostní požadavky na její provoz. České orgány uvádějí, že v současné době neexistuje žádný konkrétní závazek k jejich provozování po uplynutí tohoto období.

(20) Návrh aktualizovaného plánu NKEP ([15]) pro Česko stanovuje cíle diverzifikace energie pro podíl jednotlivých paliv na i) celkových primárních zdrojích energie (bez elektřiny) a ii) výrobě elektřiny. České orgány vysvětlily, že podíl jaderné energie na rok 2022 činí 15 %, resp. 37 %, zatímco cílová úroveň pro rok 2040 byla stanovena na 25–33 % v primárních zdrojích energie (bez elektřiny) a na 46–58 % při výrobě elektřiny.

(21) Zvýšení podílu jaderné energie a obnovitelných zdrojů, které nahradí fosilní paliva, je v plánu NKEP považováno za zásadní pro dosažení dlouhodobých závazků ke snížení emisí skleníkových plynů. Česko se zavázalo, že se do roku 2050 stane klimaticky neutrální. K dosažení tohoto cíle bude třeba výrazně změnit strukturu českého energetického trhu a zdroje výroby elektřiny. Souběžně s vyřazováním stárnoucích jaderných elektráren z provozu bude nutné postupně ukončit provoz vysokouhlíkových fosilních elektráren.

(22) Podle Česka se země do roku 2030 stane čistým dovozcem elektřiny a neinvestování do nových jaderných kapacit by prohloubilo závislost Česka na dovozu elektřiny. Česko uvádí, že projekt bude hrát klíčovou roli při zajišťování energetické bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektřiny, což je nezbytnou podmínkou pro transformaci skladby zdrojů výroby s cílem dosáhnout v zemi uhlíkové neutrality. Česko rovněž uvádí, že hnědouhelné a černouhelné elektrárny dodávající elektřinu na trh jsou v současné době v procesu vyřazování z provozu, což by mělo vést k tomu, že od roku 2025 bude odvětví elektřiny orientováno na dovoz.

(23) S ohledem na rozsah potřeb náhradní kapacity a národní cíle v oblasti dekarbonizace a bezpečnosti dodávek a vzhledem k závislosti české ekonomiky a průmyslové základny na energetických zdrojích dospělo Česko k závěru, že je zapotřebí významných nových náhradních jaderných kapacit. České orgány zdůrazňují, že investice do nízkouhlíkových jaderných zdrojů energie spolu s obnovitelnými zdroji energie a dalšími energetickými technologiemi pro nulové čisté emise přispějí k dosažení cílů EU v oblasti udržitelnosti a ochrany životního prostředí ([16]).

(24) Česko dále vysvětlilo, že projekt rovněž přímo přispěje k cílům plánu REPowerEU, neboť sníží závislost na dovozu fosilních paliv, která podléhají cenovým výkyvům a geopolitickým rizikům, a posílí energetickou bezpečnost ([17]).

2.3 Alternativní možnosti pro zajištění nízkouhlíkové skladby zdrojů energie

(25) České orgány prověřily několik možností, jak zajistit nízkouhlíkový energetický mix, a to investice do obnovitelných zdrojů energie, výrobu elektřiny z plynu, zvýšení dovozu, odezvu na poptávku a jadernou energii. Další podrobnosti o zvažovaných alternativách jsou uvedeny v 19. až 21. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

([13]) Dva stávající bloky v lokalitě Temelín s tlakovodními reaktory VVER-1000/320 byly uvedeny do provozu v letech 2002 a 2003 a jejich předpokládaná životnost je 60 let. Dohromady mají instalovaný výkon 2,18 GW.

([14]) Čtyři stávající bloky v lokalitě Dukovany s tlakovodními reaktory VVER-440/213 byly uvedeny do provozu v letech 1985 až 1987 s původní předpokládanou životností 30 let, která byla dále prodloužena o 20 let. Dohromady mají instalovaný výkon 2,04 GW.

([15]) Viz 8. bod odůvodnění a poznámka pod čarou 2 výše.

([16]) Sdělení Komise, Zajištění naší budoucnosti: Klimatický cíl pro Evropu na rok 2040 a cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050 vybudováním udržitelné, spravedlivé a prosperující společnosti, 6. února 2024, COM(2024) 63 final.

([17]) Sdělení Komise Plán REPowerEU, 18. května 2022, COM(2022) 230 final.

(26) Vzhledem k zeměpisným specifikům a obtížím s rozvojem velkých projektů v oblasti obnovitelných zdrojů v Česku se jaderná energetika pro české orgány ([18]), které považují za hlavní výhody její dlouhou životnost, nízké emise CO_2, vysoký faktor využití kapacity, vysokou koncentraci paliva a její stabilní, spolehlivý a předvídatelný provoz, stala preferovanou variantou. Dvě jaderné elektrárny v Dukovanech a Temelíně jsou dobře napojeny na průmyslové a výzkumně-inovační areály. Z těchto důvodů byl rozvoj jaderné energetiky označen za strategický cíl, který se přidává k dalším cílům České republiky v oblasti energetické bezpečnosti a udržitelnosti (zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie, postupné ukončení provozu hnědouhelných elektráren atd.).

2.4 **Alternativní možnosti mechanismů financování jaderné energie**

(27) Dne 1. října 2021 přijalo Česko zákon o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice ([19]) (dále jen „nízkouhlíkový zákon“). Nízkouhlíkový zákon stanoví rámec pro výstavbu a provoz jaderných elektráren s výkonem nad 100 megawattů (MW) v České republice po roce 2030, mimo jiné i projektu. ([20])

(28) Další podrobnosti o zvažovaných alternativách jsou uvedeny v 24. až 31. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

3. **PODROBNÝ POPIS OPATŘENÍ**

3.1 **Změny opatření provedené Českem v návaznosti na rozhodnutí o zahájení řízení**

(29) V reakci na pochybnosti, které Komise vyjádřila ve svém rozhodnutí o zahájení řízení (viz oddíl 3.13 níže), Česko upravilo některé prvky původně plánovaných opatření.

(30) Tyto změny se týkají především:

— doby trvání smlouvy o nákupu elektřiny, která byla zkrácena z 60 let na 40 let (viz 83. až 85. bod odůvodnění),

— vzorce pro výpočet odměny příjemce v rámci smlouvy o nákupu, který byl upraven s cílem zavést další finanční pobídky pro efektivní chování při plánování provozu a údržby (viz 83. až 106. bod odůvodnění),

— odůvodnění cílové míry návratnosti vlastního kapitálu, kde Česko odstranilo přirážku za jaderné riziko / samostatnou přirážku za významné riziko (SMRP) (viz 120. až 140. bod odůvodnění),

— mechanismu dělení zisku, kde byl zaveden mírně vyšší faktor rozdělení po skončení období smlouvy o nákupu, aby se zohlednila zvýšená rizika, zejména v důsledku kratšího období smlouvy o nákupu (viz 161. až 169. bod odůvodnění),

— zavedení podmínek pro obchodování s elektřinou vyrobenou v JE po dobu její životnosti (viz 112. až 118. bod odůvodnění),

— aktualizovaných odhadů nákladů na výstavbu a provoz JE, které odrážejí vývoj na trhu (viz oddíl 3.6.6).

([18]) České orgány vysvětlují význam obnovitelných zdrojů pro úsilí v oblasti dekarbonizace Česka, ale zároveň uznávají jejich omezení při rozvoji velkých výrobních kapacit v zemi (viz 9. bod odůvodnění výše). Kromě toho Česko zvažovalo další alternativy (např. řešení deficitu výroby prostřednictvím dovozu nebo výrobu elektřiny ze zemního plynu), které byly uvedeny v rozhodnutí o zahájení řízení (viz 19. až 21. bod odůvodnění). Na základě výše uvedeného se Česko rozhodlo, že kombinace jaderných a obnovitelných zdrojů má nižší systémové náklady, a představuje tak nákladově efektivní cestu dekarbonizace.

([19]) České orgány vysvětlují, že přijetí nízkouhlíkového zákona předcházel rozsáhlý konzultační proces v letech 2020 a 2021, který ukázal širokou podporu veřejnosti (dlouhodobě 63–65 %) i širokou politickou podporu.

([20]) Toto rozhodnutí se netýká případné státní podpory pro jiné projekty podle nízkouhlíkového zákona: týká se výhradně podpory projektu.

(31) Výše uvedené změny jsou podrobně popsány ve zbývající části oddílu 3 tohoto rozhodnutí.

3.2 **Příjemci**

3.2.1 *ČEZ a EDU II*

(32) ČEZ je jediným provozovatelem jaderných elektráren v Česku. Je veřejnou společností kótovanou na pražské a varšavské burze cenných papírů a mateřskou společností skupiny ČEZ působící v několika evropských zemích (zejména v Česku, Německu, Polsku, na Slovensku, ve Francii, Itálii, Nizozemsku a Rakousku). Skupina ČEZ působí především v oblasti výroby elektřiny, obchodu, distribuce a prodeje elektřiny a tepla. Skupina ČEZ je v menší míře aktivní také v oblasti obchodu s komoditami, distribuce a dodávek plynu, těžby a energetických služeb ([21]). Majoritním akcionářem společnosti ČEZ je s 69,78 % Česká republika, přičemž akcionářská práva vykonává ministerstvo financí.

(33) Přímým příjemcem opatření je společnost Elektrárna Dukovany II a. s. (dále jen „EDU II“), plně vlastněná dceřiná společnost společnosti ČEZ, která byla založena za účelem výstavby a provozu nové jaderné elektrárny v lokalitě Dukovany. EDU II bude příjemcem smlouvy o nákupu uzavřené se zvláštní účelovou jednotkou ([22]) a návratné finanční výpomoci ([23]). EDU II a ČEZ rovněž využívají ochrany investic v rámci mechanismu ochrany před změnou zákona nebo politiky.

(34) Česko vysvětlilo, že na projekt budou dohlížet dvě rady (strategická rada řídicího výboru projektu a rada řídicího výboru projektu) a výkonný vedoucí tým se zkušenostmi z jaderných a konvenčních elektráren.

— Nejvyšším projektovým orgánem skupiny ČEZ je strategická rada řídicího výboru projektu ([24]) (včetně zástupců společnosti ČEZ). Předsedá jí generální ředitel ČEZ a tvoří ji členové představenstva ČEZ a další klíčoví manažeři ČEZ a EDU II, například generální ředitel EDU II a ředitel projektu.

— Za řízení projektu odpovídá rada řídicího výboru projektu, kterou společně tvoří ČEZ a EDU II. Předsedá jí generální ředitel EDU II a tvoří ji členové společností ČEZ a EDU II, kteří mají na starosti samostatné části projektu. Členové představenstva ČEZ jsou oprávněni se pravidelně účastnit zasedání této rady.

(35) Zatímco ČEZ je garantem projektu, který je pověřen strategickou kontrolou a dohledem nad projektem, EDU II je samostatný subjekt, který bude vykonávat všechny řídicí funkce pod účinnou kontrolou a dohledem společnosti ČEZ. České orgány tvrdí, že ČEZ a EDU II budou podléhat nezávislému řízení z následujících důvodů.

([21]) Skupina ČEZ, Výroční finanční zpráva za rok 2022, s. 2, k dispozici na adrese: https://www.cez.cz/en/investors/financial-reports/annual-reports.
([22]) Vysvětlení viz 40. bod odůvodnění níže.
([23]) Podrobnosti viz 170. až 180. bod odůvodnění níže.
([24]) Hlavními úkoly rady strategické rady řídicího výboru projektu je schvalovat projektový záměr a jeho pravidelné aktualizace a kritéria pro pokračování a dokončení projektu; jmenovat členy rady řídicího výboru projektu a vydávat směrnice, které bude rada řídicího výboru projektu provádět; rozhodovat o všech otázkách, které byly předloženy radou řídicího výboru projektu; schválit přechod projektu z jedné fáze do druhé a definovat kritéria přijatelnosti pro splnění projektu; posoudit bezpečnostní podmínky projektu; posoudit významná bezpečnostní rizika a případné významné bezpečnostní incidenty projektu a následně uložit opatření k jejich zmírnění a/nebo vyřešení; schválit závěrečné hodnocení projektu po vydání závěrečného přejímajícího protokolu na konci záruční doby.

(36) Za prvé, Česko stanoví, že EDU II a ČEZ budou jasně právně a finančně odděleny. Struktura řízení ([25]) zajistí nezávislost EDU II na společnosti ČEZ a účinně vyloučí pobídky pro společnost ČEZ, aby nepřiměřeně zasahovala do každodenního provozu EDU II.

(37) Za druhé, podmínky smlouvy o nákupu budou mít za cíl chránit zájem státu na zajištění dodávek a zajistit sankční mechanismy pro případ porušení smluvních povinností ze strany EDU II. V každém případě by stát mohl prostřednictvím svého vlastnictví ve společnosti ČEZ ([26]) také zajistit, aby plnému provozu elektrárny ze strany EDU II nic nebránilo.

(38) Za třetí, Česko vysvětluje, že pro EDU II existuje silná ekonomická motivace k efektivnímu fungování na trhu s elektřinou, jak je zajištěno vzorcem pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu. Jakákoli činnost směřující ke snížení příjmů EDU II by byla v rozporu s hospodářským zájmem společnosti.

(39) Za čtvrté, Česko vysvětluje, že projekt má zásadní význam pro výrobní portfolio a finanční výsledky skupiny ČEZ, zejména po ukončení těžby uhlí a vyřazení elektrárny Dukovany I z provozu (což se v současné době očekává v letech 2045 až 2047, viz 19. bod odůvodnění). Podle obchodního plánu vypracovaného společností ČEZ (viz 76. bod odůvodnění níže) skupina ČEZ odhaduje průměrný roční zisk před úroky, zdaněním, odpisy a amortizací (EBITDA) EDU II po dobu trvání projektu na přibližně [200 až 500] milionů EUR v reálných hodnotách v roce 2020, což při zachování všech ostatních podmínek představuje nárůst o přibližně [10 až 20] % současného zisku EBITDA skupiny, pokud by byl plně konsolidován. Rozsah projektu, zejména ve vztahu ke stávajícímu výrobnímu portfoliu a rozvaze společnosti ČEZ, znamená, že bude mít pro skupinu ČEZ celkově významné důsledky.

3.2.2 *Zvláštní účelová jednotka*

(40) Smlouva o nákupu (viz oddíl 3.6) pro odběr elektřiny vyrobené v JE je plánována jako smlouva mezi státem a EDU II, hlavním příjemcem projektu. Soubor podmínek ke smlouvě o nákupu podepsané mezi státem a EDU II stanoví, že stát bude oprávněn postoupit/převést určitá práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy o nákupu (nebo jejich konkrétní část) na právnickou osobu ve 100% vlastnictví státu, která je držitelem licence na obchod s elektřinou podle energetického zákona (dále jen „zvláštní účelová jednotka“) a která se po postoupení/převedení stane smluvní stranou této smlouvy.

(41) Budou-li ceny elektřiny vyšší než realizační cena ve smlouvě o nákupu (vysvětleno v 94. až 106. bodě odůvodnění), zvláštní účelová jednotka nebude od státu požadovat žádné další zdroje. Bude-li však realizační cena ve smlouvě o nákupu vyšší než tržní ceny elektřiny, bude muset stát financovat rozdíl v ceně ze státních zdrojů, a to ze státního rozpočtu a/nebo prostřednictvím odvodů ze spotřeby v souladu se vzorcem pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu (vysvětleno v 88. až 93. bodě odůvodnění níže). Ustanovení § 8 nízkouhlíkového zákona ponechává státu možnost využít jeden nebo oba finanční mechanismy. České orgány vysvětlily, že se pravděpodobně bude jednat o kombinaci státního rozpočtu a zvláštních poplatků.

(42) Ustanovení § 8 nízkouhlíkového zákona stanoví pravidla umožňující zvláštní účelové jednotce stanovit poplatek, který mohou provozovatelé přenosových a distribučních soustav vybírat od spotřebitelů elektřiny a odvádět zpět zvláštní účelové jednotce. Vnitrostátní energetický regulační orgán (Energetický regulační úřad) by určil způsob a časový rozvrh účtování a vyplácení odvodu na pokrytí příslušných nákladů. České orgány rovněž potvrdily, že pokud by byl použit odvod a výnosy z něj by nepostačovaly na pokrytí nákladů zvláštní účelové jednotky, zbytek

([25]) Strukturu řízení společnosti ČEZ a EDU II si můžete prohlédnout na těchto internetových stránkách: https://www.cez.cz/cs/o-cez/cez/organy-spolecnosti-cez a https://www.cez.cz/cs/o-cez/skupina-cez/vyznamne-spolecnosti-skupiny-cez/elektrarna-dukovany-ii/informace-o-spolecnosti České orgány vysvětlily, že EDU II je samostatný podnikatelský subjekt, který je nezávisle řízen představenstvem a na který dohlíží dozorčí rada. Konkrétně je představenstvo EDU II povinno jednat s péčí řádného hospodáře a v zájmu společnosti. Mezi další mechanismy zajišťující nezávislost EDU II patří jasně vymezená práva a povinnosti stanovené ve smluvních podmínkách uzavřených mezi ČEZ a EDU II, zákaz převodu akcií EDU II a zákaz převodu majetku EDU II na skupinu ČEZ.

([26]) Akcionářskou strukturu společnosti ČEZ si můžete prohlédnout na těchto internetových stránkách: https://www.cez.cz/cs/pro-investory/akcie/struktura-akcionaru.

nákladů by byl hrazen ze státního rozpočtu. Na druhou stranu, pokud by případný odvod přinesl příjmy vyšší než náklady, tento přebytek by byl ve prospěch státního rozpočtu. České orgány uvedly, že případné náklady zvláštní účelové jednotky budou v rámci opatření kompenzovány pouze v rozsahu, v jakém vzniknou za tržních podmínek ([27]). Právní předpisy o veřejných zakázkách navíc zajistí, že zvláštní účelová jednotka bude jednat za tržních podmínek.

(43) Opatření 1 účinně usměrňuje peněžní toky prostřednictvím zvláštní účelové jednotky (viz oddíl 3.6). Zvláštní účelová jednotka proto ponese ztráty a bude získávat příjmy z prodeje elektřiny vyrobené EDU II na trhu. Za příznivých tržních podmínek si tedy zvláštní účelová jednotka ponechá zisky z prodeje elektřiny. České orgány vysvětlily, že tyto příjmy budou nakonec převedeny do státního rozpočtu (nebo budou použity na financování podpory investic do obnovitelných zdrojů, čímž se sníží příslušný odvod), protože zvláštní účelová jednotka bude plně vlastněna a kontrolována Českem. České orgány vysvětlily, že opatření nepředpokládá přímé rozdělení výnosů mezi odběratele elektřiny.

(44) Zvláštní účelová jednotka bude držitelem licence na obchodování s elektřinou podle českého energetického zákona, což jí umožní umisťovat produkci EDU II na velkoobchodní trhy s elektřinou. Předpokládá se, že vůči českému organizátorovi trhu, společnosti OTE, bude především subjektem zúčtování.

(45) České orgány vysvětlily, že cílem této struktury je snížit riziko možného narušení trhu v důsledku koncentrace tržní síly v rámci skupiny ČEZ.

(46) České orgány předpokládají, že zvláštní účelová jednotka si zřídí vlastní obchodní a provozní oddělení. Uvedly však, že pokud to zvláštní účelová jednotka bude považovat za vhodnější a nákladově efektivnější s ohledem na zvolený obchodní přístup, může uspořádat konkurenční, transparentní a nediskriminační výběrové řízení otevřené všem vhodným stranám za účelem outsourcingu vybraných funkcí. To by mohlo v budoucnu zahrnovat působení v roli subjektu zúčtování nebo obchodní funkce, bude-li na příslušném trhu dostatečný počet kvalifikovaných potenciálních protistran. V žádném případě však nelze obchodování s elektřinou ze strany zvláštní účelové jednotky přenechat skupině ČEZ nebo subjektům, které jsou součástí skupiny ČEZ.

(47) Zvláštní účelová jednotka tedy bude buď prodávat elektřinu na velkoobchodním trhu prostřednictvím vlastního obchodního oddělení, nebo bude svou činnost zajišťovat externě uzavřením smlouvy s třetí stranou, která se pak zaváže prodávat elektřinu na trhu jejím jménem. Kromě prodeje na denním a vnitrodenním (spotovém) trhu může zvláštní účelová jednotka uzavírat s jednotlivými zákazníky také dvoustranné smlouvy o prodeji elektřiny nebo zajišťovací smlouvy.

(48) Česko vysvětlilo, že se předpokládá, že zvláštní účelová jednotka bude zřízena nejdříve v roce 2030, nejpozději však 12 měsíců před uvedením nové jaderné elektrárny do provozu, aby se předešlo zbytečným nákladům s ohledem na nejistoty v souvislosti s tržním a regulačním prostředím po roce 2030. Podle Česka bude zvláštní účelová jednotka zřízena v souladu s platným vnitrostátním právem a právem Evropské unie, tj. zejména s ohledem na zásady nezávislosti, způsobilosti a transparentnosti. Podle nízkouhlíkového zákona se předpokládá, že zvláštní účelová jednotka bude subjekt ve 100% vlastnictví státu, který bude držitelem licence na obchodování s elektřinou ([28]).

(49) Zvláštní účelová jednotka nebude součástí vertikálně integrované skupiny ovládané společností ČEZ. Korporátní struktura zvláštní účelové jednotky bude vykládána podle zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), včetně pravidel povinnosti péče řádného hospodáře členů orgánů zvláštní účelové jednotky. Dozorčí rada zvláštní účelové jednotky bude zřízena tak, aby byly zajištěny zásady způsobilosti a transparentnosti. Dále bude zřízen nezávislý výbor pro audit, který bude dohlížet na veškeré účetní a auditorské činnosti zvláštní účelové jednotky.

([27]) České orgány vysvětlily, že tržní podmínky pro provozní náklady zvláštní účelové jednotky budou zajištěny porovnáním s referenčními náklady ostatních obchodníků působících na stejném trhu. Tyto náklady by byly pravidelně kontrolovány a auditovány. Provozní náklady zvláštní účelové jednotky by byly hrazeny z tržních výnosů nad realizační cenou, pokud by byla stanovena. V opačném případě by je hradil stát.

([28]) V § 6 odst. 1 nízkouhlíkového zákona se uvádí: Ministerstvo pověří právnickou osobu se 100% majetkovou účastí státu, která je držitelem licence na obchod s elektřinou podle energetického zákona, (dále jen „pověřená osoba“) plněním povinností vyplývajících ze smlouvy o výkupu a povinností podle tohoto zákona s tím souvisejících.

3.2.3 *Výběr příjemce*

(50) České orgány vysvětlily, že výběr současného modelu projektu a společnosti ČEZ jako předkladatele projektu byl výsledkem podrobného posouzení ze strany vlády, ale nepředcházelo mu výběrové řízení ani veřejná výzva k vyjádření zájmu.

(51) V červnu 2017 Stálý výbor pro jadernou energetiku vypracoval a projednal zprávu ([29]), která shrnuje provedenou analýzu a posouzení různých modelů investorů (včetně konsorcií soukromých společností) a modelů financování zvažovaných pro projekt. Zpráva podrobně popisuje tři možnosti. První možností bylo privátní investorské konsorcium se třemi dílčími možnostmi: i) investorské konsorcium zcela vylučující účast českého státu nebo skupiny ČEZ; ii) investorské konsorcium s menšinovým podílem skupiny ČEZ a iii) investorské konsorcium s menšinovým podílem státu. Tato první možnost nebyla vybrána z důvodu nízké kontroly, kterou by stát mohl vykonávat nad dokončením projektu. Druhou možností bylo realizovat projekt v plném rozsahu prostřednictvím samostatného státního subjektu, který by byl pověřen výstavbou a provozem nové jaderné elektrárny. Tato možnost byla sice považována za dostatečně bezpečnou, ale byla zamítnuta z důvodu vysokého dopadu na rozpočet a nedostatečných technických znalostí.

(52) Třetí možnost, kdy byla společnost ČEZ předkladatelem projektu ([30]), považovaly české orgány za optimální, protože zajišťovala potřebnou státní kontrolu (zejména prostřednictvím zřízení zvláštní účelové jednotky) a využívala zkušeností společnosti ČEZ s výstavbou a provozem jaderných elektráren. Podle českých orgánů je společnost ČEZ nejvhodnějším subjektem pro roli vývojáře a investora projektu, a to zčásti kvůli většinovému vlastnickému podílu České republiky, zastoupené ve společnosti Ministerstvem financí, který poskytuje české vládě komfort z hlediska národní bezpečnosti a dostupnosti finančních prostředků na požadovaný vlastní kapitál. Tato možnost byla schválena v návaznosti na usnesení vlády č. 485 ze dne 8. července 2019.

(53) České orgány vysvětlily, že společnost ČEZ má na trhu rozsáhlé zkušenosti jako důvěryhodný a schopný vývojář a provozovatel jaderných elektráren v Česku a je velmi dobře obeznámena s legislativním a regulačním rámcem, včetně licenčních řízení. Jako jedna z deseti největších energetických společností v Evropě má skupina ČEZ zkušenosti také s jaderným výzkumem, plánováním, výstavbou a údržbou energetických zařízení a zpracováním vedlejších energetických produktů. České orgány proto vysvětlily, že ČEZ má vysoce kvalifikovaný personál se zkušenostmi nejen v oblasti jaderné energetiky, ale také v oblasti veřejných zakázek a vyjednávání, což by mělo být pro realizaci projektu přínosem.

(54) Podle českých orgánů jsou dalšími důležitými aspekty projektu dostupnost vhodných lokalit pro výstavbu jaderné elektrárny a ekonomická racionalita takové výstavby. Česko má omezené vhodné geologické, geografické a technické podmínky pro výstavbu nové jaderné elektrárny, pokud jde o stabilitu podloží, dostupnost vody a možnost přenosu vyrobené energie. České orgány se domnívaly, že nejlepší podmínky, ověřené více než 30 lety provozu stávajících bloků, jsou v Dukovanech.

(55) České orgány podrobně popsaly dosavadní přípravné úsilí společnosti ČEZ. Konkrétně společnost ČEZ získala do vlastnictví navrhovanou lokalitu pro výstavbu JE, přičemž tento proces byl zahájen v dubnu 2008 a dokončen v roce 2021. Kromě toho společnost ČEZ provedla studie proveditelnosti s cílem urychlit časový plán rozvoje projektu a snížit související náklady. Tato opatření byla přijata s cílem zmírnit předpokládaný nedostatek kapacity a zajistit bezpečnost dodávek do systému. Kromě toho Česko zdůraznilo, že alternativní projekty s delším

([29]) Stálý výbor pro jadernou energetiku, Analýza vhodného investorského modelu pro výstavbu nového jaderného zdroje a návrh možných modelů financování pro zajištění návratnosti investic, červen 2017.

([30]) Tento model byl dále posouzen v doplňující zprávě v roce 2018: Analýza vybraných investorských modelů výstavby nových jaderných zdrojů a způsobu jejich financování. Tato zpráva zohlednila očekávané jednotkové náklady na výrobu elektřiny pro různé varianty vlastnictví, podrobnou analýzu SWOT každé varianty a to, jak jednotlivé varianty nejlépe splňují cíle Státní energetické koncepce a Národního akčního plánu pro rozvoj jaderné energetiky, a fiskální dopad každého modelu. Součástí zprávy bylo také posouzení rizik.

horizontem rozvoje by dostatečně neřešily bezprostřední problémy s dodávkami. České orgány vysvětlily, že v případě, že by měl vhodnou lokalitu pro JE v Česku hledat jiný předkladatel projektu, mohlo by v harmonogramu projektu dojít ke značnému zpoždění až 14 let, což by bylo spojeno se zvýšenými riziky a náklady. České orgány nakonec vysvětlily, že v případě jiného předkladatele projektu by pravděpodobně vznikly dodatečné náklady ve výši přibližně [200 až 700] milionů EUR, které by se týkaly hodnoty lokality JE, licencí, rozvojových aktivit a součinností se stávající infrastrukturou JE.

(56) ČEZ a EDU II již mají řadu nezbytných povolení a schválení pro realizaci projektu, jako je posouzení vlivů na životní prostředí a povolení k umístění podle atomového zákona a státní povolení pro novou jadernou elektrárnu. Pokračuje také proces získávání stavebního povolení a územního plánu, které jsou vyžadovány podle vnitrostátních předpisů.

(57) České orgány vysvětlily, že ekonomika země je do značné míry vystavena hrozbám z vnějších zdrojů, pokud jde o dodávky energie. Veřejné vlastnictví většiny akcií ČEZ bylo při výběru důležitým aspektem, zejména z hlediska zajištění zájmů národní bezpečnosti České republiky.

(58) Rozšířením jaderné výrobní kapacity v portfoliu skupiny ČEZ, které má nahradit budoucí vyřazení některých stávajících výrobních kapacit, tvoří projekt ústřední část střednědobé až dlouhodobé obchodní strategie společnosti ČEZ.

(59) Nakonec Česko tvrdilo, že pro projekt neexistuje jiná životaschopná alternativa než společnost ČEZ, aniž by to mělo vliv na jakékoli budoucí podobné projekty.

3.3 **Obecný popis projektu**

(60) Projekt spočívá ve výstavbě a provozu nové jaderné elektrárny o výkonu až 1 200 MW v lokalitě Dukovany v České republice.

(61) Nízkouhlíkový zákon, který vytváří široký rámec pro podporu investic do jaderné energetiky, nespadá do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí, neboť nízkouhlíkový zákon představuje obecně platný právní předpis odlišný od opatření státní podpory specificky navržených a plánovaných pro projekt.

(62) Státní podpora se skládá ze souboru tří opatření:

(63) Opatření 1: smlouva o nákupu elektřiny („smlouva o nákupu“ nebo „smlouva o odběru“) mezi hlavním příjemcem – společností EDU II, dceřinou společností ve stoprocentním vlastnictví společnosti ČEZ, a státem, zastoupeným Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „ministerstvo“). Elektřina bude prodávána podniku fungujícímu jako zvláštní účelová jednotka, který bude založen později a bude vlastněn a řízen přímo státem (viz oddíl 3.6).

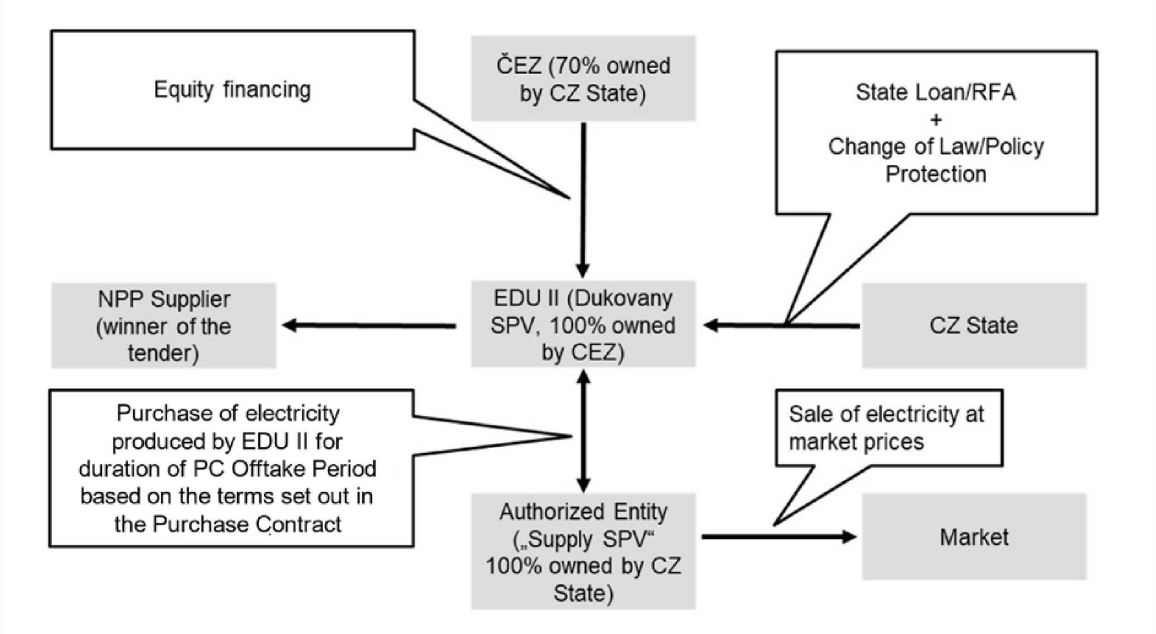
(64) Opatření 2: státní půjčka (návratná finanční výpomoc) se subvencovanou úrokovou sazbou, která v zásadě pokrývá 100 % nákladů na výstavbu (viz oddíl 3.7).

(65) Opatření 3: mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky pro ČEZ jako investora (někde také jako „investor“; viz oddíl 3.8).

(66) Příjemci (viz oddíl 3.2) a struktura projektu jsou uvedeni na následujícím obrázku:

Obrázek 1

Struktura projektu Dukovany

Zdroj: české orgány

(67) Projekt je rozdělen do pěti fází:

— Fáze 1: Příprava a výběr dodavatele [2020–2025]

— Fáze 2: Předběžné práce [2025–2029]

— Fáze 3: Výstavba a uvedení do provozu [2030–2036]

— Fáze 4: Záruční doba [2036–2038]

— Fáze 5a: Provoz [2038–2096]

— Fáze 5b: Vyřazení z provozu [2096–2116]

(68) Očekává se, že nově postavená jaderná elektrárna bude uvedena do zkušebního provozu v roce 2036 a komerční provoz bude zahájen v roce 2038. Životnost elektrárny bude 60 let, její vyřazení z provozu je plánováno na rok 2096.

(69) České orgány vysvětlily, že první prováděcí smlouva uzavřená mezi Českem, společností ČEZ a společností EDU II upravuje fázi 1 projektu, tj. do výběru dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tato smlouva slouží mimo jiné základním bezpečnostním zájmům Česka při realizaci projektu a zajišťuje přístup Česka k informacím o projektu a realizaci bezpečnostních požadavků na výběrová řízení. Předpokládá se, že tento krok bude dokončen v roce 2025. Pro 2. a 3. fázi projektu (tj. předběžné práce, výstavba a uvedení do provozu) stanoví první prováděcí smlouva, že nejpozději 31. prosince 2024 bude podepsána druhá prováděcí smlouva nebo smlouva o nákupu, která nahradí první prováděcí smlouvu. Smluvní uspořádání poté zahrnuje smlouvu o nákupu, smlouvu s investorem a rozhodnutí státu o poskytnutí návratné finanční výpomoci.

(70) Česko tvrdí, že vzhledem k zásadnímu národnímu bezpečnostnímu zájmu projektu musel stát do smluvního rámce zahrnout podmínky, které mu zajistí dostatečnou kontrolu nad projektem. Tyto podmínky, včetně podmínek týkajících se sdílení důvěrných informací a otázek státní bezpečnosti, jsou stanoveny v první prováděcí smlouvě. V rámci této smlouvy se strany domnívají, že zájmy národní bezpečnosti představují oprávněný důvod pro výjimku z vnitrostátních pravidel pro zadávání veřejných zakázek na základě § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek ([31]), pro výběr smluvní strany pro výstavbu elektrárny.

(71) ČEZ a EDU II projednaly organizaci zadávacího řízení mimo režim zákona o veřejných zakázkách s národním Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a dne 15. června 2020 získaly kladné stanovisko před zahájením výběrového řízení ([32]).

(72) Dodavatel inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby bude zodpovědný za inženýrskou činnost, výstavbu a uvedení projektu do provozu. V návaznosti na rozhodnutí státu vyloučit uchazeče ze států, které nejsou smluvními stranami Dohody o vládních zakázkách ([33]), byly v době zahájení zadávacího řízení k dispozici tři možné technologické varianty:

— návrh AP1000 společnosti Westinghouse Electric Company LLC (USA);

— návrh APR1000+ společnosti Korea Hydro & Nuclear Power (Jižní Korea) a

— návrh EPR 1200 společnosti EdF (Francie).

(73) Výběrové řízení na dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby vyhlásil ČEZ prostřednictvím své dceřiné společnosti EDU II v březnu 2022 a první nabídky tří předem vybraných dodavatelů obdržel v listopadu téhož roku. Po dvojím prodloužení lhůty k podání konečných nabídek předložili tři předem vybraní potenciální dodavatelé aktualizované nabídky dne 31. října 2023. Česko vysvětlilo, že podle podmínek výběrového řízení musely příslušné nabídky obsahovat závazné nabídky na výstavbu pátého bloku v Dukovanech, který je předmětem projektu a podkladem pro toto rozhodnutí, a nezávazné nabídky na tři další bloky, z nichž jeden by byl v lokalitě Dukovany a dva v lokalitě Temelín.

(74) Dne 31. ledna 2024 rozhodla česká vláda ([34]) o rozšíření rozsahu výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu tím, že pověřila EDU II, aby požádala o závazné nabídky až na čtyři jaderné reaktory (včetně projektu) s cílem zajistit si možnost přistoupit k realizaci těchto dalších bloků někdy v budoucnu, pokud se tak český stát rozhodne. Česko vysvětlilo, že v době přijetí tohoto rozhodnutí nebyl určen investor/provozovatel ani model financování těchto dalších bloků. Česká vláda pověřila ministra průmyslu a obchodu a ministra financí, aby do 31. prosince 2024 předložili vládě návrh financování dalších tří nových jaderných bloků v lokalitách Dukovany a Temelín. Případná státní podpora výstavby těchto tří dalších bloků nespadá do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí.

(75) České orgány se zavazují, že v případě, že bude státní podpora považována za nezbytnou pro další tři jaderné bloky mimo pátý reaktor v lokalitě Dukovany, Česko tuto podporu oznámí Evropské komisi a před jejím uskutečněním vyčká na její schválení.

([31]) https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134#

([32]) Viz Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, 15. června 2020, dostupné na adrese: https://uohs.gov.cz/cs/legislativa/verejne-zakazky.html Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dne 23. ledna 2024 potvrdil, že to platí i v rámci změn výběrového řízení, které byly zavedeny za účelem vyžádání závazných nabídek na čtyři reaktory.

([33]) Světová obchodní organizace, Dohoda o vládních zakázkách ve znění ze dne 30. března 2012 („GPA 2012“), https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm.

([34]) Viz usnesení vlády č. 74 ze dne 31. ledna 2024.

3.4 **Přípravné práce na projektu**

(76) Vzhledem k potřebě nové jaderné kapacity schválila společnost ČEZ v roce 2010 původní podnikatelský plán, který počítá s navýšením kapacity elektrárny Dukovany až o 1 200 MW do roku 2036. V témže roce byla dokončena studie proveditelnosti rozšíření stávajících jaderných kapacit v lokalitě Dukovany. Původní podnikatelský plán připravený společností ČEZ byl Komisi předložen v červnu 2021 a aktualizovaná verze byla poskytnuta 25. října 2023.

(77) Společnost ČEZ zahájila výkup pozemků potřebných pro projekt již v dubnu 2008. K únoru 2024 vlastnila společnost EDU II pozemky potřebné pro projekt a všichni uchazeči (výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu) byli o dostupném prostoru informováni.

(78) Projekt musel projít posouzením vlivů na životní prostředí, aby bylo možné identifikovat, popsat a komplexně posoudit předpokládaný dopad na životní prostředí a veřejné zdraví. Proces byl zahájen na začátku roku 2016 a v roce 2018 zahrnoval mezinárodní konzultace a veřejné diskuse. Po posouzení vlivů na životní prostředí následovalo kladné nezávislé posouzení, přičemž kladné závazné stanovisko k vlivům projektu na životní prostředí, nezbytný krok k zahájení povolovacího řízení projektu, vydalo Ministerstvo životního prostředí v srpnu 2019 ([35]).

(79) V březnu 2020 zahájily společnosti ČEZ a EDU II proces posouzení lokality pro jaderné zařízení z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, technické bezpečnosti, radiační situace, monitorování, zvládání radiační mimořádné události a zabezpečení po dobu životnosti jaderného zařízení. EDU II získala v březnu 2021 licenci pro umístění jaderného zařízení, což je první licence potřebná pro nový jaderný blok. Česko prohlašuje, že všechny klíčové licence a povolení, které jsou nezbytné pro včasný průběh projektu, byly získány.

3.5 **Technické vlastnosti**

(80) Projekt je zaměřen na výstavbu tlakovodního reaktoru (PWR) generace III+. Rozmezí od 850 MW do 1 200 MW se považuje za dostatečné technické řešení pro výběr dodavatele technologie. České orgány vysvětlují, že technologie a partneři pro realizaci projektu budou vybráni na základě konkurenčního a transparentního výběrového řízení.

(81) České orgány rovněž vysvětlily, že projekt bude splňovat technická screeningová kritéria stanovená v oddíle 4.27 aktu v přenesené pravomoci přijatého podle nařízení o taxonomii ([36]). Dne 11. ledna 2023 přijalo Česko usnesení vlády č. 24/2023 ([37]), které stanoví povinnost Česka plnit technická screeningová kritéria v souvislosti s nakládáním s radioaktivním odpadem vyplývající z nařízení o taxonomii. Konkrétně toto usnesení vyžaduje dodržování oddílů 4.26, 4.27 a 4.28 přílohy I nařízení o taxonomii, včetně požadavků na zdokumentovaný plán s podrobnými kroky, aby bylo do roku 2050 v provozu úložiště vysoce radioaktivního odpadu, a používání paliva odolného vůči nehodám od roku 2025. Podle tohoto usnesení má ministr průmyslu a obchodu do 31. prosince 2024 předložit české vládě návrh aktualizace státní koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem, včetně termínu pro výběr finální lokality a záložní lokality pro budoucí hlubinné úložiště radioaktivního odpadu.

(82) České orgány navíc vysvětlují, že v souladu s nařízením o taxonomii budou na konci odhadované životnosti jaderné elektrárny k dispozici zdroje odpovídající odhadovaným nákladům na nakládání s radioaktivním odpadem a vyřazování z provozu, což dokládá zahrnutí nákladů na vyřazení z provozu a zpracování jaderného odpadu do finančního modelu projektu (viz oddíl 3.6.6).

([35]) https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP469?lang=en.

([36]) Viz nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1214 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v některých odvětvích energetiky, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi (Úř. věst. L 188, 15.7.2022, s. 1).

([37]) Viz usnesení vlády č. 24/2023 ze dne 11. ledna 2023, dostupné na https://www.odok.cz/portal/zvlady/jednani-detail/2023-01-11/

3.6 **Opatření 1: Smlouva o nákupu**

3.6.1 *Hlavní prvky smlouvy o nákupu*

(83) První opatření spočívá v uzavření smlouvy o nákupu mezi státem jako odběratelem a společností EDU II jako dodavatelem, která poskytuje podporu příjmů během prvních 40 let provozu jaderné elektrárny. Příjemcem je EDU II, plně vlastněná dceřiná společnost skupiny ČEZ (viz bod 3.2), a protistranou smlouvy bude zvláštní účelová jednotka plně vlastněná českým státem (viz bod 3.2.2).

(84) Česko původně oznámilo smlouvu na 60 let s pevnou cenou odhadovanou na 50 až 60 EUR/MWh, která by elektrárnu motivovala k maximalizaci výroby.

(85) S cílem vyřešit pochybnosti, které Komise vznesla v rozhodnutí o zahájení řízení, nahradilo Česko opatření popsané v 84. bodě odůvodnění výše vzorcem pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu, který má podle Česka podobné účinky jako dvousměrná rozdílová smlouva ([38]), která kromě záruky příjmů zahrnuje i omezení tržních příjmů příjemce směrem nahoru. Česko vysvětlilo, že upravené podpůrné opatření poskytne EDU II vhodné pobídky k tomu, aby fungovala a účinně se účastnila trhů s elektřinou tím, že bude optimalizovat svůj výkon v reakci na tržní signály v rámci technických omezení elektrárny.

(86) Podle návrhu smluvních podmínek smlouvy o nákupu bude zvláštní účelová jednotka odebírat veškerou energii vyrobenou a vyvezenou do sítě elektrárnou EDU II (dále jen „objem výroby“) po dobu 40 let (dále jen „období odběru“) od zahájení provozu. ([39]) EDU II bude povinna prodávat celý svůj objem výroby během období odběru stanoveného ve smlouvě o nákupu výhradně zvláštní účelové jednotce a bude přijímat platby na základě „vzorce pro výpočet odměny“ stanoveného ve smlouvě o nákupu (viz 88. bod odůvodnění níže).

(87) Veškerá práva na dispečink má EDU II. Pokud zvláštní účelová jednotka neodebere objem výroby nebo jakoukoli jeho část, pak EDU II za těchto výjimečných okolností prodá elektřinu jako příjemce cen na spotovém trhu. Česko tvrdí, že cílem je zajistit schopnost pokračovat ve výrobě elektřiny až do vyřešení situace. Důvody mohou být právní (ztráta oprávnění k obchodování), finanční (platební neschopnost, neschopnost plnit závazky, nesplnění finančních podmínek vypořádání odchylek) nebo technické (ztráta přístupu zvláštní účelové jednotky na trhy). Za těchto okolností je elektrárna stále v provozu a elektřinu je třeba dodávat na trh. Zvláštní účelová jednotka zaplatí EDU II kompenzaci, která pokryje případný výpadek v porovnání s příjmy, kterých by EDU II dosáhla, kdyby zvláštní účelová jednotka splnila svůj závazek odběru. Česko se zavázalo, že v tomto případě bude EDU II prodávat veškerou vyrobenou elektřinu na spotovém trhu (denním nebo vnitrodenním burzovním trhu) jako příjemce cen (tedy bez stanovení minimální ceny elektřiny). České orgány uvedly, že v této situaci si EDU II nemůže vybrat žádného konkrétního kupujícího (protože prodej probíhá na anonymní burze), ani určit cenu nebo podmínky prodeje (protože standardní produkty se na burze prodávají za marginální cenu). České orgány uvádějí, že v takovém případě ministerstvo jako subjekt odpovědný za určení zvláštní účelové jednotky provede nezbytné kroky k obnovení schopnosti zvláštní účelové jednotky plnit své závazky odběru. V souladu se zákonem o nízkouhlíkové energetice bude zvláštní účelová jednotka nebo ministerstvo o každé takové události informovat vnitrostátní regulační orgán.

([38]) „Dvousměrnou rozdílovou smlouvou“ se rozumí smlouva podepsaná mezi provozovatelem výrobny elektřiny a protistranou, obvykle veřejným subjektem, která zajišťuje jak ochranu formou minimální odměny, tak omezení nadměrné odměny; cílem smlouvy je zachovat pobídky pro výrobní zařízení, aby fungovalo a účinně se účastnilo trhů s elektřinou.

([39]) Podle českých orgánů začíná období odběru v rámci smlouvy o nákupu (tj. období, během něhož platí závazek výkupu elektřiny ze strany zvláštní účelové jednotky) od dřívějšího z těchto dat: i) dnem zahájení, tj. dnem, kdy jaderná elektrárna dodá první elektřinu do sítě a EDU II oznámí státu / zvláštní účelové jednotce, že si přeje, aby datum zahájení nastalo podle lhůt, které budou definovány ve smlouvě o nákupu, nebo ii) datem mezního termínu uvedení do provozu, tj. dnem následujícím po posledním dni cílové lhůty uvedení do provozu, která začíná cílovým datem uvedení do provozu a trvá pět let, podle toho, který den nastane dříve. Cílové datum uvedení do provozu bude prodlouženo s ohledem na případná zpoždění způsobená událostmi, které představují oprávněné důvody. České orgány vysvětlily, že jakékoli zpoždění zahájení komerčního provozu přesahující cílové období uvedení do provozu, které je definováno jako pětileté období počínající cílovým datem uvedení do provozu, fakticky zkracuje dobu trvání smlouvy o nákupu.

(88) Vzorec pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu vypočítá částky, které má zvláštní účelová jednotka zaplatit EDU II nebo naopak. Vzorec se skládá ze dvou složek: 1) následné vypořádání a 2) tržní expozice. Je navržen na základě následujícího základního vzorce:

$$R = \underbrace{(f - p') * k}_{\substack{settlement \\ term}} + \underbrace{\sum_{h} q_h * p_h}_{\substack{market \\ exposure}}$$

včetně určitých úprav platných pro termín následného vypořádání v závislosti na tržních podmínkách a provozních nákladech elektrárny. Konkrétně je vzorec pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu definován takto:

$$\text{If } p' > c : R = \max [(f - p')* k;\ (\alpha * c - p')* q] + \Sigma_h q_h * p_h \text{ If } p' \leq c : R = (f - c)* k + \Sigma_h q_h * p_h$$

kde:

— (R) je odměna,

— (p_h) je tržní cena definovaná jako hodinová cena na denním trhu na burze PXE ([40]),

— (q_h) je objem výroby EDU II v dané hodině,

— (q) je objem výroby EDU II sečtený za vypořádací období (období, na které je stanovena tržní referenční cena, tj. jeden rok),

— (f) je realizační cena (viz oddíl 3.6.2),

— (p') je tržní referenční cena definovaná jako následný prostý průměr tržních cen (p_h) za rok končící dnem, kdy se vypočítává tržní referenční cena,

— (k) je referenční množství předběžně definované jako předpokládaný objem výroby za vypořádací období,

— (c) jsou provozní variabilní náklady elektrárny,

— (α) alfa je definována jako podíl realizační ceny a provozních nákladů ($\alpha=f/c$). Alfa se stanoví v okamžiku, kdy se vypočítá následné vypořádání splatné EDU II na základě příslušných hodnot (c) a (f).

(89) České orgány vysvětlily, že první termín základního vzorce, tj. následné vypořádání, zajistí příjemci stabilitu příjmů bez ohledu na průměrné tržní podmínky a zároveň zajistí stát proti nadměrné kompenzaci ([41]). Následné vypořádání se vypočítá za vypořádací období (období, během kterého je definována tržní referenční cena, tj. jeden rok) na základě skutečných hodnot tržní referenční ceny, alfa a dalších příslušných parametrů a bude splatné dva měsíce po skončení každého vypořádacího období. Obecným principem základního vzorce je, že pokud je tržní referenční cena (p') nižší než realizační cena (f), elektrárna obdrží rozdíl mezi realizační cenou (f) a tržní referenční cenou (p') za referenční množství (k); naopak, pokud je tržní referenční cena (p') vyšší než realizační cena (f), elektrárna je povinna doplatit rozdíl za referenční množství (k).

(90) V porovnání se základním vzorcem zahrnuje vzorec pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu určité úpravy termínu následného vypořádání v závislosti na tržních podmínkách (p') a jednotkových provozních variabilních nákladech elektrárny (c), jak je definováno v 88. bodě odůvodnění. Konkrétně, pokud je tržní referenční cena (p') vyšší než provozní variabilní náklady elektrárny (c) v průběhu vypořádacího období, upraví se termín následného vypořádání tak, aby se omezilo zpětné získávání, což má zajistit ochranu proti provozním ztrátám v případě neplánovaných výpadků při vysokých cenách. Pokud je například referenční tržní cena vyšší než provozní variabilní

([40]) Power Exchange Central Europe je energetická burza specializující se na trhy s energií ve střední a jihovýchodní Evropě. Další podrobnosti jsou uvedeny na adrese: PXE – Power Exchange Central Europe, a.s.

([41]) Nadměrná kompenzace je rovněž řešena prostřednictvím mechanismu dělení zisku (viz oddíl 3.6.7).

náklady (*c*) a vyšší než realizační cena (*f*), EDU II uhradí rozdíl mezi tržní referenční cenou (*p'*) a realizační cenou (*f*) za nižší z referenčních množství (*k*) a objemu výroby (*q*). Pokud je tržní referenční cena (*p'*) rovna nebo nižší než provozní variabilní náklady elektrárny (*c*), bude hodnota následného vypořádání omezena na rozdíl mezi realizační cenou (*f*) a provozními variabilními náklady (*c*) krát referenční množství (*k*), což má zajistit ochranu proti nadměrné odměně v době nízkých cen.

(91) Druhý termín základního vzorce, tj. tržní expozice, má motivovat EDU II k optimalizaci provozu v průběhu roku na základě signálů o hodinové ceně na denním trhu (p_h). Na konci každého měsíce obdrží EDU II od zvláštní účelové jednotky příslušné platby na základě součtu svého skutečného hodinového objemu výroby vynásobeného skutečnými tržními cenami v každé hodině daného měsíce, tj. $\sum q_h * p_h$.

(92) V rámci smlouvy o nákupu může EDU II volně rozhodovat o své výrobě a není povinna udržovat předem stanovenou minimální úroveň výroby. Veškerou elektřinu vyrobenou v EDU II bude nakupovat zvláštní účelová jednotka, která ji bude prodávat na trhu na základě prodejní strategie, která bude v souladu s určitými závazky (viz oddíl 3.6.4). Jakoukoli odchylku mezi cenou realizovanou na trhu zvláštní účelovou jednotkou a tržní cenou zaplacenou EDU II nese zvláštní účelová jednotka.

(93) Česko uvedlo, že smlouva o nákupu bude uzavřena později, po výběru dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a partnerů pro realizaci. Smlouva o nákupu bude uzavřena a podepsána v souladu se smluvními podmínkami inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Zvláštní účelová jednotka bude zřízena později a před uvedením nově postavené elektrárny do provozu jako smluvní protistrana uvedená ve smlouvě o nákupu.

3.6.2 *Nastavení realizační ceny pro smlouvu o nákupu*

(94) České orgány vysvětlily, že smlouva o nákupu určí počáteční realizační cenu vypočtenou na základě finančního modelu (dále jen „finanční model") předloženého Českem ([42]) tak, aby investorovi umožnila dosáhnout cílové míry návratnosti vlastního kapitálu (dále jen „povolená vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu") ve výši [9 až 11] % nominálně, po zdanění, v období před zahájením komerčního financování během očekávané provozní životnosti projektu (včetně nákladů na vyřazení z provozu). Hodnota realizační ceny na základě předpokladů finančního modelu předloženého Komisi dne 15. března 2024 činí [65 až 80] EUR/MWh ([43]) a hodnota referenčního množství činí [75 až 100] % čisté kapacity. Hodnota realizační ceny se může velmi výrazně měnit v závislosti na různých vstupních parametrech, jak je popsáno níže v této podkapitole. Pokud by například očekávané náklady na výstavbu po uzavření smlouvy o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě byly výrazně vyšší než podle původních předpokladů, vedlo by to, pokud by zvýšení nákladů bylo způsobeno oprávněnými důvody (vysvětleno ve 104. bodě odůvodnění níže), k výraznému zvýšení realizační ceny. Česko poskytlo Komisi celkem 35 různých scénářů, které představují různé možné předpoklady vývoje nákladů a výnosů a jejichž výsledkem jsou počáteční realizační ceny v rozmezí od [50 až 80] EUR/MWh (ve scénáři 35, založeném na předpokladech vysokých tržních cen [100 až 200] EUR/MWh) do [100 až 125] EUR/MWh (ve scénáři 30, založeném na zvýšení nákladů na výstavbu na [17 až 18] miliard EUR).

(95) Finanční model bude jako vstupy používat předpoklady týkající se očekávaných tržních cen, dostupnosti EDU II, očekávaného sledování zatížení ([44]), očekávaných nákladů na výstavbu, provozních nákladů a nákladů na vyřazení z provozu a dalších relevantních předpokladů, jako jsou kapitálové výdaje a financování (včetně státní půjčky, viz oddíl 3.7), jakož i počáteční referenční množství pro vzorec pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu. Tyto předpoklady jsou podrobně popsány v části 3.6.6.

([42]) Viz 124. bod odůvodnění níže.

([43]) Tato hodnota je uvedena v reálných cenách roku 2020. České orgány odhadují, že ekvivalentní hodnota v reálných cenách v roce 2025 bude [50 až 100] EUR/MWh.

([44]) Sledování zatížení v tomto kontextu znamená úpravu výkonu JE za účelem optimalizace výroby v reakci na ceny elektřiny, které v průběhu dne kolísají. Více informací viz 187. bod odůvodnění.

(96) Finanční model umožňuje předpovídat objem výroby a vypočítat volný peněžní tok v každém roce od podpisu smlouvy o nákupu až do konce vyřazení z provozu. Realizační cena (která ovlivňuje očekávané výnosy elektrárny v průběhu termínu následného vypořádání) se ve finančním modelu vypočítá jako hodnota, která při povolené vnitřní míře návratnosti vlastního kapitálu vytváří čistou současnou hodnotu peněžních toků rovnou nule.

(97) Většina nákladových položek a dalších vstupů (včetně prognóz tržních cen) do modelu bude podléhat inflační indexaci. Realizační cena ve smlouvě o nákupu bude rovněž podléhat inflační indexaci. Na všechny relevantní nákladové položky a další vstupy v modelu se použije definovaný index nebo koš indexů. Některé nákladové položky nebudou indexovány, protože jsou stanoveny legislativou nebo návratnou finanční výpomocí (např. úroky návratné finanční výpomoci, náklady na vyřazování z provozu, plnění jaderného účtu, minimální rezervy). Předpovědi tržních cen budou indexovány na základě českého indexu spotřebitelských cen ([45]). U nákladů na výstavbu i provozních nákladů se pro stanovení indexace použije koš zveřejněných indexů. Tento koš je založen na vážení čtyř indexů Česka, a to českého indexu cen výrobců ([46]), českého indexu spotřebitelských cen, unijního indexu cen výrobců ([47]), a českých mezd ([48]) takto:

a) náklady na výstavbu budou indexovány takto: český index cen výrobců ([30–50] %), český index spotřebitelských cen ([0–10] %), unijní index cen výrobců ([30–50] %), české mzdy ([10–30] %);

b) provozní náklady budou indexovány takto: český index cen výrobců ([30–50] %), český index spotřebitelských cen ([10–30] %), unijní index cen výrobců ([0–10] %), české mzdy ([30–50] %).

(98) Mechanismus indexace realizační ceny bude založen na výše uvedených indexech a váhách v závislosti na tom, zda je projekt ve fázi výstavby nebo provozu (tj. realizační cena bude upravena podle stavebního koše indexů během výstavby a podle provozního koše indexů během provozu). Smlouva o nákupu stanoví indexační mechanismus (s příslušným indexem a metodou použití), podle kterého se bude dříve platná realizační cena každoročně zvyšovat. Předpoklad inflace použitý pro indexační mechanismus bude aktualizován v rámci přezkumu nadměrné kompenzace, který se provádí každých pět let, viz oddíl 3.6.7.

(99) Na základě předpokládané 2% míry inflace to například znamená, že nominální realizační cena [60 až 80] EUR/MWh v roce 2020 by (bez zohlednění případných změn vstupních parametrů během pravidelných revizí) vedla k nominální realizační ceně [90 až 110] EUR/MWh v roce 2036, [130 až 170] EUR/MWh v roce 2056 a [200 až 250] EUR/MWh v roce 2076. České orgány uvádějí, že cílem tohoto přístupu je mezigenerační spravedlnost, aby se zabránilo příliš vysokým realizačním cenám na začátku provozu a (vzhledem k obecné inflaci) příliš nízkým realizačním cenám na konci období smlouvy o nákupu. Tvrdí, že vstupní hodnoty pro výpočet realizační ceny sice zohledňují také inflaci, ale nevede to k dvojí indexaci, protože bez samostatné indexace realizační ceny by výchozí realizační cena musela být podstatně vyšší. Na základě výše uvedeného příkladu uvádějí, že alternativní neindexovaná realizační cena by v základním scénáři činila [100 až 150] EUR/MWh po dobu trvání smlouvy o nákupu.

(100) Ostatní náklady jsou indexovány takto: náklady na vývoj a výstavbu používají výše uvedený index stavebních nákladů. Provozní náklady a náklady na vyřazení z provozu používají výše uvedený index provozních nákladů.

(101) Realizační cena a referenční množství budou stanoveny na základě parametrů dostupných po podpisu smlouvy o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě, zejména pokud jde o náklady na výstavbu, a budou revidovány pouze 1) během pravidelného přezkumu parametrů ve vzorci pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu (viz 102. bod odůvodnění) a 2) při úpravách realizační ceny dohodnutých ve smlouvě o nákupu (viz 104. bod odůvodnění).

([45]) Český index spotřebitelských cen odpovídá nárůstu průměrného ročního indexu spotřebitelských cen v České republice, který zveřejňuje Český statistický úřad, viz https://csu.gov.cz/mira_inflace.

([46]) Český index cen výrobců odpovídá celkovému indexu cen průmyslových výrobců v České republice, který zveřejňuje Český statistický úřad (průmysl celkem), viz https://csu.gov.cz/produkty/ipc_cr.

([47]) Unijní index cen výrobců odpovídá indexu cen průmyslových výrobců v Evropské unii (Ceny průmyslových výrobců celkem), který zveřejňuje Eurostat, viz https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teiis010/default/table?lang=en&category=t_sts.t_sts_ind.t_sts_ind_pric.

([48]) Český index mezd v odvětví odpovídá meziroční procentní změně průměrné hrubé mzdy v odvětví, jak ji zveřejňuje Český statistický úřad (průměrná mzda v odvětví, celkem), viz https://csu.gov.cz/produkty/pmz_cr.

(102) Za prvé, pravidelný přezkum parametrů ve vzorci pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu se bude konat jednou za pět let, přičemž první přezkum je plánován před zahájením provozu nebo na písemnou žádost kterékoli smluvní strany. Přezkumem se aktualizují (podle potřeby směrem nahoru nebo dolů) hodnoty některých parametrů ve vzorci pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu, tj. (*c*), (*k*), (*f*) a (*α*) a některé předpoklady ve finančním modelu, například pokud jde o provozní náklady, inflační indexy nebo předpoklady týkající se sledování zatížení. Realizační cena a referenční množství budou přepočítány ve finančním modelu za použití aktualizovaných předpokladů, aby bylo dosaženo povolené vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu pro investora. Na přezkum bude dohlížet nezávislá třetí strana, kterou by měl být český Energetický regulační úřad.

(103) Návrhy smluvních dokumentů předložené Českem rovněž počítají s možností revize definic parametrů použitých ve vzorci pro výpočet odměny. Jakékoli změny těchto definic však musí být před jejich provedením oznámeny Komisi.

(104) Za druhé, k úpravě realizační ceny podle smlouvy o nákupu může dojít v případě události, která vede ke zvýšení kapitálových výdajů / provozních nákladů nebo ztrátě příjmů z projektu či jinému nepříznivému dopadu na projekt, který je ve smlouvě o nákupu označován jako „oprávněný důvod“. Smlouva o nákupu bude obsahovat vyčerpávající seznam oprávněných důvodů ([49]). Pokud dojde k oprávněnému důvodu, hodnoty některých parametrů ve vzorci pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu, tj. (*c*), (*k*), (*f*) a (*α*) a vstupní parametry finančního modelu budou přezkoumány a aktualizovány tak, aby se zmírnily účinky oprávněného důvodu pro EDU II. Tyto úpravy realizační ceny jsou navrženy tak, aby umožnily EDU II dosáhnout nanejvýš stejné povolené vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu, jaké by bylo dosaženo, kdyby k příslušnému oprávněnému důvodu nedošlo. To znamená, že pokud došlo k jiným změnám, které nepředstavují oprávněné důvody, a tyto jiné změny vedly ke snížení vnitřní míry návratnosti, účinky oprávněných důvodů neumožňují kompenzaci účinků neoprávněných důvodů a cílová vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu je nižší než povolená vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %.

(105) V případě oprávněných důvodů se EDU II a stát mohou místo úpravy realizační ceny dohodnout, že EDU II obdrží kompenzaci ve formě paušální platby (nebo několika splátek) splatné v dohodnuté lhůtě od vzniku příslušného oprávněného důvodu.

(106) České orgány dále vysvětlily, že oprávněné důvody se použijí za předpokladu, že nepříznivé účinky nelze překonat tím, že EDU II vynaloží „náležitou péči“.

3.6.3 *Financování smlouvy o nákupu a použití příjmů ze smlouvy o odběru*

(107) Jak je uvedeno v § 9 nízkouhlíkového zákona, financování podpory jaderné energetiky bude ministerstvo hradit z prostředků, které vytvoří: i) tržby zvláštní účelové jednotky z prodeje elektřiny; ii) odvod ([50]) účtovaný provozovateli sítí konečným spotřebitelům elektřiny, podobně jako je tomu u stávajícího financování obnovitelných zdrojů energie, a iii) příspěvky ze státního rozpočtu.

(108) Česko tvrdí, že volba mezi tím, zda poplatky nebo slevy zaplatí daňoví poplatníci nebo spotřebitelé, je otázkou politiky a měla by zůstat v kompetenci státu. České orgány vysvětlily, že hodlají využít všechny zdroje příjmů popsané v § 9 nízkouhlíkového zákona. Finanční prostředky určené na financování opatření pro přechod na nízkouhlíkovou energetiku budou vedeny ministerstvem nebo zvláštní účelovou jednotkou odděleně na zvláštních účtech u bank se sídlem v Česku.

([49]) Na základě souboru podmínek ke smlouvě o nákupu jsou za oprávněné důvody považovány následující události: Změny finančních nákladů návratné finanční výpomoci nebo jednostranné zrušení či změny návratné finanční výpomoci, opožděné konečné investiční rozhodnutí, změna právních předpisů, porušení povinností ze strany státu nebo státních subjektů, bezpečnostní požadavky, požadavky úřadů, přírodní katastrofy nebo podobné události, události mimo kontrolu EDU II, problémy s infrastrukturou a sítí.

([50]) Případný odvod a případné výjimky z něj jsou mimo rámec tohoto řízení.

(109) České orgány potvrdily, že pokud by odvod vybíraný provozovateli sítí nepostačoval k pokrytí schodku mezi prostředky získanými z odvodu a příjmy zvláštní účelové jednotky z prodeje elektřiny, byly by k pokrytí schodku použity příspěvky ze státního rozpočtu Česka v souladu s § 9 odst. 1 písm. d) a § 9 odst. 9 nízkouhlíkového zákona. Pokud by naopak po pokrytí nákladů na opatření zůstal nějaký přebytek, stal by se tento přebytek součástí státního rozpočtu.

(110) České orgány dále vysvětlily, že ačkoli k financování opatření může přispět odvod, financování nebude na tomto odvodu závislé a případné schodky budou v případě potřeby hrazeny ze státního rozpočtu. Konkrétně se Česko zavázalo, že stát zasáhne, aby pokryl případný schodek mezi prostředky získanými z případného odvodu a zamýšlenou výší podpory v rámci projektu.

(111) Pokud jde o případné příjmy zvláštní účelové jednotky z plateb následného vypořádání, budou v souladu se zákonem č. 367/2021 Sb., o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice, použity i) primárně na financování plateb vypořádání příjemci v budoucnu, ii) sekundárně na financování obnovitelných zdrojů energie podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie (na nediskriminačním základě snížením částky, která má být financována prostřednictvím regulované složky ceny elektřiny) nebo vráceny do státního rozpočtu.

3.6.4 *Závazky týkající se obchodování s energií*

(112) Česko se zavázalo, že po celou dobu životnosti JE bude minimálně 70 % celkové výroby elektřiny ze strany EDU II prodáváno na denních, vnitrodenních a termínových trzích. Tento závazek se proto vztahuje na zvláštní účelovou jednotku po celou dobu trvání smlouvy o nákupu a na příjemce EDU II po jejím skončení, jakož i na jakýkoli subjekt, na který zvláštní účelová jednotka nebo EDU II mohou delegovat své obchodní činnosti (jakýkoli odkaz na zvláštní účelovou jednotku / EDU II v tomto oddíle 3.6.4 zahrnuje jakýkoli subjekt, na který byly obchodní činnosti delegovány).

(113) Zvláštní účelová jednotka / EDU II ([51]) bude zásadně obchodovat na denním a vnitrodenním trhu na krátkodobé burze organizované českým organizátorem trhu s elektřinou (OTE) a na termínových trzích na české energetické burze (PXE) a pouze výjimečně a po předchozím souhlasu útvarů Komise na jiných burzách.

(114) Zvláštní účelová jednotka / EDU II bude prodávat zbytek celkové výroby elektřiny EDU II (tj. maximálně 30 %) za objektivních, transparentních a nediskriminačních podmínek prostřednictvím aukcí. Soubor pravidel a/nebo rámec pro tyto aukce musí být předem přezkoumán a schválen českým energetickým regulačním orgánem v souladu s jeho povinnostmi a pravomocemi podle českého energetického zákona. Zvláštní účelová jednotka / EDU II musí každou aukci oznámit českému energetickému regulačnímu orgánu nejpozději jeden den před jejím veřejným vyhlášením.

(115) Česko se zavazuje zajistit, že aukce jaderné energie budou otevřené, jasné, transparentní a nediskriminační, založené na předem definovaných objektivních kritériích a minimalizující riziko strategických nabídek. Aukce se konají na široce dostupné platformě, aby byla zajištěna dostupnost a zároveň byly odstraněny zeměpisné překážky a umožněna široká účast různým účastníkům trhu. Platforma musí být navržena tak, aby zjednodušila aukční proces a zvýšila použitelnost pro všechny účastníky a zároveň zajistila důvěrnost a integritu údajů o aukci. Platforma musí splňovat příslušné regulační požadavky a normy upravující trhy s elektřinou, včetně pravidel pro uspořádání trhu, jeho fungování, transparentnost a spravedlivou hospodářskou soutěž. Účast na aukcích je stejně dostupná všem licencovaným a registrovaným obchodníkům za stejných podmínek. Na konečné využití elektřiny

([51]) Během období smlouvy o nákupu bude za prodej výstupu odpovědná zvláštní účelová jednotka nebo subjekt mimo skupinu ČEZ, na který zvláštní účelová jednotka tuto činnost delegovala. Pokud zvláštní účelová jednotka výjimečně neodebere objem výroby nebo jakoukoli jeho část, EDU II prodá elektřinu jako příjemce cen na spotovém trhu (viz 83. bod odůvodnění). Po uplynutí období smlouvy o nákupu bude EDU II nebo subjekt, na který deleguje obchodní činnost, přímo odpovědný za prodej výstupu. Závazky obchodování s elektřinou se vztahují na kterýkoli z obou subjektů prodávajících elektřinu vyrobenou v JE po dobu její předpokládané životnosti, jakož i na všechny subjekty, které mohou pověřit svými obchodními činnostmi.

prodané prostřednictvím aukcí se nevztahují žádná omezení. Kritéria pro aukce budou zveřejněna v dostatečném předstihu před termínem pro podávání nabídek, očekávaný počet uchazečů by měl být dostatečný, aby umožnil účinnou hospodářskou soutěž, a objem elektřiny prodané v aukci bude představovat závazné omezení. Je třeba se vyhnout následným úpravám výsledku nabídkového řízení. Český energetický regulační orgán bude sledovat průběh aukce a dohlížet na dodržování schválených aukčních pravidel. Případné nedodržení předpisů oznámí také Evropské komisi.

(116) Česko vysvětlilo, že předpokládané parametry budoucích aukcí jaderné energie budou zahrnovat odhadované velikosti lotů 1–10 MW, délku trvání smlouvy jeden rok, čtvrt roku nebo kratší dobu. Aukce budou organizovány formou „pay-as-bid“ s předem stanovenou minimální cenou, která bude oznámena nejdříve jeden až dva dny před uzávěrkou nabídek. Frekvence aukcí se dále stanoví na čtvrtletní až roční bázi s transparentními pravidly pro oznamovací lhůtu 30 dní před zahájením aukce. Délka trvání aukcí nepřesáhne sedm kalendářních dnů, přičemž výsledky budou oznámeny během následujícího týdne. To platí jak pro aukce v období platnosti smlouvy o nákupu, tak pro aukce po skončení platnosti smlouvy o nákupu.

(117) Za výjimečných okolností se zvláštní účelová jednotka / EDU II může odchýlit od výše popsaných pravidel obchodování. Pokud tedy faktor odlivu ([52]) pro burzu, na které je zvláštní účelová jednotka / EDU II povinna prodat alespoň 70 % celkové výroby elektřiny EDU II, klesne pod 40 % (dále jen „prahová hodnota“) po dobu 30 po sobě jdoucích dnů, bude mít zvláštní účelová jednotka / EDU II právo prodat až 50 % celkové výroby elektřiny EDU II prostřednictvím aukcí splňujících podmínky uvedené v tomto oddíle po dobu 30 dnů, která začíná běžet třicátý první den poté, co český energetický regulační orgán zjistil, že faktor odlivu klesl pod prahovou hodnotu. Pro vyloučení pochybností se Česko za těchto okolností zavazuje, že alespoň 50 % celkové výroby elektřiny EDU II bude prodáno na burzách v souladu se 113. bodem odůvodnění.

(118) Česko bude bez zbytečného odkladu informovat útvary Komise, pokud faktor odlivu klesne pod prahovou hodnotu a pokud bude zvláštní účelová jednotka / EDU II plánovat prodej až 50 % celkového výkonu EDU II prostřednictvím aukcí.

(119) V případě, že zvláštní účelová jednotka využije výjimku k prodeji až 50 % celkového výkonu EDU II prostřednictvím aukcí v kalendářním roce, předloží Česká republika Komisi výroční monitorovací zprávu o této výjimce, v níž podrobně uvede důvody k udělení výjimky a dobu jejího trvání.

3.6.5 *Míra návratnosti*

(120) Česko původně oznámilo ([53]) cílovou vnitřní míru návratnosti vlastního kapitálu (nebo povolenou vnitřní míru návratnosti vlastního kapitálu) ve výši [9 až 11] % ([54]), což bylo odůvodněno odhadem modelu oceňování kapitálových aktiv (CAPM) pro požadované návratnosti vlastního kapitálu ve výši […] % až […] %. To vycházelo ze současných tržních údajů a údajů od srovnatelných subjektů a zahrnovalo přirážku za výstavbu a provoz jaderné elektrárny, jejíž součástí byla rizika specificky související s JE.

(121) V rozhodnutí o zahájení řízení ([55]) vyjádřila Komise pochybnosti o tom, zda předpoklady použité k odhadu požadované návratnosti vlastního kapitálu správně odrážejí rizikovou expozici investora. Komise měla pochybnosti zejména ohledně přirážky za výstavbu a provoz jaderných zařízení vzhledem k nižší rizikové expozici příjemce.

(122) V reakci na pochybnosti, které Komise vyjádřila v rozhodnutí o zahájení řízení, poskytlo Česko několik podání a aktualizovalo návratnost vlastního kapitálu na základě:

a) nejnovějších údajů o trhu: v důsledku toho Česko aktualizovalo bezrizikovou sazbu, rizikovou přirážku a předpoklady beta a

([52]) Faktor odlivu je měřítkem likvidity trhu a je definován jako celkový objem obchodovaný na trhu vyjádřený jako násobek fyzické spotřeby.
([53]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 67. bod odůvodnění.
([54]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 71. bod odůvodnění.
([55]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 207. a 208. bod odůvodnění.

b) rizikové expozice projektu: pro uznání ochrany příjmů a dalších podpůrných opatření vlády předpokládaných ve smluvní a obchodní struktuře projektu byla z výpočtu návratnosti vlastního kapitálu Česka odstraněna samostatná přirážka na velké projekty (dříve označovaná jako přirážka na výstavbu a provoz jaderných zařízení) ve výši 3 % až 3,5 %.

(123) Česko tvrdí, že modifikovaný ukazatel návratnosti vlastního kapitálu neboli cílový kapitál ve výši [9 až 11] % po dobu životnosti projektu poskytne akcionářům společnosti EDU II přiměřenou odměnu.

(124) Česko na podporu svého stanoviska předložilo řadu dokumentů. Česká vláda dále předložila finanční model. Poslední verze tohoto modelu byla Komisi předložena dne 15. března 2024.

(125) Rozhodnutí o zahájení řízení obsahuje posouzení postoje Česka ke každé klíčové otázce, jak se odráží v jeho podáních do data rozhodnutí o zahájení řízení. ([56]) Ve zbývající části tohoto oddílu je uveden přehled postoje Česka ke klíčovým otázkám, které vyvstaly po zveřejnění rozhodnutí o zahájení řízení, pokud jde o odhad návratnosti vlastního kapitálu, nákladů dluhu a váženého průměru nákladů kapitálu (WACC), jakož i vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu a projektu.

3.6.5.1 Výnosy pro držitele kapitálu

(126) Cílem finančního modelu popsaného v oddíle 3.6.2 je odhadnout realizační cenu smlouvy o nákupu, která je nezbytná k dosažení cílové hodnoty návratnosti vlastního kapitálu [9 až 11] %.

(127) České orgány vysvětlily, že požadovanou míru návratnosti vlastního kapitálu posuzovaly v souladu s přijatými tržními postupy. Česko provedlo zejména tzv. analýzu zdola nahoru na základě CAPM a srovnávalo ji s jinými projekty a investicemi s podobným rizikovým profilem.

(128) Standardní vzorec CAPM je následující:

$$R_e = RfR + \beta * (R_m - RfR)$$

kde:

1) *RfR* je bezriziková míra, tj. výnos očekávaný z investice do bezrizikových aktiv;

2) R_m je očekávaný výnos trhu, který zahrnuje takzvanou rizikovou přirážku země (CRP), která odráží rizikovost investice v konkrétní zemi;

3) $(R_m - RfR)$ je riziková přirážka (MRP) a

4) β (nebo beta s finanční pákou) je mírou idiosynkratického, nediverzifikovatelného rizika projektu ([57]).

(129) České orgány odhadly, že tržní návratnost vlastního kapitálu pro projekt podobný projektu Dukovany se pohybuje v rozmezí od […] % do […] % se započtením samostatné přirážky za významné riziko (SMRP) ([58]) a v rozmezí od […] % do […] % bez započtení této přirážky. Tyto údaje a jejich základní předpoklady jsou uvedeny v *tabulce 2* a vysvětleny níže.

([56]) Rozhodnutí o zahájení řízení, oddíl 4.4.2.5.

([57]) Viz podání Česka ze dne 1. března 2024. České orgány vysvětlují, že k odhadu koeficientu beta s finanční pákou použily Harris-Pringleho přístup. Podle tohoto přístupu se nepoužívá při úpravách na betu o finanční páku úrokový daňový štít (tj. snížení daně vyplývající z povoleného odpočtu od zdanitelného příjmu). Harris-Pringleho vzorec je následující: $\beta_L = \beta_U + \frac{D}{E}(\beta_U - \beta_D)$, kde β_L je beta s finanční pákou, β_U je beta bez finanční páky, β_D je beta dluhu, D je dluh a E je vlastní kapitál. Česko dále uvádí, že tento přístup odpovídá finančnímu modelu, kde všechny peněžní toky, které jsou diskontovány na úrovni nákladů kapitálu, jsou po zdanění a zahrnují případné daňové štíty.

([58]) Tato přirážka je „přirážka za výstavbu a provoz jaderných zařízení“ popsaná v rozhodnutí o zahájení řízení, kterou Česko přejmenovalo na „samostatnou přirážku za významné riziko“ („SMRP“).

Tabulka 2

Odhad návratnosti vlastního kapitálu Česka

Náklady vlastního kapitálu	Současná bezriziková míra (RfR)		Dlouhodobé historické průměry RfR	
	nízká	vysoká	nízká	vysoká
RfR	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
MRP	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
Beta finanční páky	[…]	[…]	[…]	[…]
Finanční páka	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
Návratnost vlastního kapitálu	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**
Beta dluhu	[…]	[…]	[…]	[…]
Návratnost vlastního kapitálu – s betou dluhu	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**
SMRP	3,0 %	3,5 %	3,0 %	3,5 %
Návratnost vlastního kapitálu – se SMRP	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**

Zdroj: české orgány

(130) Pro bezrizikovou míru ([59]) použily české orgány dvouleté a dvacetileté průměry 30letých státních dluhopisů eurozóny a Německa a evropských podnikových dluhopisů s ratingem AAA na 10 let a více ([60]). Česko uvádí, že vzalo v úvahu současné a dlouhodobé průměrné údaje, aby zajistilo robustnost analýzy, neboť ta dává představu o tom, jaká je bezriziková míra z krátkodobého i dlouhodobého hlediska ([61]). V důsledku této volby české orgány vypracovaly dva scénáře, z nichž jeden zohledňuje současné údaje a druhý dlouhodobější průměry bezrizikové míry. Česko dále uvádí, že po výběru dluhopisů eurozóny a Německa jako zástupných ukazatelů bezrizikové míry je třeba provést úpravy pro převod této bezrizikové míry na bezrizikovou míru pro Českou republiku, tj. je třeba připočíst přirážku ([62]). Tato přirážka se rovná českému dvouletému průměru rizikové přirážky země ([63]). Tato analýza poskytuje bezrizikovou míru v rozmezí [2 až 5] %.

([59]) Viz podání Česka ze dne 1. března 2024 a 26. února 2024.

([60]) U dluhopisů eurozóny s ratingem AAA je 10letý dluhopis dluhopisem s nejdelší splatností.

([61]) Česko vysvětluje, že zatímco krátkodobé průměry poskytují přesnější odraz převládajících tržních podmínek a nálady investorů, vzhledem k volatilitě pozorované u údajů o státních dluhopisech nemusí být u velmi dlouhodobých infrastrukturních projektů, jako je JE, rozumné vycházet při stanovení bezrizikové míry pouze z volatilních spotových údajů. Užití delšího časového průměru zmírňuje související volatilitu údajů a může poskytnout vyváženější pohled a umožňuje zohlednit případné korekce trhů (jako je například střední reverze). Podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

([62]) Přístup českého regulačního orgánu ke stanovení bezrizikové míry je založen na koši státních dluhopisů vydaných Českou republikou s průměrnou zbytkovou splatností 10 let. Tyto dluhopisy jsou denominovány v českých korunách. Jelikož jsou však veškeré finanční prostředky projektu EDU II založeny na eurech, vycházela bezriziková míra z evropských státních a podnikových dluhopisů s vysokým ratingem.

([63]) Viz finanční model Česka a podání Česka ze dne 9. ledna 2024, které uvádí přirážku ve výši 0,6 %. Damodaran (červenec 2023), https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx.

(131) Pro rizikovou přirážku Česko předpokládá rozmezí [5 až 7] % ([64]). […] % je průměr Damodaranova přístupu založeného na CDS ([…] %) a přístupu založeného na úvěrovém ratingu ([…] %) ([65]). […] % je průměr: a) prof. Damodarana […] % a b) prof. Fernandeze z nejnovějšího průzkumu rizikové přirážky, zveřejněného v červnu 2022, který uvádí průměrnou a mediánovou hodnotu rizikové přirážky ve výši […] %, resp. […] % ([66]).

(132) Pro odhad koeficientu beta ([67]) Česko zvažovalo bety srovnávacího souboru společností. Pro tento soubor Česko zvažovalo řadu evropských kótovaných energetických společností, přičemž seznam upřesnilo tak, aby zohlednilo především bety společností, které mají ve svém portfoliu provozování jaderné energetiky ([68]). Výsledkem této analýzy je beta bez finanční páky ve výši […] ([69]). Česko vysvětluje, že ačkoli se jedná o nejvhodnější společnosti pro porovnání s EDU II, poskytují pouze orientační odhad bety pro čistě jaderný projekt a že tento rozsah bet je konzervativní. Česko zejména vysvětluje, že mnoho z těchto srovnatelných subjektů uvedených na seznamu vykonává kromě jaderné činnosti i několik dalších obchodních činností. Česko dále uvádí, že vzhledem k tomu, že některé údaje odrážejí riziko spojené s regulovanými přenosovými a distribučními aktivy (spíše než čisté riziko jaderné elektrárny), je třeba údaje interpretovat s určitým úsudkem. Z tohoto důvodu Česko tvrdí, že je pravděpodobné, že beta pro jadernou elektrárnu v České republice se blíží horní hranici rozpětí bet srovnávaných firem ([70]).

(133) Pro odhad bety dluhu ([71]) považuje Česko za vhodné předpokládat nulový i nenulový odhad […] ([72]), jak bylo přijato v nedávných regulačních rozhodnutích v odvětvích vodního hospodářství a energetiky ve Spojeném království ([73]). Cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % byla odvozena na základě bety dluhu ve výši […].

([64]) Viz podání Česka ze dne 1. března 2024 a 26. února 2024.

([65]) Tyto údaje pocházejí z databáze globálních rizikových přirážek vlastního kapitálu z července 2023, kterou vytvořil profesor A. Damodaran (dále jen „Damodaran“) z New York University (https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx). Damodaran k tomu používá implikovanou rizikovou přirážku vlastního kapitálu S&P 500. Jakmile je definována přirážka vyspělého trhu (v tomto souboru dat 5 %), Damodaran odhaduje rozpětí selhání neboli rizikovou přirážku dané země. Riziková přirážka pro Českou republiku je dána součtem dlouhodobé rizikové přirážky vlastního kapitálu země (5 %) a rizikové přirážky země (0,3 % a 0,9 %). Odhad české rizikové přirážky země se provádí podle dvou metodik. První metodika, která poskytuje přirážku ve výši 0,3 %, vychází z rozpětí CDS (neboli swapu úvěrového selhání) mezi Německem (0,22 %, na kartě „10letá CDS rozpětí“ ve výše uvedeném excelovém souboru) a Českou republikou (0,45 %, na kartě „10letá CDS rozpětí“ ve výše uvedeném excelovém souboru), která je následně vynásobena multiplikátorem 1,4, jak je uvedeno v Damodaranově souboru dat. Druhá metodika, která poskytuje přirážku ve výši 0,9 %, vychází z úvěrového ratingu České republiky Aa3, z čehož vyplývá rozpětí 0,64 %, které se pak násobí multiplikátorem 1,4, jak je uvedeno výše.

([66]) Databáze vytvořená profesorem P. Fernandezem („Fernandez“) z IESE Business School Navarrské univerzity. Tato databáze je výsledkem průzkumu provedeného Fernandezem a kol. ohledně bezrizikové míry a rizikové přirážky používané v roce 2023 pro 80 zemí (viz Fernandez a kol. (2023), Survey: Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 95 80 countries in 2023 (Riziková přirážka a bezriziková sazba použitá pro 95 80 zemí v roce 2023), 2Survey:Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 80 countries in 2023 (Riziková přirážka a bezriziková sazba použitá pro 80 zemí v roce 2023), Pablo Fernandez, Diego García de la Garza, Javier Fernandez Acin: SSRN, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4407839).

([67]) Viz podání Česka ze dne 1. března 2024.

([68]) Zvažované společnosti jsou: RWE, ČEZ, Fortum, EDF, Engie, Iberdrola, Uniper, Centrica, Nuclearelectrica. Viz podání Česka ze dne 27. února 2024.

([69]) Česko vysvětluje, že jeho analýza se řídí přístupem Modiglianiho a Millera, který používá předepsaný soubor srovnávacích ukazatelů k odvození odhadu (aktivního) beta ukazatele EDU II bez finanční páky. Ten se pak znovu zúží, aby se získal odpovídající odhad bety (vlastního kapitálu) bez finanční páky (na základě předpokladu nulové bety dluhu). Při odhadu bety bez finanční páky se Česko zaměřilo na dvouleté a pětileté týdenní odhady, na jejichž základě provedlo analýzu. Konkrétně byla beta vypočtena pomocí Damodaranovy metody, která spočívá ve výběru bet pro srovnatelné společnosti pro dvouleté týdenní ceny (s váhou 66,7 %) a pětileté týdenní ceny (s váhou 33,3 %). Viz https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/variable.htm Viz podání Česka ze dne 27. února 2024.

([70]) Podání Česka k návratnosti vlastního kapitálu ze dne 10. ledna 2024.

([71]) Betu aktiv lze rozdělit na betu vlastního kapitálu, která vyjadřuje expozici akcionářů vůči systematickému riziku, a betu dluhu, která vyjadřuje expozici držitelů dluhopisů vůči systematickému riziku. Při výpočtu bety aktiv se bety dluhu a vlastního kapitálu váží podílem dluhu a vlastního kapitálu v kapitálové struktuře.

([72]) Viz podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

([73]) Zdrojem pro Česko je regulovaný sektor vodohospodářských služeb ve Spojeném království, kde se používá beta dluhu ve výši 0,15 až 0,05 (viz metodika finální revize cen regulačního orgánu vodohospodářského sektoru Ofwat, prosinec 2022, https://www.ofwat.gov.uk/wp-content/uploads/2022/12/PR24_final_methodology_Appendix_11_Allowed_return.pdf).

(134) Pro odhad finanční páky ([74]) Česko používá hodnotu […] %. To odráží prostou průměrnou finanční páku po dobu životnosti JE a cílovou finanční páku projektu ([75]). Česko poznamenává, že tento předpoklad je konzervativní, neboť za prvé kapitálová struktura projektu předpokládá 98 % dluhu a za druhé „efektivní páka" projektu se pohybuje v rozmezí 67–78 % ([76]).

(135) Pokud jde o samostatnou přirážku za významné riziko, Česká republika uvedla, že jaderné elektrárny jsou samostatné rozsáhlé projekty mající ve srovnání s jinými projekty výroby energie určité jedinečné vlastnosti a rizika, které je třeba zohlednit zahrnutím samostatné přirážky za významné riziko do návratnosti vlastního kapitálu odvozeného z CAPM. Odhad českých orgánů ve výši 3–3,5 % by zohlednil tato rizika, která nejsou zachycena v odhadech beta diverzifikovaných energetických společností ([77]). Vzhledem k významným opatřením na zmírnění rizik zavedeným v navrhované finanční a smluvní struktuře, včetně dlouhodobé ochrany realizační ceny, však samostatná přirážka za významné riziko nebyla zahrnuta do cílového ukazatele návratnosti vlastního kapitálu.

(136) Z výše uvedených předpokladů Česko odvozuje odhadované rozmezí cílové návratnosti vlastního kapitálu ve výši od […] do […], s výjimkou samostatné přirážky za významné riziko. Česko uvádí, že cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu byla stanovena jako dolní hranice rozpětí z následujících důvodů: je blíže střední hodnotě referenčního rozpětí (viz bod 137) a projekt má robustní rizikový profil díky ochraně příjmů a dalším zmírňujícím opatřením zahrnutým v obchodní struktuře.

(137) Za účelem porovnání své analýzy porovnává Česko cílovou míru návratnosti projektu ve výši [9 až 11] % s mírou návratnosti jiných jaderných projektů, velkých projektů komerční infrastruktury, českých regulovaných zařízení a YieldCos z Velké Británie. Tyto výsledky jsou uvedeny v následující tabulce ([78])

([74]) V tomto kontextu je finanční páka definována jako poměr dluhu ke kapitálu, kde kapitál je součtem dluhu a vlastního kapitálu.

([75]) Viz podání Česka ze dne 21. března 2024.

([76]) Ve svém podání ze dne 9. ledna 2024 Česko vysvětluje, že v rámci struktury financování EDU II se úroveň páky projektu v čase mění. V průběhu výstavby je jeho finanční páka vyšší než 90 %, která se v průběhu životnosti projektu snižuje s tím, jak je splácena návratná finanční výpomoc. Česko dále vysvětluje, že důsledkem časově proměnlivé páky EDU II je, že podle standardního rámce CAPM musí být požadovaná návratnost vlastního kapitálu pozitivně v korelaci s pákou, protože kapitáloví investoři mají tendenci požadovat vyšší návratnost, když se páka zvyšuje. V důsledku toho by rámec CAPM očekával, že návratnost vlastního kapitálu bude časově proměnlivá, aby odrážela tuto relativní dynamiku mezi výnosem vlastního kapitálu a efektivní pákou. Česko dále uvádí, že vzhledem k tomu, že současná mechanika finančního modelu předpokládá konstantní roční návratnost vlastního kapitálu po celou dobu životnosti projektu, neodpovídá to tomu, jak by měla být návratnost vlastního kapitálu oceňována vzhledem k časově proměnlivé povaze roční páky EDU II. K vyřešení tohoto problému by bylo třeba kalibrovat konstantní „efektivní" roční páku, aby se zajistilo, že 1) vývoj rizikové expozice vlastního kapitálu v průběhu životnosti projektu EDU II bude přesně oceněn a 2) v rámci CAPM se použije konstantní roční návratnost vlastního kapitálu v souladu se současnou mechanikou finančního modelu. Proto prostý průměr páky v čase neodráží skutečnou úroveň rizika, kterému je projekt vystaven, a současně úroveň návratnosti vlastního kapitálu, kterou by investoři požadovali. Například při stejné úrovni prosté roční průměrné páky by riziková expozice vlastního kapitálu u projektu, který má vyšší páku během fáze výstavby, byla vyšší než během provozní fáze, která má nižší páku. Je to proto, že fáze výstavby nese pro kapitálové investory podstatně vyšší riziko než provoz. S ohledem na tuto skutečnost předložilo Česko tři alternativní přístupy jako zástupný ukazatel efektivní páky, který se promítá do odhadu návratnosti vlastního kapitálu. Tyto alternativní přístupy byly podrobně popsány v podání Česka ze dne 9. ledna 2024 a v podání Česka ze dne 8. listopadu 2023.

([77]) Viz podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

([78]) Viz podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

Tabulka 3

Referenční hodnoty Česka ([79])

Komparátor	Finanční páka (%)	Návratnost vlastního kapitálu s finanční pákou (%)
Projekty v oblasti jaderné energetiky		
Hinkley Point C ([1])	nepoužije se	11,0–11,5
Paks II ([2])	40,0–50,0	10,9–12,5
Velké projekty komerční infrastruktury		
Německé černé uhlí ([3])	60,0	11,0
Německé CCGT ([3])	60,0	10,0
Větrná energie na moři ([4])		7,0–9,0
Cenové regulace v Česku ([5])		
Distribuce a přenos elektřiny (2021–2025)	48,9	7,9
Distribuce a přeprava plynu (2021–2025)	48,9	7,8
([6]) UK YieldCos[6]	34,0–65,0	7,2–11,0

([1]) Rozhodnutí Komise ze dne 8. října 2014 o státní podpoře SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), kterou Spojené království zamýšlí poskytnout za účelem podpory jaderné elektrárny Hinkley Point C.

([2]) Viz rozhodnutí Komise ze dne 6. března 2017 o opatření / režimu podpory / státní podpoře SA.38454 – 2015/C (ex 2015/N), kterou Maďarsko zamýšlí poskytnout na podporu rozvoje dvou nových jaderných reaktorů v jaderné elektrárně Paks II.

([3]) Fraunhofer ISE (2021), „Levelized cost of electricity renewable energy technologies“, https://www.ise.fraunhofer.de/en/publications/studies/cost-of-electricity.html

([4]) World Forum Offshore Wind (2022), Financing Offshore Wind, WFO_FinancingOffshoreWind_2022.pdf (wfo-global.org)

([5]) ERÚ (2020), strana 154, (https://eru.gov.cz/zasady-cenove-regulace-pro-regulacni-obdobi-2021-2025-pro-odvetvi-elektroenergetiky-plynarenstvi) ERÚ (2020), strana 154, (https://eru.gov.cz/zasady-cenove-regulace-pro-regulacni-obdobi-2021-2025-pro-odvetvi-elektroenergetiky-plynarenstvi)

([6]) Česko uvádí, že YieldCos jsou třídou aktiv veřejně obchodovaných společností, které se zaměřují na provozní aktiva v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Šest společností posuzovaných od června 2022 do června 2023, z nichž dvě zveřejnily zprávy v roce 2023 a uvedly odpovídající hodnoty finanční páky a návratnosti vlastního kapitálu s finanční pákou. Dolní hranice finanční páky byla převzata z výkonnosti portfolia, přičemž horní hranice se vztahuje k maximálnímu povolenému limitu v rámci jejich investiční politiky: finanční páka společnosti TRIG: https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/08/TRIG-H1-2023-Interim-Results-Presentation.pdf; návratnost vlastního kapitálu společnosti s finanční pákou v případě společnosti TRIG: https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/02/TRIG-2022-Annual-Report.pdf; finanční páka a návratnost vlastního kapitálu s finanční pákou v případě společnosti UKW: https://www.greencoat-ukwind.com/~/media/Files/G/GreenCoat-UKWind/documents/Results/2911%20Greencoat%20Interim%20Report_CL.pdf.

Zdroj: české orgány, podání ze dne 9. ledna 2024

(138) Česko uvádí, že výsledky tohoto srovnání ukazují, že odhady návratnosti vlastního kapitálu pro navrhovanou JE v Dukovanech jsou v souladu s odhady jiných JE a projektů energetické infrastruktury. Česko dále uvádí, že se očekává, že návratnost vlastního kapitálu EDU II bude vyšší než u ostatních jaderných elektráren z poslední doby, mimo jiné vzhledem k vyšší finanční páce EDU II. Úprava regulovaných výnosů energetických společností v České republice zohledněním rozdílů při kompromisu mezi rizikem a výnosem (tj. přičtením samostatné přirážky za významné riziko ve výši 3–3,5 %) povede ke srovnatelným výnosům ([80]).

([79]) Česko dále konstatuje, že výsledky se v zásadě shodují s analýzou rizik, přičemž jaderné projekty se nacházejí na horní hranici rizikového spektra a vykazují odpovídající vysokou úroveň návratnosti; jaderné komparátory se překrývají s odhadovaným rozsahem návratnosti vlastního kapitálu; Cenové regulace v Česku vykazují v kontrolních obdobích 2021–2025 relativně stabilní výnosy. Jedná se o jeden z nejnižších srovnávacích ukazatelů a souhlasí s kategorizací rizika „nízké“ z analýzy rizik. Dva ze srovnávaných německých projektů na výrobu elektřiny (z černého uhlí a CCGT) mají navíc úroveň návratnosti vlastního kapitálu, která odpovídá a je o něco nižší než u projektů v oblasti jaderné energetiky, a to především kvůli výrazně nižšímu riziku výstavby a provozu. Viz podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

([80]) Podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

(139) České orgány dospěly k závěru, že cílová vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % je přiměřená vzhledem k tržnímu riziku a souvisejícím opatřením na jeho snížení. Česko dále uvádí, že cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % odráží navrhovanou finanční strukturu projektu, kdy EDU II nese odpovědnost za činnosti před výstavbou, výstavba je financována ze státní půjčky a smlouva o odběru je uzavřena na 40 let ([81]).

(140) České orgány dále vysvětlují, že při použití realistického scénáře 10% překročení nákladů způsobeného neoprávněnými důvody by vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu klesla na […] %.

3.6.5.2 Náklady dluhu

(141) Česko vysvětluje, že náklady na návratnou finanční výpomoc během výstavby a záruční doby činí 0 % p. a., zatímco během komerčního provozu se náklady na návratnou finanční výpomoc budou rovnat nákladům na financování státního dluhu plus 1 %, ale ne méně než 2 % p. a. Česko dále vysvětluje, že s ohledem na nedávné pohyby nákladů na státní půjčky i inflaci se náklady dluhu během provozu rovnají 3,5 % ([82]). Česko vypočítalo, že celkové náklady dluhu projektu se rovnají [2 až 4] % ([83]).

3.6.5.3 Celková míra návratnosti

(142) Česko vycházelo z následujícího „vanilkového“ vzorce pro výpočet WACC: ([84])

$$WACC = CoE\ x\ \left(1 - \frac{D}{D+E}\right) + CoD\ x\ \left(\frac{D}{D+E}\right)$$

kde:

1) CoE jsou náklady vlastního kapitálu neboli návratnost vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %, o nichž se pojednává v oddíle 3.6.5.1;

2) CoD jsou náklady dluhu ve výši [2 až 4] %, o nichž se pojednává v oddíle 3.6.5.2, a

3) $\left(\frac{D}{D+E}\right)$ je pákový poměr projektu ve výši […] %, o němž se pojednává v oddíle 3.6.5.1.

([81]) Podání Česka ze dne 9. ledna 2024.

([82]) Česko vysvětluje, že náklady dluhu ve výši 3,5 % byly odhadnuty na základě aktuálních údajů o výnosové křivce státních dluhopisů České republiky. Při použití lineární aproximace mezi dostupnými kotacemi 20Y a 50Y je relevantní sazba 30Y 4,04 % v českých korunách. Vzhledem k tomu, že český stát nemá žádné dlouhodobé dluhopisy v eurech, byl pro výpočet pevné úrokové sazby odhadnut relevantní kurz eura pomocí cenových kotací forwardových kurzů CZK/EUR. Na základě této analýzy je relevantní pevná sazba v EUR přibližně 2,5 %. Po připočtení výše uvedené marže ve výši 1 % jsou odhadované náklady dluhu 3,5. Viz podání Česka ze dne 1. března 2024 a 7. března 2024.

([83]) Viz podání Česka ze dne 7. března 2024. Česko vysvětluje, že po smlouvě o nákupu by projekt mohl v období 2081 až 2095 získat komerční dluh ve výši 304 milionů EUR, tj. 3 % návratné finanční výpomoci, což by odráželo očekávání, že investor se bude snažit projekt po skončení platnosti smlouvy o nákupu refinancovat, aby mohl efektivněji spravovat své portfolio aktiv. Očekává se, že komerční dluh bude čerpán po skončení období smlouvy o nákupu s náklady ve výši 5,5 %. Tato hodnota byla odhadnuta na základě nákladů dluhu pro návratnou finanční výpomoc (tj. 3,5 %) jako referenční hodnoty. Vzhledem k plné expozici tržním cenám ke konci životnosti projektu byla k 3,5% marži připočtena 2% marže, aby se odhadly náklady na komerční dluh v této fázi. Viz také finanční model Česka.

([84]) Viz podání Česka ze dne 13. října 2023 a 1. března 2024.

(143) Výsledkem tohoto vzorce je WACC ve výši [4,5 až 7] %. Česko vysvětluje, že ve vzorci pro výpočet WACC není zohledněn žádný efekt daňového štítu, protože všechny daňové dopady jsou uznány ve finančním modelu a zachyceny v peněžních tocích použitých pro výpočet ukazatelů finančního modelu. ([85]) Pokud by však byl zahrnut efekt daňového štítu a byla by použita efektivní daňová sazba 21 %, WACC by činil [4 až 7] %. ([86])

3.6.6 *Příjmy a náklady projektu*

(144) Jak je vysvětleno v oddíle 3.6.2, finanční model předložený Českem vychází z několika předpokladů týkajících se očekávaných tržních cen, dostupnosti elektrárny, nákladů na výstavbu, provozních nákladů a nákladů na vyřazení z provozu a dalších relevantních předpokladů, jako jsou kapitálové výdaje a financování projektu.

(145) Příjmy elektrárny se vypočítávají s ohledem na prognózy tržních cen a za předpokladu omezeného provozu podle zatížení, kdy elektrárna v rámci určitých technických omezení upravuje svůj výkon s ohledem na hodinové ceny na spotovém trhu v souladu s finančními pobídkami stanovenými ve vzorci pro výpočet odměny popsaném v 88. bodě odůvodnění.

(146) České orgány vysvětlily, že schopnost elektrárny sledovat zatížení bude omezena technickými omezeními, která budou částečně záviset na zvolené technologii. Při modelování dispečinku elektrárny v reakci na tržní ceny Česko vycházelo z předpokladu, že elektrárna bude minimálně splňovat evropské požadavky na jaderné elektrárny s lehkovodními reaktory. ([87]) Pokud technické možnosti elektrárny přesáhnou tyto minimální požadavky, promítne se to do předpokladů výnosů použitých pro výpočet realizační ceny po uzavření smlouvy o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě. Taková zvýšená flexibilita by umožnila lepší optimalizaci sledování zatížení, a tím by měla vliv na snížení realizační ceny.

(147) Při odhadech cen na centrálním trhu Česko vycházelo z komerčních předpokladů společnosti ČEZ ohledně vývoje průměrných ročních tržních cen elektřiny v České republice v letech 2035 až 2050. Aby byla pokryta celá očekávaná provozní životnost elektrárny, pro období 2051–2096, české orgány předpokládají, že tržní ceny budou postupně klesat konstantní rychlostí […] % ročně, což odráží očekávání, že tržní ceny budou mít v delším časovém horizontu tendenci klesat v důsledku nárůstu obnovitelných zdrojů energie v systému. Bez úprav o inflaci vychází předpoklad ceny na centrálním trhu z […] EUR za MWh v roce 2036, klesá na […] EUR za MWh v roce 2050 a postupně se snižuje na […] EUR za MWh v roce 2076 a […] EUR za MWh v roce 2096.

(148) České orgány předložily v rámci finančního modelu analýzy cenové citlivosti s pomocí dalších scénářů, které předpokládají konstantní roční průměrné tržní ceny v rozmezí od –10 EUR za MWh do 150 EUR za MWh. Ve scénářích s tržními cenami –10 EUR za MWh, 10 EUR za MWh a 20 EUR za MWh očekávají, že elektrárna bude po skončení platnosti smlouvy o nákupu odstavena. V rámci všech scénářů cenové citlivosti odhadují české orgány rozpětí realizační ceny potřebné k dosažení cílové návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % po dobu životnosti projektu v rozmezí od [50 až 80] EUR za MWh do [75 až 90] EUR za MWh. Za předpokladu pevné realizační ceny ve výši [65 až 80] EUR/MWh (reálné ceny roku 2020) by očekávaná vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu podle různých výpočtů citlivosti činila […] % před dělením zisku během trvání smlouvy, […] % před dělením zisku během trvání projektu a […] % po dělení zisku během trvání projektu při tržních cenách 150 EUR/MWh, [...] % před i po dělení zisku při 40 EUR/MWh, […] % před i po dělení zisku při 20 EUR/MWh a […] % před i po dělení zisku při 10 EUR/MWh i při minus 10 EUR/MWh.

([85]) Česko vysvětluje, že tento přístup se liší od přístupu podnikových financí, kde se ocenění provádí přes volný peněžní tok do podniku a úprava daňového štítu ve WACC (kdy se náklady dluhu násobí faktorem (1–t), kde t je daňová sazba) je nutná k zachycení dopadů finanční struktury na daně, které nejsou v modelu přímo zohledněny. Proto se tato úprava nevztahuje na model financování projektu použitý v tomto případě. Viz podání Česka ze dne 21. února 2024.

([86]) Podání Česka ze dne 1. března 2024 a finanční model Česka.

([87]) K dispozici pro členy na adrese https://europeanutilityrequirements.eu/

(149) Jak je vysvětleno ve 145. bodě odůvodnění, Česko vyvinulo roční model příjmů, který vypočítává příjmy elektrárny za každou hodinu provozu na základě odhadovaných hodinových tržních cen a za předpokladu optimalizace výkonu v reakci na tržní cenové signály, přičemž zohledňuje i plánovanou a neplánovanou údržbu. Hodinové cenové křivky byly stanoveny na základě volatility cen v roce 2035 podle centrálního cenového scénáře společnosti ČEZ, který byl aplikován na roční cenové projekce po dobu životnosti aktiva. Poté se pro každou hodinovou cenovou křivku vypočítá příjem elektrárny pomocí vzorce pro výpočet odměny popsaného v oddíle 3.6.1 za předpokladu, že výroba je optimalizována tak, aby reagovala na tržní signály v rámci technických možností JE.

(150) Česko odhadlo dopad na ziskovost elektrárny za předpokladu, že provoz se sledováním zatížení bude probíhat tak, jak je popsáno výše, v porovnání se scénářem provozu bez sledování zatížení, kdy je výkon udržován na průměrné roční dostupnosti [75 až 100] % kapacity elektrárny. České orgány odhadují, že při sledování zatížení bude elektrárna pracovat s průměrnou dostupností [70 až 90] % své kapacity (což vyplývá z očekávaného snížení výkonu na 75 % v obdobích, kdy jsou tržní ceny *p* nižší než náklady *c*), čímž se dosáhne v průměru 101,24 % příjmů a 96,59 % nákladů, kterých by elektrárna dosáhla bez sledování zatížení po celou dobu životnosti projektu. České orgány zdůrazňují, že výsledek analýzy je do značné míry ovlivněn profilem předpokládaných tržních cen, které jsou hypotetické povahy a lze je považovat pouze za teoretické ukazatele výkonnosti elektrárny.

(151) Vzorec pro výpočet odměny popsaný v 88. bodě odůvodnění zajišťuje stabilitu příjmů EDU II bez ohledu na průměrný stav trhu v období smlouvy o nákupu (2038–2078).

(152) Vzhledem k tomu, že v době přijetí tohoto rozhodnutí není znám výsledek výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu, předložilo Česko orientační odhady nákladů založené na srovnávacích analýzách a veřejně dostupných informacích z vývoje projektu a provozu stávajících elektráren. Česko uznává, že spolehlivost předpovědí nákladů je omezená, protože v Česku neexistují žádné přímo srovnatelné precedentní projekty z poslední doby a projektové práce ještě nejsou dostatečně podrobné. Česko však tvrdí, že očekává, že výběrové řízení na dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby by mělo přinést ekonomicky nejvýhodnější řešení, které by mělo minimalizovat náklady.

(153) Podle základního scénáře se celkové kapitálové výdaje, tj. náklady na výstavbu („overnight cost“), odhadují na […]/kW, což odpovídá […] miliardám EUR v reálných cenách roku 2020 (a […] miliardám EUR v nominálních cenách).

(154) Česko dále uvádí, že vzhledem ke složitosti a technickým specifikům jaderných elektráren není neobvyklé, že náklady na výstavbu jsou mnohem vyšší, než se původně předpokládalo. Česko uvedlo, že v případě nejhoršího scénáře překročení nákladů, podobného tomu, k němuž došlo u JE Vogtle (USA) a Hinkley Point C (Spojené království), by náklady „overnight cost“ na projekt mohly dosáhnout [14 000 až 15 000] EUR na kW nebo [17 až 18] miliard EUR (reálné ceny roku 2023).

(155) Odhady provozních variabilních nákladů zahrnují náklady na palivo, poplatky za nakládání s odpady placené státu, náklady na provoz a údržbu bez nákladů na palivo a průběžný požadavek na tvorbu rezerv na výdaje na vyřazení z provozu. Celkově české orgány odhadují provozní variabilní náklady na přibližně [10 až 15] EUR/MWh (s odhadem nákladů na pořízení paliva ve výši […]/MWh, nákladů na vyřazení z provozu a nakládání s odpady ve výši […]/MWh a variabilních nákladů na provoz a údržbu ve výši […]/MWh). Provozní variabilní náklady se používají jako vstupní proměnná (*c*) ve vzorci pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu a pro odhad provozu se sledováním zatížení na základě hodinových cen na spotovém trhu.

(156) Celkové provozní náklady ve finančním modelu zahrnují také průběžné náklady životního cyklu ve výši […] EUR/MWh, což jsou podle českých orgánů náklady na výměnu a větší rekonstrukci komponentů elektrárny, ale nezahrnují náklady na prodloužení životnosti. Provozní náklady ve finančním modelu dále zahrnují fixní provozní náklady ve výši [10 až 20] EUR/MWh, které podle českých orgánů zahrnují mzdy, nakupované služby, pojištění a daně, poplatky, náklady na kontroly a revize, příspěvky na vyřazení z provozu a různé náklady.

(157) Aby se zohlednil nákladový dopad sledování zatížení, připočetly české orgány provozní náklady ve výši […] EUR/MWh. Podle českých orgánů jsou dodatečné náklady spojené se sledováním zátěže v jaderných elektrárnách spojeny se zvýšenou složitostí provozu, údržbou a otázkami palivové účinnosti, přičemž jsou dány faktory, jako je specifická konstrukce jaderné elektrárny, její stáří, regulační prostředí, v němž je provozována, a provozní postupy. Současný předpoklad ve výši […] EUR/MWh představuje počáteční pohled a bude přezkoumán po výběrovém řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu a v rámci pravidelných přezkumů.

(158) Po ukončení výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu bude Česko aktualizovat některé výše popsané předpoklady týkající se nákladů (viz příloha). Konkrétně budou aktualizovány a ve finančním modelu pro výpočet počáteční realizační ceny použity „overnight costs“, provozní variabilní náklady (náklady na palivo, náklady na provoz a údržbu, náklady na vyřazení z provozu a nakládání s odpady), náklady životního cyklu, fixní provozní náklady, náklady na sledování zatížení a předpoklady dostupnosti.

(159) Během pravidelných přezkumů mohou být některé předpoklady aktualizovány (tj. upraveny směrem nahoru nebo dolů), včetně předpokladů o inflaci, provozních variabilních nákladů, nákladů životního cyklu, fixních provozních nákladů, nákladů na sledování zatížení a odhadů ziskovosti po zatížení (viz příloha). Na přezkum bude dohlížet nezávislá třetí strana, kterou by měl být český Energetický regulační úřad.

(160) Dále mohou být některé předpoklady aktualizovány z důvodu oprávněných důvodů, jak je popsáno v oddíle 3.8.

3.6.7 *Kontrola nadměrné kompenzace*

(161) Jak je vysvětleno v rozhodnutí o zahájení řízení, české orgány původně navrhly kontrolní mechanismus nadměrné kompenzace spočívající v dělení zisku z vlastního kapitálu s prahovou hodnotou stanovenou na úrovni cílové hodnoty návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % a faktorem rozdělení 50:50.

(162) V návaznosti na navrhované změny opatření 1, zejména s ohledem na zkrácení doby trvání smlouvy o nákupu z 60 na 40 let, což podle názoru Česka vystavuje příjemce riziku tržních cen během posledních 20 let životnosti aktiva, české orgány uvádějí, že by byl vhodný mírně upravený podíl dělení zisku z vlastního kapitálu, neboť by přesněji odrážel vyšší expozici příjemce tržním cenám po ukončení smlouvy o nákupu. Dělení zisku z vlastního kapitálu proto zajistí, že:

a) veškeré zisky nad úrovní návratnosti vlastního kapitálu [9 až 11] % (nominální, po zdanění, před komerčním financováním) budou rozděleny v poměru 50:50 mezi příjemce a zvláštní účelovou jednotku po dobu 40 let, která začíná dnem uvedení JE do provozu;

b) veškeré zisky nad úrovní návratnosti vlastního kapitálu [9 až 11] % (nominální, po zdanění, před komerčním financováním) budou rozděleny v poměru 60:40 mezi příjemce a zvláštní účelovou jednotku po dobu 20 let, která bezprostředně následuje po výše uvedeném 40letém období.

(163) Česko vysvětlilo, že skutečné výnosy projektu budou posuzovány v pětiletých intervalech v průběhu provozní doby projektu, aby se ověřilo, zda nedošlo k nadměrným ziskům. Toto posouzení bude i) poprvé provedeno po skončení rozpočtového roku, v němž vstoupí v platnost licence získaná pro provoz JE, nebo, pokud nastane dříve, po skončení rozpočtového roku bezprostředně předcházejícího uplynutí pěti let od zahájení dodávek elektřiny z JE do sítě („počáteční přezkum nadměrné kompenzace“) a ii) poté v pětiletých intervalech („následný přezkum nadměrné kompenzace“) až do ukončení komerčního provozu projektu.

(164) Posouzení bude vycházet z nejnovější verze finančního modelu aktualizované v souladu s koncem rozpočtového roku předcházejícího posouzení („datum posouzení“) s údaji o skutečných příjmech a nákladech.

(165) Posouzení bude testovat, zda skutečná návratnost vlastního kapitálu („skutečná vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu“) překračuje prahovou hodnotu vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu („prahová hodnota vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu pro nadměrnou kompenzaci“). Skutečná vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu bude odpovídat míře návratnosti dosažené při realizační ceně a tržních výnosech a dalších parametrech vzorce pro výpočet odměny platných k datu posouzení. Stanovení skutečné vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu bude odrážet skutečnou výkonnost projektu od jeho zahájení až do okamžiku příslušného posouzení. Nebude brát v úvahu předpokládané peněžní toky do konce provozu. Prahová hodnota vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu pro nadměrnou kompenzaci byla stanovena na hodnotu [9 až 11] % po celou provozní dobu projektu (tj. během období odběru smlouvy o nákupu i po něm).

(166) Pokud skutečná vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu překročí prahovou hodnotu vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu pro nadměrnou kompenzaci, má se za to, že došlo k nadměrné kompenzaci vlastního kapitálu („událost nadměrné kompenzace vlastního kapitálu“). V případě události nadměrné kompenzace vlastního kapitálu bude státu a společnosti ČEZ vyplacena jednorázová částka v hotovosti („částka nadměrné kompenzace vlastního kapitálu“). Jakákoli částka nadměrné kompenzace vlastního kapitálu bude vyplacena pouze bezprostředně po přezkumu nadměrné kompenzace, nikoli v roce, ve kterém nadměrná kompenzace vlastního kapitálu vznikla.

(167) Pokud se má za to, že došlo k události nadměrné kompenzace vlastního kapitálu, vypočítá se částka kompenzace vlastního kapitálu takto:

(168) První krok zahrnuje vyčíslení peněžní částky rovnající se rozdílu mezi skutečnou vnitřní mírou návratnosti vlastního kapitálu a vnitřní mírou návratnosti vlastního kapitálu pro nadměrnou kompenzaci, přičemž se zohlední načasování peněžních toků a vyloučí se veškeré částky kompenzace vlastního kapitálu, které byly dříve vyplaceny státu.

(169) Ve druhém kroku se tato částka vynásobí poměrem rozdělení, čímž se určí platba, která je zaslána příjemci, a zbytek je vyplacen státu. Česko dále potvrdilo, že úpravy nadměrné kompenzace mohou mít podobu paušální platby nebo úpravy realizační ceny ve smlouvě o nákupu.

3.7 **Opatření 2: Státní půjčka (návratná finanční výpomoc)**

(170) Česko hodlá poskytnout státní půjčku, návratnou finanční výpomoc, na financování fáze 2 (vývoj projektu) a fáze 3 (výstavba). Česko uvádí, že očekávané kapitálové výdaje na fáze 2 a 3 podle základního scénáře činí […] miliard EUR (nominálně, v cenách roku 2020). Česko však také poskytlo scénáře založené na vyšších kapitálových výdajích. Na základě předchozích jaderných projektů s nejvyššími náklady na dokončení (tj. Vogtle a Hinkley Point C) byly kapitálové výdaje na fáze 2 a 3 odhadnuty na [17 až 18] miliard EUR (v reálných hodnotách roku 2023). Přesná výše půjčky bude stanovena na základě výsledku výběrového řízení a podpisu smlouvy o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě, aby bylo možné financovat rozvoj projektu.

(171) Česko tvrdí, že poskytnutí půjčky má ve srovnání s poskytnutím státní záruky na tržní půjčku následující výhody. *Za prvé*, návratná finanční výpomoc eliminuje riziko, že se nenajde komerční trh, který by zajistil financování projektu. *Za druhé*, návratná finanční výpomoc nabízí včasnější řešení pro zajištění celkového finančního balíčku oproti komerční úvěrové facilitě. *Za třetí*, návratná finanční výpomoc by znamenala nižší náklady dluhu vzhledem k přímému úvěrování ze strany státu, jakož i nižší poplatky v souvislosti se zajištěním a poskytnutím financování po celou dobu výstavby. České orgány dále vysvětlily, že vzhledem k velkému objemu dluhu a averznímu přístupu trhu k jaderným projektům by vyšší náklady na potenciální tržní úvěry vedly k vyšší realizační ceně ve smlouvě o nákupu. České orgány navíc uvedly, že stát má v porovnání s tržními věřiteli větší flexibilitu při rozhodování o konečné částce financování a tato flexibilita je nutná vzhledem k tomu, že smlouva o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě ještě nebyla uzavřena.

(172) Očekává se, že návratná finanční výpomoc pokryje 100 % nákladů spojených s fázemi 2 a 3 (viz 67. bod odůvodnění). Náratná finanční výpomoc bude zajištěna aktivy EDU II a nebude existovat žádný regres vůči ČEZ ani ručení ČEZ za návratnou finanční výpomoc. Příjemce bude během fáze výstavby projektu platit úrokovou sazbu ve výši 0 % ([88]). Roční úroková sazba bude následně odpovídat nákladům na státní dluh stanoveným Ministerstvem financí jako procentní sazba pro daný rok a navýšená o 1 procentní bod, nejméně však o 2 % p. a. ([89]). Náratná finanční výpomoc bude dokončena, jakmile bude dokončeno výběrové řízení na smlouvu o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě.

(173) Návratnou finanční výpomoc bude možné čerpat ode dne, kdy vstoupí v platnost smlouva o nákupu, smlouva s investorem a návratná finanční výpomoc. Čerpání bude probíhat pravidelně (například jednou ročně) v souladu s aktualizovaným rozpočtem EDU II.

(174) Návratná finanční výpomoc se bude odepisovat na základě konkrétních milníků, fází a předpokládaných změn projektu po dobu 30 let. Amortizace návratné finanční výpomoci bude zahájena udělením povolení v souladu s atomovým zákonem. Do té doby bude v období do zahájení odpisů vytvářena rezerva dluhové služby určená výhradně na odpisy návratné finanční výpomoci a úhradu úroků (dále jen „rezerva dluhové služby“), kterou si EDU II ponechá po dobu odpisů a v případě nedostatku hotovosti ji použije výhradně na odpisy návratné finanční výpomoci a úhradu úroků. Pokud se rezerva dluhové služby nevyužije v průběhu amortizačního období, použije se na poslední splátky a platby úroků.

(175) V případě, že EDU II oznámí státu, že projekt vyžaduje pozastavení odepisování návratné finanční výpomoci, aby se zabránilo finančnímu selhání ([90]), a že EDU II vyčerpala rezervu dluhové služby a že ČEZ neporušuje své závazky k vlastnímu kapitálu ([91]) (dále jen „oznámení o pozastavení“), bude odepisování návratné finanční výpomoci a placení úroků pozastaveno na dobu nezbytnou k zabránění finančnímu selhání.

(176) Dobrovolné předčasné splacení návratné finanční výpomoci a/nebo refinancování bude povoleno za podmínek návratné finanční výpomoci.

(177) V případě změny kontroly nad EDU II bude EDU II povinna splatit částku půjčky včetně úroků ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o návratné finanční výpomoci, pokud všechny akcie EDU II nenabude český stát.

(178) EDU II bude oprávněna vyplácet dividendy od počátku smlouvy o nákupu v souladu s dohodnutými parametry a za podmínky předchozí úhrady všech splatných splátek návratné finanční výpomoci. EDU II bude moci vyplácet volné peněžní prostředky společnosti ČEZ i jinými způsoby (například prostřednictvím plateb v rámci akcionářského dluhu nebo prostřednictvím vnitropodnikového dluhu poskytnutého společností EDU II společnosti ČEZ).

(179) Dokud EDU II plně nesplatí návratnou finanční výpomoc (včetně případných dlužných úroků), nemůže EDU II provádět žádné rozdělení ani platby ve prospěch společnosti ČEZ nebo jakéhokoli člena skupiny ČEZ, s výjimkou plateb za úhradu vnitroskupinových dodávek nebo služeb potřebných pro EDU II a/nebo pro provoz a údržbu JE. Bude-li se však EDU II účastnit sdružování finančních prostředků skupiny ČEZ v rozsahu stanoveném v návratné finanční výpomoci, předchozí věta nezakazuje ani neomezuje žádné platby ze strany EDU II nebo ve prospěch EDU II v souvislosti s takovým sdružováním finančních prostředků.

(180) A konečně, pokud by došlo k překročení nákladů, nelze vyloučit, že splacení návratné finanční výpomoci si částečně vyžádá refinancování prostřednictvím soukromých tržních půjček. Podle tohoto scénáře by splácení investičních nákladů již nebylo přímo vázáno na období návratné finanční výpomoci.

([88]) Tato úroková sazba bude platit až do udělení povolení k provozu JE. *Viz* § 9 písm. f) a § 4 odst. 2 atomového zákona (provoz jaderného zařízení).

([89]) Tato úroková sazba bude platit po udělení povolení k provozu JE příjemcem. *Viz* § 9 písm. f) a § 4 odst. 2 atomového zákona (provoz jaderného zařízení).

([90]) Pojem „finanční selhání“ je definován v odstavci 6 souboru podmínek smlouvy s investorem.

([91]) V souladu se souborem podmínek smlouvy s investorem se závazky společnosti ČEZ týkající se vlastního kapitálu týkají jejího závazku poskytnout dohodnuté podmíněné vlastní financování projektu až do celkové výše 1,95 miliardy EUR.

3.8 **Opatření 3: Mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky**

(181) Třetím opatřením na podporu projektu je ochrana návratnosti nákladů pro společnost ČEZ v případě, že se Česko rozhodne změnit svou vnitrostátní politiku v oblasti jaderné energetiky nebo neuplatnit opatření 1 nebo 2, nebo v případě výskytu oprávněných důvodů (dále jen „mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky“) ([92]).

(182) Mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky spočívá v prodejní opci ([93]) pro ČEZ nebo kupní opci ([94]) pro stát v případě, že nastanou určité okolnosti. Toto opatření je stanoveno ve smlouvě mezi českými orgány a společnostmi ČEZ a EDU II spolu se závazkem společnosti ČEZ poskytnout vlastní financování projektu.

(183) Do podpisu smlouvy s investorem stanoví první prováděcí smlouva rámec spolupráce na projektu, včetně mechanismu ochrany před změnou zákona nebo politiky pro první fázi projektu. První prováděcí smlouva konkrétně stanoví postupy a způsoby nového projednání podmínek smlouvy v případě oprávněných důvodů a prodeje akcií státu z oprávněných důvodů během fáze 1 projektu. První prováděcí smlouva podrobně popisuje způsoby ujednání o koupi akcií s cílem zaručit, že operace bude pro obě strany neutrální (např. tím, že se zajistí, aby hodnota kupní ceny odpovídala prostředkům investovaným do EDU II, aby nedocházelo k převodům příjmů z EDU II na ČEZ atd.).

(184) České orgány vysvětlují, že kupní cena za prodej všech akcií státu do konce fáze 1 je stanovena na 4 509 591 000 Kč s případným příplatkem z oprávněných důvodů nepřesahujícím 200 000 000 Kč, který odpovídá celkové výši kapitálových vkladů, které ČEZ poskytne. Ve zvláštní dohodě strany stanovily podmínky, za kterých budou tyto částky zahrnovat ekonomickou návratnost investice, a podmínky, za kterých nikoli. Obecně platí, že pokud je projekt zastaven z oprávněných důvodů, má společnost ČEZ také právo na návratnost investice.

(185) České orgány dále vysvětlují, že mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky zaručí ochranu EDU II v souvislosti s událostmi, které nemůže ovlivnit (např. v případě „oprávněných důvodů“ ([95])), jak je stanoveno ve smlouvě o nákupu (viz 104. bod odůvodnění). Konkrétně v případě oprávněných důvodů, které EDU II brání v plnění jejích zákonných povinností nebo které vedou k jejich zpoždění, bude EDU II za takové neplnění nebo zpoždění v plnění svých povinností omluvena. Stejně tak, pokud oprávněný důvod povede ke zpoždění realizace projektu, bude cílové datum uvedení do provozu prodlužováno den po dni. V případě výskytu oprávněného důvodu bude mít EDU II nárok na peněžní náhradu.

(186) České orgány vysvětlují, že cílem tohoto opatření je minimalizovat výši podpory potřebné při stanovení realizační ceny vytvořením přijatelného rámce pro rozložení rizika. Dopad tohoto opatření spočívá v omezení rizika pro investora a zároveň ve snížení rozsahu návratnosti investic. Cílem je chránit EDU II před určitými riziky (viz příloha rozhodnutí o zahájení řízení). EDU II zároveň ponese riziko překročení nákladů na projekt z jiných důvodů, než jsou oprávněné důvody. České orgány poskytly přehled změn, které by byly uznány jako oprávněné důvody. Ty zahrnují

([92]) Definice oprávněných důvodů viz 104. bod odůvodnění.

([93]) „Prodejní opce“ se týká práva společnosti ČEZ prodat státu všechny akcie EDU II, pokud nastanou určité události.

([94]) „Kupní opce“ se týká práva českého státu odkoupit od společnosti ČEZ všechny akcie EDU II v případě, že nastanou určité události.

([95]) „Oprávněnými důvody“ se rozumí události a okolnosti, které budou specifikovány ve smlouvě o nákupu (a jsou již zakotveny v první prováděcí smlouvě), které se týkají změn podmínek návratné finanční výpomoci, opožděného konečného investičního rozhodnutí české vlády, přijetí, změny nebo zrušení jakéhokoli platného zákona nebo předpisu souvisejícího s projektem, porušení stanovených povinností ze strany státu nebo státních subjektů umožňujících realizaci projektu a problematiky infrastruktury a sítí, požadavků státu souvisejících se zájmy národní bezpečnosti a souvisejících důsledků atd.

změny vstupů pro výpočet realizační ceny v závislosti na výsledcích výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu (pokud jde o kapitálové náklady, délku období výstavby, období dostupnosti, ([96]) náklady na provoz, údržbu, palivo a životní cyklus ([97]) a kapacitu, jakož i technické možnosti elektrárny) nebo finalizace návratné finanční výpomoci (úroková sazba, výše úvěru a platební podmínky stanovené v rámci návratné finanční výpomoci (viz 172. bod odůvodnění), jakož i předpoklady o komerčních úvěrech na základě výše a podmínek návratné finanční výpomoci). V tomto ohledu české orgány potvrzují, že finanční model vychází z minimální zákonem požadované flexibility elektrárny a že veškeré zvýšení flexibility by vedlo k efektivnějším předpokladům o sledování zatížení, čímž by se snížila realizační cena.

(187) Zahrnují také změny v průběhu životnosti projektu, které, pokud jsou založeny na oprávněných důvodech, budou aktualizovány v rámci pravidelných přezkumů podmínek smlouvy o nákupu, včetně změn provozních a investičních nákladů (zvýšení i snížení) a změn právních předpisů, jako jsou parametry vyřazování z provozu a daňové sazby. České orgány uznávají, že využití (nebo nevyužití) technické flexibility elektrárny k optimalizaci výroby s ohledem na měnící se tržní ceny (sledování zatížení) není oprávněným důvodem k odůvodnění dodatečného zvýšení nákladů nad rámec obecné aktualizace provozních nákladů, ke které dochází při pravidelném pětiletém přezkumu (viz oddíl 3.6.7). Ze seznamu oprávněných důvodů tak byla vyloučena technická omezení, která mohou následovat po zatížení. Cílem mechanismu ochrany před změnou zákona nebo politiky je zajistit celkovou přijatelnost projektu pro investora a pro stát.

3.9 **Právní základ a transparentnost**

(188) Vnitrostátním právním základem pro toto opatření je zákon o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2012 ([98]).

(189) České orgány vysvětlily, že podpora se bude řídit také zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a různými smlouvami a dohodami s příjemcem, jak je popsáno níže.

(190) Rámcová dohoda o spolupráci na výstavbě nových jaderných zdrojů v České republice podepsaná mezi ministerstvem, ČEZ a EDU II dne 28. července 2020 stanovila obecný rámec pro zahájení a následný rozvoj spolupráce mezi stranami na projektu výstavby nových jaderných zdrojů v lokalitě Dukovany. Neobsahuje žádné konkrétní právně závazné povinnosti stran. Projekt je v rámcové dohodě podmíněn předchozím schválením státní podpory.

(191) První prováděcí smlouva mezi ministerstvem, ČEZ a EDU II obsahuje právně závazná ujednání týkající se práv a povinností smluvních stran pro první fázi projektu, tj. do doby výběru dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Byla podepsána dne 28. července 2020 a následně změněna dne 24. prosince 2022, 20. prosince 2023 a 30. ledna 2024.

(192) Dne 26. ledna 2024 poskytly české orgány kopie:

a) Návrhu souboru podmínek smlouvy o nákupu, který stanoví práva a povinnosti stran v souvislosti s projektem a po podpisu nahradí rámcovou dohodu a první prováděcí smlouvu. Konkrétně budou ve smlouvě stanoveny podmínky pro závazek českého státu k výkupu elektřiny (včetně výpočtu realizační ceny a jejích úprav a podmínek závazku podílu na zisku), závazek státu založit zvláštní účelovou jednotku, závazek EDU II vyvinout, postavit a provozovat JE, jakož i podmínky platné v případě změny vlastnictví.

([96]) Jako základ pro odměňování je stanovena cílová hodnota dostupnosti [75 až 100] %. Rozdíly v harmonogramech dostupnosti v závislosti na zvolené technologii však mohou mít dopad na finanční model.

([97]) Náklady životního cyklu zahrnují výměnu a větší rekonstrukci komponentů v JE. Úspěšná nabídka inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby bude obsahovat podrobnosti o předpokládaném harmonogramu výměny a větší rekonstrukce. Tyto náklady nezahrnují náklady na prodloužení životnosti.

([98]) Zákon byl naposledy novelizován v roce 2023 a je k dispozici na adrese: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165.

b) Návrhu souboru podmínek smlouvy s investorem mezi českým státem, ČEZ a EDU II, který stanoví závazky týkající se kapitálového financování projektu ze strany společnosti ČEZ, převodu akcií na třetí strany a podrobností o kupní a prodejní opci.

c) Návrhu souboru podmínek návratné finanční výpomoci, která má být poskytnuta rozhodnutím Ministerstva průmyslu a obchodu.

(193) České orgány prohlašují, že podmínky výše uvedených smluv budou dokončeny po uzavření zadávacího řízení na výběr dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a po potvrzení investičních a provozních nákladů projektu a jeho technických charakteristik. Ze stejného důvodu budou některé vstupy pro finanční model, které budou použity k přepočtu realizační ceny ve smlouvě o nákupu, aktualizovány tak, aby odrážely podmínky smlouvy o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě (viz příloha).

(194) České orgány dále prohlašují, že ostatní podmínky smluvní dokumentace uvedené ve 191. bodě odůvodnění i konečná finanční dokumentace budou obsahovat standardní ustanovení, která by každý investor u podobného projektu hledal a mohl rozumně očekávat, že na nich najde shodu. Pokud příslušné konečné smluvní dokumenty zlepší smluvní podmínky, a tím změní rovnováhu rizik, očekávanou míru návratnosti nebo krytí nákladů souvisejících s projektem a související infrastrukturou ve prospěch příjemců, nebo budou obsahovat další prvky, které by mohly představovat státní podporu, zavazují se české orgány, že je před provedením oznámí Evropské komisi.

(195) České orgány vysvětlily, že informace o projektu budou zveřejněny na internetových stránkách ministerstva https://www.mpo.cz/cz/energetika/.

3.10 **Struktura financování projektu**

(196) Celková potřeba financování projektu v původním případě byla odhadnuta na […] miliard EUR (v reálném vyjádření v cenách roku 2020) nebo […] miliard EUR v nominálním vyjádření a bude financována prostřednictvím počátečního vlastního kapitálu společnosti ČEZ ve výši 0,18 miliardy EUR ve fázi 1 a prostřednictvím státní půjčky, návratné finanční výpomoci, ve výši [9,8 až 10,8] miliardy EUR, ve fázích 2 a 3.

(197) Další podmíněný vlastní kapitál ve výši 1,77 miliardy EUR poskytne společnost ČEZ na financování případného překročení nákladů, které není způsobeno oprávněnými důvody. Podrobnosti o přístupu k financování případného překročení nákladů budou dohodnuty mezi společností ČEZ a státem. Celková maximální výše vlastního kapitálu společnosti ČEZ pro projekt ve fázi rozvoje a výstavby bude činit 1,95 miliardy EUR.

(198) České orgány vysvětlují, že limit překročení je výsledkem obchodního jednání mezi stranami a výsledkem efektivního a optimálního rozložení rizika pro projekt. Domnívají se, že projekt nelze realizovat s časově neomezeným finančním závazkem.

(199) Jak je uvedeno v oddíle 3.6.6, české orgány se domnívají, že náklady na výstavbu projektu budou činit […] EUR/kW („overnight“, tedy bez úroků po dobu výstavby, při cenové úrovni roku 2020), a předpokládají, že provozní náklady budou činit přibližně [25 až 50] EUR/MWh (při cenové úrovni roku 2020) a budou zahrnovat náklady na palivo, provoz a údržbu, náklady na obnovu během životního cyklu a náklady na vyřazení z provozu a nakládání s odpady. V alternativním scénáři ([99]) odhadují české orgány, že náklady na výstavbu projektu, které nesouvisí s překročením nákladů způsobeným oprávněnými důvody, by byly o 10 % vyšší.

(200) Jak je uvedeno ve 154. bodě odůvodnění, české orgány vysvětlily, že v případě nejhoršího scénáře překročení nákladů podobného tomu, k němuž došlo v případě elektráren Vogtle a Hinkley Point C, by náklady na výstavbu („overnight costs“) projektu mohly dosáhnout [17 až 18] miliard EUR (v reálných cenách roku 2023), resp. […] miliard EUR v nominálním vyjádření. V takovém případě, pokud by překročení nákladů bylo zcela způsobeno oprávněnými důvody, by částka návratné finanční výpomoci v nominálním vyjádření dosáhla […] miliard EUR.

([99]) „Realistický případ“ je terminologie společnosti ČEZ pro alternativní scénář, který u projektu předpokládá +10% nárůst nákladů na výstavbu („overnight costs“), přičemž náklady jsou klasifikovány jako neoprávněné.

(201) Odhady nákladů jsou v této fázi orientační a byly vypracovány na základě předchozích případů. Skutečné náklady se budou odvíjet od výsledku výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu a vybraných technologií.

3.11 **Kumulace**

(202) Toto opatření nelze kumulovat s jinou podporou, která byla poskytnuta na pokrytí stejných nákladů, jež mají vzniknout v rámci projektu.

3.12 **Transparentnost**

(203) České orgány uvedly, že všechny příslušné informace týkající se tohoto opatření budou zveřejněny na vnitrostátní internetové stránce ([100]), jakož i v rejstříku transparentnosti Komise.

3.13 **Důvody pro zahájení řízení**

(204) Dne 30. června 2022 přijala Komise rozhodnutí o zahájení řízení. Komise dospěla k předběžnému názoru, že opatření představují státní podporu, a vyjádřila pochybnosti ohledně slučitelnosti opatření s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU. V rozhodnutí o zahájení řízení Komise konkrétně vyjádřila pochybnosti ohledně vhodnosti a přiměřenosti podpory a možného narušení hospodářské soutěže a obchodu.

(205) Pokud jde o pochybnosti o vhodnosti v rozhodnutí o zahájení řízení, Komise se dotazovala, zda je kombinace původně navrhované smlouvy o odběru za pevnou cenu spolu s návratnou finanční výpomocí a mechanismem ochrany před změnou zákona nebo politiky vhodným nástrojem pro poskytnutí podpory, zejména ve srovnání s jinými nástroji, které byly považovány za vhodné pro investice do jaderné energetiky v minulosti. Komise vyjádřila pochybnosti, zda by nebyla vhodnější vyšší míra rizika pro příjemce. Komise v rozhodnutí o zahájení řízení konkrétně uvedla, že izolováním příjemce od významných tržních rizik mohlo dojít k omezení některých pobídek ke konkurenčnímu chování, a domnívala se, že všechna tři opatření (tj. ustanovení o změně zákona, smlouva o odběru a návratná finanční výpomoc) společně značně snižují tržní riziko. Vzhledem k výše uvedenému Komise konstatovala, že není jasné, zda je rovnováha navrhovaná Českem při použití tří opatření správná a zda by nebylo nutné použít alternativní nástroje nebo změnit navrhované nástroje tak, aby byla zajištěna vyšší míra expozice tržnímu riziku ([101]).

(206) Pokud jde o přiměřenost projektu, Komise v rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila pochybnosti o tom, zda 60letá doba trvání smlouvy o odběru představuje minimum nezbytné k zajištění realizace projektu. Komise zejména uvedla, že doba trvání výrazně překračuje dobu splácení finanční podpory (v tomto případě 30 let po datu komerčního provozu), jakož i dobu trvání podpory přijatou v předchozích případech ([102]). Komise dále uvedla, že dlouhodobé smlouvy jsou sice běžným požadavkem umožňujícím velké dlouhodobé investice, ale doba trvání smlouvy nemusí vždy pokrývat celou ekonomickou životnost projektu.

(207) Kromě toho Komise v rozhodnutí o zahájení řízení dále vyjádřila pochybnosti o tom, zda předpoklady použité k odhadu požadované návratnosti správně odrážejí expozici investora. Komise zejména vyjádřila pochybnosti ohledně přirážky za výstavbu a provoz jaderné elektrárny, která byla připočtena k odhadu CAPM, vzhledem ke snížené expozici příjemce v důsledku tří opatření podpory, jakož i k možnostem úpravy ceny ve smlouvě o nákupu elektřiny. V návaznosti na to Komise zpochybnila, zda požadovaná návratnost vlastního kapitálu správně odráží

([100]) K dispozici na adrese: https://mpo.cz/cz/energetika/novy-jaderny-zdroj/rozvoj-novych-jadernych-zdroju/

([101]) Viz 191. až 193. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

([102]) Tamtéž, 197. a 198. bod odůvodnění. Konkrétně smlouva o odběru od elektrárny Hinkley Point C byla uzavřena na 35 let a v případě elektrárny PAKS II činila doba splácení návratné finanční výpomoci pouze 21 let a opatření nebylo doprovázeno žádnou jinou formou provozní podpory.

rizika, která nese příjemce, a zda odpovídá přiměřené návratnosti pro investora do takové činnosti, protože smlouva o odběru přenáší cenová i tržní rizika na zvláštní účelová jednotku, a tedy na stát ([103]).

(208) Komise navíc v rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila pochybnosti o tom, zda mechanismus dělení zisku z vlastního kapitálu navržený Českem dostatečně zabrání nadměrné kompenzaci, zejména proto, že zahrnuje faktor rozdělení 50:50 mezi stát a EDU II ([104]).

(209) Dále Komise v souvislosti se společností ČEZ jako předkladatelem projektu uvedla, že otevřené výběrové řízení na předkladatele projektu mohlo vést ke snížení podpory nezbytné pro realizaci projektu ([105]).

(210) Pokud jde o pochybnosti v souvislosti s možnými negativními dopady na obchod a hospodářskou soutěž, Komise zpochybnila výběr společnosti ČEZ jako příjemce projektu a skutečnost, že společnost ČEZ byla vybrána bez nabídkového nebo výběrového řízení a případně bez skutečného zvážení dalších potenciálních provozovatelů. V návaznosti na to Komise vznesla otázku, proč by měl být ČEZ nejefektivnějším provozovatelem, proč nebylo provedeno výběrové řízení nebo jiný mechanismus výběru a na základě jakých technických nebo ekonomických důvodů byl ČEZ vybrán. Výběr společnosti ČEZ vyvolává pochybnosti o možném narušení struktury trhu vzhledem k silnému postavení společnosti ČEZ na českém trhu s elektřinou ([106]).

(211) Komise dále uvedla, že nelze zcela vyloučit možnost manipulace s cenami a zadržování kapacity ze strany společnosti ČEZ. Například v obdobích, kdy jsou tržní ceny vyšší než pevná cena ve smlouvě o nákupu elektřiny, nebylo vyloučeno, že by skupina ČEZ mohla mít ekonomickou motivaci snížit výrobu EDU II, takže by ostatní bloky ČEZ mohly prodávat více energie za vyšší tržní ceny. Komise dospěla k názoru, že možnou manipulaci s trhem nelze vyloučit zejména vzhledem k současnému silnému postavení společnosti ČEZ na trhu s ohledem na výrobní kapacitu elektřiny i na skutečnou výrobu v Česku. S ohledem na výše uvedené Komise vyjádřila pochybnosti o tom, zda by ČEZ nebo EDU II měly motivaci nebo schopnost manipulovat s trhem ([107]).

(212) Komise nakonec vyjádřila pochybnosti o úloze zvláštní účelové jednotky na trhu. Komise zejména uvedla, že vzhledem k tomu, že zvláštní účelová jednotka může vyrovnávat své ztráty prostředky od státu, není jasné, zda by zvláštní účelová jednotka byla dostatečně motivována k tomu, aby jednala jako soukromý subjekt maximalizující zisk, pokud by tuto úlohu skutečně nepřevzal samostatný podnik, který by se řídil strategií maximalizace zisku, vybraný v otevřeném výběrovém řízení, jehož výsledkem by nebylo opětovné začlenění obchodních činností zvláštní účelové jednotky do společnosti ČEZ. Kromě toho se Komise domnívala, že existuje riziko, že by se podpora zvláštní účelové jednotky mohla přelít na velké spotřebitele elektřiny. Toto riziko může být dále umocněno skutečností, že zvláštní účelovou jednotku bude kontrolovat stát. Vzhledem k tomu, že zatím není zcela jasné, jak a komu bude zvláštní účelová jednotka elektřinu prodávat, nelze vyloučit, že uzavře dvoustranné smlouvy za výhodných podmínek s průmyslovými spotřebiteli ([108]). Komise nakonec uvedla, že by mohlo dojít k narušení trhu, protože není jisté, zda by struktura zvláštní účelové jednotky ve smlouvě o nákupu elektřiny mohla zabránit tomu, aby se tržní signály dostaly k provozovateli elektrárny ([109]).

([103]) Tamtéž, 207. a 208. bod odůvodnění.
([104]) Tamtéž, 205. bod odůvodnění.
([105]) Tamtéž, 209. bod odůvodnění.
([106]) Tamtéž, 215. bod odůvodnění.
([107]) Tamtéž, 217. a 218. bod odůvodnění.
([108]) Tamtéž, 221. až 223. bod odůvodnění.
([109]) Tamtéž, 224. bod odůvodnění.

4. POSTOJ ČESKÉ VLÁDY

(213) Česko zaslalo svou odpověď na rozhodnutí o zahájení řízení dne 30. srpna 2022. Česko ve svém podání předložilo několik analýz v reakci na pochybnosti Komise uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení, pokud jde o vhodnost, přiměřenost a dopad opatření na obchod a hospodářskou soutěž.

(214) Je třeba poznamenat, že odpověď Česka na rozhodnutí o zahájení řízení se zabývá opatřeními státní podpory popsanými v rozhodnutí o zahájení řízení. Současná podpůrná opatření, která zahrnují změny oproti původně plánovaným opatřením, jež byla zavedena s cílem řešit pochybnosti, které Komise vyjádřila v rozhodnutí o zahájení řízení, jsou podrobně uvedena v oddíle 3 tohoto rozhodnutí.

(215) Argumenty předložené Českem jsou podrobněji popsány níže.

4.1 Postoj Česka k vhodnosti podpory

(216) Ve své reakci na rozhodnutí o zahájení řízení Česko uvedlo, že v současných nejistých a rychle se měnících tržních podmínkách je třeba přijmout všechna tři opatření projektu, aby se řešila selhání trhu spojená s rozvojem jaderné energetiky (tj. rozsah kapitálových požadavků, dlouhodobá expozice tržním cenovým signálům, které jsou samy o sobě zkresleny zásahy, a dlouhodobé vystavení politickým rozhodnutím), jak uznala Komise v rozhodnutí o zahájení řízení ([110]). Podle Česka jsou k řešení výše uvedených selhání trhu nutné samostatné, ale vzájemně propojené státní zásahy.

(217) Za prvé, při absenci financování za tržních podmínek ze soukromých zdrojů z důvodu značného rozsahu investic a dalších rizik spojených s rozvojem jaderných projektů by významný rozsah rizika kapitálového požadavku zmírnila návratná finanční výpomoc.

(218) Za druhé, dlouhodobá expozice riziku tržních cenových signálů vystavuje projekt vysokému příjmovému riziku při značných fixních nákladech, což vede k velmi vysoké provozní páce, pro kterou soukromí investoři nemají pochopení. Toto riziko by bylo řešeno dlouhodobou ochranou cen, která je nabízena v rámci podmínek smlouvy o nákupu ([111]).

(219) Za třetí, dlouhodobá expozice riziku politických rozhodnutí, která je přítomna ve všech fázích projektu (konkrétně od vývoje až po vyřazení z provozu), by byla řešena mechanismem ochrany před změnou zákona nebo politiky, včetně ochrany „oprávněných důvodů“ ve smlouvě o nákupu.

(220) Na podporu výše uvedeného české orgány poskytly seznam jaderných projektů, které byly zrušeny v důsledku jednoho či více výše uvedených selhání trhu v souvislosti s rozvojem projektů výroby jaderné energie. ([112])

(221) České orgány dále vysvětlily, že kromě těchto hlavních selhání trhu současné tržní podmínky výrazně zvýšily rizika pro předkladatele nových jaderných projektů. Patří mezi ně i) pokračující technologický posun například směrem k obnovitelným zdrojům energie a vodíku, který může vést k vytlačení jaderné technologie zdroji s minimálními mezními náklady na výrobu, ii) makroekonomické prostředí, které mimo jiné zažívalo inflační tlaky a změny

([110]) Tamtéž, 182. až 184. bod odůvodnění.

([111]) V rozhodnutí o zahájení řízení byl pro smlouvu o odběru použit termín smlouva o nákupu elektřiny („PPA“). Během formálního šetření Česko tento termín ve svých smlouvách aktualizovalo a zvolilo termín smlouva o nákupu. V zájmu konzistentnosti se v tomto rozhodnutí používá aktualizovaný termín, který správně odráží současné opatření.

([112]) *Za prvé*, české orgány uvedly několik příkladů projektů, od kterých bylo upuštěno v důsledku značného rozsahu selhání trhu kapitálových požadavků. Konkrétně se jednalo o projekt Horizon ve Velké Británii, Belene v Bulharsku a Virgil C. Summer v USA. *Za druhé*, české orgány tvrdily, že projekt Temelín II (bloky 3 a 4) v Česku byl částečně zrušen kvůli neexistenci státního podpůrného mechanismu, který by zmírňoval rizika kolísání tržních cen. *Za třetí*, Česko vysvětlilo, že nové jaderné projekty jsou v průběhu své životnosti vystaveny politickým změnám, které mohou negativně ovlivnit životaschopnost a financovatelnost projektů. České orgány zmínily projekty Olkiluoto 4 a Hanhikivi 1 ve Finsku, které byly v důsledku politických rozhodnutí zrušeny.

úrokových sazeb a směnných kurzů zahraničních měn, iii) volatilita tržních cen komodit, která má za následek volatilitu cen elektřiny, a události typu „černá labuť“ – jako byla ruská agrese proti Ukrajině, která vedla k narušení trhu a dodavatelského řetězce.

(222) Kromě toho české orgány předložily hypotetické srovnávací scénáře, podle nichž by v případě odstranění kteréhokoli ze tří podpůrných opatření projektu zůstala výše popsaná hlavní rizika neovlivněna, což by ohrozilo životaschopnost projektu a vedlo k nepřijatelnému riziku pro předkladatele projektu a v konečném důsledku k neúspěchu dodávky.

(223) V prvním hypotetickém srovnávacím scénáři české orgány vysvětlily, že návratná finanční výpomoc poskytuje kapitál potřebný k výstavbě nového jaderného bloku a zmírňuje riziko selhání trhu vyplývající z velmi významného rozsahu kapitálového požadavku a vysoké míry rizika výstavby. České orgány tvrdí, že bez návratné finanční výpomoci by předkladatel projektu nebyl schopen získat kapitál pro fázi výstavby prostřednictvím komerčních dluhových trhů kvůli výše uvedeným rizikům, což by vedlo k neúspěchu projektu. Kromě toho Česko tvrdí, že pokud by vůbec bylo možné získat kapitál na komerčních dluhových trzích, bylo by velmi pravděpodobné, že by přístup k tomuto soukromému financování vyžadoval výrazně vyšší náklady dluhu ve srovnání s opatřením navrhovaným státem, což v konečném důsledku vede k vyšší úrovni státní podpory. K dosažení stejné úrovně návratnosti vlastního kapitálu by byla zapotřebí vyšší realizační cena ve smlouvě o nákupu.

(224) Ve druhém hypotetickém srovnávacím scénáři české orgány uvedly, že smlouva o nákupu působí jako klíčový faktor zmírňující velmi významný rozsah kapitálového požadavku a dlouhodobost expozice vůči volatilitě tržních cen. Podle názoru Česka by v případě odstranění smlouvy o nákupu investoři neměli zájem spoléhat se na tržní výnosy po celou dobu životnosti projektu a plné vystavení riziku, že náklady na palivo / provozní náklady převýší ceny elektřiny, volatilita peněžních toků a dodatečné náklady na zajištění během provozu by investory dále odrazovaly.

(225) A konečně ve třetím hypotetickém srovnávacím scénáři české orgány vysvětlily, že právní, politické a regulační změny jsou mimo kontrolu vývojářů jaderných projektů a tyto změny představují významné riziko pro nové jaderné projekty vzhledem k jejich dlouhodobosti a rozdílným názorům na úlohu jaderné technologie. České orgány tvrdí, že bez mechanismu ochrany před změnou zákona nebo politiky by předkladatel projektu pravděpodobně od projektu odstoupil, což by vedlo ke zpoždění termínů uvedení do provozu a/nebo k neúspěchu při realizaci projektu.

(226) Během formálního šetření se Česko rozhodlo změnit opatření s cílem vnést do projektu více tržního rizika tím, že nahradí pevnou odměnu v podobě pevně stanovené ceny ve smlouvě o nákupu ([113]) aktualizovaným vzorcem pro výpočet odměny, který odráží tržní podmínky a reaguje na tržní signály. Podrobný popis vzorce pro výpočet odměny – viz výše uvedený 83. až 106. bod odůvodnění.

4.2 **Postoj Česka k přiměřenosti podpory**

4.2.1 *Doba trvání podpory*

(227) V reakci na pochybnosti Komise týkající se doby trvání smlouvy o nákupu, které byly vzneseny v rozhodnutí o zahájení řízení, české orgány nejprve uvedly, že smlouva o nákupu musí být přiměřená současnému rizikovému investičnímu prostředí. Konkrétně české orgány vysvětlily, že investorské prostředí pro rozvoj jaderné energetiky prošlo významnými změnami v důsledku prudce rostoucích rizik vyplývajících z nedostatků v globálním dodavatelském řetězci, inflačních tlaků, nestabilních devizových trhů a zhoršení geopolitického prostředí v Evropě (např. ruské agrese proti Ukrajině). Energetické trhy jsou na tato geopolitická rizika náchylné, což v poslední době

([113]) Viz 60. až 65. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

vedlo k vysoké volatilitě cen energií. Investoři do jaderné energetiky jsou těmito změnami zvláště ovlivněni vzhledem k dlouhé životnosti projektů a značnému kapitálu, který je na začátku životnosti projektů zapotřebí. S ohledem na výše uvedené Česko tvrdí, že navrhovaná 60letá doba trvání smlouvy o nákupu odpovídá současnému rizikovému prostředí a jakékoli zkrácení doby trvání by se promítlo do vyššího vystavení investorů riziku, a tudíž i do vyšší návratnosti vlastního kapitálu. Podle českých orgánů by to vedlo k vyšší realizační ceně ve smlouvě o nákupu, což by narušilo cíl projektu dodávat cenově dostupnou elektřinu.

(228) Za druhé, české orgány vysvětlily, že čím delší je doba trvání smlouvy o odběru, tím nižší je realizační cena ve smlouvě o nákupu a tím nižší je riziko zdražení elektřiny. Česko tvrdilo, že smlouva o nákupu s dobou trvání kratší než 60 let by vystavila projekt zvýšeným rizikům. Taková rizika by zahrnovala skutečnost, že předkladatel projektu by musel dosáhnout výrazně vyšší realizační ceny ve smlouvě o nákupu, aby vytvořil větší rezervy provozního kapitálu, a také by musel přispívat většími částkami do rezervy na vyřazení z provozu ([114]) během kratšího období, aby mohl řídit rizika v případě nepříznivých tržních podmínek (např. kolísání tržních cen) po vypršení smlouvy o odběru. České orgány zároveň zdůraznily význam stabilních a dostupných cen elektřiny pro spotřebitele, kterých by bylo dosaženo prostřednictvím energetické smlouvy o nákupu s dlouhou dobou trvání. Nakonec Česko uvedlo, že doba trvání smlouvy o nákupu přesahující 30leté období splácení návratné finanční výpomoci by byla nezbytná k zajištění toho, aby projekt nebyl ohrožen zvýšenými riziky a aby realizační cena ve smlouvě o nákupu zůstala přiměřená a dlouhodobě stabilní.

(229) Za třetí, české orgány argumentovaly tím, že rozložení provozní podpory na celou dobu životnosti JE zabraňuje riziku neočekávaných zisků pro příjemce. Konkrétně Česko vysvětlilo, že mechanismus na ochranu proti nadměrné kompenzaci spolu s mechanismem pravidelné úpravy realizační ceny ve smlouvě o nákupu s cílem zajistit přiměřenou odměnu zajišťují minimalizaci rizika neočekávaných zisků. České orgány dále uvedly, že 60letá doba trvání smlouvy o nákupu by rovněž omezila případné neočekávané zisky, které by mohly vzniknout po skončení smlouvy o odběru v případě kratší doby trvání.

(230) Za čtvrté, Česko vysvětlilo, že rozložení podpory na celou dobu životnosti JE minimalizuje specifický dopad na cenu a snižuje riziko nespravedlivých mezigeneračních ekonomických převodů. České orgány zejména uvedly, že smlouvy o nákupu jsou důležitým nástrojem ochrany spotřebitelů před nestabilním vývojem na trhu. Kromě toho by u tohoto projektu doba trvání smlouvy o nákupu, která odpovídá životnosti JE, zajistila spotřebitelům energie větší stabilitu dodávek a cen, na rozdíl od smlouvy o odběru s kratší dobou trvání, která by vystavila předkladatele projektu a spotřebitele energie cenové a dodavatelské nejistotě. V případech, kdy je doba trvání smlouvy o nákupu kratší než 60 let, by se zvýšilo riziko nespravedlivých mezigeneračních ekonomických převodů, které by mohly být důsledkem cenové nejistoty nebo nejistoty nabídky. Česko navíc zmínilo, že provozní podpora po celou dobu životnosti JE je v mnoha případech obnovitelných zdrojů energie běžná. Takový přístup snižuje investiční riziko, protože investorům poskytuje zaručenou úroveň výnosů.

(231) Za páté, české orgány dále argumentovaly tím, že dlouhá doba trvání smlouvy o nákupu posílí důvěru, že JE bude v provozu po celou dobu své životnosti, a podpoří energetickou bezpečnost ČR. Konkrétně české orgány vysvětlily, že dlouhá doba trvání smlouvy o nákupu by byla tržním signálem, který by naznačoval závazek státu k nízkouhlíkové energetické bezpečnosti v dlouhodobém horizontu. Tato důvěra by se mohla projevit v nižších nákladech na projekt.

([114]) Viz § 51 odst. 2 atomového zákona, k dispozici na adrese: https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/263/2024-01-01?f=263%2F2016&zalozka=text.

(232) Za šesté a konečně, Česko tvrdí, že opatření (včetně navržené doby trvání smlouvy o nákupu) umožňují maximální možné rozložení rizika na investora a vývojáře projektu, které mohou tyto strany nést. V rámci navrhovaného podpůrného balíčku české orgány uvedly, že důležitá rizika spočívají na předkladateli projektu (například zpoždění, překročení nákladů, problémy s dodavatelským řetězcem, výkonnost a odstávky zařízení a také změny, které nejsou zahrnuty v oprávněných důvodech). Podle názoru Česka tedy navrhovaná opatření představují přiměřenou podporu, která je stanovena v minimální výši, jež nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné.

(233) V průběhu formálního šetření se Česko rozhodlo zkrátit dobu trvání smlouvy o nákupu z 60 na 40 let (viz 83. až 85. bod odůvodnění výše).

4.2.2 *Riziko nadměrné kompenzace*

(234) V reakci na pochybnosti Komise ohledně rizika nadměrné kompenzace uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení české orgány uvedly, že navrhovaný mechanismus na ochranu proti nadměrné kompenzaci je dostatečný k tomu, aby nadměrné kompenzaci zabránil. Navrhovaný mechanismus na ochranu proti nadměrné kompenzaci se skládá ze tří hlavních nástrojů, které poskytují silnou ochranu, jimiž je konkrétně i) mechanismus dělení zisku, který podle názoru Česka přesahuje odpovídající ustanovení v dříve schválených jaderných projektech a je i přísnější, ii) výběrové řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu, které přispěje ke kalibraci ceny ve smlouvě o nákupu ([115]), a iii) izolace od trhů s energií prostřednictvím struktury smlouvy o nákupu, která brání tomu, aby EDU II získala nadměrnou kompenzaci v důsledku podstatných změn dlouhodobých cen energie.

(235) Pokud jde o první opatření, české orgány uvedly, že navrhovaný mechanismus měří výkonnost projektu po celou dobu životnosti a zajišťuje, že veškerá nadměrná výkonnost je pokryta jeho rozsahem. Za pozornost zejména stojí, že všechny výnosy dosažené nad vyjednanou návratnost EDU II pro počáteční případ podléhají 50% faktoru rozdělení. České orgány dále zdůraznily, že navrhovaný mechanismus dělení zisku podněcuje EDU II k vyšší návratnosti a nabízí státu možnost získat příjmy z dělení zisku v případě nadměrné výkonnosti projektu.

(236) České orgány navíc uvedly, že navrhovaný mechanismus dělení zisku vychází z mechanismu Hinkley Point C, který Komise schválila. Tvrdí však, že mechanismus dělení zisku projektu zajišťuje větší sdílení mezi státem a provozovatelem při nižší návratnosti vlastního kapitálu ve srovnání s projektem Hinkley Point C. Konkrétně mechanismus dělení zisku projektu má výrazně nižší prahovou hodnotu pro rozdělení než Hinkley Point C ([116]). Kromě toho se mechanismus dělení zisku Hinkley Point C aktivuje pouze tehdy, když vnitřní míra návratnosti projektu (WACC) přesáhne 11,4 % (WACC v základním scénáři ve výši 9,02 %), zatímco mechanismus dělení zisku projektu by se aktivoval při mnohem nižší ekonomické návratnosti projektu (WACC v základním scénáři ve výši 3,7 %). Mechanismus dělení zisku projektu má navíc vyšší počáteční koeficient sdílení než Hinkley Point C (50 % oproti 30 %).

Obrázek 2

Mechanismy dělení zisku v případě EDU II ve srovnání s Hinkley Point C [….]

Zdroj: české orgány

(237) Pokud jde o druhé opatření, české orgány tvrdí, že výběrové řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu zavádí do procesu stanovení předpokladů konkurenční tržní mechanismus. Tento mechanismus zajišťuje, aby případné zvýšení zachycené v dlouhodobých předpokladech bylo minimalizováno v důsledku výsledku

([115]) Podle Česka by se tak stalo na základě předpokladů revidovaných v rámci tržního výběrového řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu, které do všech použitých dlouhodobých předpokladů zahrnuje nejnovější tržní úvahy.

([116]) Česko tvrdí, že zatímco v případě Hinkley Point C se musí výnosy zvýšit o 26,7 % nad původní vnitřní míru návratnosti (9,02 %), než dojde k jakémukoli sdílení, mechanismus dělení zisku projektu se vztahuje na veškerou nadměrnou kompenzaci nad původní vnitřní míru návratnosti.

výběrového řízení. Podobně by podle názoru Česka výběrové řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu zajistilo, že bude omezena veškerá nadměrná kompenzace z případné nepřiměřené nepředvídatelnosti základních předpokladů. Česko dále tvrdí, že výběrové řízení v projektu se liší od výběrového řízení v projektu Hinkley Point C, kde měl předkladatel projektu více nástrojů k řízení nadměrné kompenzace ([117]).

(238) Pokud jde o třetí opatření, české orgány vysvětlily, že navrhovaná struktura smlouvy o nákupu přerušuje vazbu mezi předkladatelem projektu a expozicí tržním cenám, a tím odstraňuje možnost, aby navrhovatel obdržel nadměrnou kompenzaci v důsledku tržních změn (ať už strukturálních, nebo cenových). Takové riziko by teoreticky mohlo nastat i po skončení doby trvání smlouvy o nákupu a podle Česka je to další důvod pro delší smlouvu o nákupu elektřiny na 60 let, která odpovídá životnosti JE. Na základě navrhované struktury smlouvy o nákupu by EDU II mohla získat nadměrnou kompenzaci pouze v případě nadměrné výkonnosti, pokud jde o výrobní kapacitu.

(239) České orgány dále vysvětlily, že možnost předkladatele projektu získat určité omezené navýšení nad cílovou návratnost vlastního kapitálu má žádoucí motivační účinky a bude motivovat EDU II k tržnímu ekonomickému chování. Česko navrhlo a vyjednalo podporu projektu s cílem přenést maximální únosné riziko na EDU II na jedné straně a na straně druhé zachovat pobídky motivující ke správnému ekonomickému chování EDU II a ČEZ. Pobídky obsažené v navrhované struktuře umožňují společnosti EDU II účinně řídit rizika, inovovat, zajistit efektivitu a realizovat projekt v dohodnutých termínech. A konečně, Česko tvrdí, že další mechanismy na ochranu proti nadměrné kompenzaci k omezení možného navýšení by zvýšily čistou rizikovou pozici EDU II, a proto by nemusely být v souladu se současnou pozicí minimální podpory. Konkrétně české orgány uvedly, že navrhovaný mechanismus dělení zisku chrání před nadměrnou kompenzací tím, že snižuje možnost navýšení, což se odráží v současné návratnosti vlastního kapitálu a realizační ceně ve smlouvě o nákupu dohodnuté mezi Českem a předkladatelem projektu. Jakékoli další opatření ke snížení dalšího potenciálního růstu může mít za následek vyšší rizikovou expozici pro předkladatele projektu a v důsledku toho možná i vyšší návratnost vlastního kapitálu a realizační cenu ve smlouvě o nákupu.

(240) Během formálního šetření Česko revidovalo vzorec pro odměňování společnosti ČEZ v rámci smlouvy o nákupu (viz 83. až 106. bod odůvodnění), aby zohlednilo tržní rizika, a aktualizovalo mechanismus dělení zisku (viz 161. až 169. bod odůvodnění), aby zabránilo nadměrné kompenzaci.

4.2.3 *Návratnost vlastního kapitálu vypočtená na úrovni požadovaného minima*

(241) České orgány vysvětlily, že navrhovaný rozsah návratnosti vlastního kapitálu byl posouzen s ohledem na rizika, kterým čelí EDU II ve srovnání s jinými velkými projekty energetické infrastruktury. Konkrétně byla rizika projektu hodnocena v šesti kategoriích: rozvoj, výstavba, provoz, příjmy, financování a regulace. Srovnávací ukazatele jsou rozděleny do tří částí: i) projekty výroby elektřiny z jaderných elektráren (EDU II, HPC a Paks II), ii) velké projekty komerční infrastruktury (projekty konvenčních elektráren a větrné elektrárny na moři) a iii) cenové regulace v Česku. Podle kvalitativního posouzení rizik, které provedlo Česko, jsou projekty výroby elektřiny z jádra považovány za „vysoce rizikové“, zatímco ostatní kategorie jsou považovány za „středně rizikové“ a s „nízkým rizikem“. Níže uvedená tabulka shrnuje analýzu srovnávání rizik všech rizikových faktorů a srovnávacích projektů posuzovaných v rámci šesti kategorií rizik.

([117]) Konkrétně české orgány argumentovaly tím, že v případě Hinkley Point C byl předkladatel projektu zároveň dodavatelem technologie, který dodával velkou část zařízení a inženýrských prací, jež byly zajištěny prostřednictvím více než 180 přímých zakázek. Vzhledem k tomu, že vývojář projektu je také významnou postavou v dodavatelském řetězci technologií, Česko tvrdí, že má větší kontrolu a schopnost řídit nadměrnou kompenzaci základních předpokladů a nákladů na přenos.

Tabulka 4

Souhrnné posouzení rizik všech rizikových faktorů a srovnávacích projektů

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
EDU II	High	High	High	Medium (40-year PPA) Low (i60-year PPA)	Medium	Medium	High
HPC	High	High	High	Low	High	Medium	High
Paks II	High	High	High	Medium	Medium	Medium	High
Conventional power plant projects (IPPs)	Medium	Medium	Low	High	Medium	Low	Medium

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
Offshore wind	Medium	Medium	Low	Low	Low	Low	Low
Czech regulated distribution	Low	Low	Low	Low	Low	Medium	Low

Zdroj: české orgány

(242) Podle Česka se zdá, že typické výnosy těchto srovnávacích projektů odpovídají podkladovým rizikům. U projektů výroby elektřiny z jaderných elektráren se výnosy pohybují v rozmezí 9–12,5 % (u Hinkley Point C 11–11,5 % (s finanční pákou), 9,02 % (bez finanční páky) a u Paks II 10,9–12,5 %). U projektů konvenčních elektráren se výnosy s finanční pákou pohybují mezi 10–11 %, zatímco u větrných elektráren na moři mezi 7–9 %. V případě české regulované distribuce elektřiny a plynu se výnosy pohybují v rozmezí 7,76–7,94 %.

(243) České orgány dále vysvětlily, že k výpočtu požadovaného rozsahu návratnosti vlastního kapitálu pro EDU II byla použita podrobná analýza založená na tržních proměnných. Tato analýza ukázala, že návratnost vlastního kapitálu se pohybuje v rozmezí […]–[…] %, což je v souladu s kvalitativním srovnávacím posouzením rizik a návratností srovnávaných projektů. Konkrétně byly tržní proměnné z českého a evropského finančního trhu použity k odhadu parametrů CAPM, včetně bezrizikové sazby, rizikové přirážky vlastního kapitálu a hodnot beta. Kromě toho je třeba ve srovnání s konvenční energií nebo regulovanými sítěmi zahrnout přirážku za jadernou energii s ohledem na zvýšené riziko jaderných projektů. Důvodem je skutečnost, že jaderné projekty jsou spojeny s podstatným rizikem výstavby a provozu, což podle Česka dokládají dosavadní výsledky a praktické obtíže při realizaci jaderných projektů včas a v rámci rozpočtu. Česko tvrdí, že vzhledem k ochraně, kterou projekt poskytuje, je přirážka ve výši 3–3,5 % přiměřená a byla zahrnuta do výpočtu CAPM zdola nahoru.

(244) České orgány dále uvedly, že navrhované podpůrné mechanismy jsou navrženy tak, aby přenesly maximální riziko na EDU II a zároveň byly dostatečné k řešení hlavních selhání trhu.

(245) V průběhu formálního šetření navrhlo Česko aktualizovanou návratnost vlastního kapitálu, jak je popsáno v oddíle 3 (viz 84. až 99. bod odůvodnění výše).

4.3 **Postoj Česka k výběru společnosti ČEZ**

(246) Ve své odpovědi na rozhodnutí o zahájení řízení české orgány vysvětlily, že byla zvážena alternativní řešení, pokud jde o úlohu předkladatele projektu, a jako preferovaná možnost byla vybrána společnost ČEZ (147. až 148. bod odůvodnění). Před výběrem společnosti ČEZ jako předkladatele projektu byly provedeny podrobné analýzy tří zvažovaných variant i) konsorcium soukromých investorů, ii) většinový podíl na projektu vlastněný a provozovaný českým státem a iii) varianta, kdy by předkladatelem projektu byla společnost ČEZ) (viz 51. bod odůvodnění výše). Česko zvolilo třetí možnost.

(247) České orgány dále vysvětlily, že společnost ČEZ jako předkladatel projektu je nejvhodnější volbou vzhledem ke své schopnosti a motivaci, pokud jde o realizaci projektu, jakož i z hlediska bezpečnosti dodávek energie, zájmů národní bezpečnosti a technologické neutrality. Konkrétně:

— Společnost ČEZ má jako předkladatel projektu jedinečnou pozici k realizaci tohoto projektu, protože má na trhu bohaté zkušenosti jako důvěryhodný vývojář a provozovatel jaderných elektráren v Evropě a jako stávající výrobce v Česku. Skupina ČEZ navíc patří mezi deset největších energetických společností v Evropě, a to jak z hlediska instalovaného výkonu, tak počtu zákazníků. Kromě toho ČEZ poskytne do společnosti EDU II kapitálovou investici ve výši až 1,95 miliardy EUR, což bude pro ČEZ silnou pobídkou k úspěšné realizaci EDU II.

— Vzhledem k cílům Česka v oblasti uhlíkové neutrality do roku 2050 hrálo při výběru investorského modelu projektu důležitou roli hledisko bezpečnosti dodávek. Společnost ČEZ je plně odhodlána realizovat projekt v termínu, který ochrání bezpečnost dodávek pro Česko, a dosud v tomto směru podnikla všechny nezbytné kroky (např. získala pozemek, získala potřebná stavební povolení a souhlasy).

— ČEZ jako veřejně obchodovaná společnost s většinovým podílem českého státu, která má významné postavení na českém energetickém trhu, zajišťuje ochranu zájmů národní bezpečnosti Česka – zejména v prostředí, kdy je česká ekonomika do značné míry vystavena vnějším hrozbám v oblasti dodávek energetických zdrojů.

— A konečně, zatímco společnost ČEZ byla vybrána jako předkladatel projektu, dodavatel jaderné technologie bude vybrán ve výběrovém řízení. Dodavatel inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby bude odpovědný za výstavbu a uvedení projektu do provozu, a proto bude mít významnou odpovědnost za zajištění úspěšné realizace projektu.

(248) České orgány navíc vysvětlily, že výběr společnosti ČEZ přináší značnou efektivitu, zabraňuje dodatečným nákladům a nevyžaduje samostatný rozvoj lokality. Tento výběr tak přináší významnou výhodu, pokud jde o termíny realizace projektu, které by nebylo možné pomocí alternativních struktur získat.

(249) České orgány dále vysvětlily všechny přípravné práce, které společnost ČEZ dosud provedla. Skupina ČEZ je vlastníkem navrhované lokality pro výstavbu JE (EDU II). Proces získávání pozemků potřebných pro stavbu byl zahájen v dubnu 2008 a ukončen v roce 2021 (77. bod odůvodnění). Kromě toho společnost ČEZ provedla studie proveditelnosti s cílem zkrátit čas a snížit náklady Česka na rozvoj projektu.

(250) Dále ČEZ od počátku roku 2021 získala všechny klíčové licence a povolení potřebné k realizaci projektu v souladu s projektovým záměrem (např. povolení k umístění jaderného zařízení a posouzení vlivů na životní prostředí (78.–79. bod odůvodnění výše)). Získat povolení k umístění jaderného zařízení obvykle trvá 6–7 let a získat posouzení vlivů na životní prostředí 3–5 let.

(251) České orgány dále vysvětlily, že ČEZ jako vlastník a provozovatel jaderné elektrárny důkladně zná regulační požadavky na výstavbu nové jaderné elektrárny a právní předpisy Česka a rozumí jim, a to včetně požadavků na vydání povolení (149. bod odůvodnění). Kromě toho jsou ČEZ a EDU II členy několika mezinárodních organizací, včetně Světového sdružení provozovatelů jaderných elektráren (WANO) ([118]), Evropských harmonizovaných požadavků na nové jaderné elektrárny (European Harmonised Requirements for New Nuclear Power Plants, EUR) ([119]), Electric Power Research Institute (EPRI) ([120]), Světové jaderné asociace (WNA) ([121]) a Nuclear Generation II & III Alliance (NUGENIA) ([122]), a mají tak přístup k normám a procesům, které jsou uznávány a podporovány regulačními orgány po celém světě s cílem podporovat neustálé zlepšování.

(252) České orgány dále zdůraznily klíčovou úlohu projektu pro bezpečnost dodávek elektřiny v Česku v budoucnosti, zejména s ohledem na vyřazování uhelných elektráren z provozu. České orgány konkrétně vysvětlily, že rychlejší rozvoj projektu přispěje k řešení předpokládaného nedostatku kapacity ([123]). Vývoj jiného projektu na jiném místě s výrazně delším časovým horizontem by neřešil okamžité potřeby systému v oblasti bezpečnosti dodávek.

(253) Kromě toho Česko s cílem podpořit svou myšlenku vysvětlilo, že i kdyby jakýkoli alternativní předkladatel projektu získal potenciálně vhodnou lokalitu pro umístění jaderné elektrárny na území Česka, vedlo by to k výraznému zpoždění realizace projektu ve srovnání se společností ČEZ. Konkrétně v tomto alternativním scénáři české orgány odhadují zpoždění až 14 let (ve vztahu k projektu), aniž by bylo zaručeno, že charakterizace lokality nebo plánovací kroky, které byly úspěšné v případě EDU II, nebudou čelit žádným problémům, což zvyšuje rizika a náklady na rozvoj projektu. České orgány každopádně tvrdí, že v Evropě neexistuje žádný důkaz o technologicky neutrálním provozovateli se zkušenostmi v jaderné energetice, který by rozvíjel jadernou elektrárnu mimo svou zemi.

(254) V případě, že by projekt realizoval jiný předkladatel než společnost ČEZ, odhaduje Česko, že by vznikly dodatečné náklady ve výši nejméně [200 až 700] milionů EUR, které by bylo nutné financovat. Tyto náklady se skládají zejména z hodnoty lokality pro JE, studií proveditelnosti, licenčních a rozvojových aktivit, které ČEZ dosud provedl, a také ze součinností se stávající JE Dukovany.

(255) Nakonec české orgány uvedly, že výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu je v souladu s předchozími případy v oblasti jaderné energetiky posuzovanými Komisí, kdy se vzhledem ke specifičnosti těchto projektů neprováděla otevřená výběrová řízení na předkladatele projektů ([124]).

(256) V dalším podání ze dne 16. března 2023 Česko poukázalo na dosavadní zkušenosti společnosti ČEZ s dodávkami a provozem jaderných elektráren. V minulosti ČEZ vyvinul a postavil dva bloky o instalovaném výkonu 1 125 MW v Temelíně (Česko), které byly uvedeny do provozu v letech 2000 a 2002, a také první jadernou elektrárnu v Dukovanech se současným instalovaným výkonem 2 040 MW. Tyto bloky byly uvedeny do provozu v letech 1985 až 1987 a Česko zdůrazňuje, že sdružení WANO je řadí mezi 20 % elektráren s nejlepším provozem.

([118]) https://www.wano.info/
([119]) https://www.europeanutilityrequirements.eu/fr.
([120]) https://www.epri.com/
([121]) https://www.world-nuclear.org/
([122]) https://snetp.eu/nugenia/
([123]) Simulace provozovatele české přenosové soustavy týkající se střednědobých prognóz přiměřenosti ve třech scénářích (konkrétně i) progresivní scénář, podle kterého je vyřazení uhelných zdrojů z provozu naplánováno do roku 2033, ii) konzervativní scénář, podle kterého je vyřazení uhelných zdrojů z provozu naplánováno na rok 2038, a iii) referenční scénář, podle kterého je vyřazení uhelných zdrojů z provozu naplánováno na rok 2040) ukazují význam včasného uvedení nového jaderného zdroje do provozu pro zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny a soběstačnosti Česka.
([124]) České orgány například uvedly, že společnost EDF byla pro Hinkley Point C jmenována na základě konzultace o vyjádření zájmu, které se zúčastnila pouze společnost EDF, zatímco společnost MVM Paks II byla pro Paks II jmenována bez otevřeného výběrového řízení, protože v té době na trhu neexistovaly žádné jiné důvěryhodné alternativy.

(257) Kromě bezpečnosti dodávek a národní bezpečnosti navíc Česko zdůrazňuje i hledisko finanční bezpečnosti, neboť ČEZ má silný vládní úvěrový rating ([125]).

(258) Nakonec Česko upřesnilo, že výběrové řízení na předkladatele projektu, kterým by se případně mohl stát jiný subjekt než ČEZ, by přineslo značné nevýhody. Česko v zásadě uvádí, že v tomto případě by soutěž na této úrovni projektu nepřinesla žádné výsledky, pokud jde o výběr nejefektivnějšího provozovatele. S poukazem na výše uvedené důvody zastává Česko názor, že vzhledem k tomu, že by vyžádání vyjádření zájmu jiných stran nebo organizace nabídkového řízení nepřinesly žádné výhody hospodářské soutěže, nebyly by vyváženy nevýhody tohoto procesu, zejména zpoždění a dodatečné náklady, které by vznikly, jakož i obavy o bezpečnost spojené s jakýmkoli jiným potenciálním zájemcem. Česko rovněž uvádí, že v žádné fázi plánování projektu si žádná třetí strana nestěžovala na jmenování společnosti ČEZ předkladatelem projektu ani proti němu nevznesla námitky, včetně reakcí třetích stran na rozhodnutí o zahájení řízení.

4.4 **Postoj České republiky k dopadu projektu na obchod a hospodářskou soutěž**

4.4.1 *Potenciální cenová manipulace a zadržování kapacity ze strany společnosti ČEZ*

(259) V reakci na pochybnosti Komise vyjádřené v rozhodnutí o zahájení řízení v souvislosti s možným zadržováním kapacity společností ČEZ české orgány vysvětlily, že skupina ČEZ nebude mít ekonomické pobídky ani možnost zvyšovat velkoobchodní ceny omezováním výkonu EDU II.

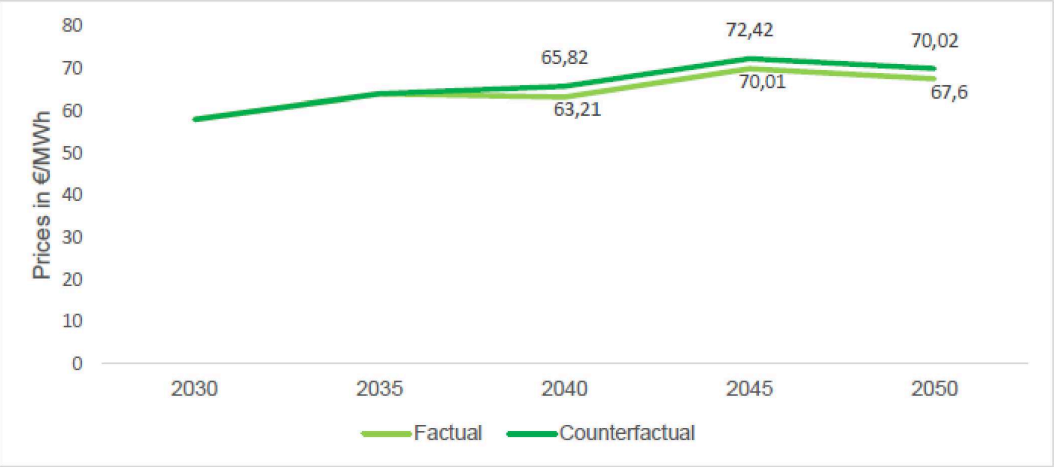
(260) Za prvé, české orgány tvrdí, že je to proto, že struktura řízení projektu EDU II je nezávislá na skupině ČEZ; tím se účinně omezuje možnost společnosti ČEZ nepřiměřeně zasahovat do každodenního provozu JE.

(261) Za druhé, podle zprávy společnosti Oxera ([126]), *„uvedení EDU II do provozu má malý, ale znatelný vliv na cenu elektřiny v Česku“*. Projekce v této zprávě ukazují, že uvedení EDU II do provozu by v letech 2040 až 2050 snížilo ceny elektřiny v Česku přibližně o 2 EUR/MWh (170. bod odůvodnění). V návaznosti na to české orgány odhadují, že pokud by EDU II byla na jeden rok zcela odstavena, znamenalo by to pro EDU II ztrátu příjmů v celkové výši přibližně 450 milionů EUR ([127]), zatímco společnost ČEZ by z prodeje nezajištěné části výroby za následující rok získala pouze přibližně 17 milionů EUR dodatečných příjmů ([128]), což by pro skupinu ČEZ znamenalo významnou finanční ztrátu.

([125]) Odkaz na odpovědi ČR ze dne 16. března 2023, odpověď na otázku č. 20.
([126]) Oxera Consulting LLP, 2021, The impact of Dukovany on the Central European electricity market (Dopad Dukovan na středoevropský trh s elektřinou) (dále jen „zpráva společnosti Oxera“).
([127]) Vypočteno na základě roční výroby 9 TWh vynásobené 50 EUR/MWh.
([128]) Vypočítáno na základě 21% roční výroby 40 TWh vynásobené 2 EUR/MWh a přepočtené na reálné ceny roku 2020.

Obrázek 3

Rozdíl ve velkoobchodních cenách elektřiny v Česku mezi skutečným a hypotetickým srovnávacím scénářem (2030–2050)

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios. (In the factual scenario, the planned support measures for the construction and operation of Dukovany II are implemented, while in the counterfactual scenario, the planned measures are not implemented.)

Source: Oxera report

(262) Za třetí, české orgány vysvětlily, že ačkoli by teoreticky mohlo dojít k určitému malému snížení výroby v případě EDU II ([129]), taková změna by pravděpodobně nevedla k žádnému významnému pohybu cen elektřiny vzhledem k tomu, jak jsou energetické trhy v Evropě propojené. Konkrétně se jedná o Česko a jeho bezprostřední sousedy s propojenými trhy s elektřinou, kterými jsou Rakousko, Německo, Polsko a Slovensko. Česko tvrdí, že projekt by neměl žádný nebo jen velmi omezený dopad na stanovení cen v Česku v letech 2030 až 2050. Odhaduje totiž, že tržní cena elektřiny pro propojený region je stanovena na základě cen elektřiny vyrobené mimo Česko (až 98 % hodin od zahraničních výrobců). Energie vyrobená na území České republiky by byla pokryta zemním plynem a hnědým uhlím, přičemž počet obnovitelných zdrojů energie by se zvyšoval. Tyto technologie umístěné uvnitř Česka by určovaly cenu pouze po malý počet hodin.

(263) České orgány dále tvrdí, že společnost ČEZ by byla negativně ovlivněna, kdyby zvláštní účelová jednotka dala EDU II pokyn k omezení výroby – a to i z oprávněných důvodů, jako je vyrovnávání soustavy –, protože takové omezení by vedlo ke snížení peněžních toků pro společnost ČEZ. Česko každopádně tvrdí, že když už jsou JE v provozu, mají nízké mezní náklady na provoz a nejsou dobře vybaveny k tomu, aby mohly ve velké míře modulovat objem výroby.

(264) Za čtvrté, české orgány vysvětlily, že ekonomicky racionální postup jak pro EDU II, tak pro skupinu ČEZ, je vždy vyrábět maximální možný výkon z JE, protože EDU II bude mít příjmy pouze za dodanou elektřinu ([130]). České orgány odkázaly na zprávu společnosti Oxera, v níž se uvádí, že „*[k]aždé snížení výkonu EDU II bude znamenat ztrátu peněžních toků a potenciální finanční problémy pro EDU II vzhledem k tomu, jak nízký je prostor pro ziskovost, v němž projekt funguje při aktuálně navrhované ceně 50 EUR/MWh v rámci ceny ve smlouvě o nákupu elektřiny*“ ([131]). Dále vysvětlily, že provozní marže EDU II činí v průměru [40 až 50] %, což po zahrnutí nákladů a splátek návratné finanční výpomoci klesne na 6 %. Snížení koeficientu zatížení z předpokládaných [75 až 100] % na méně než [70 až 90] % by eliminovalo hotovost, která je k dispozici pro obsluhu dluhu, a potenciálně by vedlo k tomu, že EDU II by nebyla schopna splácet návratnou finanční výpomoc. Snížení pod [40 až 60] % by vedlo k tomu, že by peněžní toky nepostačovaly na pokrytí provozních nákladů.

([129]) Konkrétní stupeň modulace JE by byl určen zvolenou technologií pro inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
([130]) České orgány naopak vysvětlily, že by pro EDU II nebylo ekonomicky racionální vyrábět pod spodní hranicí (tj. 84 %), což je částka, při níž je peněžní tok pro dluhové služby nedostatečný.
([131]) Viz zpráva společnosti Oxera.

(265) Pokud jde o pochybnosti Komise týkající se možné manipulace s cenami ze strany společnosti ČEZ, které byly vzneseny v rozhodnutí o zahájení řízení, české orgány vysvětlily, že podíl společnosti ČEZ na trhu v Česku a na sousedních trzích se v důsledku instalované dodatelné výrobní kapacity EDU II zvýší pouze okrajově a bude mít omezený dopad na tržní sílu společnosti ČEZ. České orgány dále vysvětlily, že zisk podílu na trhu díky investicím do jaderné energie v rámci projektu bude kompenzován poklesem podílu na trhu v důsledku nižších investic do uhelných elektráren a plánovaného vyřazení stávajících JE z provozu. Česko v každém případě tvrdí, že zvláštní účelová jednotka je specificky uzpůsobena tak, aby zabránila jakémukoli možnému narušení hospodářské soutěže.

(266) Česko rovněž zpochybňuje, že by relevantní trh zahrnoval pouze Česko. Vzhledem k probíhajícímu provádění mechanismů propojení trhů a cíli dekarbonizace Evropy s pomocí integrace obnovitelných zdrojů energie se podle Česka očekává, že propojení mezi elektrizačními soustavami členských států se zvýší ([132]). Je třeba také zvážit možnost budoucích přezkumů nabídkových zón a možnost přeshraničních fúzí nabídkových zón. Česko proto dospělo k závěru, že relevantní trh je širší než trh v Česku, což má následující dopad na tržní podíly společnosti ČEZ:

(267) České orgány konkrétně tvrdí, že kapacita, kterou bude vyrábět EDU II, nebude mít významný vliv na tržní sílu skupiny ČEZ v Česku ([133]). Zejména odhadují, že dodatelná výrobní kapacita EDU II bude v roce 2040 odpovídat pouze 4 % českého trhu a přibližně 0,8 % relevantního geografického trhu pro projekt ([134]). Podle Česka se předpokládaný tržní podíl skupiny ČEZ v letech 2030 až 2050 výrazně sníží a v případě zprovoznění EDU II by se tržní podíl skupiny zvýšil pouze o 4,08 % / 0,76 % (v roce 2040), resp. 6,97 % / 0,76 % (v roce 2050) na českém, resp. relevantním zeměpisném trhu. Neočekává se, že by takové zvýšení tržního podílu skupiny na základě kapacity EDU II mělo podstatný vliv na tržní sílu skupiny v Česku nebo na sousedních trzích.

Tabulka 5

Podíl ČEZ na trhu z hlediska instalované dodatelné výrobní kapacity (2020–2050), skutečný scénář

Year	Market shares in Czech Republic	Increase in market shares in Czech Republic due to Dukovany II	Market shares in Czech Republic incl. import capacities	Market shares in Czech Republic and four neighbours incl. import capacities	Increase In market shares in Czech Republic and four neighbours due to Dukovany II
2020	80,20%	-	60,29%	6,50%	-
2030	70,37%	-	50,64%	5,89%	-
2035	70,82%	-	49,25%	5,67%	-
2040	71,43%	4,08%	45,06%	5,38%	0,76%
2045	70,40%	5,37%	42,92%	4,86%	0,77%
2050	44,17%	6,97%	28,40%	3,46%	0,77%

Note: Dispatchable capacity includes all thermal, nuclear, and pumped storage hydro plants. Data for 2020 were provided by ČEPS. Market shares 2030–50 is based on the Oxera model, which takes the ČEPS and TYNDP 2020 data as a basis. Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: Oxera report

([132]) Viz 13. bod odůvodnění a poznámka pod čarou 6.

([133]) Skupina ČEZ vlastní k prosinci 2023 61 % výrobních aktiv, 35 % dodavatelů a 53 % těžby hnědého uhlí. 2022. Viz skupina ČEZ, Čistá energie zítřka, investorský příběh, prosinec 2023, https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/ospol/fileexport/investors/investment-stories2022.

([134]) Relevantní geografický trh pro projekt tvoří Česko a sousední země s propojenými trhy s elektřinou (konkrétně Rakousko, Německo, Polsko a Slovensko).

Tabulka 6

Odhad budoucího podílu ČEZ na trhu z hlediska výroby podle Česka

Year	CEZ market shares in Czech Republic incl. net imports	Dukovany II market shares in Czech Republic incl. net imports	CEZ market shares in Czech Republic and four neighbours	Dukovany II market shares in Czech Republic and four neighbours
2019	70,48%	-	7,32%	-
2020	64,29%	-	6,94%	-
2030	73,02%	-	5,29%	-
2035	71,24%	-	4,92%	-
2040	45,15%	12,83%	2,89%	0,82%
2045	42,61%	12,40%	2,76%	0,80%
2050	18,98%	10,27%	1,40%	0,76%

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: ČEPS, ENTSO–E Transparency platform, CEZ, APG, SMARD Strommarktdaten, Oxera model.

(268) České orgány navíc argumentovaly tím, že hlavním strategickým cílem skupiny ČEZ bylo efektivní řízení jaderných elektráren, ale i těžby hnědého uhlí a uhelných elektráren. Uhelné elektrárny (které v roce 2019 představovaly 45 % instalovaného výkonu v GW a 39 % celkové vyrobené elektřiny v TWh) však mají být v souladu s požadavky EU na dekarbonizaci postupně odstaveny. ČEZ se zavázal k uhlíkové neutralitě do roku 2050 a plánuje snížit kapacitu uhelných elektráren téměř o polovinu na 3 GW do roku 2025 a na 2 GW do roku 2030. V Česku se uhlí v současné době podílí na výrobě elektřiny přibližně polovinou a bude nahrazeno částečně jadernou energií, v menší míře obnovitelnými zdroji energie ([135]).

Tabulka 7

Podíl jednotlivých paliv na hrubé výrobě elektřiny v Česku

	2016	2040 target level according to the State Energy Policy
Coal and other solid non-renewable fuels	50%	11-21%
Nuclear energy	29%	46-58%
Natural gas	8%	5-15%
Renewable and secondary energy sources	13%	18-25%
Total	**100%**	**100%**

Source: Czech Republic (2019), 'National Energy and Climate Plan of the Czech Republic', November.

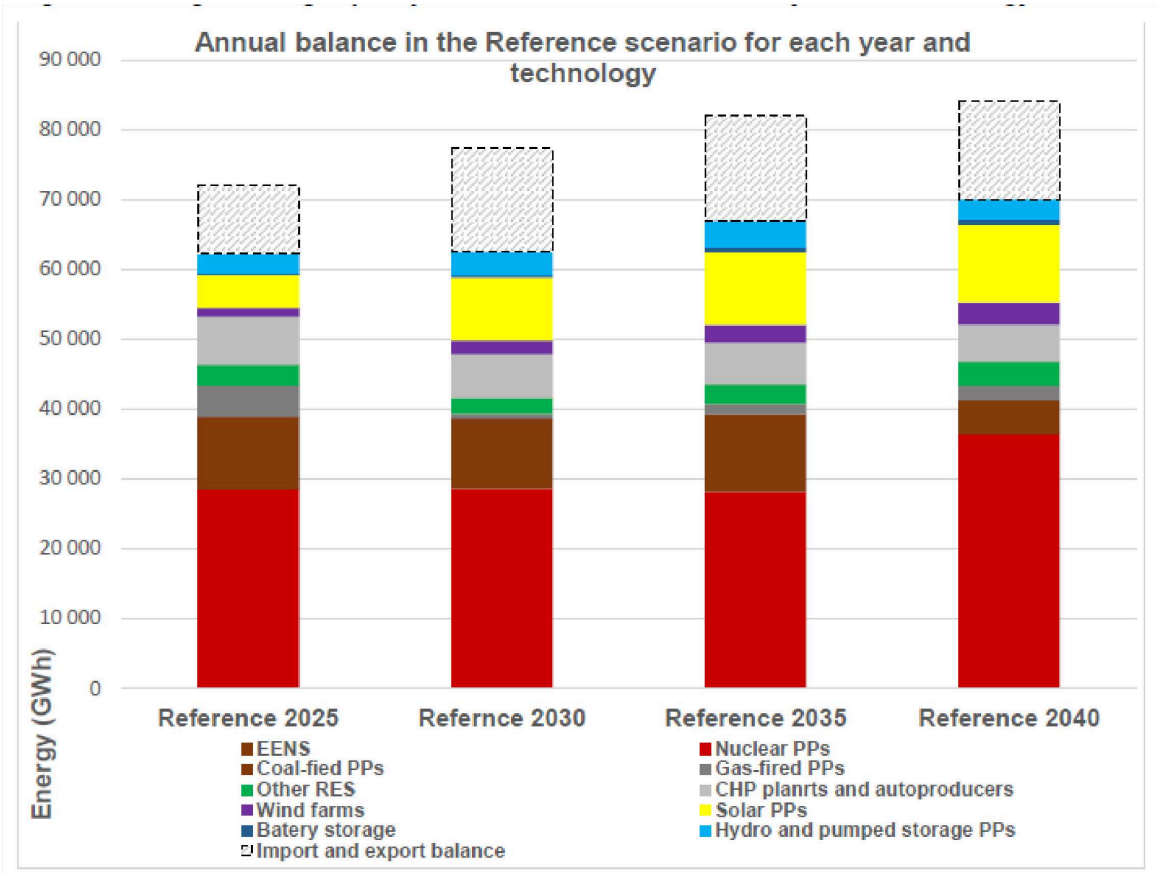
([135]) České orgány vysvětlily, že ačkoli Česko usiluje o zavádění obnovitelných zdrojů energie, má země omezený potenciál pro rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů energie ve větším měřítku, a to z důvodu geografické polohy, geologie a klimatu, jakož i vysokých nákladů na dostupné technologie.

(269) V důsledku cílů snižování emisí bude v Česku vyřazeno z provozu značné množství uhelných výroben, aby se zaplnila tato mezera, bude zapotřebí nových investic do jaderné energetiky, obnovitelných zdrojů energie a výrobních kapacit na zemní plyn ([136]). Očekává se, že výroba elektřiny z černého a hnědého uhlí bude v roce 2037 zcela ukončena, což představuje snížení kapacity o přibližně 6,5 GW ([137]).

(270) České orgány vysvětlily, že EDU II hraje významnou roli při dosahování cílů české vlády v oblasti snižování emisí a zároveň přispívá k nezbytné bezpečnosti dodávek v Česku. Nové jaderné bloky mají nahradit část současné výrobní kapacity na hnědé a černé uhlí a také jaderné bloky, které budou v lokalitě Dukovany v letech 2045 až 2047 vyřazeny z provozu ([138]). Česko rovněž tvrdí, že projekt by nenahradil investice do výroby větrné energie na pevnině. V letech 2030 až 2050 by se podle scénářů s projektem i bez něj instalovalo stejné množství energie z větrných elektráren, i když v případě realizace projektu by k instalaci došlo o něco později.

Obrázek 4

Čistá výrobní kapacita v referenčním scénáři pro každý rok a technologii

Zdroj: české orgány

([136]) V rámci nedávného plánu na postupné ukončení provozu nejvíce znečišťujících elektráren se očekává, že do roku 2038 budou uzavřeny všechny výrobní kapacity na hnědé a černé uhlí, případně kromě některých zařízení kombinované výroby tepla a elektřiny. Viz česká Uhelná komise, 2020, „Zápis ze 7. zasedání Uhelné komise“, 4. prosince 2020, s. 6–7, k dispozici na adrese: https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/ministerstvo/kalendar-akci-vse/2021/2/Zapis-z-jednani-UK-_4-12-2020_.pdf.

([137]) Vyplývá to z údajů poskytnutých společností ČEPS.

([138]) Podle údajů společnosti ČEPS je vyřazení čtyř stávajících jaderných bloků v Dukovanech (každý o výkonu přibližně 510 MW) plánováno následovně: jeden blok na konci roku 2045, jeden blok na konci roku 2046 a dva bloky na konci roku 2047.

(271) Za šesté, Česko tvrdí, že vzhledem k závazku společnosti ČEZ prodat celý výkon EDU II zvláštní účelové jednotce, který vyplývá ze smlouvy o nákupu, a vzhledem k závazkům Česka týkajícím se obchodování s elektřinou vyrobenou v JE během její životnosti (viz oddíl 3.6.4) se neočekává, že by jakékoli zvýšení výrobní kapacity v důsledku této investice vedlo ke zvýšení množství elektřiny, kterou by bylo možné prodat zákazníkům společnosti ČEZ.

(272) Nakonec Česko tvrdí, že pivotnost společnosti ČEZ ([139]) podle indexu reziduální nabídky (RSI), což je index často používaný k hodnocení schopnosti výrobce jednat nezávisle na svých konkurentech, by se v budoucnu výrazně snížila:

Obrázek 5

Pivotnost společnosti ČEZ za použití indexu RSI podle Česka

Figure 6.10 Share of hours in which CEZ' RSI is below 1, factual and counterfactual scenarios (2030–50)

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios.

Source: Oxera model based on TYNDP 2020 and ČEPS data.

4.4.2 *Úloha zvláštní účelové jednotky na trhu*

(273) Pokud jde o úlohu zvláštní účelové jednotky na trhu, české orgány uvedly, že obchodní ujednání týkající se zvláštní účelové jednotky bylo záměrně ponecháno otevřené a flexibilní, aby bylo vhodně navrženo a zabránilo případnému narušení trhu.

(274) Česko vysvětlilo, že zvláštní účelová jednotka bude plně nezávislá na EDU II a skupině ČEZ a bude mít samostatnou řídicí a správní strukturu. S EDU II (a ČEZ, pokud je to relevantní) bude obchodovat za tržních podmínek. České orgány uvedly, že tato vládní struktura odděluje rozhodování o obchodní strategii, které je v kompetenci zvláštní účelové jednotky a má dopad na hospodářskou soutěž a obchodování na trzích s elektřinou na jedné straně, od rozvoje a provozu JE, které jsou v kompetenci EDU II, na straně druhé.

(275) České orgány dále rozlišovaly mezi přístupem zvláštní účelové jednotky předloženým v projektu a opatřeními v jiných případech jaderné energetiky, pokud jde o obchodní strukturu a mechanismy odběru jaderné elektrárny. České orgány vysvětlily, že novost přístupu zvláštní účelové jednotky ve srovnání s ostatními případy spočívá ve vytvoření samostatného subjektu, který je nezávislý na provozovateli JE. EDU II bude vlastnit a provozovat JE a vyrábět elektřinu, přičemž bude mít pouze licenci na výrobu elektřiny. Vyrobená kapacita EDU II bude plně odebírána zvláštní účelovou jednotkou, která bude držitelem licence na obchodování s elektřinou. Zvláštní účelová

([139]) Analýza pivotnosti zvažuje, zda jsou elektrárny vlastněné určitou společností potřebné k uspokojení poptávky v určitém období, tj. zda je zapotřebí alespoň jeden megawatt její výroby. V takovém případě by společnost mohla této tržní síly využít. Pivotnost zohledňuje pouze možnost tržní síly na trhu jako celku, nikoli to, zda může tržní síla vzniknout ve specifických situacích, jako jsou například omezení přenosu.

jednotka bude prodávat produkci EDU II na velkoobchodním trhu a bude také subjektem zúčtování pro OTE jako obchodníka s elektřinou. V důsledku toho nebude EDU II obchodovat s jinými účastníky trhu (kromě zvláštní účelové jednotky) a nebude vystavena tržním podmínkám. České orgány zdůraznily, že cílem této struktury je omezit riziko možného narušení trhu v důsledku tržní síly.

Tabulka 8

Srovnání obchodní struktury EDU II (v tabulce níže označované jako „Dukovany II"), HPC a Paks II

	Owner/operator of assets	Trading entity	Price mechanism for the offtake of generated electricity
Dukovany II	State support **recipient** (EDUII)	The Supply SPV, wholly owned by the State [**Counterparty** to some of the state support]	Power Purchase Agreement *(pre-determined PPA price for the full generation volume)*
Hinkley Point C	State aid **recipient** (the NPP)		Contracts for Difference *(market price topped up or reduced to match the pre-determined Strike Price)*
Paks II	State aid **recipient** (the power plant)		Market price *(with the condition that at least 30% of the generation must be sold on the open market and bilateral contracts must be limited to less than 70% of the output)*

Zdroj: české orgány

(276) České orgány dále vysvětlily, že se předpokládá, že zvláštní účelová jednotka si zřídí vlastní obchodní a provozní oddělení, ale pokud to bude považováno za vhodnější a nákladově efektivnější, může zvláštní účelová jednotka v budoucnu zvážit uspořádání výběrového řízení na externí zajištění obchodní funkce.

(277) České orgány dále uvedly, že zvláštní účelová jednotka přijme obchodní strategii minimalizující riziko a že se bude snažit zabránit jakémukoli negativnímu dopadu na trh. Očekává se, že plánovaný obchodní model bude motivovat zvláštní účelovou jednotku k maximálním výnosům z prodeje elektřiny pro český stát, a následně tudíž k minimalizaci výše podpory plynoucí do projektu. Pokud jde o obchodní strategii, bude zvláštní účelová jednotka působit především na českém velkoobchodním trhu s elektřinou, ale s vědomím, že v regionu existuje vysoká míra propojení a propojení denních trhů se sousedními zeměmi. Vzhledem k tomu, že se do budoucna očekává růst trhů a zvyšování úrovně likvidity, zejména s ohledem na to, že v červnu 2021 bylo dokončeno propojení denních trhů mezi regiony Německo–Polsko–Rakousko a Česko–Maďarsko–Slovensko–Rumunsko, bude obchodní strategie pravidelně vyhodnocována, aby odpovídala nejnovějším tržním podmínkám. Očekává se, že konečná obchodní strategie založená na transparentním přístupu minimalizujícím rizika bude přijata po roce 2030.

(278) V průběhu formálního šetření se Česko rozhodlo nabídnout závazky k obchodování s jadernou energií (jak je popsáno ve 112. až 119. bodě odůvodnění výše).

5. **Připomínky třetích stran**

(279) Během konzultace k rozhodnutí o zahájení řízení, která trvala do 5. září, obdržela Komise stanoviska od 18 respondentů. Je třeba poznamenat, že většina připomínek třetích stran (konkrétně 12 z 18) projekt podpořila. Níže je uveden popis připomínek relevantních pro posouzení státní podpory.

(280) Připomínky zaslaly členské státy, podniky, sdružení a nevládní organizace. Připomínkám třetích stran se budou věnovat příslušné části posouzení, aniž by byl uváděn specifický odkaz na konkrétní připomínku.

(281) Komentáře třetích stran budou popsány tak, že budou seskupeny podle témat.

5.1 Připomínky k existenci podpory

(282) K existenci podpory nebyly vzneseny žádné připomínky.

5.2 Připomínky ke slučitelnosti podpory

5.2.1 *Připomínky týkající se vhodnosti opatření*

(283) Dvě třetí strany opakují, že podporují obavy Komise vyjádřené v rozhodnutí o zahájení řízení v souvislosti s vhodností opatření.

(284) Jeden respondent navíc uvedl, že současný vývoj na evropském trhu s elektřinou a jeho budoucí dopady zatím nelze odhadnout. Proto by bylo velmi obtížné provést konkrétní posouzení vhodnosti tohoto opatření.

(285) Mnoho respondentů zároveň uvedlo, že nesdílí obavy Komise ohledně vhodnosti tohoto opatření. Podle jejich názoru je navrhované opatření vhodné, protože se skládá z vhodné kombinace nástrojů k dosažení zamýšlených cílů projektu a zároveň zajišťuje, že neexistují méně rušivé politiky nebo nástroje schopné dosáhnout stejných výsledků. Kromě toho některé třetí strany tvrdily, že jednotlivé prvky opatření (konkrétně smlouva o odběru, půjčka a mechanismus ochrany před změnami právních předpisů) jsou neoddělitelné a nezbytné k řešení příslušných selhání trhu v rámci projektu.

(286) Někteří respondenti navíc poznamenali, že v konečném rozhodnutí Komise ve věci Hinkley Point C byla schválena podobná kombinace opatření (tj. rozdílová smlouva, státní záruka a ochranný mechanismus proti potenciálně škodlivým politickým rozhodnutím), a riziko, které nese předkladatel, bylo podobné.

5.2.2 *Připomínky týkající se přiměřenosti opatření*

(287) Dva respondenti opakují, že podporují obavy Komise uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení, které se týkají přiměřenosti opatření.

(288) Jeden respondent navíc uvedl, že současný vývoj na evropském trhu s cenami elektřiny a jeho budoucí dopady zatím nelze odhadnout. Proto by bylo velmi obtížné provést konkrétní posouzení přiměřenosti tohoto opatření.

(289) Mnoho třetích stran naopak odpovědělo, že nesdílí obavy Komise ohledně přiměřenosti opatření. Podle nich je navrhované opatření přiměřené.

(290) Několik respondentů tvrdilo, že předpoklady použité pro odhad návratnosti vlastního kapitálu projektu správně odrážejí rizikovou expozici společnosti ČEZ a riziko, které nese příjemce.

(291) Komise navíc obdržela několik připomínek, že navrhovaný pravidelný přezkum realizační ceny ve smlouvě o nákupu na základě tržních hodnocení funguje jako dostatečný automatický stabilizátor, který zabraňuje nadměrné kompenzaci, a měl by poskytovat dostatečné finanční pobídky jak EDU II, tak zvláštní účelové jednotce k maximalizaci výroby a uzavírání ziskových obchodů s energií.

(292) Jedna třetí strana poznamenala, že navrhovaná doba trvání smlouvy o nákupu (konkrétně 60 let pokrývajících dobu provozu elektrárny (podle nízkouhlíkového zákona 30 let, přičemž tato doba může být několikrát prodloužena o 10 let) s přehodnocením přiměřenosti realizační ceny regulované Ministerstvem obchodu a průmyslu ČR) je stanovena tak, aby odrážela konkrétní technické, regulační a finanční podmínky.

5.2.3 *Připomínky k potřebě státního zásahu*

(293) Jeden respondent uvedl, že dodávky energie by mohly být zajištěny i levnějšími technologiemi, a tvrdil, že dotace v jaderném odvětví by zpomalily pokrok v oblasti jiných levnějších, rychlejších a ke klimatu šetrnějších technologií. V návaznosti na to konstatoval, že výroba elektřiny z JE by neměla být subvencována, protože tato technologie je vyspělá a není rentabilní.

(294) Komise obdržela jednu připomínku, která poukazovala na to, že státní zásah do výroby elektřiny z jaderných elektráren není vzhledem k nedávnému vývoji na trhu opodstatněný. Tento respondent zejména tvrdil, že vysoké ceny elektřiny, které byly důsledkem nedávných turbulencí na trhu, zůstanou na vysoké úrovni i v příštích desetiletích, a proto výše podpory pro toto opatření nebude sloužit jednomu z jeho cílů, kterým je zajistit nižší ceny elektřiny na trhu.

(295) V jednom z příspěvků byla zmíněna možnost, aby Česko místo podpory rozvoje JE Dukovany investovalo do rozvoje obnovitelných zdrojů energie a do roku 2030 vyrobilo 5,3 TWh z nových větrných a 4,9 TWh z nových fotovoltaických elektráren. V příspěvku bylo namítáno, že státní podpora rozvoje větrné a solární energie bude ve srovnání s jadernou energií mnohem nižší.

(296) Na rozdíl od těchto připomínek několik třetích stran tvrdilo, že zásah státu je nezbytný k tomu, aby opatření dosáhlo svých cílů.

(297) Někteří respondenti poznamenali, že bez zapojení státu by na současném evropském trhu s elektřinou nebylo možné realizovat projekt nové jaderné elektrárny. Dále uvedli, že vzhledem k existujícím selháním trhu (vystavení rozsahu kapitálových požadavků, dlouhodobá volatilita tržních cen a právní, politická a regulační rizika) a vysoké míře nejistoty spojené s jadernými projekty jsou soukromí investoři odrazováni a k zajištění investic do nízkouhlíkových jaderných elektráren je nutný zásah státu.

(298) Některé třetí strany navíc poukázaly na to, že nedávné výkyvy na trzích s energií ukazují na nutnost režimů státní podpory, které by kompenzovaly narušení trhu. Kromě toho tito respondenti uvedli, že tržní podmínky nepředstavují pobídku pro rozvoj rozsáhlých projektů energetické infrastruktury.

(299) Jeden z respondentů uvedl, že nové jaderné projekty je třeba analyzovat z hlediska nového zabezpečení dodávek a stanovit priority vzhledem k potenciálu snížit závislost na ruském dovozu. Dále konstatoval, že nedávné zařazení jaderné energie do taxonomie EU pro udržitelné financování je klíčovým krokem, který připravuje půdu pro další rozvoj jaderné energetiky.

5.2.4 *Obdržené připomínky k výběru společnosti ČEZ*

(300) Některé třetí strany ve svých připomínkách výslovně uvádějí, že nesdílejí obavy Komise ohledně výběru společnosti ČEZ bez výběrového řízení nebo konzultace. Z důvodů státní a energetické bezpečnosti, jakož i z jiných důvodů (jako jsou odborné znalosti, know-how a efektivita stávajícího provozovatele), považují tyto strany za plně oprávněné pověřit státní energetickou společnost povinností vypracovat tak složitý úkol, jako je výstavba a provoz nové jaderné elektrárny, a poznamenávají, že to odráží širší mezinárodní praxi.

(301) Žádný soutěžitel ani jiná třetí strana nevyjádřili obavy v souvislosti s výběrem společnosti ČEZ jako předkladatele projektu.

5.2.5 *Připomínky obdržené k možným narušením hospodářské soutěže a obchodu mezi členskými státy*

(302) Jeden z respondentů ve svém vyjádření opakuje, že podporuje obavy Komise vyjádřené v rozhodnutí o zahájení řízení v souvislosti s možným narušením hospodářské soutěže na trhu. Dále se domnívá, že výroba elektřiny pomocí jaderné technologie je nadměrně subvencována, a proto není konkurenceschopná, a tvrdí, že jakékoli subvencování by vedlo k výraznému narušení hospodářské soutěže na trhu.

(303) Na druhé straně několik třetích stran uvedlo, že existuje omezené riziko, že opatření naruší nebo ohrozí hospodářskou soutěž na trhu.

(304) Někteří respondenti uvedli, že architektura zvláštní účelové jednotky může mít omezený dopad na trh, protože ČEZ a EDU II jsou dva samostatné ekonomické subjekty, které na sobě budou zcela nezávislé. V návaznosti na to tvrdí, že by byl omezen prostor pro manipulaci s trhem.

(305) Jeden z respondentů poukázal na to, že ČEZ má rozsáhlý uhelný výrobní park, jehož odstavení se plánuje v roce 2030, a také na to, že stávající čtyři bloky v lokalitě Dukovany by měly být odstaveny v letech 2045–2047. Na základě toho tvrdil, že podíly ČEZ na trhu s výrobou elektřiny se výrazně nezvýší.

(306) Jedna třetí strana navíc uvedla, že riziko manipulace, kdy jsou tržní ceny vyšší než nákupní cena ve smlouvě o nákupu a skupina ČEZ by mohla mít ekonomickou motivaci snížit výrobu EDU II, aby ostatní jednotky prodávaly více energie za vyšší tržní ceny, se zdá být nízké. Je to proto, že EDU II bude připojena s vysokým faktorem zatížení (90 %) a ekonomickou motivací EDU II je poskytovat na trh celý svůj dostupný objem, aby si zajistila kompenzaci a mohla obsluhovat svůj dluh. Kromě toho dochází k oddělení skupiny ČEZ a EDU II. Nařízení o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT) navíc zakazuje manipulaci s trhem.

(307) Jedna třetí strana dále uvedla, že cílem JE Dukovany je vytvořit novou kapacitu a zaplnit nedostatek ve výrobě elektřiny, který se očekává v letech 2030–2040, což bude mít pozitivní dopad na bezpečnost a diverzifikaci dodávek pro sousední země. Proto tvrdí, že tyto pozitivní účinky opatření převažují nad jeho případnými negativními účinky.

(308) A konečně jedna třetí strana poznamenala, že jakýkoli údajný dopad na hospodářskou soutěž by měl být posuzován s ohledem na to, že v odvětví energetiky neexistují skutečně rovné podmínky, protože nová výrobní kapacita se téměř nikdy nerozvíjí pouze na tržním základě. Tato strana zmínila, že například obnovitelné zdroje energie využívají nejen režimy přímé podpory, ale také řadu opatření zavedených v rámci balíčků Zelená dohoda pro Evropu a REPowerEU.

5.2.6 *Připomínky týkající se porušení práva EU*

(309) Jedna třetí strana tvrdila, že využívání jaderné energie k výrobě elektřiny je v rozporu se zásadou „znečišťovatel platí“ a zásadou předběžné opatrnosti stanovenou v článku 191 SFEU.

(310) Dvě třetí strany navíc poznamenaly, že projekt nezajišťuje dodržení zásady „znečišťovatel platí“, protože opatření nezohledňuje nakládání s vyhořelým jaderným palivem, což vyvolává pochybnosti o tom, zda budou na konci odhadované životnosti jaderné elektrárny k dispozici zdroje odpovídající odhadovaným nákladům na nakládání s radioaktivním odpadem a vyřazení z provozu. Tito respondenti se dále domnívali, že pokud se výrazně nezmění v současnosti uplatňovaný systém poplatků odváděných do státního jaderného fondu, nebudou tyto prostředky k dispozici, a nebude tak dodržena zásada „znečišťovatel platí“.

(311) Komise obdržela připomínky dalšího respondenta, který uvedl, že veřejná prohlášení českých představitelů naznačují, že budou usilovat o změnu nebo odložení podmínek taxonomie týkajících se zprovoznění hlubinného úložiště vysoce radioaktivního odpadu do roku 2050.

(312) Na druhou stranu někteří respondenti tvrdili, že opatření není v rozporu s právem EU.

5.2.7 *Obdržené připomínky týkající se bezpečnosti dodávek*

(313) Dva respondenti uvedli, že jaderná energie nemůže nabídnout žádné výhody oproti jiným zdrojům energie z hlediska bezpečnosti dodávek, a poznamenali, že dostupnost uranu a thoria je omezená a že EU je velmi závislá na dovozu.

(314) Na druhé straně jedna třetí strana tvrdila, že jaderná energie je málo závislá na dovozu, a uvedla, že suroviny představují maximálně 10 % výrobních nákladů, a dále poznamenala, že mezinárodní trh s uranem je dobře regulovaný a stabilní.

(315) Kromě toho bylo Komisi předloženo mnoho argumentů na podporu tohoto opatření s ohledem na obavy o bezpečnost dodávek, dekarbonizaci, cenovou dostupnost energie a vývoj na trhu v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu. Respondenti konkrétně uvedli, že jaderné reaktory jsou technologií, která nejlépe zaručí cestu k uhlíkové neutralitě a zároveň zachová bezpečnost dodávek v EU. Kromě toho poukázali na to, že jaderná energie je také stabilním a kontrolovatelným způsobem výroby, který umožňuje spolehlivé řízení elektrické sítě a přispívá k vysoké bezpečnosti dodávek.

(316) Několik připomínek se týkalo rozvoje jaderných projektů v EU, aby se splnily cíle EU v souvislosti se změnou klimatu a zajistila bezpečnost dodávek stabilní, spolehlivé, udržitelné, nízkouhlíkové a konkurenceschopné energie.

(317) Mnoho připomínek se týkalo geopolitických souvislostí (včetně narušení dodávek ropy a plynu a kolísání cen) a významu bezpečnosti dodávek pro další snižování energetické závislosti EU na Rusku. Jedna třetí strana navíc poznamenala, že ruská agrese proti Ukrajině zdůrazňuje potřebu jaderné energie pro získání nezávislosti na dodávkách paliva z Ruska.

5.2.8 *Další připomínky vznesené třetími stranami*

(318) Komisi byly předloženy argumenty týkající se bezpečnosti a zabezpečení. Někteří respondenti vyjádřili obavy v souvislosti s bezpečným a udržitelným nakládáním s vysoce radioaktivním odpadem obecně. Kromě toho poukázali na nebezpečnost jaderných elektráren v ozbrojených konfliktech a na rizika, která představují závažné jaderné havárie. Podle některých připomínek současná situace na Ukrajině ukazuje, jaká další rizika jaderné elektrárny představují z hlediska bezpečnosti a zabezpečení.

(319) Někteří respondenti navíc upozornili na to, že jaderné elektrárny jsou vzhledem k vysokým nárokům na chladicí vodu velmi citlivé na zvyšující se teploty. Dále argumentovali tím, že řeka Jihlava poskytuje příliš málo vody na to, aby mohly být další nové bloky elektrárny v lokalitě Dukovany spolehlivě zásobovány chladicí vodou, a upozornili, že tato skutečnost byla uznána již při plánování československého jaderného programu a vedla k omezení výkonu bloků instalovaných v lokalitě. Některé třetí strany předpokládají, že v souvislosti se změnou klimatu nebude provoz nových jaderných elektráren tak stabilní, jak se předpokládalo, a že jejich využití nedosáhne plánované úrovně.

(320) V některých podáních jsou vyjádřeny obavy ohledně zásobování nové jaderné elektrárny vodou a zejména jejího vlivu na řeku Jihlavu a také se uvádí, že v současné době chybí plán hospodaření s vodou a její ochrany.

(321) Dvě třetí strany vyjadřují obavu, že projekt nebude dokončen včas, protože tři potenciální poskytovatelé technologií nemusí být z technického hlediska připraveni na provoz v Evropě, což by mohlo vést ke zpoždění. Respondenti se domnívají, že by to mohlo mít ekonomické důsledky a dopady na životní prostředí a ochranu klimatu. Respondenti rovněž upozorňují na otázku eskalace nákladů, která je běžná u projektů nové jaderné výstavby.

(322) Jeden z respondentů kritizoval netransparentnost přípravy projektu nového reaktoru a odvolával se na českou pobočku Transparency International, která zpochybňuje transparentnost projektu ([140]). Třetí strana zejména uvádí, že jí Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR odmítlo zpřístupnit některé dokumenty o analýze modelů investorů a postupech přípravy a realizace projektu na základě žádosti o přístup k dokumentům, kterou tato strana podala.

(323) Jeden z respondentů tvrdí, že omezená odpovědnost provozovatele jaderné elektrárny není dostatečná pro pokrytí případných škod z jaderné havárie, a poukazuje na to, že Česká republika odmítla přistoupit k Dodatkovému protokolu k Vídeňské úmluvě o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody z roku 1997, který vyžaduje minimální úroveň odpovědnosti za škody ve výši 300 milionů SDR (SDR, zvláštní práva čerpání). Kromě toho respondent tvrdí, že dodatečná státní podpora vznikne v souvislosti s náklady na výstavbu, přenos a zvláštní policejní ochranu areálu elektrárny.

(324) Podle několika podání by projekt přispěl k celoevropským cílům v oblasti plnění energetických cílů a k Zelené dohodě.

(325) Několik třetích stran rovněž upozornilo na sociální a ekonomické přínosy jaderné energie, zejména na pracovní místa a velký přínos jaderné energie pro ekonomiky členských států EU. Konkrétně na úrovni EU podle analýzy společnosti Deloitte z roku 2019 přináší jaderný průmysl více než 1,1 milionu přímých a nepřímých pracovních míst a vytváří více než půl bilionu EUR HDP ([141]).

6. **Připomínky společnosti ČEZ**

(326) Společnost ČEZ zaslala své připomínky dne 5. září 2022. Společnost ČEZ ve svém podání předkládá důkazy a analýzu na podporu svého tvrzení, že některé pochybnosti, které Komise vyjádřila v rozhodnutí o zahájení řízení, nejsou opodstatněné.

(327) Hlavní argumenty společnosti ČEZ jsou podrobněji popsány níže.

6.1 **Stanovisko společnosti ČEZ k vhodnosti podpory**

(328) Společnost ČEZ ve svém vyjádření uvedla, že navrhovaná opatření poskytují vhodnou a cílenou podporu k řešení hlavních selhání trhu, která Komise uznala (konkrétně rozsah kapitálového požadavku, dlouhodobost vystavení tržním cenovým signálům a dlouhodobost vystavení politickým rozhodnutím), a že na tato tři opatření by se mělo pohlížet jako na jediný vzájemně propojený podpůrný balíček. Společnost ČEZ zejména tvrdí, že navrhovaný balíček státní podpory (konkrétně smlouva o nákupu, návratná finanční výpomoc a mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky) je vhodný jako celek, protože v případě zrušení jednoho z opatření by základní rizika nebyla zmírněna. V takovém případě by byla ohrožena životaschopnost projektu.

(329) ČEZ dále zmínil, že podobné podpůrné balíčky (jako v případě Hinkley Point C) Komise schválila již v minulosti.

(330) Společnost ČEZ nakonec vysvětlila, že navrhovaná opatření jsou vhodná ke zmírnění rizika případného selhání projektu a souvisejících veřejných nákladů.

6.2 **Postoj společnosti ČEZ k některým prvkům přiměřenosti podpory**

6.2.1 *Riziko nadměrné kompenzace*

(331) V reakci na pochybnosti Komise týkající se rizika nadměrné kompenzace společnost ČEZ uvedla, že navrhovaná opatření zahrnují vhodný kontrolní mechanismus nadměrné kompenzace, který umožňuje splnění tržní návratnosti vlastního kapitálu, jež je přiměřená riziku projektu. Podle společnosti ČEZ není záměrem navrhovaných mechanismů zcela zabránit nadměrné kompenzaci, neboť společnost ČEZ by v souvislosti s projektem čelila významným rizikům.

([140]) https://www.transparency.cz/kauzy/netransparentni-projekt-dostavby-jaderne-elektrarny-dukovany/
([141]) https://www.nuclear-europe.eu/press-release/investing-in-low-carbon-nuclear-generates-jobs-and-economic-growth-in-europe/

(332) Podle názoru společnosti ČEZ bude mít přítomnost dalších opatření k eliminaci dalšího potenciálního růstu nad rámec mechanismu dělení zisku vliv na rovnováhu mezi expozicí růstu a poklesu. Případné dodatečné rizikové přirážky by měly za následek dopad na zvýšení návratnosti vlastního kapitálu, čímž by se zvýšila cena smlouvy o nákupu, a tedy i náklady na státní podporu.

(333) ČEZ navíc tvrdil, že nadměrná kompenzace bude v provozní fázi EDU II řízena prostřednictvím mechanismu dělení zisku. Navrhovaný mechanismus dělení zisku vychází z dříve schváleného mechanismu pro elektrárnu Hinkley Point C a je přísnější než tento mechanismus, přičemž k většímu sdílení dochází při nižší návratnosti vlastního kapitálu. Mechanismus dělení zisku je navržen tak, aby zachycoval realizované lepší než stanovené výsledky v oblasti vlastního kapitálu sledováním aktuálních hodnot projektu EDU II a vnitřní návratnosti vlastního kapitálu. Tento mechanismus měří výkonnost projektu po celou dobu jeho trvání a zajišťuje, aby byly zohledněny všechny lepší než stanovené výsledky.

6.2.2 *Odhad návratnosti vlastního kapitálu*

(334) ČEZ poskytl analýzu srovnatelných rizik a přiměřených výnosů EDU II ve srovnání s jinými projekty energetické infrastruktury (konkrétně Hinkley Point C, Paks II, projekty konvenčních nezávislých elektráren a větrných elektráren na moři). Analýza ukázala, že vhodné rozmezí návratnosti vlastního kapitálu pro EDU II by se pohybovalo mezi […] %. Dále uvedl, že přesné stanovení návratnosti vlastního kapitálu bude záviset na dalším vyjasnění parametrů projektu, rozložení rizika a klíčových prvků zapojení státu.

(335) Odhad návratnosti vlastního kapitálu blížící se horní hranici výše uvedeného rozpětí by odpovídal zejména scénáři, v němž má EDU II nepřiměřeně vysoký příděl rizika a existuje vysoké riziko opuštění projektu. Naopak odhad návratnosti vlastního kapitálu blížící se dolní hranici výše uvedeného rozpětí by odrážel scénář, v němž existuje poměrné rozdělení rizika posílené ochranou EDU II v případě nepříznivých scénářů a omezené riziko opuštění projektu.

6.3 **Stanovisko společnosti ČEZ ke svému určení za garanta projektu**

(336) V odpovědi na rozhodnutí o zahájení řízení společnost ČEZ vysvětlila, že má v České republice dlouholeté zkušenosti, schopnosti a znalosti v oblasti projektování, vývoje, výstavby a provozu jaderných elektráren. Konkrétně skupina ČEZ rozvinula a postavila dvě jaderné elektrárny v zemi, JE Temelín a JE Dukovany, a rozvíjí také novou jadernou elektrárnu na Slovensku.

(337) Kromě toho má ČEZ rozsáhlé zkušenosti se spoluprací s českým orgánem pro jadernou energii a důkladně zná regulační požadavky na jaderné elektrárny. Jako vlastník a provozovatel jaderných zdrojů v zemi má společnost ČEZ vynikající znalost platného legislativního rámce a licenčních/povolovacích požadavků v České republice.

(338) ČEZ je aktivním členem mezinárodních organizací, jako jsou WANO, EUR, EPRI, WNA a NUGENIA. Společnost se řídí normami a postupy stanovenými a uznávanými regulačními orgány po celém světě, které podporují neustálé zlepšování, bezpečnost a nejmodernější poznatky v oblasti provozu jaderných elektráren.

(339) Společnost ČEZ nakonec uvedla, že jako současný vlastník pozemku a vývojář může zajistit včasné a nákladově efektivní dokončení projektu. Podle odhadů společnosti ČEZ její přípravné a podpůrné činnosti v lokalitě (včetně studií proveditelnosti, výkupu pozemků atd.) urychlily zejména harmonogram projektu nejméně o 10–12 let a potenciálně snížily náklady na projekt o odhadovaných [200 až 700] milionů EUR ve srovnání s JE na zelené louce od třetího provozovatele.

7. REAKCE ČESKÉ REPUBLIKY NA PŘIPOMÍNKY TŘETÍCH STRAN

(340) České orgány zaslaly svou odpověď na připomínky předložené třetími stranami dne 21. října 2022.

(341) Celkově Česko zjistilo, že většina připomínek byla pozitivní a v drtivé většině projekt podporovala. Kromě toho Česko vysvětlilo, že většina vznesených otázek již byla řešena v jeho předchozích podáních. Hlavní argumenty, které Česko uvedlo v odpovědi na problémy nastíněné třetími stranami, budou podrobněji zmíněny níže. Zdůrazněny budou pouze odpovědi na připomínky, které se přímo vztahují k posouzení státní podpory.

(342) V reakci na připomínky týkající se vhodnosti a přiměřenosti podpory se Česko odvolalo na svá předchozí podání a uvedlo, že státní podpora byla navržena s cílem co nejvíce minimalizovat výši podpory a zároveň zajistit proveditelnost projektu.

(343) České orgány dále uvedly, že jsou připraveny splnit technická kritéria taxonomie EU v souvislosti s projektem, včetně uvedení hlubinného úložiště vysoce radioaktivního odpadu do provozu v roce 2050. Česko zejména vysvětlilo, že vnitrostátní politika pro nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem, schválená v roce 2019, bude aktualizována v souladu s požadavky taxonomie EU po procesu vzájemného hodnocení programu v rámci mise Artemis prováděné agenturou MAAE podle čl. 14 odst. 3 směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, které proběhne ve 4. čtvrtletí roku 2023.

(344) A konečně, v reakci na konkrétní obavy třetích stran týkající se životního prostředí české orgány uvedly, že i) činnosti související s jadernou energií jsou nízkouhlíkové činnosti ([142]) a provoz jaderné elektrárny je jednou z nákladově nejefektivnějších investičních příležitostí ([143]), ii) metodika použitá pro tvorbu rezerv na vyřazování jaderných zařízení z provozu je v souladu s pravidly EU ([144]), iii) na základě českých právních předpisů jsou vytvořeny dostatečné rezervy pro budoucí ukládání radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva, iv) z posouzení vlivu projektu na životní prostředí vyplývá, že byly vyřešeny všechny environmentální problémy, včetně zohlednění dostatečného množství povrchové vody pro chlazení JE. České orgány v každém případě vysvětlily, že otázka dostatečného množství vody bude neustále sledována v souladu s podmínkami posouzení vlivů na životní prostředí, a v) česká pravidla občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody jsou v souladu s mezinárodním právem ([145]).

8. **POSOUZENÍ OPATŘENÍ**

8.1 **Existence státní podpory**

(345) Podle článku 107 odst. 1 SFEU podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.

(346) Opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, pokud splňuje čtyři podmínky. Za prvé, opatření musí být financováno státem nebo ze státních prostředků. Za druhé, opatření musí svému příjemci přinášet výhodu. Za třetí, opatření musí upřednostňovat určité podniky nebo hospodářské činnosti (tj. musí existovat určitý stupeň selektivity). A za čtvrté, opatření musí mít schopnost ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. V oddíle 4.2 rozhodnutí o zahájení řízení Komise vysvětlila, že tři oznámená opatření byla plánována společně a jsou od sebe neoddělitelná ([146]). Podle bodu 81 sdělení Komise

([142]) Viz závěrečná zpráva technické expertní skupiny pro udržitelné financování z března 2020, k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf V této zprávě se uvádí, že *„výroba jaderné energie má ve fázi výroby energie téměř nulové emise skleníkových plynů“* a že *„důkazy o potenciálním významném přínosu jaderné energie k cílům zmírnění změny klimatu jsou rozsáhlé a jasné“*.

([143]) Viz Mezinárodní energetická agentura (IEA), Projected Costs of Generating Electricity 2020.

([144]) Tato metodika je stanovena ve vyhlášce č. 250/2020 Sb., o způsobu stanovení rezervy na vyřazování z provozu jaderného zařízení a pracoviště III. kategorie a pracoviště IV. kategorie, která je podle českých orgánů plně v souladu se směrnicí 2011/70/Euratom.

([145]) Zejména zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), ve znění pozdějších předpisů, provádí Vídeňskou úmluvu o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

([146]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 143. bod odůvodnění.

o pojmu státní podpora lze různá opatření považovat za „jediný zásah“. Tak tomu může být konkrétně tehdy, pokud po sobě jdoucí zásahy vykazují zejména z hlediska svého časového rozvržení, svého cíle a situace podniku v době těchto zásahů natolik úzké vazby, že je nemožné je oddělit. ([147]) Například řada zásahů státu, které se ve vztahu k témuž podniku uskuteční v poměrně krátké době, které jsou spolu úzce spojeny nebo které se všechny plánovaly či byly předvídatelné v době provedení prvního zásahu, mohou být posuzovány jako jeden zásah.

(347) Komise v rozhodnutí o zahájení řízení vysvětlila, že všechna tři opatření mají stejný předmět a cíl, a to umožnit výstavbu a provoz nové jaderné elektrárny v lokalitě Dukovany ([148]). Opatření jsou plánována a projednávána společně tak, aby každé z nich mělo přímý dopad na ostatní a aby opatření společně vytvářela finanční předpoklady pro výstavbu a provoz zařízení. Je nesporné, že zadavatelem všech tří opatření je český stát a že se chronologicky shodují. Přesněji řečeno, všechny zásahy byly plánovány (a tedy při vyjednávání předvídatelné) společně ([149]). Například snížení obchodních rizik prostřednictvím mechanismu ochrany před změnou zákona a snížení požadavků na počáteční kapitál prostřednictvím návratné finanční výpomoci ovlivňuje výši podpory potřebné pro smlouvu o odběru. Tři sporná opatření spolu úzce souvisejí a nebylo by možné je oddělit.

(348) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Komise zjistila, že tato tři opatření by měla být posuzována společně jako jediný zásah, protože jsou na sobě vzájemně závislá a jejich účinky na výkonnost projektu se navzájem umocňují. Komise rovněž učinila předběžné zjištění, které se vztahuje na všechna tři posuzovaná opatření dohromady, že intervence by představovala státní podporu, neboť byla poskytnuta ze státních prostředků, které lze přičíst českému státu, že opatření by poskytlo selektivní hospodářskou výhodu a že by mohlo mít potenciál ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu.

(349) Komise v průběhu formálního šetření nezjistila žádné důvody ke změně svého hodnocení v těchto ohledech.

8.1.1 *Přičitatelnost státu a existence státních prostředků*

(350) Jak je vysvětleno v rozhodnutí o zahájení řízení, o podpůrných opatřeních pro tento projekt rozhodl český stát na základě ustanovení nízkouhlíkového zákona (viz 27. bod odůvodnění) a uzavření rámcové dohody (viz 190. bod odůvodnění) a první prováděcí smlouvy (viz 69., 183. a 380. bod odůvodnění). Smlouva o nákupu dále stanoví povinnost českého státu vytvořit subjekt plně vlastněný státem, zvláštní účelovou jednotku (ke smlouvě o nákupu viz 83. až 93. bod odůvodnění výše). Poskytovatelem podpory pro všechna opatření je český stát jednající prostřednictvím ministerstva.

(351) České orgány nezpochybňují, že opatření budou financována z prostředků kontrolovaných státem.

(352) Jak je uvedeno ve 107. bodě odůvodnění, § 9 nízkouhlíkového zákona stanoví, že nová výroba jaderné energie může být financována prostřednictvím jedné z těchto možností nebo jejich kombinací: i) tržby zvláštní účelové jednotky z prodeje elektřiny, ii) složka ceny účtovaná provozovateli přenosové a distribuční soustavy uživatelům sítě, pokud tak bylo rozhodnuto, a iii) příspěvky ze státního rozpočtu. Volba skutečného toku příjmů pro financování různých opatření závisí na rozhodnutí ministerstva. České orgány nesporně tvrdí, že všechny toky příjmů jsou nebo budou kontrolovány státem.

([147]) Rozsudek ze dne 19. března 2013, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další, spojené věci C-399/10 P a C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, bod 104; rozsudek ze dne 13. září 2010, Řecko a další v. Komise, spojené věci T-415/05, T-416/05 a T-423/05, ECLI:EU:T:2010:386, bod 177; rozsudek ze dne 15. září 1998, BP Chemicals v. Komise, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, body 170 a 171.

([148]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 144. bod odůvodnění.

([149]) Rozsudek ze dne 15. prosince 2021, Oltchim SA v. Komise, T-565/19, body 93 až 197.

(353) Dále je v § 4 nízkouhlíkového zákona uvedeno, že návratná finanční výpomoc bude poskytnuta ze státního rozpočtu a poskytne ji Česká národní banka. Vzhledem k tomu, že návratná finanční výpomoc je financována přímo ze státního rozpočtu a všechna tři opatření jsou vzájemně závislá a představují jediný zásah (viz 348. bod odůvodnění), není pro existenci státních zdrojů rozhodující, zda by (případně teprve stanovený) odvod, pokud by byl určen k financování opatření 1, vedl k poskytnutí státních zdrojů. Již poskytnutí několika miliard EUR ze státního rozpočtu prostřednictvím návratné finanční výpomoci za výhodných finančních podmínek je dostatečným důkazem, že celková intervence je založena na poskytnutí státních prostředků. To je dále posíleno opatřením na ochranu před změnou zákona nebo politiky, které poskytuje právní ochranu projektu a přiznává práva finanční hodnoty vůči státu, což má přímý dopad na státní zdroje v případě, že jsou tato práva uplatněna.

(354) Na základě výše uvedených skutečností dospěla Komise k závěru, že opatření je poskytnuto ze státních prostředků a je přičitatelné státu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

8.1.2 *Selektivní hospodářská výhoda*

(355) Opatření je považováno za selektivní, pokud zvýhodňuje jen určité podniky nebo určitá odvětví výroby. Komise znovu zdůrazňuje, že dotčená opatření, posuzovaná společně i samostatně, poskytují selektivní výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

(356) Opatření 1 (viz oddíl 3.6) chrání EDU II před veškerým kolísáním cen na trhu s elektřinou po dobu trvání smlouvy o nákupu, neboť EDU II dostává stabilní odměnu podle předem stanovené realizační ceny i v situacích, kdy tržní ceny klesnou pod tuto úroveň. To zajišťuje EDU II stabilní tok příjmů po dobu prvních 40 let provozu jaderné elektrárny, který ostatní provozovatelé, kteří podobného podpůrného opatření nevyužívají, nedostávají.

(357) Opatření 2 (viz oddíl 3.7) poskytuje úvěr s výhodnou úrokovou sazbou, která neodpovídá tržním podmínkám. Konkrétně návratná finanční výpomoc pokryje 100 % nákladů na výstavbu JE, včetně překročení nákladů v důsledku oprávněných důvodů a překročení nákladů v důsledku událostí, které nejsou oprávněnými důvody, a které přesáhnou maximální výši vlastního financování projektu ze strany ČEZ (viz 197. bod odůvodnění). Úvěr bude mít ve fázi výstavby nulovou úrokovou sazbu. Úroková sazba se bude rovnat nákladům na státní dluh plus 1 %, nejméně však 2 % po dobu 30 let, počínaje dnem uvedení JE do provozu. Opatření tedy poskytuje výhodu svému příjemci, neboť zbavuje EDU II nákladů na financování, které by musela nést za běžných tržních podmínek. Ostatní podniky, včetně těch, které provádějí dlouhodobé investice, státní půjčky za podobných podmínek nedostávají.

(358) Opatření 3 (viz oddíl 3.8) poskytuje ochranu návratnosti nákladů v případě změny zákona nebo politiky nebo v případě jiných událostí, které lze kvalifikovat jako oprávněné důvody, čímž snižuje investiční riziko a přenáší je na stát a poskytuje ekonomický přínos, který by nebylo možné získat za běžných tržních podmínek a který není dostupný jiným organizátorům trhu.

(359) Komise proto dospěla k závěru, že všechna tři diskutovaná opatření představují individuální podporu a poskytují skupině ČEZ včetně její dceřiné společnosti EDU II selektivní výhodu.

8.1.3 *Hrozba narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod*

(360) Jak Komise zdůraznila v rozhodnutí o zahájení řízení, trh s elektřinou byl liberalizován a výrobci elektřiny se účastní obchodu mezi členskými státy, takže výhoda poskytnutá výrobcům jaderné elektřiny by mohla narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy. Elektřina z jaderných zdrojů se obecně prodává na vnitřním trhu s elektřinou, kde soutěží se všemi zdroji elektřiny, včetně zdrojů v jiných členských státech.

(361) Komise proto znovu zdůrazňuje, že výhoda poskytnutá příjemci opatření 1 až 3 může narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy. Vzhledem k tomu, že všechna tři opatření poskytují výhody výrobě elektřiny jako konkurenční činnosti, byl by tento závěr stejný i v případě, že by se opatření posuzovala jednotlivě.

8.1.4 *Závěr o existenci podpory*

(362) Komise proto dospěla k závěru, že smlouva o nákupu, návratná finanční výpomoc a mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky jako různá opatření týkající se jednoho státního zásahu zahrnují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

8.2 Zákonnost podpory

(363) Jak Komise uvedla v rozhodnutí o zahájení řízení ([150]), opatření byla Komisi oznámena dne 15. března 2022 a doposud nebyla provedena. Provádění je dále podmíněno schválením opatření Komisí (viz 190. bod odůvodnění). České orgány proto splnily oznamovací povinnost a povinnost pozastavení podle čl. 108 odst. 3 SFEU.

8.3 Slučitelnost opatření s vnitřním trhem

(364) Vzhledem k tomu, že bylo shledáno, že opatření představují státní podporu, zkoumala Komise také to, zda jsou slučitelná s vnitřním trhem.

8.3.1 *Právní základ pro posouzení podpory*

(365) Komise posoudila oznámené opatření na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, který stanoví, že Komise může prohlásit za slučitelné „*podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem*“.

8.3.2 *Pozitivní podmínka: Rozvoj hospodářské činnosti*

8.3.2.1 Příspěvek k rozvoji určité hospodářské činnosti

(366) Ustanovení čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU stanoví, že Komise může prohlásit za slučitelné „*podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem*“. Slučitelné podpory podle tohoto ustanovení Smlouvy proto musí přispívat k rozvoji určité hospodářské činnosti ([151]).

(367) Státní zásah může být nezbytný k usnadnění nebo povzbuzení rozvoje určitých hospodářských činností, které by se bez podpory nerozvíjely nebo by se nerozvíjely stejným tempem nebo za stejných podmínek.

(368) Jak je vysvětleno v oddíle 2 a v oddíle 4.4.1 rozhodnutí o zahájení řízení, cílem opatření, která jsou předmětem tohoto rozhodnutí, je umožnit investice do nové výroby jaderné energie a zajistit její provoz po delší dobu. Podpora poskytovaná státem se konkrétně zaměřuje přímo na výstavbu, uvedení do provozu a provoz nové kapacity. Podle českých orgánů má smlouva o nákupu zajistit, aby elektrárna vyráběla elektřinu a umožnila splacení návratné finanční výpomoci (viz bod 3.6). Náratná finanční výpomoc je nezbytná k tomu, aby předkladatel projektu mohl pokrýt velkou část investičních nákladů na projekt (viz bod 3.7). Ochrana před změnou zákona je požadována pro snížení výše podpory nezbytné k realizaci projektu tím, že se sníží určitá rizika, která jsou považována za rizika mimo kontrolu investora (viz bod 3.8).

([150]) Tamtéž, 157. bod odůvodnění.
([151]) Rozsudek ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, body 20 a 24.

(369) Všechna tři opatření snižují hlavní rizikové faktory, které by jinak vznikly při investicích do velkých jaderných zdrojů. Dohromady tak výrazně snižují celkovou rizikovost projektu pro investora. Jak uvedly české orgány, řada investičních projektů v oblasti jaderné energetiky se v důsledku těchto rizik neuskutečnila (viz 220. bod odůvodnění). Opatření tak přispívají k rozvoji výroby elektřiny z jaderných zdrojů v Česku.

(370) Komise připomíná, že Soudní dvůr uznal rozvoj nových jaderných kapacit za hospodářskou činnost ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU ([152]) a stanovil, že článek 107 SFEU lze použít na investice do jaderných elektráren. ([153])

(371) Komise se proto domnívá, že opatření usnadňují rozvoj určité hospodářské činnosti, jak vyžaduje čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

8.3.2.2 Motivační účinek

(372) U státní podpory lze mít za to, že usnadňuje hospodářskou činnost, jestliže má motivační účinek. Motivační účinek je přítomen, pokud podpora motivuje příjemce, aby změnil své chování směrem k rozvoji určité hospodářské činnosti, na kterou je podpora zaměřena, a pokud by k této změně chování bez podpory nedošlo.

(373) Česko vysvětlilo, že v případě neexistence podpory by investor neměl potřebnou motivaci investovat do rozvoje nových kapacit na výrobu elektřiny z jaderných elektráren ([154]). Trh se vyznačuje vysokou volatilitou, nestabilitou regulačního prostředí a překážkou vstupu do odvětví je také ekonomická stránka jaderných zdrojů v podobě vysokých vstupních investičních nákladů. U investic do jaderné energetiky bez státní podpory existuje pravděpodobnost, že vzhledem k nejistotě vývoje na trhu s elektřinou nebudou rentabilní.

(374) Komise konstatuje, že projekt by nebyl realizován bez podpory státu s ohledem na současné nejisté a rychle se měnící podmínky na trhu a selhání trhu spojené s rozvojem jaderné energetiky (tj. rozsah kapitálových požadavků, dlouhodobé působení tržních cenových signálů a dlouhodobá expozice politickým rozhodnutím) ([155]).

(375) Komise dále konstatuje, že bez této podpory by se mezera ve financování projektu nevyrovnala. Důvodem jsou vyšší finanční náklady, které by projektu pravděpodobně vznikly v případě neexistence návratné finanční výpomoci, a absence stability příjmů, kterou zajišťuje smlouva o nákupu. Kromě toho by investor bez státní intervence musel nést značná dodatečná rizika, která jsou jinak zmírněna podpůrnými opatřeními, jako je riziko tržní ceny a politické riziko (viz 498. bod odůvodnění), což naznačuje, že investor by očekával relativně vyšší výnos z realizace projektu bez podpory.

(376) S ohledem na výše uvedené se Komise domnívá, že podpora má motivační účinek, neboť příjemce podpory podněcuje k hospodářské činnosti, kterou by bez podpory nevykonával.

([152]) Tamtéž, bod 63.
([153]) Tamtéž, bod 32.
([154]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 163. bod odůvodnění.
([155]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 182. bod odůvodnění.

8.3.2.3 Soulad s příslušnými ustanoveními práva EU

(377) Jak je vysvětleno v rozhodnutí o zahájení řízení, Soudní dvůr ve věci Hinkley Point C ([156]) rozhodl, že *„státní podporu, která je v rozporu s ustanoveními nebo obecnými zásadami unijního práva, nelze prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem“*. Konkrétně v případě jaderné energie Soudní dvůr upřesnil, že na odvětví *„podléhajícím Smlouvě o Euratomu nemůže být státní podpora ve prospěch hospodářské činnosti náležející do tohoto odvětví, jejíž přezkum by ukázal, že je v rozporu s pravidly unijního práva v oblasti životního prostředí, prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem na základě tohoto ustanovení“* ([157]).

(378) Soudní dvůr navíc zdůraznil, že na jaderné elektrárny a jiné jaderné reaktory se vztahují sekundární právní předpisy, jako je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí ([158]), podle níž některé záměry podléhají posuzování vlivů na životní prostředí.

(379) Soudní dvůr rovněž upřesnil, že investice do jaderné energie nejsou vyloučeny článkem 194 SFEU o politice Unie v oblasti energetiky. ([159]) Podle judikatury ([160]) – jelikož volba jaderné energie je podle SFEU věcí členských států – je zřejmé, že cíle a zásady unijního práva v oblasti životního prostředí a cíle sledované Smlouvou o Euratomu nejsou ve vzájemném rozporu, takže nelze mít za to, že zásady ochrany životního prostředí, obezřetnosti, „znečišťovatel platí“ a udržitelnosti za všech okolností brání poskytnutí státních podpor ve prospěch výstavby nebo provozu jaderné elektrárny.

(380) Skutečnost, že se projekt a opatření týkají jaderné energie, tedy neznamená, že jsou tato opatření neslučitelná s vnitřním trhem. Česko se rozhodlo pro jadernou energii, aby vyřešilo svůj problém dekarbonizace a budoucí otázky přiměřenosti zdrojů a bezpečnosti dodávek (viz oddíl 2.2 výše).

(381) Komise nemá žádné náznaky, že by projekt porušoval ustanovení právních předpisů v oblasti životního prostředí. České orgány vysvětlily, že vývoji projektu předcházel rozsáhlý a otevřený proces posuzování vlivů na životní prostředí (viz 78. bod odůvodnění), který byl proveden v souladu s požadavky sekundárních právních předpisů EU ([161]).

(382) V judikatuře se uvádí, že *„když Komise použije řízení v oblasti státních podpor, je povinna, podle obecného uspořádání Smlouvy, dodržovat souvztažnost mezi ustanoveními, jimiž se řídí státní podpory, a jinými zvláštními ustanoveními, než jsou ustanovení týkající se státních podpor, a posoudit tak slučitelnost dotčené podpory s těmito zvláštními ustanoveními. Nicméně taková povinnost je Komisi uložena pouze, co se týče aspektů poskytnutí podpory, které jsou do takové míry neoddělitelně spjaty s předmětem podpory, že by nebylo možné posoudit je odděleně. […] Naproti tomu, pokud lze dotčený aspekt oddělit od předmětu podpory, není Komise povinna v rámci řízení stanoveného článkem 108 SFEU jeho slučitelnost s jinými ustanoveními, než jsou ustanovení týkající se státních podpor, posoudit“*. ([162])

([156]) Rozsudek ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, body 44 a 45.

([157]) Komise zdůrazňuje, že toto opatření je a bude třeba provádět v souladu s příslušnými sekundárními právními předpisy, včetně právních předpisů, které v době vydání tohoto rozhodnutí ještě nebyly přijaty. V této souvislosti by Komise ráda poukázala na návrh nařízení, kterým se mění nařízení (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943, pokud jde o zlepšení uspořádání unijního trhu s elektřinou, COM/2023/148, a zejména na ustanovení o režimech přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv pro investice do zařízení na výrobu jaderné energie, a to v souladu s konečným zněním nařízení, až nabude účinnosti.

([158]) Úř. věst. 2012, L 26, s. 1.

([159]) Rozsudek ze dne 22. září 2020, Rakousko v. Komise, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, body 48 a 49.

([160]) Tamtéž, bod 49.

([161]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1). Viz rozhodnutí o zahájení řízení, 168. bod odůvodnění.

([162]) Viz rozsudek ze dne 3. prosince 2014, Castelnou Energía, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021, body 181 až 184 s dalšími odkazy. Viz také rozsudek ze dne 30. listopadu 2022, Rakousko v. Komise, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, bod 31.

(383) Tribunál v rozsudku týkajícím se státní podpory pro jadernou elektrárnu Paks II potvrdil, že Komise není povinna ověřovat u každé podmínky podpory nebo prvku souvisejícího s podporou – pokud neexistuje nerozlučná souvislost –, že jsou v souladu s právem Unie ([163]). V daném případě Tribunál dále uvedl, že *„[p]rovedení zadávacího řízení a případná volba jiného podniku k výstavbě reaktorů by nezměnily ani účel podpory […], ani příjemce podpory […]“* ([164]).

(384) V daném případě se Komise domnívá, že mezi aspekty státní podpory a veřejných zakázek neexistuje „nerozlučná souvislost“, protože je možné je posuzovat odděleně. Opatření státní podpory (smlouva o nákupu, návratná finanční výpomoc, mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky) podporují činnost (zřízení a provoz jaderné elektrárny) nezávisle na způsobu výběru dodavatele inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Provádění opatření podpory rovněž nezávisí na přesném uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Posuzovaná opatření považují výsledek zadávacího řízení (tj. investiční náklady) za vstup pro finanční model, který určuje realizační cenu ve smlouvě o nákupu ([165]). I v hypotetickém scénáři, kdy by tyto vstupy byly nadhodnoceny v důsledku nesprávného uplatnění požadavků na zadávání veřejných zakázek, by to nevedlo k dalšímu narušení, které by posuzovaná opatření podpory způsobila. Případné nedodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek by totiž mohlo vést pouze k rušivým účinkům na trh s výstavbou jaderných elektráren, nikoli na trh s elektřinou. Provoz elektrárny a podmínky prodeje elektřiny jsou tedy oddělitelné od aspektů veřejných zakázek týkajících se výstavby elektrárny. Komise tedy může opatření posoudit, aniž by hodnotila aspekty veřejné zakázky, pokud jde o smlouvu o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě, neboť tyto aspekty nejsou neoddělitelně spojeny s hospodářskou činností, které se podpory dostává, ani s jejími podmínkami.

(385) V oblasti energetiky je nutné, aby každý odvod, který má financovat opatření státní podpory a představuje nedílnou součást daného opatření, vyhovoval zejména článkům 30 a 110 SFEU ([166]).

(386) Podle ustálené judikatury musí k tomu, aby mohl být odvod (poplatek) považován za nedílnou součást opatření podpory, na základě relevantní vnitrostátní právní úpravy existovat vztah závazného určení mezi dotčeným poplatkem a dotčenou podporou v tom smyslu, že výnos z poplatku je nezbytně určen k financování podpory a přímo ovlivňuje její výši, a v důsledku toho i posouzení slučitelnosti této podpory se společným trhem ([167]). Dotčený poplatek musí být zejména vybírán konkrétně a výhradně za účelem financování dotčené podpory ([168]).

(387) Kromě toho z judikatury rovněž vyplývá, že o takové závazné určení nemůže jít, je-li výše podpory stanovena pouze na základě objektivních kritérií, která nesouvisejí s účelově vázanými příjmy a podléhají absolutní horní hranici stanovené zákonem ([169]). Soudní dvůr zejména rozhodl, že se nejedná o závazné určení, pokud vnitrostátní právní předpisy stanoví výši podpory mezi minimální a maximální hodnotou bez ohledu na výnos z daně ([170]). Soudní dvůr navíc nedávno rozhodl, že nenastal vztah závazného určení mezi daní a podporou v případě, kdy byla výše podpory stanovena podle kritérií, která nesouvisela s vázanými daňovými příjmy, a kdy vnitrostátní právní předpisy

([163]) Rozsudek ze dne 30. listopadu 2022, Rakousko v. Komise, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, bod 32.

([164]) Rozsudek ze dne 30. listopadu 2022, Rakousko v. Komise, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, bod 37. Argumentaci týkající se nutnosti „nerozlučné souvislosti“ pro Komisi při posuzování slučitelnosti určitých způsobů podpory s právem EU potvrdil Soudní dvůr v rozsudku ve věci Braesch. Viz rozsudek ze dne 31. ledna 2023 ve věci C-284/21 P, Komise v. Braesch a další, body 96 až 99.

([165]) Konkrétně budou projektová opatření zohledňovat výsledek zadávacího řízení na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu pouze v rozsahu, v jakém ovlivní výpočet kapitálových výdajů projektu, který by představoval vstupní údaj při výpočtu výše podpory (např. při výpočtu přesné výše návratné finanční výpomoci nebo při výpočtu realizační ceny ve smlouvě o nákupu), a také pokud jde o technické možnosti elektrárny vyplývající z výběru technologie ve smlouvě o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě.

([166]) Rozsudek ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, body 40 až 59.

([167]) Rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Régie Networks v. Rhône-Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, bod 99 a citovaná judikatura.

([168]) Rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Régie Networks v. Rhône-Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, body 100 a 104.

([169]) Rozsudek ze dne 20. září 2018, Carrefour Hypermarchés a další, C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, bod 21.

([170]) Rozsudek ze dne 27. října 2005, Distribution Casino France a další, C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, ECLI:EU:C:2005:657, bod 52.

stanovily, že případný přebytek v souvislosti s touto podporou musí být podle potřeby odveden do rezervního fondu nebo do státní pokladny, přičemž na tento příjem se rovněž vztahuje absolutní horní hranice, takže veškerý přebytek je rovněž odváděn do všeobecného státního rozpočtu ([171]). Aby vyloučil existenci závazného určení, vzal Soudní dvůr v úvahu také skutečnost, že pokud příjmy z odvodu nepostačují k pokrytí celkové částky podpory, je příslušný členský stát povinen pokrýt tento nedostatek prostřednictvím příspěvků ze svého všeobecného rozpočtu.

(388) V tomto případě bude financování opatření 1, jak je uvedeno výše (107. bod odůvodnění), hrazeno ministerstvem z prostředků, které jsou vytvořeny: i) tržbami zvláštní účelové jednotky z prodeje elektřiny; ii) odvodem účtovaným provozovateli sítí konečným spotřebitelům elektřiny, podobně jako je tomu u stávajícího financování obnovitelných zdrojů energie, a iii) příspěvky ze státního rozpočtu. Jak je však uvedeno výše (41. bod odůvodnění), v případě, že je realizační cena ve smlouvě o nákupu vyšší než tržní ceny elektřiny, bude muset stát financovat rozdíl v ceně ze státních zdrojů, a to ze státního rozpočtu a z odvodů ze spotřeby.

(389) Česko dále potvrdilo, že ačkoli k financování opatření může přispět odvod, financování nebude na tomto odvodu závislé a náklady budou v případě potřeby hrazeny ze státního rozpočtu. Případné přebytky odvodu budou konkrétně přerozděleny do všeobecného státního rozpočtu a případné schodky budou nakonec uhrazeny z obecného státního rozpočtu (viz 42. bod odůvodnění).

(390) Z toho vyplývá, že případné zavedení odvodu v projektu v souvislosti s financováním smlouvy o nákupu nemá přímý dopad na výši podpory, a proto není nedílnou součástí opatření, neboť není hypoteticky vázáno na podporu podle příslušných vnitrostátních pravidel. V důsledku toho se v tomto rozhodnutí neposuzuje soulad odvodu s články 30 a 110 SFEU.

(391) Závěrem Komise konstatuje, že české orgány se zavázaly splnit svou povinnost oznámit projekt Komisi podle článku 41 Smlouvy o Euratomu.

(392) Komise proto dospěla k závěru, že navrhovaná opatření ani podporovaná činnost jako takové neporušují žádná příslušná ustanovení práva EU.

8.3.2.4 Závěr

(393) Ve světle výše uvedeného Komise dospěla k závěru, že režim splňuje první (pozitivní) podmínku posouzení slučitelnosti, (tj. že podpora usnadňuje rozvoj hospodářské činnosti).

8.3.3 *Negativní podmínka: podpora nemůže nepatřičně měnit podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem*

8.3.3.1 Identifikace trhu, na který má podpora vliv

(394) Jak je uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, projekt byl navržen tak, aby pomohl dekarbonizovat český energetický systém a řešil problém bezpečnosti dodávek elektřiny na českém trhu (viz 8. a následující body odůvodnění). Současně bylo zjištěno, že český trh je dobře propojen v regionu Core ([172]) (viz 16. bod odůvodnění).

(395) S ohledem na výše uvedené skutečnosti jsou relevantními trhy pro posouzení předmětných opatření trhy s elektřinou v Česku a trh s elektřinou v regionu Core.

([171]) Rozsudky ze dne 20. září 2018, Carrefour Hypermarchés a další, C-510/16, EU:C:2018:751, bod 22, a ze dne 10. listopadu 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital v. Komise, C 449/14 P, ECLI:EU:C:2016:848, body 70 až 72.

([172]) Region Core tvoří hranice nabídkových zón mezi Belgií, Českem, Francií, Chorvatskem, Lucemburskem, Maďarskem, Německem, Nizozemskem, Polskem, Rakouskem, Rumunskem, Slovenskem a Slovinskem. Další podrobnosti viz poznámka pod čarou 8.

8.3.3.2 Identifikace pozitivních účinků opatření podpory

(396) Jak je vysvětleno v oddíle 4.4.2.2 rozhodnutí o zahájení řízení, přechod ke klimatické neutralitě zahrnuje postupné vyřazování fosilních paliv, počínaje těmi nejvíce znečišťujícími. Většina členských států již oznámila své plány na postupné vyřazení uhlí v nadcházejících letech ([173]). Nejnovější český plán NKEP si klade za strategický cíl do roku 2033 zcela ukončit využívání uhlí pro výrobu elektřiny. Tento vývoj povede podle studií společnosti ČEPS (viz 12. bod odůvodnění) ve střednědobém horizontu k problémům s přiměřeností. Očekává se, že tento trend bude pozorován i v dalších členských státech, které postupně přestávají používat uhlí.

(397) Další investice do jaderných zdrojů energie poskytují spolehlivá nízkouhlíková výrobní aktiva, která mají určitou míru flexibility. Zajištěním bezpečných dodávek při postupném vyřazování nejvíce znečišťujících paliv a snížením závislosti na zemním plynu přispívá výroba elektřiny z jádra s nízkými emisemi uhlíku na MWh vyrobené elektřiny (společně s rozvojem obnovitelných zdrojů energie) k dosažení vnitrostátních a evropských cílů v oblasti dekarbonizace.

(398) Jak vysvětlilo Česko, projekt rovněž přímo podpoří cíle plánu REPowerEU, neboť sníží závislost na dovozu fosilních paliv, která podléhají cenovým výkyvům a geopolitickým rizikům, a posílí tak energetickou bezpečnost.

(399) Instalace nových jaderných výrobních kapacit navíc přispívá k udržení potřebné výroby na straně nabídky. To je nezbytné k řešení očekávaného nárůstu poptávky po elektřině v Česku souběžně s opatřeními na snížení poptávky přijatými podle směrnice o energetické účinnosti (viz 15. bod odůvodnění).

(400) Komise bere na vědomí, že české orgány zajistí, aby projekt splňoval technická screeningová kritéria pro hospodářské činnosti v odvětví jaderné energie, jak je stanoveno v nařízení EU o taxonomii ([174]). Toto nařízení sice nevytváří právně závazné povinnosti pro výstavbu nebo provoz jaderných elektráren ani dodatečné požadavky pro poskytování státní podpory, stanoví však kritéria k určení toho, zda lze hospodářskou činnost považovat za environmentálně udržitelnou. Závazek Česka splnit tyto požadavky umožňuje konstatovat, že projekt je udržitelný, nezpůsobí významnou újmu žádnému z dalších cílů v oblasti životního prostředí a je v souladu s trajektorií nulových čistých emisí do roku 2050.

(401) Konkrétně pro výstavbu a bezpečný provoz nových jaderných elektráren pro výrobu elektřiny nebo tepla, včetně výroby vodíku, s využitím nejlepších dostupných technologií stanoví oddíl 4.27 přílohy I nařízení Komise v přenesené pravomoci ([175]) řadu screeningových kritérií pro investice do nových jaderných výrobních zařízení. To zahrnuje skutečnost, že členský stát prokáže, že na konci odhadované životnosti jaderné elektrárny bude mít k dispozici zdroje odpovídající odhadovaným nákladům na nakládání s radioaktivním odpadem a vyřazování z provozu, že má v provozu zařízení ke konečnému uložení veškerého velmi nízkoaktivního, nízkoaktivního a středněaktivního radioaktivního odpadu, že má zdokumentovaný plán s podrobnými kroky k tomu, aby bylo do roku 2050 v provozu úložiště vysoce radioaktivního odpadu, a že v projektu použije nejlepší dostupné technologie, včetně použití paliva odolného vůči nehodám od roku 2025. České orgány se zavázaly všechny tyto požadavky splnit (viz 81. a 82. bod odůvodnění).

([173]) https://energy.ec.europa.eu/topics/oil-gas-and-coal/eu-coal-regions/coal-regions-transition_en.

([174]) Viz nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1214 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v některých odvětvích energetiky, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi (Úř. věst. L 188, 15.7.2022, s. 1).

([175]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139 ze dne 4. června 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů.

(402) Zatímco třetí strany uvedly, že veřejná prohlášení českých úředníků naznačují, že se budou snažit ovlivnit legislativní proces s cílem změnit nebo odložit podmínky taxonomie týkající se zprovoznění hlubinného úložiště vysoce radioaktivního odpadu do roku 2050, Komise nemá žádné informace, které by zpochybňovaly závazek českých orgánů. Dne 11. ledna 2023 přijalo Česko usnesení vlády č. 24 k požadavku na splnění technických screeningových kritérií v oblasti nakládání s radioaktivním odpadem. Podle tohoto usnesení udělá Česko vše pro to, aby splnilo technická kritéria stanovená v příslušných právních předpisech EU, včetně zprovoznění hlubinného geologického úložiště jaderného odpadu do roku 2050 (viz 81. a 82. bod odůvodnění).

(403) Na základě výše uvedených úvah dospěla Komise k závěru, že projekt má pozitivní účinky na trh, neboť přispěje k dekarbonizaci skladby zdrojů energie environmentálně udržitelným způsobem a zvýší bezpečnost dodávek. Jelikož je region Core dobře propojen, tyto pozitivní účinky by pravděpodobně prospěly sousedním členským státům, které dovážejí elektřinu z Česka.

8.3.3.3 Nezbytnost státního zásahu

(404) Aby bylo možné určit, zda je podpůrné opatření nezbytné, musí Komise posoudit, zda je opatření zaměřeno na situaci, kdy by mohlo přinést podstatné zlepšení, které trh sám o sobě nedokáže zajistit. Podporu, která zlepšuje finanční situaci přijímajícího podniku, ale není nezbytná k dosažení zamýšleného cíle, nelze považovat za slučitelnou s vnitřním trhem.

(405) V daném případě Česko podporuje nové investice do jaderné energie, jak je zakotveno ve Smlouvě o Euratomu, aby řešilo svůj problém dekarbonizace a mezeru v celkové instalované kapacitě, které bude brzy čelit v důsledku plánovaného vyřazení stávajících zařízení na výrobu energie z fosilních paliv a jaderné energie (viz 8. a 19. bod odůvodnění). Komise má posoudit, zda je státní podpora nezbytná k dosažení cíle podpory nových investic do jaderné energetiky.

(406) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vysvětlila, že existence selhání trhu je důležitým faktorem pro posouzení nezbytnosti podpory, a uznala určitá selhání trhu, která vyžadují státní zásah v souvislosti s rozvojem jaderné energetiky ([176]). Konkrétně v případě nových investic do jaderné energie je selhání trhu způsobeno především třemi aspekty: i) rozsahem kapitálového požadavku, ii) dlouhodobostí expozice tržním cenovým signálům, které jsou samy o sobě zkresleny intervencemi, a iii) dlouhodobostí expozice politickým rozhodnutím.

(407) Za prvé, kapitálové požadavky na investice do jaderné energetiky jsou obzvláště vysoké. Zatímco vyrovnané náklady na energii při výrobě energie z jaderných elektráren nejsou nutně vyšší než u jiných technologií, ([177]) dlouhá životnost a velká výrobní kapacita jaderných elektráren by se dala srovnávat pouze s největšími projekty vodních elektráren. Tyto kapitálové potřeby, dosahující několika miliard eur, dále zhoršuje časté a výrazné zvyšování investičních nákladů na nově budované jaderné elektrárny. Zejména první investice III. generace v zemích OECD byly postiženy zpožděním výstavby a nárůstem nákladů. ([178])

(408) Za druhé, doba provozu plánovaná na 60 let ztěžuje sladění typické doby trvání soukromých investic nebo komerčních půjček s dobou trvání projektu. To je ještě důležitější na současných trzích s elektřinou, které se výrazně mění v důsledku transformace energetiky a rychlého zavádění obnovitelných zdrojů energie, jakož i regulačních reforem, které tuto transformaci doprovázejí. V důsledku toho se i ti nejzkušenější účastníci trhu potýkají s obtížemi při spolehlivém předpovídání cen elektřiny v daleké budoucnosti a většina obchodů s elektřinou se týká nejvýše období následujících pěti let.

([176]) Rozhodnutí Komise (EU) 2015/658 ze dne 8. října 2014 o státní podpoře SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), kterou Spojené království zamýšlí poskytnout za účelem podpory jaderné elektrárny Hinkley Point C (382. až 385. bod odůvodnění).

([177]) Viz IEA Projected Costs of Generating Electricity 2020, https://iea.blob.core.windows.net/assets/ae17da3d-e8a5-4163-a3ec-2e6fb0b5677d/Projected-Costs-of-Generating-Electricity-2020.pdf, s. 46.

([178]) IEA Projected Costs of Generating Electricity 2020, s. 145.

(409) Jaderná energie je i nadále předmětem společenských a politických sporů a investice do jaderných výrobních zdrojů musí počítat s rizikem změny politiky.

(410) Komise rovněž uznala, že kombinace těchto prvků je pro jadernou technologii specifická ([179]) a představuje obecný rys všech trhů EU, včetně českého trhu s elektřinou.

(411) Podání zúčastněných stran potvrdila předběžné posouzení Komise uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení. Komise konstatuje, že Česko ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení poukázalo na nepříznivé tržní podmínky v poslední době, které předkladatelům nových jaderných projektů významně zvyšují rizika, mezi něž patří makroekonomická situace a inflační tlaky, růst úrokových sazeb i výjimečné události, jako je ruská invaze na Ukrajinu, která vedla k významnému narušení trhu a dodavatelského řetězce. České orgány proto tvrdí, že bez státní podpory je výstavba jaderných elektráren nepravděpodobná.

(412) České orgány rovněž poukázaly na zvýšenou volatilitu na trzích s energií, která je částečně způsobena rostoucím podílem zdrojů s nulovými mezními náklady, jako jsou větrné a solární elektrárny, ale také na výkyvy v cenách plynu, v jejichž důsledku jsou výnosy účastníků trhu nepředvídatelné, a proto omezují pobídky pro rozvoj velkých jaderných projektů, pokud investoři nejsou schopni zajistit expozici tržním cenám. Zajištění prostřednictvím dlouhodobých smluv však vyžaduje, aby protistrany byly ochotny akceptovat ceny, které jsou dostatečně vysoké, aby investorům zajistily přiměřenou návratnost ve velmi dlouhém časovém horizontu. Podobné názory byly předloženy v připomínkách několika třetích stran, které dospěly k závěru, že na současném evropském trhu s elektřinou není možné budovat nové jaderné projekty bez státní podpory.

(413) Jak je vysvětleno ve společné zprávě Mezinárodní energetické agentury (IEA) a Agentury pro jadernou energii (NEA) ([180]), poslední trendy v oblasti výstavby nových jaderných zařízení na západních trzích vykazují výrazné zvýšení nákladů a zpoždění výstavby. Částečně to lze vysvětlit tím, že nové projekty byly zahájeny po dlouhé přestávce ve výstavbě jaderných zařízení, která značně oslabila dodavatelský řetězec a schopnosti jaderného průmyslu, a částečně také nedostatečnou vyspělostí návrhů a plánováním provedení v době zahájení výstavby, jakož i stále nejistějším politickým kontextem. Ve zprávě se uvádí, že tato situace narušila důvěru zúčastněných stran ve schopnost jaderného průmyslu realizovat nové projekty výstavby a zvýšila míru vnímaného investičního rizika, což zastrašuje investory a dále snižuje šance na získání finančních prostředků pro budoucí projekty.

(414) Ve zprávě se nicméně vysvětluje, že v jiných zemích, jako je Čína a Korea, jsou nové jaderné investice realizovány včas a v rámci rozpočtu, a dochází se k závěru, že rozdíl oproti západním zemím nelze vysvětlit pouze specifickými místními podmínkami. Problémy, s nimiž se setkáváme v západních zemích, tedy nejsou vlastní samotné technologii, ale závisí na podmínkách, v nichž se projekty vyvíjejí a realizují, a na interakcích mezi různými zúčastněnými stranami.

(415) Komise připomíná připomínky třetích stran, které tvrdily, že dodávky energie lze zajistit i levnějšími technologiemi, a domnívaly se, že dotace jadernému odvětví zpomalí pokrok v oblasti jiných levnějších a ke klimatu šetrnějších technologií. České orgány uvedly, že potenciál obnovitelných zdrojů energie v České republice je omezený, ale že důležitou součástí národní energetické a klimatické strategie je zvýšení výroby energie jak z jaderných, tak z obnovitelných zdrojů (viz 21. bod odůvodnění). Rovněž uvádějí, že ačkoli investice do větrné energie by se v případě realizace daného projektu uskutečnily později než bez něj, celkový nárůst větrné energie by byl v obou scénářích stejný (viz 270. bod odůvodnění). Toto vysvětlení je věrohodné. Investice do větrných a solárních výrobních kapacit lze realizovat mnohem rychleji a s nižšími kapitálovými náklady než daný projekt. Jsou však omezeny dalšími faktory, jako je dostatek lokalit a kapacity síťového připojení. Očekávaný omezený dopad projektu

([179]) Rozhodnutí Komise (EU) 2015/658 ze dne 8. října 2014 o státní podpoře SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N), kterou Spojené království zamýšlí poskytnout za účelem podpory jaderné elektrárny Hinkley Point C, 385. bod odůvodnění.

([180]) Předpokládané náklady na výrobu elektřiny – vydání 2020, k dispozici zde: https://www.oecd-nea.org/jcms/pl_51110/projected-costs-of-generating-electricity-2020-edition.

na tržní ceny na velkoobchodním trhu (2 EUR/MWh) navíc naznačuje, že by měl minimální dopad na investice do obnovitelných zdrojů. Pobídky, které poskytuje vzorec ve smlouvě o nákupu, aby se maximalizovala výroba v hodinách s vysokými cenami a snížila v době nízkých cen, však také snižují konkurenční dopad opatření na tržní investice do obnovitelných zdrojů, protože lze očekávat, že zařízení pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů budou v provozu obzvláště často v obdobích s nižšími cenami (protože v těchto obdobích je dostupnost obnovitelných zdrojů vysoká, což snižuje tržní ceny).

(416) Další respondent uvedl, že v příštích desetiletích se očekávají vysoké ceny elektřiny. Předpověď cen elektřiny na dlouhá časová období je spojena se značnou nejistotou. Pokud by ceny elektřiny byly výrazně vyšší, než se očekávalo, smlouva o nákupu a mechanismus výpočtu podílu na zisku by zajistily příjmy pro český stát, čímž by se omezila nadměrná kompenzace ve prospěch společnosti ČEZ. Pokud by naopak tržní ceny byly nižší, než se očekávalo, zejména s ohledem na nižší než očekávanou poptávku nebo rychlé zavádění obnovitelných zdrojů energie, projekt by bez tohoto opatření nebyl schopen nést své kapitálové náklady.

(417) Komise dospěla k závěru, že v Česku existují jasně identifikovaná selhání trhu, pokud jde o investice do nových jaderných zdrojů energie. Vzhledem k velmi dlouhému investičnímu období neexistuje dostatečná jistota, že současné vysoké ceny energií zůstanou vysoké po dostatečně dlouhou dobu, aby toto hodnocení ovlivnily. Vzhledem k nedostatečné kapacitě výroby elektřiny v České republice, k těmto selháním trhu a ke strategickému cíli energetické politiky České republiky, který směřuje k relativní soběstačnosti ve výrobě elektřiny a zároveň k dlouhodobé dekarbonizaci výroby elektřiny, se státní podpora výstavby daného projektu v České republice jeví jako nezbytná.

(418) Je totiž nepravděpodobné, že by tržní síly dokázaly samy o sobě zajistit včasné dodání stejné jaderné kapacity jako daný projekt, který je nezbytný pro usnadnění rozvoje výroby elektřiny z jaderných zdrojů v České republice.

(419) Na základě výše uvedených skutečností dospěla Komise k závěru, že k zajištění rozvoje nových jaderných kapacit v České republice je státní podpora nezbytná. Komise navíc učinila závěr, že opatření mají pro příjemce motivační účinek, a zajišťují tak úspěšnou realizaci projektu.

8.3.3.4 Vhodnost

(420) Komise musí ve svém posouzení určit, zda je navrhované opatření vhodným politickým nástrojem k dosažení svého cíle, v tomto případě podpory rozvoje výroby jaderné energie za účelem vyrovnání budoucího nedostatku dodávek.

(421) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise uvedla, že Česko zvažovalo několik alternativních podpůrných mechanismů, aby motivovalo k investicím do výroby jaderné energie, jako jsou daňové úlevy, kapacitní mechanismy, přímá investiční podpora, stanovení modelu regulovaných investičních cen (RAB) atd., které byly všechny posouzeny jako méně vhodné než opatření, která byla nakonec vybrána k poskytnutí podpory.

(422) Komise souhlasí s tím, že tyto další politické nástroje by samy o sobě pravděpodobně nepostačovaly k dosažení stejných výsledků vzhledem ke specifikům projektu a rozsahu potřebných finančních zdrojů. Zejména pouhé odstranění jednoho ze tří opatření bez dalších úprav by ponechalo hlavní rizika pro investora nevyřešená, přičemž každé z nich řeší jiné selhání trhu. ([181]) Pokud se alternativní podpůrné mechanismy týkají především jiných zdrojů financování (daňové úlevy), nemusí nutně snižovat dopad na hospodářskou soutěž. Kapacitní mechanismy a modely RAB jsou obecné koncepty, které mohou mít mnoho podob. Formální šetření nepřineslo důkazy o tom, že by takové koncepty ve vztahu k danému konkrétnímu opatření poskytly vhodnější řešení uváděných selhání trhu.

([181]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 187. bod odůvodnění.

(423) Komise však ve svém rozhodnutí o zahájení řízení zpochybnila, zda lze danou kombinaci tří opatření (tj. návratná finanční výpomoc, smlouva o odběru a ochrana před změnou zákona) považovat za vhodnou pro poskytnutí státní podpory, a zamýšlela se nad tím, zda by nebyla vhodnější vyšší míra expozice tržním rizikům. Konkrétněji se Komise domnívala, že kombinace těchto tří opatření a počáteční nastavení projektu může odstranit významná tržní rizika, a tím může bránit určitým podnětům ke konkurenčnímu chování.

(424) Komise rovněž vyjádřila pochybnosti o tom, zda je kombinace těchto tří opatření vhodná k zajištění rozvoje projektu, když v minulosti nejspíše stačil k realizaci investice menší počet opatření, která mohla být méně intervenční.

(425) Komise navíc zpochybnila, zda je rovnováha při použití více nástrojů navrhovaná Českem správná a zda by alternativní nástroje nebo zvážení pouze některých z nich nemohlo vést k dosažení stejných cílů s menší podporou nebo narušením hospodářské soutěže.

(426) Argumenty českých orgánů na podporu kombinace navrhovaných opatření souvisejí s hlavními selháními trhu, která mají opatření řešit, jak je popsáno v oddíle 4.1 výše, zejména s rozsahem kapitálového požadavku, dlouhodobostí expozice tržním cenovým signálům a dlouhodobostí expozice politickým rozhodnutím. Komise již uznala, že kvůli těmto rizikům by se soukromý investor za běžných tržních podmínek do projektu nepustil ([182]).

(427) Jak je vysvětleno výše (viz 83. až 106. bod odůvodnění), během formálního šetření, jehož cílem bylo rozptýlit pochybnosti Komise v souvislosti s mírou expozice projektu tržním rizikům, Česko do vzorce pro výpočet následného vypořádání projektu EDU II vložilo expozici tržním cenám a zkrátilo dobu trvání smlouvy o odběru na 40 let, čímž zvýšilo expozici projektu tržním rizikům. To také znamená, že elektrárna EDU II má ekonomické pobídky k optimalizaci výkonu tak, aby maximalizovala dodávky v obdobích s vysokou cenou, zatímco v obdobích s nízkou cenou dodávky snižovala (a například plánovala údržbu). Tím se snižuje rušivý účinek opatření.

(428) Komise dále připomíná, že podobnou kombinaci opatření považovala Komise za vhodnou v případě elektrárny Hinkley Point C ([183]).

(429) Komise se domnívá, že kombinace tří opatření, jak je Česko oznámilo v rámci formálního šetření, a odpovídající nastavení projektu představují vhodný nástroj umožňující investici do jaderné elektrárny. Komise se domnívá, že k řešení selhání trhu, která se projevují při rozvoji nových jaderných elektráren, je třeba přijmout tato tři opatření společně.

(430) Za prvé, při existenci takto dlouhodobých selhání kapitálového trhu by poskytnutí návratné finanční výpomoci samo o sobě nestačilo k zajištění investic do nové jaderné elektrárny, neboť tato výpomoc řeší pouze potřebu získat kapitál na výstavbu nového jaderného bloku, ale nikoli specifické problémy spojené s jadernou energií, například konkrétní rizika vyplývající z výstavby a dlouhého a složitého životního cyklu. Náratná finanční výpomoc poskytuje téměř veškerý kapitál potřebný k výstavbě nové jaderné elektrárny, zatímco smlouva o odběru umožňuje investorovi, aby se na projektu podílel vlastním kapitálem. Sama o sobě by však návratná finanční výpomoc

([182]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 152. bod odůvodnění.

([183]) Viz rozhodnutí Komise ze dne 8. října 2014 o opatření podpory SA.34947 na podporu jaderné elektrárny Hinkley Point C, 392.–405. bod odůvodnění. Za vhodné nástroje pro poskytnutí podpory byla v případě elektrárny Hinkley Point C považována konkrétně kombinace rozdílové smlouvy s úvěrovou zárukou a ministerskou smlouvou (týkající se ochrany před změnou zákona a/nebo politiky). V případě projektu bylo upřednostněno využití návratné finanční výpomoci před státní zárukou, protože i) návratná finanční výpomoc odstraňuje riziko nedostatku komerčního financování projektu; ii) návratná finanční výpomoc nabízí včasnější řešení pro zajištění celého finančního balíčku oproti komerčnímu úvěrovému nástroji; a iii) návratná finanční výpomoc by znamenala nižší náklady dluhu vzhledem k přímému úvěru od státu a také nižší poplatky v souvislosti se zajištěním a poskytováním financování po celou dobu výstavby. Další podrobnosti viz 166. bod odůvodnění výše.

nezajistila, že úvěr bude možné splatit, a období nízkých cen by mohla ohrozit životaschopnost projektu. Náratná finanční výpomoc je tedy sama založena na existenci smlouvy o odběru a je s ní ze své podstaty spjata, neboť úvěrový rating projektu existenci smlouvy o nákupu zohledňuje. Pouze zaručené příjmy ze smlouvy o nákupu by mohly kompenzovat dlouhodobý rizikový profil projektu.

(431) Komise se navíc domnívá, že návratná finanční výpomoc je vhodná pro umožnění investice a řešení dlouhodobých selhání kapitálového trhu i ve srovnání se státní zárukou na tržní úvěrový nástroj, protože řeší riziko, že od soukromých věřitelů nebude získáno dostatečné financování na realizaci projektu, zajišťuje nižší náklady dluhu a nižší poplatky spojené se zajištěním a poskytováním financování po celou dobu výstavby a vyžaduje méně času na zajištění finančního balíčku i v případě zvýšení nákladů. Vzhledem k tomu, že jakékoli zvýšení kapitálových nákladů by mělo přímý dopad na výpočet realizační ceny, umožňuje návratná finanční výpomoc stanovit ve smlouvě o nákupu nižší realizační cenu (viz 171. bod odůvodnění), čímž se snižují celkové náklady na opatření.

(432) Za druhé, smlouva o nákupu na dobu 40 let řeší potřebu zajistit cenovou stabilitu a předvídatelnost a míru návratnosti vlastního kapitálu, které jsou pro investice této velikosti a doby trvání obzvláště důležité, a jsou proto nezbytným předpokladem uskutečnění investice. V tomto smyslu smlouva o nákupu řeší selhání trhu týkající se dlouhodobé expozice tržním cenovým signálům, jak je uvedeno výše.

(433) Za třetí, vyrovnání poskytovaná v případě politických nebo legislativních forem diskriminačního postihu jaderných technologií (tj. ochrana před změnou zákona) řeší dodatečná rizika, která lze považovat za specifická pro jadernou energetiku (především možnost pozastavení investic v důsledku změn legislativního rámce, například z politických důvodů). Úpravy vstupních prvků vzorce ve smlouvě o nákupu v případě zvýšení nákladů na základě oprávněných důvodů rovněž řeší riziko zvýšení nákladů, které je z podstaty spojeno s investicemi do výroby jaderné energie.

(434) S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěla Komise k závěru, že kombinace smlouvy o nákupu elektřiny s dobou trvání 40 let, návratné finanční výpomoci a mechanismu ochrany před změnou zákona, jak jsou strukturovány v oznámených opatřeních, jsou vhodnými nástroji k poskytnutí státní podpory v rámci projektu.

8.3.3.5 Proporcionalita

(435) Pro posouzení proporcionality opatření musí Komise ověřit, zda se opatření omezuje na minimum umožňující úspěšné dokončení projektu a dosažení cíle.

(436) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vysvětlila, že při posouzení proporcionality je třeba zohlednit kombinaci podpůrných opatření navržených českými orgány. V souvislosti s oznámeným opatřením se vyskytly tři hlavní obavy týkající se proporcionality, které jsou pro posouzení Komise relevantní.

(437) Za prvé, oznámená doba trvání smlouvy o odběru v délce 60 let byla považována za příliš dlouhou, protože výrazně přesahovala předpokládanou dobu splácení návratné finanční výpomoci i dobu trvání opatření přímé cenové podpory v předchozích investicích do jaderné energetiky ([184]). V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vznesla otázku, zda by náhrada investičních nákladů na projekt neměla být více sladěna se způsoby a dobou splácení návratné finanční výpomoci.

([184]) Tamtéž, 197. a 198. bod odůvodnění. Konkrétně smlouva o odběru od elektrárny Hinkley Point C byla uzavřena na 35 let a v případě elektrárny PAKS II činila doba splácení návratné finanční výpomoci pouze 21 let a opatření nebylo doprovázeno žádnou jinou formou provozní podpory.

(438) Za druhé, předpokládaná míra návratnosti byla považována za příliš vysokou, takže nebylo možné vyloučit nadměrnou kompenzaci, když se zohlednila kombinace oznámených podpůrných opatření a výsledný rizikový profil projektu. Zejména původně oznámená smlouva o nákupu elektřiny s pevnou cenou přenesla cenové i tržní riziko na zvláštní účelovou jednotku, a tedy na stát, zatímco návratná finanční výpomoc významně snížila finanční riziko, když nabídla financování za velmi atraktivních podmínek, kdy po dobu výstavby nebyla účtována žádná úroková sazba. A konečně, mechanismus ochrany před změnou zákona nebo politiky poskytoval ochranu proti změnám politiky a dalším událostem, které projekt EDU II nemohl ovlivnit. Patří sem změny české vnitrostátní politiky v oblasti jaderné energetiky, rozhodnutí o neudělení dalších podpůrných opatření nebo o zastavení realizace odmítnutím uchazečů o výstavbu elektrárny, ale také zvýšení nákladů v důsledku vyčerpávajícího seznamu oprávněných důvodů. Vzhledem k rozložení rizik mezi příjemce a stát se Komise domnívala, že zahrnutí přirážky za výstavbu a provoz jaderné elektrárny do odhadu podle modelu oceňování kapitálových aktiv (CAPM) není odůvodněné.

(439) Komise navíc vyjádřila pochybnosti, zda mechanismus proti nadměrné kompenzaci navržený Českem dostatečně zabrání nadměrné kompenzaci, zejména proto, že jeho součástí je sdílení nákladů mezi státem a EDU II v poměru 50:50. ([185])

(440) Za třetí, Komise vyjádřila pochybnosti, zdali je možné, že kvůli výběru společnosti ČEZ jako předkladatele projektu bez otevřeného výběrového řízení je podpora potřebná pro projekt vyšší, než by tomu bylo jinak.

(441) V následujících oddílech budou tyto otázky analyzovány s ohledem na změny podpůrných opatření navržených českými orgány a poté budou vyvozeny konečné závěry ohledně celkového balíčku podpory.

8.3.3.5.1 Smlouva o nákupu elektřiny

8.3.3.5.1.1 Trvání smlouvy o nákupu

(442) Jak je uvedeno v 437. bodě odůvodnění, oznámená doba trvání smlouvy o odběru elektřiny v délce 60 let byla považována za příliš dlouhou. Komise zastávala názor, že náhrada investičních nákladů projektu by měla být sladěna se způsoby a dobou splácení návratné finanční výpomoci, která v základním scénáři předloženém českými orgány činí přibližně 30 let.

(443) Česko tvrdilo, že mezi dobou trvání smlouvy o nákupu a splacením návratné finanční výpomoci je zapotřebí nárazníkové (závěrečné) období, aby se zajistila finanční životaschopnost projektu, zejména aby se zajistilo, že návratnou finanční výpomoc bude možné splatit v plné výši i během případných nepříznivých událostí. Konkrétně české orgány předložily údaje Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE), které ukazují, že u nedávných velkých projektů jaderné energetiky trvalo dlouhá období, než se podařilo stabilizovat dispečink zařízení, a tedy dosáhnout cílového faktoru zatížení, který by umožnil financování projektu.

Tabulka 9

Doba stabilizace faktoru zatížení

VENDOR	NPP TYPE	COUNTRY	UNIT	DESIGN NET CAPACITY	COD	LOAD FACTOR STABILIZATION TIME
WEC	AP1000	China	SANMEN_1	1157 MWe	21 June 2018	4 years
	AP1000	China	SANMEN-2	1157 MWe	17 Aug 2018	2 years
	AP1000	China	HAIYANG-1	1126 MWe	08 Aug 2018	4 years
	AP1000	China	HAIYANG-2	1126 MWe	29 Sep 2018	2 years
EdF	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	13 Dec 2018	5 years
	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	29 May 2019	4 years
KHNP	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	28 Feb 2011	10 years
	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	20 Jul 2012	8 years
	APR1400	UAE	Barakah-1	1310 MWe	01 Apr 2021	2 years (so far)
ŠKODA Praha a.s.	VVER V320	CZ	Temelin-1	1027 MWe	10 Jun 2002	8 years
	VVER V320	CZ	Temelin-2	1029 MWe	18 Apr 2003	8 years
Source: IAEA_PRIS - Reactor Details, 20 June 2023						

([185]) Tamtéž, 205. bod odůvodnění.

(444) České orgány předložily revidovanou dobu trvání smlouvy o nákupu, která se zkracuje z 60 na 40 let. To je více v souladu s dobou splácení návratné finanční výpomoci, i když ji stále výrazně překračuje. I když je po zahájení provozu určitá doba na stabilizaci provozu elektrárny odůvodnitelná vzhledem k technickým potížím, které se vyskytly po uvedení do provozu u jiných projektů, je tato doba na horní hranici doby pozorované u jiných projektů.

(445) Je však důležité poznamenat, že začátek období platnosti smlouvy o nákupu se nemusí nutně shodovat se zahájením provozu elektrárny. Období odběru ve skutečnosti začíná buď i) datem zahájení, tj. dnem, kdy jaderná elektrárna dodá první elektřinu do sítě a EDU II oznámí státu / zvláštní účelové jednotce, že si přeje, aby datum zahájení nastalo podle lhůt, které budou definovány ve smlouvě o nákupu, nebo ii) datem mezního termínu uvedení do provozu, tj. dnem následujícím po posledním dni cílové lhůty uvedení do provozu, která začíná cílovým datem uvedení do provozu a trvá pět let (viz poznámka pod čarou 39), podle toho, který den nastane dříve. Cílové datum uvedení do provozu bude prodlouženo s ohledem na případná zpoždění způsobená událostmi, které představují oprávněné důvody. V případě zpoždění z jiných než oprávněných důvodů se tedy doba, na kterou se vztahuje smlouva o nákupu, odpovídajícím způsobem zkracuje. Tato úprava sice poskytuje pětiletou rezervu pro případ zpoždění, ale vzhledem k nedávným zpožděním u projektů jaderných reaktorů generace III+ jsou zpoždění trvající více než pět let značným rizikem. Riziko zkrácení doby trvání smlouvy o nákupu a doba potřebná ke stabilizaci výkonu elektrárny po zahájení provozu společně znamenají, že se doba trvání smlouvy o nákupu blíží době splácení návratné finanční výpomoci.

(446) A konečně, v případě překročení nákladů nelze vyloučit, že splacení návratné finanční výpomoci bude částečně vyžadovat refinancování pomocí soukromých tržních půjček. V tomto případě již není splácení investičních nákladů přímo vázáno na období splácení návratné finanční výpomoci (viz 180. bod odůvodnění). Zejména pokud by tržní příjmy během období trvání smlouvy o nákupu nepostačovaly k pokrytí nákladů na splácení návratné finanční výpomoci, mohly by být k financování části nákladů na splácení návratné finanční výpomoci použity tržní půjčky. Ke splacení těchto tržních půjček by pak došlo až po splacení návratné finanční výpomoci na základě tržních příjmů v období po skončení platnosti smlouvy o nákupu.

(447) Výše uvedené prvky společně postačují k tomu, aby Komise považovala dobu trvání smlouvy o nákupu v délce 40 let za přiměřenou.

(448) Komise poznamenává, že to neznamená, že by projekt byl životaschopný s provozní životností pouze 40 let. Finanční model předpokládá provozní životnost 60 let a spoléhá na tržní výnosy po skončení období platnosti smlouvy o nákupu, aby bylo dosaženo cílové vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %. Ačkoli analýza citlivosti předpokládající nízké tržní ceny po skončení období platnosti smlouvy o nákupu ukazuje, že elektrárna by v tomto okamžiku mohla ukončit provoz z důvodu nedostatku finančních pobídek (viz 148. bod odůvodnění), neznamená to, že by investice byla uskutečněna s předpokladem provozní životnosti pouhých 40 let. Aby byla investice životaschopná, musí investor ve skutečnosti s vysokou pravděpodobností předpokládat, že tržní prostředí umožní pokračování provozu po skončení období platnosti smlouvy o nákupu. Cílová vnitřní míra návratnosti je stanovena za 60 let životnosti projektu. Pokud by byly tržní ceny po skončení období platnosti smlouvy o nákupu výrazně nižší, než se očekávalo, mělo by to negativní dopad na realizovanou návratnost investice, což by snížilo vnitřní míru návratnosti pod cílovou hodnotu [9 až 11] %.

8.3.3.5.1.2 Vyrovnání vzorce pro výpočet odměny

(449) Jak je uvedeno v 88. až 91. bodě odůvodnění, vzorec pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu se skládá ze dvou složek: termín následného vypořádání a termín tržní expozice. Tato struktura se podobá koncepci obousměrných rozdílových smluv ([186]), a má proto podobné účinky, pokud jde o zajištění stability příjmů a omezení nadměrné kompenzace, jakož i pobídky k efektivnímu provozu elektrárny. V tomto oddíle Komise posuzuje aspekty týkající se proporcionality (vyrovnání), zatímco v oddíle 8.3.3.6.2 posuzuje aspekty týkající se pobídek k efektivnímu provozu.

([186]) Například v projektu Hinkley Point C se používá v rozdílové smlouvě podobný vzorec.

(450) Každoroční termín následného vypořádání zajišťuje elektrárně stabilitu příjmů a zároveň omezuje vyrovnání. Podmínky vypořádání chrání elektrárnu proti riziku nejistého vývoje průměrných tržních cen a vzhledem k tomu, že se vypořádání vypočítává pro pevný referenční objem (s výhradou úprav vzorce popsaných v 88. a 90. bodě odůvodnění), poskytují také zajištění proti objemovým rizikům. Na jedné straně podmínky vypořádání zaručují, že jaderná elektrárna po každém roce obdrží případné nezbytné dorovnání průměrných tržních cen, aby dosáhla cílové odměny. Konkrétně, pokud je následný roční průměr tržních hodinových spotových cen na denním trhu (tj. referenční cena) nižší než realizační cena, částka vypořádání poskytuje odměnu, kterou nepřinesl trh. Na druhou stranu podmínky vypořádání zajišťují, že pokud je roční průměrná tržní cena vyšší než dostatečná k dosažení cílové odměny, elektrárna přebytek (tj. rozdíl mezi referenční cenou a realizační cenou) vrátí, aby se zabránilo nadměrné kompenzaci.

(451) Co se týče úprav termínu následného vypořádání u vzorce pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu, jak je popsáno v 88. a 90. bodě odůvodnění, první úprava (když je referenční cena (*p'*) vyšší než provozní variabilní náklady (*c*)) poskytuje elektrárně dodatečnou bezpečnost příjmů v případě neplánovaných odstávek během let s vysokými průměrnými tržními cenami. Pak je návratnost omezena na rozdíl mezi referenční cenou a realizační cenou násobený skutečným množstvím namísto referenčním množstvím. Druhá úprava (pokud je tržní referenční cena (*p'*) na úrovni provozních variabilních nákladů (*c*) nebo nižší) zavádí horní hranici pro vypořádání, a tím omezuje nadměrnou kompenzaci. Například v situacích velmi nízkých tržních cen, kdy je elektrárna motivována k efektivnímu snížení výroby, je vyrovnání podle podmínek vypořádání omezeno na rozdíl mezi realizační cenou a provozními náklady na referenční množství. Komise se proto domnívá, že termín následného vypořádání, včetně úprav, zajišťuje, že elektrárna nedostane vyšší vyrovnání, než je nutné k dosažení cílové odměny, a zároveň zajišťují stabilitu příjmů a pobídky k efektivnímu provozu.

(452) Dále, jak je uvedeno v oddíle 8.3.3.6.2, vzorec pro výpočet odměny podle rozdílové smlouvy ve smlouvě o nákupu účinně motivuje elektrárnu k maximalizaci zisku, a nikoli k maximalizaci výroby. Tento vliv na ziskovost je patrný i ze skutečnosti, že české orgány odhadují, že elektrárna dle vzorce pro výpočet odměny podle rozdílové smlouvy dosáhne v průměru vyšších výnosů a nižších nákladů než při maximalizaci výroby (viz 150. bod odůvodnění). Nahrazení přístupu založeného na pevném stanovení ve smlouvě o nákupu elektřiny přístupem založeným na vzorci ve smlouvě o nákupu vede v důsledku k nižší mezeře ve financování (vyšší očekávané příjmy a nižší očekávané náklady), čímž se snižuje realizační cena a výše požadované podpory.

8.3.3.5.1.3 Mechanismus na ochranu proti nadměrné kompenzaci

(453) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila pochybnosti, zda mechanismus dělení zisku z vlastního kapitálu navržený Českem dostatečně brání nadměrné kompenzaci, a domnívala se, že koeficient dělení 50:50 není v souladu s rozdělením rizik mezi příjemce a stát, jak je požadováno v původně oznámeném opatření.

(454) Za prvé Komise připomíná, že – jak bylo vysvětleno v předchozím oddíle – revidovaná metoda výpočtu odměny podle smlouvy o nákupu zmírňuje riziko nadměrné kompenzace v situacích vysokých tržních cen, neboť provozovatel je povinen vrátit zvláštní účelové jednotce tržní příjmy, které přesahují realizační cenu smlouvy o nákupu. Uznává se, že podobný účinek by měla pevná odměna za jednotku vyrobené elektřiny, jak původně oznámilo Česko, přičemž by se uplatňovala po delší dobu (tj. po dobu životnosti aktiva ve srovnání s maximálním 40letým trváním smlouvy o nákupu). Komise nicméně poznamenává, že výsledky modelování ukazují, že pobídky k efektivnímu provozu, které jsou součástí vzorce pro výpočet odměny v revidované smlouvě o nákupu, se pravděpodobně promítnou do snížení realizační ceny ve srovnání se smlouvou o odběru za pevnou cenu, a to v důsledku nižších provozních nákladů a vyšších tržních výnosů, a tedy i nižších úrovní podpory po dobu trvání smlouvy o nákupu.

(455) Za druhé, pokud jde o faktor rozdělení zisku, Komise poznamenává, že Česko zachovává rozdělení v poměru 50:50 během období platnosti smlouvy o nákupu a mírně jej zvyšuje na 60:40 ve prospěch příjemce v období 20 let po skončení platnosti smlouvy o nákupu. Česko toto zvýšení odůvodňuje potřebou zohlednit vyšší expozici příjemce vůči riziku tržních cen. Komise souhlasí s tím, že zkrácení doby trvání smlouvy o nákupu na 40 let zvyšuje celkový rizikový profil projektu, protože zavádí riziko tržních cen během podstatného období, které pokrývá jednu třetinu očekávané životnosti aktiva. Komise se proto domnívá, že revidované faktory rozdělení zisku jsou v souladu s celkově vyšším rizikovým profilem projektu vyplývajícím z úprav opatření 1, zejména zkrácení doby trvání přímé cenové podpory. Mechanismus dělení zisku z vlastního kapitálu zajistí, že veškeré zisky projektu EDU II budou sdíleny se státem, a zároveň ponechá projektu EDU II dostatečné pobídky k tomu, aby usiloval o realizaci těchto zisků, například prostřednictvím snížení nákladů.

(456) Česko poukazuje na to, že i po mírné úpravě po skončení platnosti smlouvy o nákupu poskytuje navrhovaný faktor rozdělení větší sdílení mezi provozovatelem a státem (tj. 50:50 během platnosti smlouvy o nákupu a 60:40 po zbytek životnosti jaderné elektrárny) ve srovnání s předchozí jadernou investicí do elektrárny Hinkley Point C (dále též „HPC“), kde Komise vyhodnotila jako přiměřený původní faktor rozdělení 70:30, který byl použitelný na základě vyšší vnitřní míry návratnosti projektu oproti projednávanému případu. Komise poznamenává, že mechanismus dělení zisku z vlastního kapitálu u HPC byl ve skutečnosti založen na dvou prahových hodnotách, přičemž faktory rozdělení mezi příjemce a stát se mění ze 70:30 na 40:60, pokud je realizovaná vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu vyšší než druhá (vyšší) prahová hodnota. Mechanismus dělení zisku z vlastního kapitálu u HPC proto nestanoví méně příznivý faktor rozdělení pro stát ve srovnání s tímto projektem za všech možných okolností. Komise se zároveň domnívá, že mechanismus dělení zisku z vlastního kapitálu u HPC není nutně dobrým referenčním měřítkem pro posouzení navrhovaného mechanismu na ochranu proti nadměrné kompenzaci tohoto projektu, protože mezi projekty existují značné rozdíly, pokud jde o jejich rizikové profily, tržní podmínky a balíčky podpory.

(457) Za třetí, české orgány rovněž poukázaly na konkurenční výběrové řízení v oblasti inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby, které podle jejich názoru zakotvuje tržní mechanismus a odstraňuje případné nežádoucí nepředvídatelné okolnosti v základních předpokladech investičních nákladů ve finančním modelu. Komise souhlasí s tím, že provedení výběrového řízení na dodavatele v oblasti inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby, v němž potenciální dodavatelé předkládají konkurenční nabídky s cílem získat smlouvu, pravděpodobně zajistí větší rentabilitu ve srovnání například s přímým zadáním smlouvy v oblasti inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby (tj. bez soutěže). Proto vzhledem k tomu, že investiční náklady použité ve finančním modelu ke kalibraci realizační ceny ve smlouvě o nákupu jsou stanoveny v rámci konkurenčního výběrového řízení, může to přispět ke snížení rizika nadměrné kompenzace.

(458) Komise konečně poznamenává, že zisky zvláštní účelové jednotky vyplývající z úprav nadměrné kompenzace budou mít buď podobu paušální platby příjemce zvláštní účelové jednotce, nebo povedou ke snížení realizační ceny ve smlouvě o nákupu, a tedy ke snížení úrovně podpory, kterou má stát poskytovat po celou dobu provozu zařízení.

(459) S ohledem na výše uvedené argumenty se Komise domnívá, že mechanismy kontroly nadměrné kompenzace, které jsou obsaženy ve vzorci pro výpočet odměny ve smlouvě o nákupu a v revidovaném mechanismu dělení zisku z vlastního kapitálu, jsou vhodné a v souladu s rozdělením rizik mezi příjemce a stát.

8.3.3.5.2 Výchozí předpoklady a analýza scénářů ve finančním modelu

(460) České orgány poskytly řadu předpokladů o parametrech, které dosud nejsou známy, ale které mají značný vliv na realizační cenu. Jedná se zejména o očekávání tržních cen, dostupnost elektrárny, náklady na výstavbu, provozní náklady a náklady na vyřazení z provozu a kapitálové náklady.

(461) Tyto předpoklady jsou použity jako vstupy do finančního modelu pro výpočet aktuálně očekávané realizační ceny (viz oddíl 3.6.2) s cílem dosáhnout vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % po dobu provozní životnosti projektu. Realizační cena je tedy výstupem finančního modelu a bude vypočtena odpovídajícím způsobem.

(462) Některé předpoklady mají také přímý dopad na očekávanou vnitřní míru návratnosti vlastního kapitálu. Ačkoli se model obecně snaží dosáhnout cílové vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %, změny dosud neznámých vstupních parametrů mohou vést k odchylkám od této cílové vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu. Například:

a) Pokud technická dostupnost klesne pod cílovou míru [70–100] %, čímž se zabrání tomu, aby zařízení vyrábělo v obdobích, kdy jsou náklady *c* nižší než tržní cena *p*, vede to k nižším výnosům; pokud k tomu dojde z neoprávněných důvodů, vede to ke snížení vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu;

b) Pokud budou tržní ceny *p* po velkou část životnosti projektu nižší než provozní náklady *c*, elektrárna nebude v provozu. V tomto případě druhá část vzorce pro výpočet odměny omezuje vyrovnání, čímž snižuje vnitřní míru návratnosti vlastního kapitálu na očekávanou úroveň […] %;

c) Pokud by naopak tržní ceny po skončení období smlouvy o nákupu byly výrazně vyšší, než se očekává v základním scénáři, vedlo by to k výnosům přesahujícím cílovou vnitřní míru návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %. V této situaci by se uplatnil mechanismus dělení zisku, který by ponechal 60 % těchto nadměrných výnosů EDU II, a 40 % by se vrátilo státu.

(463) Z výše uvedených důvodů mají k zajištění přiměřené návratnosti projektu velkou důležitost věrohodné předpoklady, včetně předpokladů o budoucích tržních cenách, nákladech na výstavbu, provozních nákladech, dostupnosti elektrárny, nákladech na vyřazení z provozu a dalších relevantních parametrů, jako jsou kapitálové výdaje a financování projektu. Mnohé z těchto předpokladů jsou však u projektů nových jaderných elektráren značně nejisté. Předpoklady o nákladech na výstavbu jaderné elektrárny generace III+ byly v nedávné minulosti u několika evropských projektů opakovaně nespolehlivé. Není snadné odhadnout náklady po dobu 60 let provozu. Totéž platí pro předpovědi tržních cen do konce století. V této souvislosti musí české orgány nejen zajistit, aby předpoklady, z nichž vychází původní akt o poskytnutí podpory, byly důvěryhodné, ale také aby v případě, že budou zapotřebí aktualizace těchto parametrů, byly provedeny předvídatelným, transparentním, objektivním a ověřitelným způsobem.

(464) České orgány poskytly předpoklady týkající se různých vstupních parametrů příjmů a nákladů do finančního modelu, jak je uvedeno v oddíle 3.6.6.

(465) Pokud jde o odhady tržních cen, je třeba poznamenat, že není k dispozici žádná forwardová tržní cena na období sahající dostatečně daleko do budoucnosti, aby pokryla období po skončení smlouvy o nákupu. Zatímco v období platnosti smlouvy o nákupu jsou odchylky od prognózy tržních cen do značné míry vyrovnány účinky smlouvy o nákupu, která chrání EDU II před odchylkami průměrných cen, totéž nelze říci o budoucnosti po skončení platnosti smlouvy o nákupu. Česko vycházelo z komerčních předpokladů společnosti ČEZ pro vývoj průměrných ročních tržních cen elektřiny v České republice v letech 2035 až 2050. Pro období 2051–2096, které zahrnuje období po skončení platnosti smlouvy o nákupu, aby byla pokryta celá očekávaná provozní životnost elektrárny, české orgány předpokládají, že tržní ceny budou postupně klesat konstantní rychlostí […] % ročně, což odráží očekávání, že tržní ceny budou mít v delším časovém horizontu tendenci klesat v důsledku nárůstu obnovitelných zdrojů energie v systému. Bez úprav o inflaci vychází předpoklad ceny na centrálním trhu z […] EUR za MWh v roce 2036, klesá na […] EUR za MWh v roce 2050 a postupně se snižuje na […] EUR za MWh v roce 2076 a […] EUR za MWh v roce 2096.

(466) Komise nemůže s jistotou předpovědět, zda budou tyto ceny na trhu skutečně realizovány. V posouzení dopadů z roku 2016, které doprovází přepracované nařízení (EU) 2019/943 o vnitřním trhu s elektřinou, se uvádí, že *„předpokládá se, že v roce 2050 se podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů přiblíží 60 %. V tomto případě se rozpětí mezi cenami při základním zatížení a špičkovém zatížení výrazně zvyšuje, a to zejména v důsledku nižších cen při základním zatížení ve srovnání s předchozími obdobími. Průměrné ceny na denním trhu však zůstávají vysoké po celé období projekcí, protože se stále očekává, že výroba pocházející z tepelných elektráren bude po většinu hodin v roce mezní (a bude tak určovat cenu na denním trhu).“* ([187]) Za těchto předpokladů model v posouzení dopadů předpovídá, že průměrné ceny na denním trhu v EU

([187]) Oddíl 6.2.6.4, Úroveň a volatilita velkoobchodních cen, pracovní dokument útvarů Komise – Posouzení dopadů připojené k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (přepracované znění) SWD/2016/0410 final – 2016/0379, 30. listopadu 2016.

vzrostou ze 74 EUR/MWh v roce 2020 na 118 EUR/MWh v roce 2035 a poté zůstanou relativně stabilní a v roce 2050 dosáhnou 122 EUR/MWh. Na základě posouzení z roku 2016 by tak předpověď pomalu klesajících cen od roku 2036 nebyla v souladu se studiemi provedenými Komisí.

(467) Od té doby se však ambice, pokud jde o podíl obnovitelných zdrojů energie, výrazně zvýšily. Směrnice o obnovitelných zdrojích energie přijatá v roce 2018, a tedy připravená souběžně s výše uvedeným posouzením dopadů, stanovila cíl 30% podílu obnovitelných zdrojů energie na konečné spotřebě energie do roku 2030. Revidovaná směrnice o obnovitelných zdrojích energie, která byla přijata v roce 2023, zvyšuje závazný cíl EU v oblasti obnovitelné energie pro rok 2030 na minimálně 42,5 %, s vyhlídkou na dosažení 45 %. Evropský právní rámec pro klima ([188]) stanoví, že emise a pohlcování skleníkových plynů v celé Unii, které jsou upraveny v právu Unie, musí být v rámci Unie vyrovnané nejpozději do roku 2050, čímž se emise k tomuto datu sníží na čistou nulu, a že Unie bude poté usilovat o dosažení záporných emisí. Tyto zvýšené ambice v oblasti výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, což je většinou výroba elektřiny s nízkými mezními náklady, a cíle dekarbonizace znamenají, že předpoklad, z něhož vychází posouzení z roku 2016, podle něhož se očekává, že *„výroba pocházející z tepelných elektráren bude stále mezní (a bude tak určovat cenu na denním trhu) během většiny hodin v roce*“, nelze brát jako daný již pro horizont roku 2050. Ačkoli nelze vyloučit, že výroba s vysokými mezními náklady bude i nadále hrát důležitou roli (např. s využitím technologie zachycování a ukládání uhlíku nebo s využitím nízkouhlíkových paliv, jako je vodík), jiné scénáře mohou pravděpodobně předpovídat vysoký podíl hodin s velmi nízkými mezními náklady. To je něco, co již lze krátkodobě pozorovat na některých částech trhu s elektřinou v Unii. ([189]) Pokud se tak výjimečně děje již nyní, v obdobích s vysokou výrobou energie z obnovitelných zdrojů a nízkou poptávkou, lze to považovat za jeden z několika pravděpodobných scénářů pro období po skončení platnosti smlouvy o nákupu, počínaje rokem 2078. České orgány však netvrdí, že se předpokládá, že ceny elektřiny se v průměru po skončení smlouvy o nákupu budou blížit nule. Místo toho předpokládají, že průměrné ceny budou pomalu klesat ([190]), přičemž v roce 2096 dosáhnou stále ještě průměrné hodnoty […] EUR/MWh.

(468) Aby české orgány představily dopad různých cenových předpokladů na model, předložily v rámci finančního modelu analýzy cenové citlivosti s pomocí dalších scénářů, které předpokládají konstantní roční průměrné očekávané tržní ceny v rozmezí od −10 EUR za MWh do 150 EUR za MWh. Ve scénářích s tržními cenami −10 EUR za MWh, 10 EUR za MWh a 20 EUR za MWh očekávají, že elektrárna bude po skončení platnosti smlouvy o nákupu odstavena, protože příjmy budou nižší než provozní náklady. V této situaci nehrozí nadměrná kompenzace. Pokud by naopak ceny elektřiny byly výrazně vyšší, než se předpokládalo, vedlo by to ke zvýšení vnitřní míry návratnosti. Pokud se však vnitřní míra návratnosti zvýší nad cílovou míru [9 až 11] %, uplatní se mechanismus dělení zisku, podle kterého stát získá zpět 40 % dodatečných výnosů z projektu EDU II. Pokud by se tedy ceny elektřiny po dobu životnosti elektrárny pohybovaly na úrovni 150 EUR/MWh, činila by vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu po dobu životnosti projektu […] % před uplatněním mechanismu dělení zisku a […] % po uplatnění dělení zisku. Tím je zajištěno, že i v případě výrazně vyšších cen elektřiny, než se očekávalo, bude riziko nadměrné kompenzace omezeno.

(469) Na základě výše uvedených úvah jsou tedy předpoklady o cenách elektřiny věrohodné a uplatnění mechanismu dělení zisku na případné nadměrné příjmy z vyšších cen elektřiny, zejména po období platnosti smlouvy o nákupu, zajišťuje v tomto ohledu proporcionalitu.

(470) Ostatní základní předpoklady (zejména náklady na výstavbu a dostupnost) vycházejí ze zkušeností z jiných projektů a z popisu technických možností ze strany poskytovatelů technologií. Pokud se ukáže, že předpoklady použité v základním scénáři jsou příliš optimistické, mohlo by to vést buď ke stabilní vnitřní míře návratnosti (v případě, že zvýšení nákladů je založeno na oprávněných důvodech, a nemá tedy dopad na vnitřní míru návratnosti), nebo ke

([188]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).

([189]) Například velkoobchodní ceny elektřiny na denním trhu na Pyrenejském poloostrově byly v 63 % hodin ve třech týdnech od 26. února do 17. března 2024 nižší než 10 EUR/MWh; Zdroj: Platforma pro transparentnost sítě ENTSO-E.

([190]) Pomalý pokles cen v roce 2020 o [1 až 2] % ročně je v nominálních hodnotách nadměrně vyrovnáván předpokládanou inflací ve výši 2 %, v nominálních hodnotách se tedy předpokládá pomalý růst cen v tomto období.

snížení vnitřní míry návratnosti. Na základě poskytnutých informací o zkušenostech s jinými nedávnými jadernými projekty poskytly české orgány dostatečné podklady k tomu, aby bylo výrazné snížení nákladů považováno za nepravděpodobné. I kdyby takové snížení nákladů vedlo ke zvýšení vnitřní míry návratnosti, bylo by omezeno mechanismem dělení zisku. Ačkoli existuje značné riziko zvýšení nákladů nad rámec předpokladů v základním scénáři, nevedlo by to k nadměrné kompenzaci.

(471) Pokud jde o finanční náklady, je předpověď mnohem spolehlivější než u technických prvků. Vychází z jasně definovaných finančních nákladů v rámci návratné finanční výpomoci. Předpoklady o soukromém refinancování mohou mít na vnitřní míru návratnosti menší dopad, ale vycházejí z příplatků k úrokové sazbě návratné finanční výpomoci. Na tomto základě jsou předpoklady o nákladech na financování dostatečně věrohodné.

(472) Finanční model, jak je popsán v oddíle 3.6.2, se používá k výpočtu realizační ceny potřebné k dosažení vnitřní míry návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % během provozní životnosti projektu. Ve výchozím (neboli základním) scénáři používá finanční model jako vstupy několik předpokladů, z nichž mnohé budou aktualizovány po uzavření smlouvy v oblasti inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Jak je popsáno výše, Komise považuje tyto počáteční předpoklady za věrohodné. Proces aktualizace se opírá o seznam parametrů uvedený v příloze. Tento vyčerpávající seznam stanoví, které parametry mohou být aktualizovány a vést k úpravě (směrem nahoru nebo dolů) realizační ceny, aby byla zachována cílová vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu. Proces aktualizace je proto dostatečně transparentní a předvídatelný.

(473) Komise posoudila funkčnost finančního modelu a domnívá se, že je vhodné vypočítat minimální realizační cenu potřebnou k dosažení cílového výnosu pomocí několika vstupních proměnných. Komise ověřila, že finanční model zohledňuje počáteční předpoklady, včetně funkce sledování zatížení, jak je popsáno ve 149. bodě odůvodnění, a odhaduje počáteční realizační cenu ve výši [65 až 80] EUR, čímž se dosáhne cílové návratnosti [9 až 11] %.

(474) Komise dále ověřila, že finanční model může zohlednit řadu předpokladů (scénářů) pro vstupní proměnné a že vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu odhadovaná finančním modelem reaguje odpovídajícím způsobem. Komise dále ověřila, že finanční model lze použít k řešení realizační ceny potřebné k dosažení cílového výnosu podle těchto různých scénářů.

(475) Komise proto dospěla k závěru, že finanční model projektu včetně předpokladů jeho fungování a základních předpokladů je věrohodný a vhodný k zajištění navrhované cílové návratnosti projektu.

8.3.3.5.3 Srovnávání míry návratnosti

8.3.3.5.3.1 Úvodní část

(476) V tomto oddíle se Komise zabývá svým posouzením míry návratnosti (návratnost vlastního kapitálu) investic do EDU II. Aby byla zajištěna přiměřenost opatření státní podpory a zabránilo se nadměrné kompenzaci, musí opatření státní podpory zajistit minimální míru návratnosti, aby příjemce mohl do projektu EDU II investovat. Jinými slovy je to minimální míra, která uzavře mezeru ve financování projektu. Mezera ve financování je definována jako rozdíl mezi čistou současnou hodnotou skutečného scénáře a hypotetického srovnávacího scénáře a zároveň představuje minimální částku státní podpory, která je potřebná k tomu, aby opatření mělo na podnik motivační účinek, a maximální částku státní podpory, která je přiměřená k vyvolání investice.

(477) Koncept mezery ve financování je hluboce zakořeněn v běžném podnikatelském rozhodování. Když se společnosti maximalizující zisk rozhodují, zda realizovat určitý projekt, posuzují hodnotu generovanou daným projektem v porovnání s alternativními způsoby jednání a vybírají ten, který přináší nejvyšší očekávanou návratnost. Proto, aby byly společnosti ochotny realizovat projekt, který není projektem s nejvyšší očekávanou návratností, může být nutné je motivovat prostřednictvím státní podpory pokrývající mezeru ve financování.

(478) V tomto případě skutečný scénář spočívá v investici do projektu EDU II, zatímco hypotetický srovnávací scénář spočívá v nepřítomnosti investice. Finanční model České republiky stanoví očekávanou hodnotu projektu EDU II k datu ocenění, tj. ke dni 31. prosince 2023, diskontováním kladných a záporných peněžních toků, které by měl projekt během své životnosti generovat. Finanční model České republiky pro skutečný scénář (tj. investice do projektu EDU II) ukazuje, že navrhovaná opatření státní podpory vedou k tomu, že čistá současná hodnota skutečného scénáře se rovná nule, a tato opatření státní podpory jsou za tímto účelem dimenzována (tj. realizační cena smlouvy o nákupu je vypočtena tak, aby čistá současná hodnota projektu včetně podpory byla nulová). V tomto případě spočívá hypotetický srovnávací scénář v nepřítomnosti investice (tj. čistá současná hodnota hypotetické investice je nulová). Skutečnost, že čistá současná hodnota skutečného scénáře včetně navrhované státní podpory a čistá současná hodnota hypotetického srovnávacího scénáře jsou stejné, znamená, že navrhovaná opatření státní podpory uzavírají mezeru ve financování, čímž stimulují investice do projektu EDU II, aniž by došlo k nadměrné kompenzaci. ([191])

(479) Nulová čistá současná hodnota skutečného scénáře (v případě investice do projektu EDU II získaná zahrnutím opatření státní podpory) znamená, že WACC projektu, neboli kapitálové náklady, a vnitřní míra návratnosti projektu, neboli návratnost projektu, jsou stejné. WACC je vážený průměr nákladů vlastního kapitálu a nákladů dluhu, jak je uvedeno v oddíle 3.6.5. Míra návratnosti projektu tedy zohledňuje celou kapitálovou strukturu, která je použita k financování projektu, tj. vlastní kapitál poskytnutý akcionáři a dluh poskytnutý věřiteli.

(480) V případě projektu EDU II se Komise zaměřila na posouzení cílové návratnosti vlastního kapitálu. Je to proto, že v tomto případě vlastní kapitál poskytuje společnost ČEZ, zatímco dluh poskytuje stát (návratná finanční výpomoc) za dotovanou úrokovou sazbu (viz oddíl 3.7). Dluh neboli půjčka s dotovanou sazbou a rozdílová smlouva prostřednictvím realizační ceny jsou opatření, která uzavírají mezeru ve financování projektu EDU II. Stanovení proporcionality nákladů vlastního kapitálu tak zajišťuje proporcionalitu celkové státní podpory.

(481) Odhad nákladů vlastního kapitálu je pak zaměřen na posouzení, zda je návratnost pro akcionáře přiměřená. Vzhledem k nákladům dluhu vyplývajícím z návratné finanční výpomoci, jakmile je zjištěno, že cílová návratnost vlastního kapitálu je přiměřená, je realizační cena rozdílové smlouvy kalibrována tak, aby celková státní podpora uzavřela mezeru ve financování, tj. aby u skutečného scénáře vedla k nulové čisté současné hodnotě. ([192]) Jinými slovy, přiměřenost státní podpory je zajištěna kalibrací realizační ceny vzhledem k dotovaným nákladům dluhu a přiměřené návratnosti vlastního kapitálu. Z těchto důvodů se Komise ve zbývající části tohoto oddílu zaměřuje na posouzení přiměřenosti cílové návratnosti vlastního kapitálu.

8.3.3.5.3.2 Posouzení

8.3.3.5.3.2.1 Samostatná přirážka za významné riziko

(482) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila pochybnosti o přiměřenosti cílové návratnosti vlastního kapitálu navrhované Českem, a zejména o potřebě zahrnout vedle základního výnosu samostatnou přirážku za významné riziko (SMRP) ve výši 3 až 3,5 %. ([193])

(483) Pokud jde o samostatnou přirážku za významné riziko, Česká republika uvedla, že jaderné elektrárny mají ve srovnání s jinými projekty výroby energie určité jedinečné vlastnosti a rizika, které je třeba zohlednit zahrnutím samostatné přirážky za významné riziko do návratnosti vlastního kapitálu odvozeného z CAPM. Odhad Česka ve výši 3–3,5 % by zohlednil tato rizika, která nejsou zachycena v odhadech koeficientu beta diverzifikovaných energetických společností zapojených do tradičnějších forem výroby a regulovaných síťových společností. ([194])

([191]) Nulová čistá současná hodnota hypotetického srovnávacího scénáře znamená, že v tomto scénáři je společnost ochotna pokračovat v projektu, který poskytuje kapitálový výnos, jenž je stejný jako náklady tohoto kapitálu (tj. vážený průměr nákladů kapitálu (WACC) = vnitřní míra návratnosti projektu). Vzhledem k tomu, že zde je mezera financování rovna čisté současné hodnotě skutečného scénáře, znamená skutečnost, že státní podpora zajišťuje nulovou čistou současnou hodnotu skutečného scénáře, předpoklad, že i ve skutečném scénáři se WACC rovná vnitřní míře návratnosti projektu, což je v souladu s hypotetickým srovnávacím scénářem.

([192]) S diskontní sazbou nebo WACC, které odráží příslušné náklady dluhu a náklady vlastního kapitálu.

([193]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 67. bod odůvodnění.

([194]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 69. bod odůvodnění.

(484) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise zpochybnila potřebu samostatné přirážky za významné riziko vzhledem ke třem opatřením podpory, která byla navržena k řešení rizik spojených s jadernými elektrárnami. Komise tvrdila, že rizika, která investor nese po zohlednění ochrany poskytované prostřednictvím smlouvy o nákupu, návratné finanční výpomoci a posouzení dopadů, jsou zohledněna v návratnosti vlastního kapitálu odvozené z CAPM, a proto měla pochybnosti o potřebě dodatečné rizikové přirážky. ([195])

(485) Po rozhodnutí o zahájení řízení předložilo Česko dne 25. září 2023 dokument, jehož cílem bylo podpořit začlenění samostatné přirážky za významné riziko. ([196]) Komise si všímá, že odkazy na literaturu uvedené Českem v tomto podání ([197]) nepodporují zahrnutí takové přirážky, pokud se předpokládá státní zásah. Je tomu tak proto, že státní podpora odstraňuje potřebu vyšší odměny tím, že odstraňuje alespoň část rizik, která by jinak byla pro investiční projekty v jaderné energetice specifická. Žádná samostatná přirážka za významné riziko se navíc nezapočítávala ani v případě projektu Hinkley Point C, ani Paks II. ([198]) Komise proto dospěla k závěru, že přidání samostatné přirážky za významné riziko k odhadovanému rozmezí nákladů vlastního kapitálu by v tomto případě nebylo přiměřené.

(486) V průběhu šetření se české orgány dohodly, že při výpočtu nákladů vlastního kapitálu se nebude brát v úvahu žádná samostatná přirážka za významné riziko. Tím je vyřešena pochybnost ohledně zahrnutí samostatné přirážky za významné riziko, která byla vznesena v rozhodnutí o zahájení řízení.

8.3.3.5.3.2.2 Cílová míra návratnosti vlastního kapitálu

(487) V tomto oddíle Komise posuzuje, zda je cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] % přiměřená. Za tímto účelem Komise porovnává českou cílovou hodnotu návratnosti vlastního kapitálu s tržním rozmezím nákladů vlastního kapitálu. Cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu vyšší než dané rozmezí znamená nepřiměřeně vysoký výnos, cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu nižší než dané rozmezí znamená nepřiměřeně nízký výnos (tj. výnos, který by tržní investor nepřijal).

(488) Při odhadu tohoto tržního rozpětí nákladů vlastního kapitálu postupuje Komise podle standardního přístupu CAPM ([199]), který dospívá k teoretickým nákladům vlastního kapitálu nebo rozmezí nákladů vlastního kapitálu, a to odhadem každé z jeho složek na základě tržních údajů. Komise dále srovnává svou analýzu porovnáním odvozeného rozmezí nákladů vlastního kapitálu s rozmezím v odvětvích, která jsou srovnatelná s jaderným průmyslem, a tedy i s projektem EDU II.

(489) Jakmile je rozmezí nákladů vlastního kapitálu odhadnuto, Komise vyvodí závěr o přiměřenosti cílové návratnosti vlastního kapitálu. Nakonec Komise posoudí, jak by se změnila cílová hodnota návratnosti vlastního kapitálu v případě změn nákladů a časového plánu.

8.3.3.5.3.3 Odhad nákladů vlastního kapitálu

(490) V tomto oddíle Komise odhaduje vlastní základní hodnotu nákladů vlastního kapitálu a také rozmezí nákladů vlastního kapitálu. Rozmezí nákladů vlastního kapitálu se stanoví tak, že se určí „scénář s nízkou hodnotou“ a „scénář s vysokou hodnotou“. U každého z parametrů nákladů vlastního kapitálu Komise vysvětluje důvody pro přijetí nebo vyvrácení předpokladů Česka a uvádí referenční hodnoty založené na obecně uznávaných zdrojích.

(491) Metodika použitá Komisí k odhadu nákladů vlastního kapitálu vychází ze standardního vzorce CAPM, který používá i Česko a který je popsán v oddíle 3.6.5.1. Komise odhadla parametry nákladů vlastního kapitálu, jak je vysvětleno níže.

(492) Pokud jde o bezrizikovou míru, Komise poznamenává, že Česko odhadlo své rozmezí, přičemž vycházelo z dvouletých a dvacetiletých průměrů 30letých státních dluhopisů eurozóny, německých 30letých státních dluhopisů a evropských podnikových dluhopisů s ratingem AAA na 10 a více let a poté přičetlo přirážku, aby tyto průměry převedlo na rozmezí bezrizikové míry pro Českou republiku. ([200]) Komise považuje za vhodnější

([195]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 207. bod odůvodnění.
([196]) Viz podání Česka ze dne 25. září 2023.
([197]) Viz podání Česka ze dne 25. září 2023, tabulka 15 „Studie rizikových přirážek“.
([198]) Rozhodnutí o Paks II, bod 258. V rozhodnutí o Hinkley Point C není zmínka o samostatné přirážce za významné riziko ani o podobném typu přirážky.
([199]) Tento přístup je založen na Harris-Pringleho vzorci a je popsán v oddíle 3.6.5.
([200]) Další podrobnosti viz oddíl 3.6.5.1.

nepovažovat podnikové dluhopisy za zástupce bezrizikové míry, protože je za bezrizikové nelze považovat. Komise dále považuje za vhodnější zkoumat současné šestiměsíční a dvanáctiměsíční údaje než dvouleté nebo dvacetileté údaje. ([201]) Komise tedy odhaduje bezrizikovou míru na základě průměru výnosů 30letých státních dluhopisů Německa a eurozóny s ratingem AAA za šestiměsíční období počínaje červencem 2023 a dvanáctiměsíční období počínaje lednem 2023. Tyto průměry činí 2,72 % a 2,55 %. ([202]) Po přičtení rizikové přirážky ve výši 0,6 % ([203]) k těmto bezrizikovým mírám získala Komise upravené rozmezí bezrizikové míry 3,09 %–3,26 %. Z důvodu konzervativnosti Komise přijímá předpoklad Česka ve výši 2,3 % ve svém scénáři s nízkou hodnotou, předpoklad 2,72 % ve svém základním scénáři a předpoklad 3,26 % ve svém scénáři s vysokou hodnotou. Rozmezí bezrizikové míry podle Komise je tedy 2,30 %–3,26 %, zatímco podle České republiky je to [2 až 5] %.

(493) Pro rizikovou přirážku předpokládá Česko rozmezí [5 až 7] % na základě údajů Damodarana a Fernandeze, jak je uvedeno v oddíle 3.6.5.1. Tyto databáze jsou ve světě financí a obchodu široce uznávané a využívané. Komise považuje tyto zdroje za spolehlivé a ve svém scénáři s nízkou hodnotou vychází z průměru Damodaranových údajů (5,6 % ([204])) a ve svém scénáři s vysokou hodnotou z konzervativního údaje Česka (6,3 %). ([205]) Ve svém základním scénáři Komise používá konzervativní hodnotu 6,1 %, což je prostý průměr údajů Damodarana a Fernandeze. ([206])

(494) Pro stanovení koeficientu beta bez finanční páky Komise posoudila metodiku předloženou Českou republikou, která je založena na váženém průměru koeficientů beta srovnatelných projektů a jejímž výsledkem je beta ve výši […]. ([207]) Podle Komise je tato metodika v souladu s obecně uznávanými metodikami. ([208]) Komise považuje tuto hodnotu za konzervativní ve srovnání s informacemi z odvětví, které poskytl prof. Damodaran, který odhaduje průměrnou hodnotu koeficientu beta bez finanční páky u vzorku energetických společností na 0,54. ([209]) Komise ve svém scénáři s vysokou hodnotou vychází z české hodnoty beta 0,54. Z důvodu konzervativnosti však ve svém základním scénáři a v nízkouhlíkovém scénáři předpokládá hodnotu beta 0,51, na rozdíl od české hodnoty […]. ([210]) Tento koeficient beta je výsledkem konzervativního posouzení na základě údajů poskytnutých Českou republikou ([211]), ([212]). Je třeba poznamenat, že z důvodu konzervativnosti Komise přijala pro odhad koeficientu beta

([201]) To je také v souladu s přístupem, který Komise zaujala v rozhodnutí o Paks II.

([202]) Pro výnos 30letých státních dluhopisů eurozóny s ratingem AAA jsou to údaje z datového portálu ECB – Spotová sazba výnosové křivky, státní dluhopis s 30letou splatností, nominální, všichni emitenti v eurozóně s ratingem AAA (https://data.ecb.europa.eu/data/datasets/YC/YC.B.U2.EUR.4F.G_N_A.SV_C_YM.SR_30Y). Údaje o výnosu německých státních dluhopisů s 30letou splatností pocházejí z internetových stránek Deutsche Bundesbank – Denní výnos současného 30letého spolkového dluhopisu, časová řada BBSSY.D.REN.EUR.A640.000000WT3030.A (Denní výnosy aktuálních spolkových cenných papírů | Deutsche Bundesbank).

([203]) Další podrobnosti viz oddíl 3.6.5.1.

([204]) Podrobnosti o způsobu odhadu tohoto údaje viz poznámka pod čarou 65.

([205]) Tento údaj je konzervativní ve srovnání s nejnovějším Fernandezovým průzkumem rizikové přirážky zveřejněným v červnu 2022, který uvádí medián rizikové přirážky ve výši 6,7 %. Další podrobnosti viz poznámka pod čarou 66.

([206]) Průměr z 5,6 % dle Damodarana a 6,7 % dle Fernandeze. Tento přístup je v souladu s přístupem Komise v rozhodnutí o Paks II.

([207]) Další podrobnosti viz oddíl 3.6.5.1.

([208]) Tato metodika používaná Českem spočívá v použití složené dvouleté regresní bety a pětileté regresní bety, přičemž váha první uvedené hodnoty je 2/3 a váha druhé 1/3. Beta = (2/3) dvouleté regresní bety + (1/3) pětileté regresní bety. Jedná se o stejnou metodiku, kterou používá prof. Damodaran, jak je vysvětleno zde: Proměnné použité v datovém souboru (nyu.edu).

([209]) Viz internetové stránky prof. Damodarana, údaje pro rok 2023, soubor „betaEurope“, odvětví „power“ (energetika), kde je uvedena beta bez finanční páky upravená o peněžní prostředky ve výši 0,54.

([210]) Jedná se o prostý průměr pětiletých týdenních regresních bet projektů srovnatelných s projektem EDU II. Pětiletá regresní beta je nejkonzervativnější ze dvou sad bet (druhou je dvouletá týdenní beta), které Česko a prof. Damodaran používají při hodnocení bety. Prostý průměr dvouletých týdenních bet je 0,55. Komise dále poznamenává, že beta 0,51 odpovídá konzervativnímu prostému průměru bet tří průmyslových odvětví bez úpravy o peněžní prostředky, který lze použít pro porovnání s projektem EDU II: Zelené a obnovitelné zdroje energie, Energetika a Veřejné služby (zdroj: internetové stránky prof. Damodarana, soubor „betaEurope“).

([211]) Komise za použití stejného vzorku, který použila Česká republika, odstranila efekt finanční páky u hodnot beta srovnatelných projektů se zohledněním daní (za předpokladu Damodaranovy globální daňové sazby 24,8 %, podle Damodaranova souboru „betaEurope“ z ledna 2023, betaEurope22.xls (live.com)). To je v souladu s Hamadovým přístupem popsaným v poznámce pod čarou 213, podle něhož se při výpočtu bety daně zohledňují. To vede k odhadu bety bez finanční páky ve výši 0,595 podle Damodaranova přístupu vysvětleného v poznámce pod čarou 69 a 208, který spočívá v tom, že se použije vážený průměr týdenních dvouletých a pětiletých bet srovnatelných projektů. Komise z důvodu konzervativnosti vyřadila ze vzorku společnost Nuclearelectrica. Při tomto postupu činí celková hodnota bety bez finanční páky 0,516.

([212]) Tento předpoklad je rovněž v souladu s předpoklady v případě projektu Paks II.

bez finanční páky standardní Hamadův přístup ([213]), a nikoli Harris-Pringleho přístup ([214]), z něhož vychází Česko.

(495) Česko předpokládalo, že páka bude činit […] %. ([215]) Komise bere na vědomí, že […] % je cílová páka projektu ([216]), jakož i průměrná páka projektu po dobu jeho trvání. ([217]) Kromě toho Komise poznamenává, že […]% páka se nachází v rámci pák srovnatelných projektů v posledním dostupném úplném finančním roce, ([218]) a je také podstatně konzervativnější než páka ve výši 98 % na základě kapitálové struktury projektu. ([219]) Komise dále poznamenává, že […]% páka je v zásadě v souladu s informacemi z odvětví, které poskytl Damodaran, který u vzorku energetických společností odhaduje průměrnou páku 61,2 %. ([220]) Komise proto ve svých třech scénářích předpokládá finanční páku ve výši […] %.

8.3.3.5.3.3.1 Závěr

(496) Závěry Komise týkající se nákladů vlastního kapitálu jsou uvedeny v tabulce 10 níže. V tabulce jsou uvedeny tři scénáře nákladů vlastního kapitálu, které jsou výsledkem tří souborů předpokladů: „scénář s nízkou hodnotou“, „základní scénář“ a „scénář s vysokou hodnotou“.

Tabulka 10

Závěry o nákladech vlastního kapitálu

Scénáře	S nízkou hodnotou	Základní ([1])	S vysokou hodnotou ([2])
Bezriziková sazba	2,3 %	2,7 %	3,3 %
Riziková přirážka vlastního kapitálu	5,6 %	6,1 %	6,3 %
Beta (bez finanční páky)	0,51	0,51	0,54
Finanční páka (D/(D+E))	[…] %	[…] %	[…] %
Náklady vlastního kapitálu	[…] %	[…] %	[…] %
Střední hodnota rozmezí nákladů vlastního kapitálu	**[…] %**		

([1]) Komise poznamenává, že i pokud se v základním scénáři nahradí šestiměsíční bezriziková míra ve výši 2,7 % dvanáctiměsíční bezrizikovou mírou ve výši 2,5 %, je stále dosaženo cílové návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %.

([2]) Komise poznamenává, že pokud by ve „scénáři s vysokou hodnotou“ nahradila cílovou finanční páku EDU II ve výši […] % průměrnou finanční pákou projektů srovnatelných s EDU II ve výši 56 % v posledním úplném roce, za který byly k dispozici údaje společnosti Bloomberg (tj. rok 2022), pak by náklady vlastního kapitálu činily […] %. Bylo by tak stále dosaženo cílové návratnosti vlastního kapitálu ve výši [9 až 11] %.

Zdroj: Analýza Komise

([213]) Tento přístup je založen na Hamadově vzorci. Podle tohoto přístupu se používá při úpravách bety o finanční páku úrokový daňový štít (tj. snížení daně vyplývající z povoleného odpočtu od zdanitelného příjmu), čímž se snižuje hodnota bety s finanční pákou a následně se snižuje návratnost vlastního kapitálu. Hamadův vzorec je následující: $\beta_L = \beta_U + \left[1 + \frac{D}{E}(1-T)\right]$, kde β_L je beta s finanční pákou, β_U je beta bez finanční páky, D je dluh, E je vlastní kapitál, T je daňová sazba a $(1-T)$ je daňový štít. Daňová sazba se v souladu s finančním modelem České republiky předpokládá ve výši 21 %. Všimněte si, že v tomto vzorci se předpokládá, že beta dluhu je nulová.

([214]) Další podrobnosti viz oddíl 3.6.5.1 a poznámka pod čarou 57.

([215]) Jedná se o průměrnou finanční páku projektu po dobu trvání smlouvy. Další podrobnosti viz oddíl 3.6.5.1.

([216]) Viz podání Česka ze dne 21. března 2024.

([217]) Finanční model České republiky.

([218]) Pákový poměr projektů srovnatelných s EDU II se v posledním úplném roce, za který byly k dispozici údaje společnosti Bloomberg (tj. v roce 2022), pohybuje v rozmezí od 41,8 % do 75,6 %, přičemž průměr činí 56,3 % a 68,4 % je hranice pro 75. percentil. Cílová finanční páka ve výši […] % je tedy pod 75. percentilem.

([219]) Údaj […] % je konzervativní i ve srovnání s rozmezím 67–78 %, které vychází z metodiky „efektivní páky“ předložené Českem a popsané v oddíle 3.6.5.1, poznámka pod čarou 76.

([220]) Viz internetové stránky prof. Damodarana, údaje pro rok 2023, soubor „dbtfundEurope23“, odvětví „power“ (energetika).

(497) Z parametrů nákladů vlastního kapitálu uvedených v tabulce 10 vyplývá rozmezí nákladů vlastního kapitálu od […] % do […] % a průměrná hodnota […] %, přičemž základní scénář předpokládá hodnotu […] %. Cílová návratnost vlastního kapitálu [9 až 11] % se nachází v tomto rozmezí a je nižší než průměr tří scénářů. Je třeba poznamenat, že tyto údaje nezahrnují samostatnou přirážku za významné riziko z důvodů vysvětlených v oddíle 8.3.3.5.3.2.1. Tyto údaje jsou srovnatelné s rozmezím nákladů vlastního kapitálu v České republice od […] do […] a průměrem […], bez samostatné přirážky za významné riziko, jak je uvedeno v oddíle 3.6.5.1.

(498) Tyto hodnoty nákladů vlastního kapitálu jsou konzervativní, protože jediným parametrem tohoto výpočtu specifickým pro dané odvětví je hodnota bety, která je odvozena od skupiny společností investujících do jaderné energetiky, ale s různorodým portfoliem. Ačkoli jsou významná rizika zmírněna podpůrnými opatřeními, jednotlivé jaderné projekty jsou stále vystaveny značným rizikům, z nichž mnohá přetrvávají i v případě projektu EDU II. Patří sem zejména nižší než očekávaná dostupnost, zvýšení nákladů na výstavbu nebo provoz z jiných než oprávněných důvodů, zpoždění výstavby po datu mezního termínu uvedení do provozu, neplánované odstávky zejména v obdobích vysokých cen a ceny elektřiny po skončení platnosti smlouvy o nákupu, které by mohly být výrazně nižší, než se v současnosti očekává. Společnosti s větším počtem aktiv v oblasti výroby elektřiny a dalšími aktivitami na energetickém trhu dokáží mnohá z těchto rizik částečně zmírnit, a pokud se tato rizika u těchto srovnatelných společností naplní, mají vliv pouze na část jejich činnosti. EDU II je samostatný jaderný projekt, a proto je rizikovější než srovnatelné projekty s různorodým portfoliem.

(499) Komise dále vycházela z databáze nákladů vlastního kapitálu prof. Damodarana na úrovni odvětví, aby vyhodnotila požadovanou návratnost vlastního kapitálu. ([221]) Za tímto účelem se Komise zaměřila na průměrné hodnoty nákladů vlastního kapitálu u odvětví, která jsou nejblíže jadernému průmyslu, a získala průměrnou hodnotu nákladů vlastního kapitálu 10,21 %–10,26 %. ([222]) Hodnoty nákladů vlastního kapitálu vypočtené pro tato odvětví lze považovat za konzervativní odhady pro jaderné elektrárny vzhledem k tomu, že jediným parametrem specifickým pro toto odvětví je hodnota beta, jak je vysvětleno v 498. bodě odůvodnění.

(500) Komise použila finanční model, který poskytlo Česko ([223]), aby posoudila, jak se změní vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu (nebo cílový vlastní kapitál) v důsledku změn stavebních nákladů a doby výstavby. ([224])

— Komise zjistila, že při použití scénáře 10% překročení nákladů způsobeného neoprávněnými důvody klesne vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu na […] %. Vzhledem k nedávné historii jaderného průmyslu je tento scénář pravděpodobný. ([225]) Pokud by místo toho byly skutečné náklady o 10 % nižší, než se očekávalo, vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu by se zvýšila na […] %. Toto je však v jaderném průmyslu nepravděpodobný scénář.

— Komise dále zjistila, že pětileté zpoždění výstavby by vedlo k vnitřní míře návratnosti vlastního kapitálu ve výši […] %, zatímco v případě dokončení výstavby s pětiletým předstihem by vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu činila […] %. Zpoždění výstavby je realistický scénář vycházející z historie odvětví, zatímco zkrácení doby výstavby je nerealistické.

(501) Na základě těchto citlivostí tedy Komise zjistila, že vnitřní míra návratnosti vlastního kapitálu se pohybuje v rozmezí […] % až […] %, přičemž průměrná hodnota je […] %. Toto rozmezí není nikdy vyšší než rozmezí nákladů vlastního kapitálu od […] % do […] % a je v průměru nižší než požadovaná míra návratnosti [9 až 11] %, čímž je zajištěna přiměřenost opatření státní podpory.

([221]) Hodnoty WACC podle zemí pro rok 2023 viz „Data“ (Údaje) > „Archived data“ (Archivované údaje) > „Cost of capital by industry“ (Kapitálové náklady podle odvětví) > „Europe“ (Evropa) > „1/23“ na webových stránkách (v angličtině) http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/. Tato databáze je součástí globální databáze a zahrnuje evropské země (označené jako západní Evropa). Země jsou však dále seskupeny a Česká republika je součástí podskupiny nazvané „Rozvinutá Evropa“, viz záložky „Global alphabetical“ (Globální, abecední pořadí) a „Europe by industry“ (Evropa podle odvětví), soubor http://www.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/indname.xls.

([222]) Těmito odvětvími jsou „Zelená a obnovitelná energie“, „Energetika“ a „Veřejné služby (obecně)“. Náklady vlastního kapitálu v odvětví zelené a obnovitelné energie činí 10,65 %, v odvětví energetiky 9,98 % a v odvětví veřejné služby (obecně) 10,01 %. Prostý průměr těchto hodnot je 10,21 %, zatímco vážený průměr (který je vážen počtem podniků zahrnutých do vzorku) činí 10,26 %. Viz Damodaran, leden 2023, soubor „waccEurope“.

([223]) Finanční model České republiky.

([224]) Při provádění těchto citlivostí Komise nezměnila žádný z ostatních předpokladů, včetně realizační ceny.

([225]) Viz oddíl 8.3.3.3.

8.3.3.5.4 Výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu

(502) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila pochybnost, zda je společnost ČEZ nejefektivnějším provozovatelem, a konkrétně se dotázala, zda by otevřené výběrové řízení na předkladatele projektu nemohlo vést ke snížení podpory nezbytné pro realizaci projektu.

(503) Za prvé, jak Česko, tak společnost ČEZ ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení uvedly, že díky výběru společnosti ČEZ jako předkladatele projektu dochází k významným úsporám nákladů a času. Česko zejména uvedlo, že výběrem společnosti ČEZ se zabrání vzniku dodatečných nákladů ve výši přibližně [200 až 700] milionů EUR (viz 254. bod odůvodnění výše). Podobně společnost ČEZ uvedla, že skutečnost, že byla vybrána jako předkladatel projektu, potenciálně snížila náklady na projekt o odhadovaných [200 až 700] milionů EUR ve srovnání s náklady na projekt jaderné elektrárny „na zelené louce" od jiného provozovatele (viz 339. bod odůvodnění). Komise se domnívá, že uváděné úspory nákladů spočívající v hodnotě získaného pozemku, nákladech na licence a vývojové činnosti, které již společnost ČEZ provedla, se zdají být věrohodné a nejsou zahrnuty v odhadech kapitálových výdajů projektu, a proto snižují výši podpory na projekt ve srovnání se situací, kdy by se uskutečnilo otevřené výběrové řízení. Na základě toho je díky vzorci pro výpočet odměny a mechanismu proti nadměrné kompenzaci (viz oddíly 8.3.3.5.1 až 8.3.3.5.3) podpora omezena na nezbytné minimum.

(504) Za druhé, celková koncepce projektu a rozdělení rizik mezi příjemce a stát a motivační struktura podpůrných opatření by měly zajistit, aby náklady na výstavbu a provoz byly co nejnižší. Ačkoli je řada rizik zmírněna podpůrnými opatřeními, projekt EDU II je i nadále vystaven riziku zvýšení nákladů na výstavbu a provoz z jiných než oprávněných důvodů nebo zpoždění výstavby po datu mezního termínu uvedení do provozu, což představuje pobídku k minimalizaci nákladů a zpoždění. Během fáze výstavby a rozvoje projektu bude celkový maximální podmíněný vlastní kapitál společnosti ČEZ určený k financování případného překročení nákladů činit 1,95 miliardy EUR (197. bod odůvodnění). Kromě toho, jak vysvětlilo Česko, aktualizace vstupních hodnot finančního modelu, která odráží výsledky výběrového řízení v oblasti inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby, by měla zajistit, aby skutečné náklady na výstavbu, na jejichž základě se vypočítává realizační cena smlouvy o nákupu, byly konkurenceschopné, čímž se odstraní případné nepatřičné výkyvy v základních nákladových předpokladech finančního modelu (457. bod odůvodnění). Mechanismus dělení zisku podporuje projekt EDU II v dalším snižování nákladů a dosahování vyšších výnosů, které budou částečně sdíleny se státem.

(505) S ohledem na výše uvedené skutečnosti Komise dospěla k závěru, že balíček podpory pro tento projekt zahrnuje nezbytné záruky a pobídky k minimalizaci nákladů, a tedy i výše podpory nezbytné pro projekt, a domnívá se, že je nepravděpodobné, že by otevřené výběrové řízení na předkladatele projektu vedlo k menší výši podpory.

8.3.3.6 Zamezení nežádoucím negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod a ověřování vyváženosti

(506) Aby bylo možno považovat opatření za slučitelné s vnitřním trhem, musí být omezeny negativní účinky opatření spočívající v narušení hospodářské soutěže a dopadu na obchod mezi členskými státy, které musí být vyváženy pozitivními účinky podpory.

(507) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise uvažovala o tom, že projekt by mohl narušit hospodářskou soutěž několika způsoby.

(508) Za prvé Komise zpochybnila technické a ekonomické důvody, na jejichž základě byla společnost ČEZ (jako jediný vlastník elektrárny EDU II) vybrána jako příjemce opatření, vzhledem k tomu, že neproběhlo nabídkové nebo výběrové řízení. V této fázi zejména nebylo jasné, zda by se nenašly jiné, potenciálně efektivnější subjekty, které by byly ochotny projekt realizovat s menší podporou.

(509) Za druhé Komise vyjádřila obavy, že podmínky smlouvy o odběru mezi EDU II a zvláštní účelovou jednotkou povedou k neefektivnímu provoznímu chování elektrárny EDU II a naruší žebříček nabídkových cen na trhu s elektřinou tím, že vytlačí levnější technologie, jako jsou obnovitelné zdroje.

(510) Za třetí Komise poukázala na silné postavení společnosti ČEZ na českém trhu s elektřinou a vyjádřila obavy z možného narušení struktury trhu v důsledku projednávaného opatření podpory, například vytlačením alternativních investic.

(511) Za čtvrté Komise v době rozhodnutí o zahájení řízení nemohla zcela vyloučit, že společnost ČEZ může narušit fungování navazujícího trhu ovlivňováním tržní ceny nebo jinými druhy strategického chování, které usnadňuje velký objem výroby, jako je zadržování kapacity.

(512) A konečně, Komise neměla dostatečně doložené informace, aby mohla posoudit účinky zvláštní účelové jednotky na trh.

8.3.3.6.1Volba společnosti ČEZ jako předkladatele projektu ([226])

(513) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise uvedla, že společnost ČEZ byla vybrána jako předkladatel projektu bez veřejné soutěže, výběrového řízení nebo veřejné výzvy k vyjádření zájmu, a tázala se, na základě jakých technických a ekonomických důvodů byla společnost ČEZ vybrána. Na základě výše uvedených skutečností Komise vyjádřila pochybnosti, zda výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu nemůže vést k možnému narušení struktury trhu.

(514) V návaznosti na rozhodnutí o zahájení řízení české orgány vysvětlily, že byla zvážena alternativní řešení, pokud jde o úlohu předkladatele projektu, a jako upřednostňovaná možnost byla vybrána společnost ČEZ (viz 50. až 59. bod odůvodnění výše).

(515) České orgány dále uvedly, že společnost ČEZ jako předkladatel projektu je nejvhodnější volbou vzhledem ke své schopnosti a motivaci, pokud jde o realizaci projektu, ohledy na bezpečnost dodávek energie, zájmy týkající se národní bezpečnosti a technologickou neutralitu (viz 247. bod odůvodnění výše).

(516) České orgány navíc vysvětlily, že výběr společnosti ČEZ přináší značnou efektivitu, zabraňuje dodatečným nákladům a nevyžaduje samostatný rozvoj lokality. Tento výběr tak vytváří významné výhody, pokud jde o termíny realizace projektu, které by nebylo možné získat pomocí alternativních řešení (viz 248. bod odůvodnění výše).

(517) Výhody z hlediska termínů realizace vysvětlily české orgány přípravnými pracemi, které společnost ČEZ dosud provedla. Skupina ČEZ je vlastníkem navrhované lokality pro výstavbu jaderné elektrárny. Proces získávání pozemků ke stavbě byl zahájen v dubnu 2008 a ukončen v roce 2021 (249. bod odůvodnění výše). Kromě toho společnost ČEZ provedla studie proveditelnosti a licenční a rozvojové činnosti, jejichž cílem bylo zkrátit čas a snížit Česku náklady na rozvoj projektu. Dále ČEZ od počátku roku 2021 získal všechny klíčové licence a povolení potřebné k realizaci projektu v souladu s projektovým záměrem (např. povolení k umístění jaderného zařízení a posouzení vlivů na životní prostředí (250. bod odůvodnění výše)). Získat povolení k umístění jaderného zařízení obvykle trvá 6–7 let a získat posouzení vlivů na životní prostředí 3–5 let.

(518) České orgány dále vysvětlily, že ČEZ jako vlastník a provozovatel jaderné elektrárny důkladně zná regulační požadavky na výstavbu nové jaderné elektrárny a právní předpisy České republiky a rozumí jim, a to včetně požadavků na vydání povolení (251. bod odůvodnění výše). Kromě toho jsou ČEZ a EDU II členy několika mezinárodních organizací, a mají tak přístup ke standardům a procesům, které jsou uznávány a podporovány regulačními orgány po celém světě s cílem podporovat neustálé zlepšování (viz 251. bod odůvodnění výše).

(519) České orgány dále zdůraznily klíčovou úlohu projektu pro bezpečnost dodávek elektřiny v České republice v budoucnosti, zejména s ohledem na vyřazování uhelných elektráren z provozu. České orgány konkrétně vysvětlily, že rychlejší rozvoj projektu přispěje k řešení předpokládaného nedostatku kapacity. Vývoj jiného projektu na jiném místě s výrazně delším časovým horizontem by neřešil okamžité potřeby systému v oblasti bezpečnosti dodávek (viz 252. bod odůvodnění výše).

([226]) Pro přehlednost byl v oddíle 8.3.3.5.4 výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu posuzován v souvislosti se svým dopadem na přiměřenost podpory. V tomto oddíle se posuzuje výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu z hlediska jeho možných nežádoucích negativních účinků na hospodářskou soutěž a obchod.

(520) Kromě toho Česko vysvětlilo, že i kdyby jiný předkladatel projektu získal na území Česka potenciálně vhodnou lokalitu pro umístění jaderné elektrárny, vedlo by to k výraznému zpoždění realizace projektu ve srovnání se společností ČEZ. Konkrétně v tomto hypotetickém srovnávacím scénáři české orgány odhadují zpoždění až o 14 let oproti harmonogramu projektu. V hypotetickém srovnávacím scénáři nelze vyloučit, že by se při charakterizaci lokality nebo ve fázích plánování, které byly v případě EDU II úspěšné, vyskytly nějaké problémy nebo zpoždění, což by zvýšilo rizika a náklady na rozvoj projektu. České orgány každopádně tvrdí, že v Evropě není znám žádný technologicky neutrální provozovatel se zkušenostmi v jaderné energetice, který by rozvíjel jadernou elektrárnu mimo svou zemi (viz 253. bod odůvodnění výše). ([227])

(521) Česko rovněž poukazuje na dodatečné náklady, které by vznikly, pokud by projekt realizoval jiný předkladatel než společnost ČEZ. Česko odhaduje, že tyto náklady by činily nejméně [200 až 700] milionů EUR (viz 254. bod odůvodnění výše). Stejně tak ČEZ odhaduje úsporu nákladů ve srovnání s jinými hospodářskými subjekty na přibližně [200 až 700] milionů EUR.

(522) České orgány dále uvedly, že výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu je v souladu s předchozími případy v oblasti jaderné energetiky posuzovanými Komisí, kdy se vzhledem ke specifičnosti těchto projektů neprováděla otevřená výběrová řízení na předkladatele projektů (viz 255. bod odůvodnění výše).

(523) Česko dále poskytlo důkazy o dosavadních zkušenostech společnosti ČEZ s úspěšnou realizací a provozem jaderných elektráren (viz 256. bod odůvodnění výše).

(524) Kromě bezpečnosti dodávek a národní bezpečnosti navíc Česko zdůrazňuje i hledisko finanční bezpečnosti, neboť ČEZ má silný vládní úvěrový rating (viz 257. bod odůvodnění výše).

(525) Nakonec Česko upřesnilo, že výběrové řízení na předkladatele projektu, kterým by se mohl stát jiný subjekt než ČEZ, by přineslo značné nevýhody. Česko v zásadě uvádí, že v tomto případě by soutěž na této úrovni projektu nepřinesla žádné výsledky, pokud jde o výběr nejefektivnějšího provozovatele. S poukazem na výše uvedené důvody zastává Česko názor, že vzhledem k tomu, že by vyžádání vyjádření zájmu jiných stran nebo organizace nabídkového řízení nepřinesly žádné soutěžní výhody, nebyly by vyváženy nevýhody tohoto procesu, zejména zpoždění a dodatečné náklady, které by vznikly, jakož i obavy o bezpečnost spojené s jakýmkoli jiným potenciálním zájemcem. Česko rovněž uvádí, že v žádné fázi plánování projektu si žádná třetí strana na jmenování společnosti ČEZ předkladatelem projektu nestěžovala ani proti němu nevznesla námitky.

(526) Kromě toho zejména žádný soutěžitel ani jiná třetí strana v souvislosti s výběrem společnosti ČEZ jako předkladatele projektu nevyjádřili obavy. Některé třetí strany naopak výslovně uvedly, že nesdílejí obavy Komise ohledně výběru společnosti ČEZ bez nabídkového řízení nebo konzultace, a považovaly za zcela oprávněné pověřit povinností vývoje výstavby a provozu nové jaderné elektrárny státní energetickou společnost (viz 300.–301. bod odůvodnění výše).

(527) S ohledem na výše uvedené se Komise domnívá, že argumenty předložené Českem a třetími stranami během formálního šetření dostatečně řeší její pochybnosti uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení ohledně výběru společnosti ČEZ jako předkladatele projektu a ohledně možného narušení struktury trhu. Komise poznamenává, že tím není dotčena možnost, že budoucí jaderné projekty budou vyžadovat otevřenější výběrové řízení, aby se zajistilo omezení podpory na nezbytné minimum.

(528) Komise se dále domnívá, že výběr společnosti ČEZ jako předkladatele projektu pravděpodobně nepovede k nepřípustnému narušení hospodářské soutěže, jak je dále vysvětleno v oddíle 8.3.3.6.3. Kromě toho během formálního šetření žádný soutěžitel ani jiná třetí strana nepoukázali na nepřípustné narušení hospodářské soutěže v důsledku výběru společnosti ČEZ jako předkladatele projektu.

([227]) Komise poznamenává, že ačkoli mnoho jaderných elektráren provozují hospodářské subjekty se sídlem v členském státě investice, není tomu tak vždy (např. společnost EDF, která byla vybrána jako provozovatel ve Spojeném království).

8.3.3.6.2 Smlouva o nákupu elektřiny

(529) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila obavy, že podmínky smlouvy o nákupu elektřiny mezi EDU II a zvláštní účelovou jednotkou by v podstatě utlumily pobídky k výrobě elektřiny v době, kdy je jí nejvíce zapotřebí, jež plynou z kolísání cen elektřiny. Komise poznamenala, že pevná cena v rámci smlouvy o nákupu elektřiny by mohla pobídnout EDU II k udržování výroby na úrovni technického maxima i za tržních podmínek, kdy by snížení výroby bylo z hlediska systému efektivnější. To má zvláštní význam s ohledem na dlouhou provozní životnost nové JE, která činí 60 let, vzhledem k tomu, že budoucí skladba výroby vyznačující se vyšším podílem obnovitelných zdrojů energie s obvykle velmi nízkými marginálními náklady by mohla v závislosti na dalším vývoji, jako je skladování nebo výroba vodíku, vést k vyšší volatilitě včetně období nízkých nebo dokonce záporných cen. ([228]) Komise měla pochybnosti, zda by tento dopad na účinné dispečerské signály nebylo možné minimalizovat, a přesto však dosáhnout cílů opatření. ([229])

(530) Pokud totiž výrobce dostává pevnou odměnu za každou vyrobenou MWh, nebude mít žádný užitek z toho, že se bude řídit tržním cenovým signálem a zvýší výrobu v době vysokých cen (nedostatek) nebo sníží výrobu v době nízkých nebo záporných cen (přebytek) nebo naplánuje údržbu v období nízké poptávky (například v letních měsících). Naopak, při pevné odměně za MWh je výrobce motivován k tomu, aby v době záporných cen vyráběl na maximální výkon, čímž vytváří negativní efekt z hlediska systému a případně vytěsňuje i obnovitelné zdroje energie s nízkými marginálními náklady. Pevná odměna za všechny hodiny výroby navíc motivuje k investicím do elektráren optimalizovaných pro provoz v základním zatížení, které nejsou dostatečně flexibilní, aby mohly rychle zvyšovat a snižovat výkon nebo sledovat zatížení. Zejména vzhledem k potřebě urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie za účelem dekarbonizace výroby elektřiny v EU a vzhledem k proměnlivému energetickému výkonu mnoha zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů jsou nízkouhlíkové elektrárny, které jsou technicky schopné zajistit flexibilitu systému a jsou ekonomicky motivovány k využívání této flexibility, obzvláště cenné z hlediska přínosů pro elektrizační soustavu.

(531) Komise se domnívá, že vzorec pro výpočet odměny podle rozdílové smlouvy ve smlouvě o nákupu, jak je popsán v 88. až 91. bodě odůvodnění, kromě toho, že zajišťuje stabilitu příjmů a omezuje nadměrnou kompenzaci (jak je uvedeno v oddíle 8.3.3.5.1.1), poskytuje elektrárně účinné pobídky k provozu, a omezuje tak negativní účinky na hospodářskou soutěž a obchod. Toho je dosaženo především díky termínu tržní expozice a také díky volbě některých parametrů v termínu následného vypořádání.

(532) Termín tržní expozice poskytuje elektrárně pobídky k efektivnímu provozu, protože elektrárna dostává odměnu za každou jednotku svého výkonu podle skutečné hodinové ceny na denním trhu. ([230]) Na základě tržního cenového signálu a vlastních provozních nákladů je elektrárna pobízena k efektivnímu dispečinku s využitím svého potenciálu technické flexibility. Elektrárna je pobízena ke snížení výroby, když je tržní cena nižší než její provozní náklady, a ke zvýšení výroby, když je tržní cena vyšší. Elektrárna sice podléhá technickým omezením (např. rychlost náběhu a poklesu a požadavky na minimální zatížení, aby se předešlo úplnému odstavení), to však motivuje

([228]) Viz např. oddíl 6.2.6.4 „Úroveň a volatilita velkoobchodních cen“ v posouzení dopadů, doprovodného dokumentu balíčku opatření nazvaného Čistá energie pro všechny Evropany, SWD(2016) 410 final ze dne 30. listopadu 2016, kde se uvádí, že „lepší uspořádání trhu povede k větší volatilitě průměrných hodinových cen, částečně v důsledku zavedení lokalizačních signálů, které odhalují rozdílnou hodnotu elektřiny v různých uzlech“. Tato volatilita však bude poměrně omezená a nebude výsledkem extrémních cenových výkyvů mezi nulou a hodnotou VoLL. Sledovaná cenová rozpětí budou poměrně omezená, pokud podíl variabilní výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů zůstane v určitých mezích. Jakmile však podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, a konkrétně variabilních technologií výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, překročí tyto hrubé hranice, může se volatilita cen výrazně zvýšit, pokud ještě nejsou k dispozici jiné zdroje, jako je skladování, které by mohly velkou část tohoto podílu absorbovat. Jak je patrné z následující tabulky, v roce 2050 se předpokládá, že podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů se bude blížit 60 %. V tomto případě se rozpětí mezi cenami základního a špičkového zatížení výrazně zvyšuje, zejména v důsledku nižších cen základního zatížení ve srovnání s předchozími obdobími. Průměrné ceny na denním trhu však zůstávají vysoké po celý horizont projekcí, protože se stále očekává, že výroba pocházející z tepelných elektráren bude po většinu hodin v roce mezní (a bude tak určovat cenu na denním trhu).

([229]) Rozhodnutí o zahájení řízení, 224. bod odůvodnění.

([230]) Na základě smlouvy o nákupu a celkové struktury podpory je elektrárně prostřednictvím zvláštní účelové jednotky vyplácena odměna v tržním termínu. Nicméně vzhledem k tomu, že všechna práva na dispečink má pouze elektrárna a odměna je přímo vázána na skutečné hodinové ceny na denním trhu, měly by být provozní pobídky pro elektrárnu stejné, jako kdyby elektrárna sama obchodovala přímo na trhu.

provozovatele elektrárny k co nejoptimálnějšímu využití technicky dostupné flexibility. Dále je elektrárna pobízena k efektivnímu plánování údržby a doplňování paliva na období nižších očekávaných cen.

(533) Volba parametrů v termínu následného vypořádání podporuje pobídky k efektivnímu fungování, které poskytuje expozice tržním cenám.

1) Za prvé, referenční cena je definována jako následný průměr hodinových tržních cen za rok. V rámci roku není stanoven termín vypořádání, a proto je elektrárna obecně motivována přijímat nezkreslená dispečerská rozhodnutí založená pouze na tržním cenovém signálu. Dále jsou zmírněny podněty ke zneužívání, které vede k vyšším tržním cenám (např. zadržování kapacity, srovnej oddíl 8.3.3.6.3), protože vyšší tržní ceny by vedly k vyšší referenční ceně, a tedy k nižší platbě za termín vypořádání.

2) Za druhé, délka referenčního období jednoho roku je dostatečně dlouhá, aby zajistila, že elektrárna bude v referenčním období vystavena tržní ceně, a tím bude mít více podnětů k efektivnímu dispečinku i plánování údržby a doplňování paliva ve srovnání s kratším referenčním obdobím. Elektrárna je motivována k tomu, aby využívala svou flexibilitu k většímu provozu v době, kdy jsou tržní ceny obzvláště vysoké, a k menšímu provozu v době, kdy jsou tržní ceny obzvláště nízké.

3) Za třetí, termín vypořádání je definován přes pevnou, předem stanovenou roční produkci (referenční množství), s výhradou níže uvedených úprav. Rozhodnutí o dispečerském řízení a výsledné množství výkonu elektrárny proto obecně nemají vliv na termín vypořádání, což umožňuje nezkreslené a efektivní pobídky k provozu elektrárny založené pouze na tržním signálu. Referenční množství se stanoví na základě cílové úrovně výkonu elektrárny v referenčním období.

(534) Úpravy termínu následného vypořádání popsané v 88. a 90. bodě odůvodnění na jedné straně omezují potenciální úhradu ze strany elektrárny, čímž poskytují ochranu proti nadměrným rizikům z neplánovaných odstávek v době vysokých cen, a na druhé straně omezují lhůtu pro vypořádání v době velmi nízkých cen, čímž poskytují ochranu proti nadměrné odměně v době záporných cen. Návrh těchto úprav byl kalibrován tak, aby do značné míry zachoval rozsah pobídek k efektivnímu provozu, které poskytují výše popsané prvky formulace rozdílové smlouvy. Celkově lze říci, že pobídky k efektivnímu provozu, jak je stanoví vzorec pro výpočet odměny podle rozdílové smlouvy ve smlouvě o nákupu, zajišťují, že podpora nemotivuje elektrárnu k neefektivnímu provozu, když jsou tržní ceny nižší než její provozní náklady. Takový neefektivní provoz by narušil žebříček nabídkových cen na trhu s elektřinou a hrozilo by vytlačení levnějších technologií, jako jsou obnovitelné zdroje. Dále by to mohlo mít negativní dopad na integraci trhu a rozvoj obnovitelných zdrojů. Tento účinek efektivity lze také vyčíst ze skutečnosti, že české orgány odhadují, že elektrárna bude podle vzorce pro výpočet odměny podle rozdílové smlouvy v průměru pracovat s menší kapacitou než při maximalizaci výkonu (srovnej se 150. bodem odůvodnění), a proto zůstane více „prostoru“ pro levnější technologie, jako jsou obnovitelné zdroje.

(535) Komise rovněž konstatuje, že smlouva o nákupu nestanoví přímé přerozdělování výnosů ze smlouvy o nákupu mezi spotřebitele elektřiny. Navíc se nepředpokládá, že by JE na českém trhu často určovala cenu. Ačkoli návratná finanční výpomoc a opatření na ochranu před změnou zákona nebo politiky snižují celkové náklady projektu, a tím zvyšují potenciální příjmy ze smlouvy o nákupu ve srovnání s příjmy v rámci opatření financovaného výhradně prostřednictvím rozdílové smlouvy, nevede to k většímu rozdělení příjmů z rozdílové smlouvy mezi spotřebitele ve srovnání s opatřením financovaným výhradně prostřednictvím rozdílové smlouvy. Kombinace těchto tří opatření proto nemůže vést k narušení hospodářské soutěže na úrovni spotřebitelů prostřednictvím mechanismů rozdělování příjmů.

(536) Na základě výše uvedených skutečností se Komise domnívá, že změny, které Česko zavedlo během formálního šetření, dostatečně řeší její pochybnosti uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení, pokud jde o pobídky vyplývající ze vzorce pro výpočet odměny.

8.3.3.6.3 Dopady na strukturu trhu, potenciální cenovou manipulaci a zadržovací schopnost společnosti ČEZ

(537) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila obavy, že zřízení EDU II může mít dopady na strukturu trhu a že EDU II bude moci manipulovat s trhem ve prospěch společnosti ČEZ. Komise konkrétně poukázala na silné postavení společnosti ČEZ na českém trhu s elektřinou a nemohla zcela vyloučit možné narušení struktury trhu v důsledku projednávaného opatření podpory, například konsolidací tržní síly, vytěsněním alternativních investic nebo narušením přeshraničních toků. Komise navíc nemohla zcela vyloučit, že by EDU II narušila fungování trhu ovlivňováním tržních cen nebo prosazováním určitých typů strategického chování, které usnadňuje velký objem výroby, jako je zadržování kapacity. Komise si například kladla otázku, zda by v období vysokých tržních cen neměla EDU II ekonomickou motivaci snižovat výrobu, aby zvýšila tržní cenu a ostatní bloky ČEZ mohly prodávat více energie za vyšší tržní ceny.

Dopady na strukturu trhu

(538) Komise konstatuje, že český trh s výrobou elektřiny se vyznačuje vysokou koncentrací trhu, neboť na skupinu ČEZ připadal v roce 2020 značný podíl 60,29 % dodatelné výrobní kapacity ([231]) včetně čistého dovozu. Ekvivalentní podíl na trhu při zohlednění celkové výrobní kapacity v roce 2020 činil 64,29 %. Taková koncentrace trhu by mohla být pro efektivní hospodářskou soutěž škodlivá, jelikož by mohla představovat překážku pro vstup nových hráčů na trh a riziko likvidity tím, že omezuje počet dostupných nabídek na dodávku energie.

(539) Česko vysvětluje, že podíl společnosti ČEZ na trhu se podle prognóz výrazně sníží a že výrobní kapacita, která je podporována projednávaným balíčkem podpory (projekt), nebude mít významný vliv na postavení společnosti ČEZ na českém trhu s elektřinou. Konkrétně se očekává, že podíl společnosti ČEZ na trhu s dodatelnou výrobní kapacitou (bez započtení EDU II) klesne v roce 2040 na 45,06 % a v roce 2050 na 28,40 %, zatímco nárůst v důsledku projektu bude v roce 2040 činit 4,19 procentního bodu a v roce 2050 5,23 procentního bodu. Podobně se očekává, že tržní podíl ČEZ na celkové výrobní kapacitě klesne na 45,15 % v roce 2040 a 18,98 % v roce 2050, přičemž projekt přidá 12,83 procentního bodu v roce 2040 a 10,27 procentního bodu v roce 2050.

(540) Komise posoudila údaje, z nichž tyto odhady vycházejí, a považuje je za věrohodné, avšak konzervativní, vzhledem k tomu, že plány českých orgánů na dekarbonizaci se mezitím staly ambicióznějšími. Výše uvedené odhady tržního podílu, které pocházejí ze zprávy společnosti Oxera, jsou konkrétně založeny na předpokladu, že většina uhelných elektráren bude vyřazena z provozu do roku 2038 (konkrétně se Česko odvolává na plány společnosti ČEZ snížit kapacitu uhelných elektráren téměř o polovinu na 3 GW do roku 2025 a na 2 GW do roku 2030) a že čtyři bloky Dukovan I budou v letech 2045–2047 vyřazeny z provozu. Komise chápe, že tyto předpoklady jsou spíše konzervativní, protože Česko potvrdilo plány na postupné ukončení těžby uhlí do roku 2033. Tržní podíl společnosti ČEZ se tak v následujících letech v důsledku odklonu od hnědého uhlí bude pravděpodobně snižovat rychleji a v době očekávaného spuštění EDU II bude na nižší úrovni, než předpokládá zpráva společnosti Oxera. Pro další provoz stávajících jaderných zařízení v elektrárně Dukovany I do roku 2045–2047 je navíc zapotřebí souhlas Úřadu pro jadernou bezpečnost, který v době přijetí rozhodnutí ještě nebyl zajištěn.

(541) Komise má za to, že struktura projektu, podle níž musí být veškerá elektřina vyrobená v EDU II v průběhu smlouvy o nákupu prodána zvláštní účelové jednotce, skutečnost, že zvláštní účelová jednotka a EDU II/ČEZ nemohou koordinovat obchodování s elektřinou, a obchodní závazky platné pro EDU II/ČEZ po skončení smlouvy o nákupu dostatečně zmírňují případný další posílený vliv společnosti ČEZ na český trh s elektřinou vyplývající z projektu.

([231]) Dodatelná kapacita zahrnuje všechny tepelné, jaderné a přečerpávací vodní elektrárny.

(542) Komise konstatuje, že požadavek, aby zvláštní účelová jednotka prodávala elektřinu v souladu se závazky obchodování s elektřinou (viz bod 3.6.4), přispěje k likviditě krátkodobých trhů v České republice. Zajištění stálé nabídky elektřiny na krátkodobém trhu za nediskriminačních podmínek by mohlo potenciálně usnadnit vstup na trh nebo expanzi dodavatelů konkurujících společnosti ČEZ na maloobchodním trhu. To platí zejména v případě, že elektřina, s níž bude obchodovat zvláštní účelová jednotka, nahradí jinou stávající výrobu společnosti ČEZ, kterou může společnost ČEZ přímo využívat i pro své maloobchodní činnosti, a obejít tak velkoobchodní trh.

(543) Pokud jde o potenciální účinky opatření na vstup nových subjektů na trh s výrobou elektřiny, Komise připomíná své posouzení v 415. bodě odůvodnění, z něhož vyplývá, že projekt pravděpodobně nevytlačí alternativní investice, nanejvýš s výjimkou možného mírného zpoždění výstavby větrných elektráren. Kromě toho vzorec pro výpočet odměny v rámci smlouvy o nákupu snižuje dopad opatření na tržní investice do obnovitelných zdrojů, neboť poskytuje finanční pobídky k efektivnímu provozu, a omezuje tak potenciální narušení žebříčku nabídkových cen na trhu s elektřinou nebo vytěsnění levnějších technologií (viz 534. bod odůvodnění).

(544) Komise dále uvádí, že Česko odhaduje, že očekávané vyřazení výroby elektřiny z černého a hnědého uhlí povede k výraznému snížení kapacity o cca 6,5 GW a očekávané vyřazení stávajících jaderných bloků v elektrárně Dukovany I v letech 2045–2047 vytvoří dodatečnou mezeru ve výrobě elektřiny ve výši cca 2 GW, z čehož projekt poskytne pouze 1,2 GW. Kromě toho se v příští jedné a půl dekádě očekává výrazný nárůst předpokládané poptávky po elektřině (viz 14. bod odůvodnění).

(545) Komise rovněž bere na vědomí připomínky Česka, pokud jde o zeměpisný trh, který je širší než Česko. Elektrizační soustava České republiky je totiž úzce propojena se sousedními členskými státy (viz poznámka pod čarou 134) a cenu na českém trhu často určuje výroba elektřiny v jiných členských státech (viz 262., 551. a 552. bod odůvodnění). Pokud bychom definovali širší trh než Česko, byl by podíl společnosti ČEZ na trhu výrazně nižší, což by dále snížilo potenciál společnosti ČEZ negativně ovlivňovat hospodářskou soutěž tím, že by ovlivňovala chování EDU II. Také při užším možném vymezení trhu, bereme-li v úvahu samostatný český trh s elektřinou, představuje propojení české soustavy se sousedními zeměmi významné omezení takového chování.

(546) Komise se proto domnívá, že podpora nevede ke zvýšení koncentrace trhu a má omezený dopad na investice.

Potenciální cenová manipulace a zadržování kapacity ze strany společnosti ČEZ

(547) Podle ACER ([232]) dochází k manipulativnímu zadržování kapacity například tehdy, *„když se účastník trhu s relativní schopností ovlivňovat cenu nebo vzájemné působení nabídky a poptávky velkoobchodního energetického produktu rozhodne bezdůvodně nenabízet nebo ekonomicky zadržovat dostupnou výrobní, skladovací nebo přepravní kapacitu na trhu. Zadržování výrobních kapacit elektřiny se týká zejména praxe, kdy se dostupná výroba elektřiny nenabízí konkurenčně na velkoobchodním trhu s elektřinou, přestože by její konkurenční nabídka vedla k ziskovým transakcím za převládající tržní ceny.“* Je proto nutné posoudit, zda je dotyčný účastník trhu schopen takovým chováním ovlivnit cenu nebo souhru nabídky a poptávky na velkoobchodním trhu s elektřinou.

(548) Česko uvedlo, že skupina ČEZ nebude mít ekonomickou motivaci ani možnost navyšovat velkoobchodní tržní ceny omezováním výkonu EDU II. Za prvé, Česko tvrdí, že ztráta příjmů skupiny ČEZ v hypotetickém scénáři, kdy by EDU II nevyráběla elektřinu po celý rok, by zdaleka nemohla být nahrazena dodatečnými příjmy z prodeje nezajištěné části výroby v následujícím roce. Česko poukazuje na skutečnost, že snížení výkonu EDU II bude znamenat ztrátu peněžních toků a že výrazné snížení faktoru zatížení by eliminovalo peněžní prostředky, které jsou k dispozici na obsluhu dluhu, a potenciálně by vedlo k tomu, že EDU II nebude schopna splácet návratnou finanční výpomoc, nebo by dokonce mohlo vést k tomu, že peněžní toky nebudou stačit na pokrytí provozních nákladů.

([232]) https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/en/remit/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th_Edition_Final.pdf.

(549) Jak je vysvětleno v 39. bodě odůvodnění, projekt má pro skupinu ČEZ zásadní význam, zejména po postupném vyřazení stávajících uhelných a případně jaderných výrobních zdrojů, k němuž má dojít do roku 2033 v případě uhlí a v letech 2045 až 2047 v případě jaderné energie. Očekává se, že projekt přispěje k nárůstu EBITDA skupiny ČEZ o 10–20 %, proto by jakékoli jednání, které by mohlo snížit finanční výsledky projektu, mělo významný dopad na finanční výsledky skupiny ČEZ.

(550) Za druhé, Komise konstatuje, že vzorec pro výpočet odměny v rámci smlouvy o nákupu obsahuje vestavěné prvky, které významně omezují výhody, které může příjemce získat z manipulativního chování při zadržování kapacity. Jak je vysvětleno v 533. bodě odůvodnění, prostor ke zneužívání vedoucímu k vyšším tržním cenám (jako je zadržování kapacity) je ohraničený, protože důsledkem by byla vyšší referenční cena, a tudíž nižší platba spojená s termínem následného vypořádání. Navzdory skutečnosti, že tyto pojistky proti zadržovacímu chování po uvedení smlouvy o nákupu do praxe zmizí, je důležité poznamenat, že určité pobídky k manipulativnímu zadržování kapacity budou existovat stále. I přes absenci následného vypořádání nebude pro skupinu ČEZ zadržení výhodné, a to z důvodu značných nákladů na provoz a údržbu takové elektrárny. Budoucí zneužívání je dále omezeno rozsáhlým propojením se sousedními trhy, protože se očekává, že výroba elektřiny se bude opírat o rozmanitější a rozvinutější skladbu zdrojů energie, což sníží schopnost ovlivňovat ceny prostřednictvím zadržování.

(551) Za třetí, Česko uvádí, že vzhledem k vysokému stupni propojení českého trhu s elektřinou s Rakouskem, Německem, Polskem a Slovenskem se očekává, že projekt nebude mít v letech 2030 až 2050 žádný nebo jen velmi omezený dopad na cenotvorbu v Česku, neboť se očekává, že tržní cena pro propojený region bude v převážné většině hodin založena na ceně elektřiny vyrobené mimo Česko. Jak je totiž podrobněji uvedeno v poznámce pod čarou 139, Česko je obzvláště dobře propojeno se sousedními elektrizačními soustavami, které tak mohou mít značný vliv na tvorbu cen na českém trhu. To je v souladu se závěry zprávy společnosti Oxera, která posuzovala technologii tvorby cen na českém trhu s elektřinou v období 2030–2050 a dospěla k závěru, že projekt bude příjemcem ceny, neboť cenu budou ve velké většině hodin určovat externí výrobci a ve zbývajících hodinách především české plynové a hnědouhelné elektrárny. S nárůstem výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů se očekává, že se výrazně zvýší i počet hodin s nulovou cenou, který do roku 2050 dosáhne přibližně 16 %.

(552) Komise konstatuje, že tyto závěry jsou v souladu se zjištěními analýzy ([233]) Společného výzkumného střediska Komise (JRC), z níž vyplývá, že v roce 2022 byly ceny na českém trhu s elektřinou vzhledem k jeho zeměpisné poloze a vysoké úrovni propojovacích kapacit v drtivé většině určovány dynamikou trhu sousedních zemí, což dokládá skutečnost, že podíl hodin, kdy cenu určovali externí výrobci, činil v Česku více než 90 %, a jde tak o jeden z nejvyšších poměrů v EU. Významným faktorem ovlivňujícím ceny elektřiny v České republice je sousední německý trh, který díky své velikosti a rostoucí výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů stále více ovlivňuje cenovou strukturu svých obchodních partnerů. Vzhledem k tomu, že Německo obchoduje se svými sousedy stále větší objem elektřiny, jsou ceny elektřiny v Česku více a více ovlivňovány výkyvy v Německu. ([234]) Ve skutečnosti byly české hodinové ceny elektřiny na denním trhu v letech 2021 až 2023 ve 48 % hodin téměř totožné (tj. lišily se o méně než 1 %). ([235]) Podle analýzy JRC se očekává, že stejný trend bude přetrvávat i v období do roku 2030, kdy externí výrobci budou pravděpodobně určovat ceny v přibližně 80 % cenových hodin v Česku. Očekává se, že v roce 2030 bude cenotvornou technologií na českém trhu s elektřinou zemní plyn (přibližně v 50 % případů), následovaný hnědým uhlím, ropou, obnovitelnými zdroji a jádrem.

([233]) Dynamika žebříčku nabídkových cen a určování cen na evropských trzích s elektřinou, k dispozici na: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC134300.

([234]) BloombergNEF: EU Power Weekly: Identifying Europe's 'Macrogrids' (Identifikace evropských „makrosítí"), 10. února 2020.

([235]) Platforma pro transparentnost sítě ENTSO-E.

(553) Za čtvrté, Česko uvádí, že výsledky trhu s elektřinou se mohou v jednotlivých hodinových vypořádacích obdobích výrazně lišit a že celkové podíly na trhu s výrobou elektřiny neposkytují úplný obraz o tržní síle. Česko se domnívá, že při hodnocení schopnosti výrobce jednat nezávisle na svých konkurentech jsou užitečné ukazatele, jako je index zbytkové dodávky ([236]), neboť měří, do jaké míry je výrobce povinen uspokojovat zbytkovou poptávku. Jak vyplývá z analýzy ve zprávě společnosti Oxera, očekává se, že pivotnost společnosti ČEZ podle indexu zbytkových dodávek bude v letech 2030 až 2050 výrazně klesat. Zatímco v roce 2030 bude ČEZ pivotní nejspíše téměř ve všech hodinách, do roku 2050 se podíl hodin, v nichž bude ČEZ pivotní, sníží pod 10 %. Důležité je, že tento trend je uvedením projektu do provozu ovlivněn jen mírně, neboť pivotnost společnosti ČEZ se v důsledku projektu zvýší pouze o 14 % a očekává se, že tento vliv do roku 2050 vymizí. Komise konstatuje, že pravděpodobnost manipulace s cenami se obecně zvyšuje, když je společnost ČEZ dominantní. Při jejích tržních podílech zpravidla vyšších než 50 % na konkrétním relevantním trhu existuje domněnka dominantního postavení, že velmi vysoké podíly jsou samy o sobě, a až na výjimečné okolnosti, důkazem existence dominantního postavení. ([237]) Zároveň platí, že pro posouzení dominantního postavení jsou tržní podíly pouze výchozím bodem a je třeba zohlednit i další aspekty. ([238]) Komise v této souvislosti konstatuje, že tržní podíly společnosti ČEZ na výrobě elektřiny v čase klesají, výrazně se sníží zejména v roce 2040 a do roku 2050 v každém případě klesnou pod 45 %. Komise navíc nemá žádné náznaky, že by vývoj pivotnosti společnosti ČEZ nebyl přesný a věrohodný. Zejména připomínky třetích stran se týkaly obav z možného narušení trhu prostřednictvím projektu pouze velmi omezeně.

(554) Za páté, Česko odkázalo na závěry zprávy společnosti Oxera, podle níž bude mít uvedení EDU II do provozu mírný účinek v podobě snížení ceny elektřiny na českém trhu o přibližně 2 EUR za MWh v letech 2040 až 2050.

(555) Závěrem lze říci, že s ohledem na výše uvedené argumenty se Komise domnívá, že narušení hospodářské soutěže v souvislosti s možným zadržováním kapacity je omezeno na minimum. Kromě toho má Komise za to, že při současné podobě opatření jsou rizika tržní likvidity, která by mohla vzniknout, malá a dopady na ceny, investice a přeshraniční toky jsou minimalizovány.

8.3.3.6.4 Úloha zvláštní účelové jednotky na trhu

(556) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise původně považovala tehdy známou strukturu zvláštní účelové jednotky za obecně vhodné uspořádání, které by zmírnilo možné obavy související s hospodářskou soutěží. Dopad tohoto uspořádání na trh, a zejména roli zvláštní účelové jednotky, však bylo stále obtížné posoudit vzhledem k průběžně prováděným změnám ve struktuře projektu ze strany Česka, a tedy kvůli nedostatku dostatečně podložených informací. Z tohoto důvodu Komise vyjádřila pochybnosti o účincích zvláštní účelové jednotky na trh.

(557) V návaznosti na rozhodnutí o zahájení řízení Česko v několika podáních podrobněji popsalo úlohu zvláštní účelové jednotky na situaci na trhu v Česku (viz 273. až 278. bod odůvodnění výše).

(558) S ohledem na tato podání Komise dospěla k závěru, že Česko – i tím, že přidalo další vysvětlení – dostatečně objasnilo skutečnosti, které vedly Komisi k pochybnostem v rozhodnutí o zahájení řízení. Důvody jsou tyto:

([236]) Index zbytkové nabídky lze vypočítat jako poměr mezi celkovou disponibilní kapacitou sníženou o kapacitu podniku, vše děleno zbytkovou poptávkou.

([237]) Rozsudek ze dne 3. července 1991, AKZO Chemie BV v. Komise Evropských společenství, C-62/86, ECLI:EU:C:1991:286, bod 60.

([238]) Rozsudek ze dne 13. února 1979, Hoffmann-La Roche & Co. v. Komise, 85/76, ECLI:EU:C:1979:36, body 39–41.

(559) Za prvé, Komise měla obavy o autonomii zvláštní účelové jednotky, zejména zda bude v dostatečné míře jednat jakožto soukromý subjekt maximalizující zisk. Proto je důležité, aby zvláštní účelová jednotka a EDU II nemohly koordinovat provoz jaderné elektrárny na jedné straně a obchodování s vyrobenou elektřinou na straně druhé. Zatímco jediným akcionářem EDU II je ČEZ (viz oddíl 3.2.1 výše), akcie zvláštní účelové jednotky drží výhradně Česko, a proto ČEZ nemůže vykonávat případnou koordinaci. Jelikož však Česko drží kontrolní podíl jak ve společnosti ČEZ (viz 32. bod odůvodnění), tak ve zvláštní účelové jednotce, je možné, že samo koordinuje provoz jaderné elektrárny na jedné straně a obchodní chování zvláštní účelové jednotky na straně druhé, aby maximalizovalo zisk společnosti ČEZ.

(560) Komise bere na vědomí, že struktura řízení zvláštní účelové jednotky odděluje rozhodování o obchodní strategii od EDU II, čímž zajišťuje nezávislost a minimalizuje rizika nepatřičných vlivů. To je důležité zejména proto, že je nepravděpodobné, že by Česko využilo svůj kontrolní podíl ve společnosti ČEZ, a tedy i v EDU II na jedné straně a kontrolu nad zvláštní účelovou jednotkou na straně druhé k maximalizaci zisku společnosti ČEZ – z něhož potenciálně a nepřímo profituje prostřednictvím výplaty dividend – prostřednictvím zvýšení výrobní kapacity společnosti ČEZ a současným novým vertikálním propojením na velkoobchodní a maloobchodní trh prostřednictvím zvláštní účelové jednotky. Tímto způsobem je podle názoru Komise zajištěno, že fungování a obchodní strategie zvláštní účelové jednotky nebudou ovlivňovány partikulárními zájmy jednoho účastníka trhu (ČEZ) a zůstanou v souladu s širšími cíli veřejného zájmu, kterými jsou bezpečnost dodávek a přijatelné ceny energie.

(561) Za druhé, obavy vzbuzovala možnost, že struktura zvláštní účelové jednotky zkreslí tržní signály, zejména pokud jde o dispečink elektrárny. Podle revidované smlouvy o nákupu však zvláštní účelová jednotka nemá žádný vliv na rozhodování o dispečinku elektrárny, který je plně pod kontrolou EDU II. Jak je uvedeno v oddíle 8.3.3.5.1.2, vzorec pro výpočet odměny dostatečně motivuje EDU II k efektivnímu fungování na trhu s elektřinou a brání narušení signálu tržních cen nebo žebříčku nabídkových cen.

(562) Komise dále poznamenává, že z analýzy společnosti Oxera ([239]), na kterou se odvolává Česko, vyplývá, že uvedení JE do provozu nebude mít podstatný vliv na velkoobchodní ceny elektřiny ani na postavení společnosti ČEZ na trhu. JE nebude mít významný vliv na velkoobchodní ceny elektřiny, a tak se potvrzuje, že provoz zvláštní účelové jednotky a uvedení elektrárny do provozu nenaruší dynamiku trhu ani nezvýhodní určité subjekty.

(563) Za třetí, velké obavy vzbuzovala nejistota ohledně toho, jak bude zvláštní účelová jednotka prodávat elektřinu, zejména průmyslovým spotřebitelům. V reakci na to se Česko zavázalo, že zvláštní účelová jednotka bude minimálně 70 % elektřiny vyrobené v EDU II prodávat na burzách (viz 112. bod odůvodnění výše) a zbytek v aukcích, které podléhají podmínkám, jež zabraňují narušení hospodářské soutěže na trhu s elektřinou (viz 113. bod odůvodnění výše).

(564) Česko vysvětlilo, že předpokládané parametry budoucích aukcí jaderné energie budou zahrnovat odhadované velikosti lotů 1–10 MW, délku trvání aukční smlouvy jeden rok, čtvrt roku nebo kratší dobu. Aukce budou organizovány formou „pay-as-bid“ s předem stanovenou minimální cenou, která bude oznámena nejdříve jeden až dva dny před uzávěrkou nabídek. Frekvence aukcí se dále stanoví na čtvrtletní až roční bázi s transparentními pravidly pro 30denní oznamovací lhůtu před zahájením aukce. Délka aukcí nepřesáhne sedm kalendářních dnů a jejich výsledky budou oznámeny během následujícího týdne. To platí jak pro aukce v období platnosti smlouvy o nákupu, tak pro aukce po skončení platnosti smlouvy o nákupu. Tyto předpokládané parametry jsou zárukou dostatečné jasnosti, aby aukce skutečně mohly být prováděny nediskriminačním způsobem a umožnily dostatečně velké skupině účastníků trhu účinně a transparentně podávat nabídky.

([239]) Viz zpráva společnosti Oxera.

(565) Za výjimečných okolností je EDU II oprávněna prodávat elektřinu přímo na velkoobchodním trhu. K tomu však dochází pouze v případě, že zvláštní účelová jednotka nesplní svůj závazek odběru v rámci smlouvy o nákupu. Za těchto okolností je elektrárna stále v provozu a elektřinu je třeba dodávat na trh. Náhradní možnost přímého prodeje elektřiny se proto pro EDU II jeví jako rozumná. EDU II však díky němu nesmí mít možnost obcházet veškerá zavedená omezení, jejichž cílem je zajistit nediskriminační prodej elektřiny. Komise konstatuje, že Česko se zavázalo, že v tomto případě bude EDU II prodávat veškerou vyrobenou elektřinu na spotovém trhu jako příjemce cen. EDU II si přitom nemůže vybrat žádného konkrétního kupujícího (protože prodej probíhá na anonymní burze) ani nemůže určit cenu nebo podmínky prodeje (protože standardní produkty se na burze prodávají za marginální cenu). To souvisí se základním problémem, který je třeba vyřešit: neodebírá-li zvláštní účelová jednotka vyrobenou elektřinu, je třeba rychle vyřešit, jak se zbavit produkce elektrárny. Tímto rychlým a spolehlivým řešením je využití spotového trhu v roli příjemce cen. Na základě těchto závazků se Komise domnívá, že náhradní řešení spočívající v mimořádném přímém prodeji ze strany EDU II nevyvolává další obavy o hospodářskou soutěž.

(566) Ani ve výjimečných případech, kdy likvidita příslušných burz výrazně poklesne, by se tyto obchodní podmínky nezměnily a zvláštní účelová jednotka může pouze dočasně změnit poměr přidělování vyrobené elektřiny obchodním platformám. Konkrétně by se v takových případech mohlo 50 % vyrobené elektřiny obchodovat na burzách a 50 % prostřednictvím aukcí (viz 117. až 118. bod odůvodnění). Tato transparentní operace zajišťuje spravedlivý přístup k vyrobené elektřině a posiluje integritu trhu.

(567) Za čtvrté, Česko poskytlo ujištění, že zvláštní účelová jednotka a ČEZ budou fungovat nezávisle a s odlišnými řídicími a správními strukturami. Pokud by zvláštní účelová jednotka zadávala své obchodní činnosti externím subjektům, dělo by se tak prostřednictvím nediskriminačního veřejného výběrového řízení, které by zajistilo, že žádný konkrétní subjekt nebude neoprávněně zvýhodněn. Pokud však jde o ČEZ, zvláštní účelová jednotka nesmí zadávat obchodování s elektřinou skupině ČEZ nebo subjektům, které jsou součástí této skupiny (viz 46. bod odůvodnění). Tento závazek České republiky zajišťuje, že společnost ČEZ fakticky nezíská kontrolu nad prodejem výstupů EDU II formou delegace, a neobejde tak efekt struktury zvláštní účelové jednotky.

(568) Komise konstatuje, že společnost ČEZ bude dohlížet na provoz EDU II jako garant projektu a jediný akcionář EDU II. Přímá účast ČEZ se omezí na poskytnutí vlastního kapitálu EDU II a případně na poskytování sdílených služeb EDU II na základě smluvního vztahu.

(569) Komise rovněž poznamenává, že struktura řízení oddělí společnost ČEZ od příjemce státní podpory, společnosti EDU II (jakožto vývojáře, vlastníka a provozovatele JE). EDU II bude samostatným právním subjektem se samostatnou správní radou a vedením, které bude mít vůči společnosti EDU II svěřeneckou povinnost. EDU II bude finančně i provozně řízena nezávisle a bude podléhat regulační kontrole. EDU II bude mít stanovenou strukturu výkaznictví pro komunikaci se společností ČEZ jako mateřskou společností. Struktura řízení zajistí nezávislost EDU II na společnosti ČEZ tím, že bude účinně omezena možnost společnosti ČEZ nepřiměřeně zasahovat do každodenního provozu EDU II. EDU II bude jednat v souladu s pobídkami poskytovanými prostřednictvím vzorce pro výpočet odměny ve shodě s vlastní provozní strategií. Komise dospěla k závěru, že Česko tím, že doplnilo další vysvětlení týkající se vztahu mezi zvláštní účelovou jednotkou, EDU II a společností ČEZ, dostatečně objasnilo skutečnosti, ohledně nichž Komise v rozhodnutí o zahájení řízení pochybovala.

(570) Komise uvedla, že existuje možnost nepatřičného vlivu, pokud by obchodní činnosti zvláštní účelové jednotky byly zadány externím subjektům. Závazek České republiky uspořádat otevřené a nediskriminační výběrové řízení na veškerý takový outsourcing – s výjimkou outsourcingu pro společnost ČEZ – ve spojení se smluvními ustanoveními o zachování vlastnictví obchodní strategie v rámci zvláštní účelové jednotky však tato rizika výrazně snižuje.

(571) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla Komise k závěru, že Česko se s původně vznesenými obavami dostatečně vypořádalo. Popsaná opatření a zavedené záruky zajišťují funkčnost a přiměřenou konkurenceschopnost trhu. Komise proto již nemá žádné pochybnosti o dopadu role navrhované zvláštní účelové jednotky na trh.

8.3.3.6.5 Závěr o nežádoucích negativních účincích na hospodářskou soutěž a obchod

(572) Na základě úvah uvedených v oddílech 8.3.3.6.1, 8.3.3.6.2, 8.3.3.6.3 a 8.3.3.6.4 a s přihlédnutím k závazkům nabídnutým Českem dospěla Komise k závěru, že potenciál narušení hospodářské soutěže je celkově omezený.

8.3.4 *Zvažování pozitivních účinků podpory oproti negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod*

(573) Po pečlivém posouzení v oddíle 8.3.2 tohoto rozhodnutí uznává Komise, že balíček opatření je zaměřen na podporu investic do jaderné energie, a proto přispívá k rozvoji hospodářské činnosti, tj. výroby elektřiny z jaderných zdrojů, a zároveň i k zabezpečení dodávek elektřiny.

(574) Komise rovněž bere na vědomí, že tato činnost by byla na základě závazku provádět technická screeningová kritéria pro hospodářské činnosti v odvětví jaderné energie, jak jsou stanovena v nařízení EU o taxonomii, považována ve smyslu uvedeného nařízení za environmentálně udržitelnou investici.

(575) Komise uznává, že bez podpory, včetně všech tří opatření tvořících balíček podpory, by provedení investice bylo nemyslitelné. Podpora je proto k rozvoji této hospodářské činnosti nezbytná.

(576) Komise shledala, že kombinace smlouvy o nákupu se zkrácenou dobou trvání 40 let, návratné finanční výpomoci a mechanismu ochrany před změnou zákona, jak jsou strukturovány v oznámených opatřeních, jsou vhodnými nástroji. Formální šetření nepřineslo důkazy o tom, že by jiná opatření byla stejně účinná a měla nižší rušivé účinky.

(577) Podpora bude poskytnuta přiměřeným způsobem, neboť příjemce si nenechá dodatečné zisky nad rámec toho, co je nezbytně nutné k zajištění ekonomického provozu a životaschopnosti jaderné elektrárny. Díky zkrácené době trvání smlouvy o nákupu bude po úhradě investičních nákladů elektrárna plně vystavena cenovým rizikům.

(578) Komise konkrétně poznamenává, že i v období smlouvy o nákupu je vzorec pro výpočet odměny silnou pobídkou k efektivnímu provozu elektrárny EDU II s využitím stávajících flexibilních schopností reagovat na tržní ceny.

(579) Díky pravidelné revizi jasně definovaného souboru vstupních hodnot finančního modelu, který umožňuje úpravy směrem nahoru a dolů, nevedou nyní existující hlavní pochybnosti týkající se kapitálových a provozních nákladů k nadměrné kompenzaci pro příjemce. Použití mechanismu dělení zisku dále zajišťuje, že EDU II bude i nadále motivována k co nejefektivnějšímu provozu a zároveň se bude se státem dělit o zvýšenou návratnost vlastního kapitálu, čímž se zamezí nadměrné kompenzaci v případě lepšího než očekávaného vývoje nákladů nebo příjmů.

(580) Cílová míra návratnosti vlastního kapitálu ve výši 9 až 11 % je přiměřená vzhledem k riziku projektu a s náležitým přihlédnutím k účinkům opatření podpory na snížení rizika.

(581) Komise rovněž poznamenává, že společnost ČEZ nebude kontrolovat obchodní činnosti zvláštní účelové jednotky a bude podléhat povinnostem k omezení motivace a schopnosti zneužívat případné silnější postavení na trhu vyplývající z opatření. Dalším omezením pro uplatňování tržní síly bude rovněž vysoká propojenost české soustavy. Komise dále poznamenává, že obchodní závazky zajišťují stabilní prodej elektřiny ze strany zvláštní účelové jednotky a následně ze strany ČEZ za nediskriminačních podmínek všem účastníkům trhu, což může zlepšit likviditu na krátkodobém velkoobchodním trhu s elektřinou a prospět hospodářské soutěži na maloobchodních trzích.

(582) Komise dospěla k závěru, že na základě úvah uvedených v oddíle 8.3.3 výše a s ohledem na závazky nabídnuté českými orgány a příjemcem podpory je možnost narušení hospodářské soutěže celkově omezená.

(583) Po důkladném zvážení a s přihlédnutím k nabídnutým závazkům Komise dospěla k závěru, že narušení hospodářské soutěže vyplývající z opatření jsou omezena na nezbytné minimum a jsou vyvážena kladnými účinky opatření.

8.3.5 *Závěr o slučitelnosti podpory*

(584) Na základě provedeného posouzení a s přihlédnutím ke zvláštním okolnostem tohoto případu Komise konstatuje, že balíček opatření, který české orgány oznámily a následně pozměnily, včetně poskytnutých závazků, je slučitelný s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

9. **ZÁVĚR**

(585) Pozměněné opatření je slučitelné s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

(586) Komise uvádí, že jí byl k posouzení předložen návrh podmínek smlouvy o nákupu elektřiny, smlouvy s investorem a návratné finanční výpomoci, jak byly dosud dohodnuty mezi českým státem, společností ČEZ a EDU II. České orgány prohlašují, že zbývající podmínky i konečné dokumenty financování budou obsahovat standardní ustanovení, která by pro podobný projekt požadoval každý investor (viz 194. bod odůvodnění). Komise neměla možnost ověřit konečné dokumenty, a proto, změní-li české orgány opatření uvedené v tomto rozhodnutí, budou muset oznámit tyto změny Komisi,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Podpora, kterou Česko plánuje poskytnout na výstavbu a provoz nové jaderné elektrárny v Dukovanech, je slučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno České republice.

V Bruselu dne 30. dubna 2024.

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
výkonná místopředsedkyně

PŘÍLOHA

Vstupy do finančního modelu, které podléhají změnám

Po nabídce na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Doba trvání fáze vývoje 2	Doba trvání 2. fáze vývoje projektu	Inp_C	43	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Přesný termín bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Doba trvání výstavby	Doba trvání výstavby projektu	Inp_C	47	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Přesný termín bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Doba plného provozu	Doba trvání plného období provozu projektu (bez zkušebního provozu)	Inp_C	51	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Přesný termín bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Základní kapitálové výdaje – fáze vývoje 2	Náklady na fázi 2 vývoje projektu	Inp_C	59	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Základní kapitálové výdaje – fáze výstavby	Náklady na fázi výstavby projektu	Inp_C	60	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Hrubá kapacita elektrárny	Hrubá kapacita elektrárny (bez odečtu vlastní spotřeby)	Inp_C	112	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Vlastní spotřeba	Množství spotřeby potřebné k provozu elektrárny	Inp_C	113	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Dostupnost ve zkušebním období	Dostupnost elektrárny během zkušebního období	Inp_C	132	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Dostupnost po skončení zkušebního období	Dostupnost elektrárny za plného provozu	Inp_C	135, 138	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Fázování kapitálových výdajů fáze vývoje 2	Profil výdajů během 2. fáze vývoje projektu	Inp_V	43–48 (vybráno v Inp_C 65)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady a přesný termín budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Fázování stavebních kapitálových výdajů	Profil výdajů během výstavby	Inp_V	53–61 (vybráno v Inp_C 66)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady a přesný termín budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Předpoklady dostupnosti	Roční profil dostupnosti elektrárny	Inp_V	70–82 (vybráno v Inp_C 138)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Parametry ovlivňující předpoklady dostupnosti závisí na technických specifikacích elektrárny a budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu. Aktualizace však nemůže snížit předpoklady dostupnosti ve finančním modelu z 15. března 2024, které jsou založeny na projektech elektrárny splňujících minimální evropské požadavky na jaderné elektrárny s lehkovodními reaktory.
Variabilní náklady	Náklady, které jsou do značné míry určeny výkonem elektrárny (např. palivo, likvidace neradioaktivního odpadu, rozklad)	Inp_V	143–220 (vybráno v Inp_C 226)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Fixní náklady	Náklady, které vzniknou bez ohledu na výkon elektrárny (např. mzdy, kancelářské potřeby, bezpečnost)	Inp_V	237–279 (vybráno v Inp_C 225)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Náklady životního cyklu	Náklady, které vzniknou v souvislosti s výměnou a větší rekonstrukcí komponentů v JE	Inp_V	286–295 (vybráno v Inp_C 227)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Provozní náklady	Profil hodnot parametru c ve vzorci pro výpočet odměny.	Inp_V	502–506	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Náklady budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Dodatečné náklady v důsledku sledování zatížení	Náklady nezachycené v jiných nákladových položkách, které jsou způsobeny provozem elektrárny se sledováním zatížení	Inp_V	300–304 (vybráno v Inp_C 228)	Odůvodněno výsledkem inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby (náklady budou upřesněny na základě technické specifikace uchazeče)
Původní dluh – pevná/ pohyblivá úroková sazba	Určuje, zda je úroková sazba pro návratnou finanční výpomoc pevná nebo pohyblivá	Inp_C	337	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.
Původní dluh – úroková sazba – marže během provozu	Náklady dluhu za návratnou finanční výpomoc během provozní fáze	Inp_C	346–356	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.
Původní dluh – poplatky	Poplatky spojené se zajištěním návratné finanční výpomoci	Inp_C	359–361	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.
Režim splácení pohotovostního dluhu	Možnost splacení jistiny jakéhokoli pohotovost-ního dluhu	Inp_C	376	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Pohotovostní dluh – pevná/pohyblivá úroková sazba	Určuje, zda je úroková sazba pro dluh v pohotovostním režimu pevná nebo pohyblivá	Inp_C	380	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.
Pohotovostní dluh – úroková sazba – marže během provozu	Náklady dluhu v případě pohotovostního dluhu ve fázi výstavby	Inp_C	389–399	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.
Pohotovostní dluh – poplatky	Poplatky spojené se zajištěním pohotovostního dluhu	Inp_C	402–404	Aktualizováno tak, aby odráželo podmínky návratné finanční výpomoci.
Odpisy nákladů na pohonné hmoty	Doba odpisování nákladů na pohonné hmoty	Inp_C	230	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Odpisy nákladů životního cyklu	Doba odpisování nákladů životního cyklu	Inp_C	233	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Dny provozního kapitálu	Dny mezi výrobou elektřiny a platbou	Inp_C	251–253	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby (platební podmínky s dodavatelem inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a se zvláštní účelovou jednotkou). Současný předpoklad v modelu může být aktualizován tak, aby odpovídal podmínkám čerpání a splácení návratné finanční výpomoci a případným smluvním ustanovením ve smlouvě o inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavbě.
Začátek období aktivního financování dluhu	Začátek čerpání návratné finanční výpomoci	Inp_C	276	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Přesný termín je vázán na zahájení 2. fáze vývoje a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Omezení dividend nerozděleným ziskem	Určuje, zda jsou dividendy omezeny nerozděleným ziskem	Inp_C	455	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Nabídka na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu určí náklady na výstavbu, a tedy i výši dluhu a konečnou strukturu financování. Na tento vstup může mít vliv také forma vlastního kapitálu.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Profil referenčního množství (k)	Profil hodnot parametru k ve vzorci pro výpočet odměny	Inp_V	473–485 (vybráno v Inp_C 185)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Profil parametru alfa	Profil hodnot parametru alfa, který se používá ve vzorci pro výpočet odměny	Inp_V	489–493 (vybráno v Inp_C 187)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Tento parametr závisí na technických specifikacích a provozních nákladech elektrárny a bude potvrzen na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Předpoklady o sledování zatížení – vloženo z modelu příjmů – % příjmů	Dopad na výnosy, které představují přínos úpravy zatížení (modelované v modelu příjmů)	Inp_V	523–540 (vybráno v Inp_C 198)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Parametry ovlivňující sledování zatížení v návaznosti na předpoklady dostupnosti závisí na technických specifikacích elektrárny a budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu. Aktualizace však nemůže snížit předpoklady dostupnosti ve finančním modelu z 15. března 2024, které jsou založeny na projektech elektrárny splňujících minimální evropské požadavky na jaderné elektrárny s lehkovodními reaktory.
Předpoklady o sledování zatížení – vloženo z modelu příjmů – % provozních nákladů	Dopad na náklady, které představují přínos úpravy zatížení (modelované v modelu příjmů)	Inp_V	536–542 (vybráno v Inp_C 199	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby. Parametry ovlivňující předpoklady dostupnosti sledování zatížení závisí na technických specifikacích elektrárny a budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu. Aktualizace však nemůže snížit předpoklady dostupnosti ve finančním modelu z 15. března 2024, které jsou založeny na projektech elektrárny splňujících minimální evropské požadavky na jaderné elektrárny s lehkovodními reaktory.
Cílové DSCR	Cílový poměr krytí dluhové služby (DSCR) pro celkovou dluhovou službu	Inp_C	297, 328–330	Odůvodněno ukončením návratné finanční výpomoci a nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu (náklady na výstavbu budou potvrzeny v rámci nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu).
Cílové LLCR	Cílový poměr krytí životnosti úvěru pro celkovou dluhovou službu	Inp_C	301	Odůvodněno ukončením návratné finanční výpomoci a nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu (náklady na výstavbu budou potvrzeny v rámci nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu).

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Cílové PLCR	Cílový poměr krytí životnosti projektu pro celkovou dluhovou službu	Inp_C	304	Odůvodněno ukončením návratné finanční výpomoci a nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu (náklady na výstavbu budou potvrzeny v rámci nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu).
Původní dluh – doba trvání dluhu a doba moratoria	Celková doba platnosti návratné finanční výpomoci	Inp_C	311–312	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Původní způsob splácení dluhu	Profil splácení jistiny návratné finanční výpomoci	Inp_C	329	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Údaje o účtu rezervy na údržbu	Účet, který se používá k pokrytí části předpokládané údržby během definovaného prognózovaného období	Inp_C	466–472	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Účet rezervy dluhové služby	Účet, který se používá k pokrytí části předpokládané dluhové služby během definovaného prognózovaného období	Inp_C	482–502	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Údaje o účtu rezervy na vyřazení z provozu	Účet na pokrytí předpokládaných nákladů na vyřazení z provozu	Inp_C	474–480	Aktualizováno v případě zvýšení nákladů, na které se vztahují oprávněné důvody.
Rezerva na vyřazení z provozu	Profil požadavku na financování rezervy na vyřazení z provozu	Inp_V	310–315 (vybráno v Inp_C 477)	Aktualizováno v případě zvýšení nákladů, na které se vztahují oprávněné důvody.
Původní faktor snižování dluhu	Koeficient splácení jistiny návratné finanční výpomoci	Inp_V	354–364 (vybráno v Inp_C 330)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Pevné splátky dluhu	Profil splátek fixní jistiny dluhu za rok	Inp_V	378–388 (vybráno v Inp_C 335)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Pohyblivá sazba pro původní dluh	Profil pohyblivé sazby pro náklady dluhu návratné finanční vypomoci	Inp_V	390–397 (vybráno v Inp_C 340)	Aktualizováno tak, aby odráželo výsledek výběru inženýrské činnosti, zadávání veřejných zakázek a výstavby a návratnou finanční výpomoc, protože investiční náklady a výše návratné finanční výpomoci budou potvrzeny na základě vítězné nabídky na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Inflační předpoklady	Makroekonomické předpoklady související se zvolenými mechanismy indexace	Inp_V	15–24 (vybráno v Inp_C 239-245)	Aktualizováno pro výpočet nominální hodnoty kapitálových výdajů z nočních vstupů kapitálových výdajů obdržených v nabídce na inženýrskou činnost, zadávání veřejných zakázek a výstavbu.
Sazba DPH	Sazba daně z přidané hodnoty platná pro projekt	Inp_C	548	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Uplatnitelnost DPH	Výnosové a nákladové položky, na které se vztahuje DPH	Inp_C	544–556	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Daň z podnikání – maximální přípustný úrok jako % EBITDA	Maximální přípustné úrokové náklady vyjádřené jako % EBITDA, které se používají pro výpočet zdanitelného příjmu	Inp_C	562	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Sazba daně z podnikání	Sazba daně z podnikání platná pro projekt	Inp_C	576	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Sazba kapitálového příspěvku – obecný a zvláštní fond sazeb	Sazby pro kapitálové příspěvky	Inp_C	581–583	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Zdanění nákladů projektu	Určuje zdanění kapitálových příspěvků v souvislosti s konkrétními nákladovými položkami	Inp_C	587–589	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Účetní odpisy	Informace o účetních odpisech v různých kategoriích majetku	Inp_V	324–336	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Daňové odpisy	Informace o daňových odpisech v různých kategoriích majetku	Inp_V	338–350	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).

V průběhu smlouvy o nákupu

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Variabilní náklady	Náklady, které jsou určeny výkonem elektrárny (např. palivo, likvidace neradioaktivního odpadu, rozklad)	Inp_V	143–220 (vybráno v Inp_C 226)	Variabilní náklady budou aktualizovány tak, aby odrážely překročení nákladů v případě oprávněných důvodů. Variabilní náklady, které tvoří písmeno „c“, budou pravidelně aktualizovány v rámci revize vzorce pro výpočet odměny.
Fixní náklady	Náklady, které vzniknou bez ohledu na výkon elektrárny (např. mzdy, kancelářské potřeby, bezpečnost)	Inp_V	237–279 (vybráno v Inp_C 225)	Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Dodatečné náklady v důsledku sledování zatížení	Náklady nezachycené v jiných nákladových položkách, které jsou způsobeny provozem elektrárny se sledováním zatížení	Inp_V	297–306 (vybráno v Inp_C 228)	V případě, že událost v rámci oprávněných důvodů vede k překročení dodatečných nákladů na sledování zatížení, vstup „dodatečné náklady v důsledku sledování zatížení“ bude ve finančním modelu odpovídajícím způsobem aktualizován. V rámci pravidelného přezkumu vzorce pro výpočet odměny v rámci smlouvy o nákupu budou přezkoumány a aktualizovány také dodatečné náklady v důsledku sledování zatížení.
Překročení kapitálových výdajů – fáze vývoje 1	Kvantum veškerých překročených výdajů vzniklých v první fázi vývoje	Inp_C	70	Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.
Překročení kapitálových výdajů – fáze vývoje 2	Kvantum veškerých překročených výdajů vzniklých v druhé fázi vývoje	Inp_C	71	Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.
Překročení kapitálových výdajů – fáze výstavby	Kvantum veškerých překročených výdajů v průběhu výstavby	Inp_C	72	Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.
Procento překročení, která jsou oprávněnými důvody	Podíl překročení, která jsou způsobena problémy v souvislosti s oprávněnými důvody	Inp_C	77	Odůvodněno překročením nákladů v případě oprávněných důvodů Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.
Překročení kapitálových výdajů – fáze vývoje 1	Profil veškerých překročených výdajů vzniklých v první fázi vývoje	Inp_V	415–420 (vybráno v Inp_C 83)	Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Překročení kapitálových výdajů – fáze vývoje 2	Profil veškerých překročených výdajů vzniklých v druhé fázi vývoje	Inp_V	425–430 (vybráno v Inp_C 84)	Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.
Překročení kapitálových výdajů – fáze výstavby	Profil veškerých překročených výdajů v průběhu výstavby	Inp_V	435–440 (vybráno v Inp_C 85)	Odůvodněno překročením nákladů v případě oprávněných důvodů Aktualizováno tak, aby odráželo překročení nákladů v případě oprávněných důvodů.
Inflační předpoklady	Makroekonomické předpoklady související se zvolenými mechanismy indexace	Inp_V	15–24 (vybráno v Inp_C 239-245)	Aktualizace odrážející pohyby hodnoty příslušných indexů v čase. Na aktualizaci hodnot bude dohlížet MPO.
Sazba DPH	Sazba daně z přidané hodnoty platná pro projekt	Inp_C	548	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Uplatnitelnost DPH	Výnosové a nákladové položky, na které se vztahuje DPH	Inp_C	544–556	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Daň z podnikání – maximální přípustný úrok jako % EBITDA	Maximální přípustné úrokové náklady vyjádřené jako % EBITDA, které se používají pro výpočet zdanitelného příjmu	Inp_C	562	Odůvodněno změnami daňových zákonů. Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).

Vstup	Popis vstupu	List	Řádek	Odůvodnění aktualizace
Sazba daně z podnikání	Sazba daně z podnikání platná pro projekt	Inp_C	576	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Zdanění nákladů projektu	Určuje zdanění kapitálových příspěvků v souvislosti s konkrétními nákladovými položkami	Inp_C	587–589	Aktualizováno v případě legislativních změn v obou směrech (zvýšení nebo snížení oproti původním předpokladům).
Profil referenčního množství (k)	Profil hodnot parametru k použitého ve vzorci pro výpočet odměny	Inp_V	473–485 (vybráno v Inp_C 185)	Referenční množství bude stanoveno *ex ante* každých pět let. Hodnota k se bude v průběhu smlouvy o nákupu měnit (během těchto pravidelných revizí) a bude odrážet očekávaný výkon elektrárny pro každý rok na základě činností údržby před dopadem jakéhokoli provozu se sledováním zatížení. Tento parametr bude aktualizován také v případě oprávněných důvodů.
Profil parametru alfa	Profil hodnot parametru alfa, který se používá ve vzorci pro výpočet odměny	Inp_V	489–493 (vybráno v Inp_C 187)	Parametr alfa bude stanoven *ex ante* každých pět let (jak je uvedeno v 97. bodě odůvodnění). Parametr alfa je definován jako f/c každý rok a jeho hodnotu je třeba aktualizovat v souladu s jakoukoli aktualizací c v rámci smlouvy o nákupu.